

БОЖИЯТЪ ГЛАСЪ

ЛЕКЦИИ

НА ОБЩИЯ ОКУЛТЕНЪ КЛАСЪ

НА УЧЕНИЦИТЪ
ОТЪ ВСЕМИРНОТО БЪЛО БРАТСТВО
X ГОДИНА (1930—1931 г.)

ТОМЪ I

СОФИЯ
1940

Божиятъ гласъ

Размишление.

Съществува една вътрешна философия за живота, която определя пътя на човѣка. За да придобие тази философия, човѣкъ трѣбва да прави съзнателни усилия, да работи върху себе си. Ако ви запитатъ, защо сте дошли на земята, какво е вашето предназначение, ще кажете, че Господъ знае това. Той ви е създалъ, Той знае, какво е предназначението ви. Това е общо твърдение. Така говори човѣкъ, когато не мисли. Обаче, човѣкъ трѣбва да знае, защо е дошълъ на земята, каква е неговата специална работа. Ако се зададе този въпросъ на вола, на птицата, на рибата, всѣко отъ тия същества ще отговори споредъ степента на своето развитие. Волътъ ще каже, че неговата специална работа е да се движи отъ едно мѣсто на друго и, ако нѣкой го нападне, да се брани съ рогата си; птицата ще каже, че нейната работа е да хвърка, рибата — да плава. Какво ще отговори човѣкъ на този въпросъ? Ако е мислилъ по този въпросъ, той може да си даде единъ задоволителенъ отговоръ. Всѣки, който си е отговорилъ на въпроса, защо е дошълъ на земята, може да

се нарече щастливъ човѣкъ. Той е придобилъ вътрешенъ миръ и спокойствие.

Следователно, който разбира смисъла на живота, той е дошълъ до едно просвѣтление въ схващанията си, вследствие на което се развива правилно. Той върви съ сигурностъ, съ отворени очи въ пѣтя си. На каквито мъчности и противоречия да се натъкне, той лесно ги разрешава. Този човѣкъ се интересува отъ всичко въ живота. И болниятъ отваря очитѣ си, но само предъ лѣкарствата и яденето, на които разчита да възстановятъ силитѣ му. Щомъ вземе лѣкарството и храната, той пакъ затваря очитѣ си и започва да пѣшка. Защо пѣшка човѣкъ? Защото минава презъ труленъ пѣтъ. Значи, болниятъ пѣшка, защото пѣтътъ, презъ който минава, е опасенъ. Като погледне, какво му предстои да мине, той затваря очитѣ си да не вижда. Страхливъ е болниятъ. Като е здравъ, човѣкъ върви съ отворени очи. Защо? Пѣтътъ, презъ който минава, е красивъ и лекъ. Докато не срещне мъчности, той не се страхува. Срещне ли нѣкаква мъчнотия, човѣкъ затваря очитѣ си и започва да пѣшка. Разумниятъ човѣкъ, който разбира смисъла на живота, и при мъчнотиитѣ ходи съ отворени очи и безъ страхъ.

Човѣкъ е дошълъ на земята да учи. Като ученикъ на живота, той трѣбва да се стреми къмъ положителни знания, които могатъ да внесатъ въ него дълбокъ, вътрешенъ миръ. Ето защо, ние казваме, че задачата на човѣка

е да познае първо себе си, а после окръжаващите; да почне да работи първо съ себе си, а после съ ближния си. Да се нагърби съ изправянето на свѣта, това не е по неговитѣ сили и възможности. Може ли човѣкъ да се грижи за прехраната на всички хора? Може ли той да си отговори на въпроса, какво става съ умрѣлитѣ и къде отиватъ тѣ? Може ли той да държи смѣтка за живота на всички, които се раждатъ? Защо се ражда и защо умира човѣкъ? Каквото животътъ носи на човѣка, сѣщото носи и смъртта. И животътъ, и смъртта едновременно носятъ известни блага и нещастия за човѣка. За нѣкого смъртта е щастие, а за нѣкого — нещастие; за одного животътъ е щастие, за другиго — нещастие. Щастието и нещастieto сѣ относителни нѣща. Отъ човѣка зависи да направи живота си щастливъ или нещастенъ. Ако живѣе съзнателно и изпълнява Божиитѣ закони, човѣкъ продължава живота си; не спазва ли Божиитѣ закони, човѣкъ съкратява живота си и става нещастенъ.

Като живѣе, човѣкъ трѣбва да гледа на живота като на велико благо. За да използва разумно това благо, той трѣбва да изпълнява волята Божия. Що се отнася до религиознитѣ хора, тѣ казватъ, че изпълняватъ волята Божия. Какво се разбира подъ думитѣ „изпълнение на волята Божия“? Само онзи изпълнява волята Божия, който е здравъ, силенъ, разуменъ. Той е свързанъ съ Бога, и молитвата му всѣкога се приема. Какво ще кажете за онзи, който се

хвали съ своя приятелъ милиардеръ, а нѣма петъ пари въ джоба си? Невъзможно е да ходите босъ, гладенъ и окжсанъ и да имате богатъ приятелъ. Невъзможно е да изпълнявате волята Божия, а сѣщевременно да боледувате и да живѣте въ сиромашия. Въпрѣки това, дали човѣкъ изпълнява волята Божия, Богъ не го е лишилъ отъ блага. Той е далъ изобилно вода, въздухъ, свѣтлина, храна на хората, но мнозина боледуватъ и страдатъ отъ гладъ и лишения. Кой е виновенъ за това? Ако стомната на човѣка е пукната и, какво го се налѣе въ нея, всичко изтича навънъ, кой е виновенъ за това? Стомната. Кой е пукналъ стомната? Или грѣнчарѣтъ, или онзи, който я употребявалъ. Нито едното положение спасява човѣка, нито другото. Важно е, че стомната му е пукната и трѣбва да се смѣни. Той има право да смѣни счупената стомна съ здрава.

И тъй, когато чуete нѣкой да се оплаква, че работитѣ му не вървятъ добре, ще знаете, че стомната му е пукната. Каквото и да налива въ нея, всичко изтича навънъ. Въ края на краищата, човѣкъ постоянно губи. Понѣкога загубитѣ сѣ голѣми, а понѣкога - малки. Ако наливате вода въ пукната стомна, и тя изтича навънъ, загубата не с много голѣма, защото въ природата има изобилно вода: отъ една страна можешъ да наливашъ, а отъ друга да изтича. Обаче, дойдете ли до розовото масло, запримѣръ, най-малката загуба отъ него се отразява зле не само върху отдѣлния човѣкъ, но и върху

цѣлия му домъ. Тѣлото на човѣка не е нищо друго, освенъ гърне, което му е дадено за работа. Това гърне трѣбва да бѣде здраво, за да задържа скжпоценното масло за дълго време. Скжпоценното масло, което се налива въ човѣшкото гърне, представя самия животъ. Пукне ли се гърнето, маслото изтича навънъ, и човѣкъ започва да остарява. Започне ли животътъ да изтича, човѣкъ става неразположенъ и се оплаква, че краката му не го държатъ вече, свѣтъ му се вие, гърдитъ го болятъ, не може да мисли трезво, очитъ му се примрежватъ и т. н. Това показва преждевременно остаряване, отъ което се вижда, че човѣкъ е изгубилъ правилното си отношение къмъ разумната природа. Какво трѣбва да прави при това положение? Той трѣбва да възстанови правилното си отношение къмъ разумната природа и да започне да се обновява.

Всѣки човѣкъ, праведенъ или грѣшенъ, може да прекжсне отношението си съ разумната природа, може и да го възстанови. Съ една крива постжпка праведниятъ може да прекжсне връзката си съ духовния свѣтъ. Съ една добра постжпка грѣшникътъ може да възстанови връзката си съ духовния свѣтъ. Много естествено. Ако грѣшникътъ диша чистъ въздухъ, непременно ще бѣде здравъ. Ако праведниятъ диша нечистъ въздухъ, ще се разболѣе. Обаче, и едното, и другото може да бѣде временно, а може да бѣде и постоянно. Невъзможно е праведниятъ, който живѣе добре,

да остане въ нечиста атмосфера. Невъзможно е грѣшникътъ да грѣши и да се ползува всѣкога отъ чистъ въздухъ. Ако праведниятъ се тревожи, ще изгуби здравето си. Ако грѣшникътъ не се тревожи и пази своя вътрешенъ миръ, всѣкога ще бѣде здравъ. Богъ е далъ умъ на човѣка, да мисли, а не да се тревожи. — Ама защо свѣтътъ е създаденъ така? — Това не е ваша работа. Кое вѣрую е най-право? — Това сж въпроси, които не се разрешаватъ само съ теория. Тѣ се нуждаятъ отъ практическо приложение.

За да си отговори на въпроса, кое вѣрую е най-право, човѣкъ трѣбва да следи за резултатитѣ на дадено вѣрую, приложено въ живота. Казано е въ Писанието: „Отъ плодоветѣ имъ ще ги познаете“. Сжщото може да се каже и за всѣко вѣрую. Ако си здравъ, ученъ, силенъ, твоето вѣрую е право; ако си боленъ, невежа и слабъ, твоето вѣрую не е право. Ама могълъ си да обяснишъ причината на твоята слабостъ и невежество — това нищо нѣма да те ползува. Каквито обяснения и извинения да давате, слабостта и невежеството не изчезватъ. Между Бога и човѣшката душа сжествува връзка, която човѣкъ всѣки моментъ трѣбва да съзнава и да се пази да не я прекъсва. Нѣма ли тази връзка, човѣкъ не може да си състави никакво понятие нито за Бога, нито за себе си. Той вижда хората, вижда и себе си, но нѣма представа, какво нѣщо е човѣкъ. Той знае, че човѣкъ има очи, съ които вижда;

уши, съ които чува; носъ, съ който мирише; уста, съ която говори, но това не е достатъчно. Човѣкъ трѣбва да знае предназначението на всѣки удъ въ своя организъмъ. Ще кажешъ, че имашъ ржце и крака, но ти трѣбва да знаешъ външната и вътрешна служба на ржцетѣ и на краката си. Предназначението на ржцетѣ не седи само въ работата, която тѣ вършатъ. Предназначението на краката не седи само въ ходенето. Всички удове на човѣшкото тѣло иматъ външна и вътрешна служба.

Христосъ намаза съ каль очитѣ на слѣпия, и тои прогледа. Тогавашнитѣ учени се събраха около Христа и започнаха да Го разпитватъ, какъ е станало, че слѣпиятъ е прогледалъ. Тѣ искаха да знаятъ, слѣпъ ли се е родилъ и, ако се е родилъ слѣпъ, коя е причината за това: той ли е съгрѣшилъ нѣщо, или родителитѣ му? Значи, споредъ тогавашната философия, невъзможно е човѣкъ да се роди слѣпъ, безъ да има нѣкаква причина. Христосъ имъ отговори: „Нито е той съгрѣшилъ, нито родителитѣ му, но да се явятъ дѣлата Божии на него“. Тогавашнитѣ хора не разбираха, какво имъ говори Христосъ, но и сегашнитѣ не разбиратъ. Нѣкои хора разбиратъ Христовото учение, но повечето не Го разбиратъ. Следъ като задаваха много въпроси на Христа, хората искаха да знаятъ, защо отвори очитѣ на слѣпия. Има смисълъ да се задава въпроса, защо нѣкой е извадилъ очитѣ на човѣка, но

да питатъ Христа, защо е отворилъ очитѣ на слѣпия, този въпросъ не е на мѣсто. Слѣпотата е ограничение, което трѣбва да се премахне. Христосъ срещналъ единъ слѣпъ и отворилъ очитѣ му. Каква по-естествена постѣпка може да сѣществувa отъ тази? Много слѣпи имаше по това време въ Израилъ, но Христосъ не отвори очитѣ на всички, а само на едного. Защо? Той имаше нѣкакво отношение къмъ него. Наистина, следъ проглеждането си слѣпиятъ стана ученикъ на Христа. Христосъ дойде на земята да помогне на ония, които бѣха външно или вътрешно слѣпи, но сѣщевременно бѣха готови да изпълняватъ волята Божия. Ония, които не сѣ готови да изпълняватъ волята Божия, ще слушатъ и ще гледатъ, по нищо нѣма да чуватъ и виждатъ. Значи, не на всички е опредѣлено да се отворятъ очитѣ и уши-тъ имъ, да прогледатъ и да възприематъ Словото Божие.

Сега, пренесете факта за отварянето очитѣ на слѣпия въ вашия духовенъ животъ и вижте, не сѣществувa ли такава слѣпота и въ васъ? Кога се отварятъ духовнитѣ очи на човѣка? Когато дълбоко въ душата си той пожелае да прогледа, за да служи на Бога и да изпълнява Неговата воля. И слѣпородениятъ, на когото Христосъ отвори очитѣ, носѣше въ себе си желанието да изпълни волята Божия. Заради това желание той очакваше да дойде нѣкой да му помогне. Споредъ индуската философия ще кажатъ, че този човѣкъ е ликви-

диралъ съ кармата си, затова е трѣбвало да прогледа. Ние пъкъ казваме, че кармата го напуснала.

Какво значи, кармата да напусне човѣка? Кога кармата напуска единъ човѣкъ? Когато види, че нѣма какво повече да вземе отъ него. Като го погледне, кармата казва: Отъ този човѣкъ нищо не може да излѣзе. Не по-стѣпва ли и вълкътъ по сѣщия начинъ? Като срещне болна овца, вълкътъ я бутне по корема и я оставя настрана. Той казва: Азъ не ямъ болни овце. Обаче, срещне ли здрава овца, той лесно се справя съ нея. Болната овца е свободна, вълкъ не я напада, но здравата е изложена на неговитѣ зѣби. Това е образно изяснение на кармата, което дава възможность да се разбере. Всѣко основно разбиране на известентъ въпросъ представя кръгъ, около който се нареждатъ всички останали въпроси. И около човѣка се образуватъ концентрични кръгове, каквито сѣществуватъ и въ природата.

Въ природата къде срѣщате концентрични кръгове? Като наблюдавате напрѣчния разрѣзъ на стѣблото на нѣкое дърво, виждате, че е съставено отъ нѣколко концентрични кръга. По тия кръгове се познава възрастта на растението. Защо се образуватъ кръгове, а не квадрати, или други геометрически форми? Защото окръжността, като крива линия, срѣща по-малко съпротивление, отколкото правата. Значи, при растенето си растенията търсятъ

пжтя на най-малкото съпротивление. Това е единъ отъ методитѣ на природата. За да не изразхрдва напразно енергиитѣ си, природата всѣкога търси пжтя на най-малкото съпротивление.

И тъй, ако се движи по пжтя на най-малкото съпротивление, човѣкъ спазва едно отъ правилата на морала въ природата. И съвременнитѣ хора говорятъ за моралъ, осжждатъ и одобряватъ постжпкитѣ на своитѣ ближни, но ако разгледатъ своитѣ постжпки, ще видятъ, че малко отъ тѣхъ отговарятъ на правилата за морала. И въ говора на човѣка има моралъ. Не се ли спазва този моралъ, говорътъ е грубъ, нсизразителенъ, неприягенъ. Само онзи човѣкъ говори по правилата на морала, който има нужната мекота. За такъвъ човѣкъ се казва, че говори сладко. Нѣма ли мекота въ характера си, каквото и да говори човѣкъ, все еднакво звучи. Дали ще кажете на нѣкого, че го обичате или мразите, все еднакво звучи. Дали ще му кажете, че желаете неговото добро, или го презирате, и едното, и другото ще звучатъ еднакво. Мекота е нужна на човѣка. Мекотата дава изразъ, интонация, а съдържанието на думитѣ изпѣква ясно. Такава била молитвата на пророкъ Илия, когато искалъ да докаже на езичниците, че сжществува единъ Богъ въ свѣта, Който слуша молитвитѣ на хората и имъ отговаря. Всѣка дума въ неговата молитва съдържала мекота, сила, интонация. Като отговоръ на молитвата му,

огънь слѣзълъ отъ небето и запалилъ жертвата, която той поставилъ на своя жертвеникъ. Езичниците сжщо се молили на своите богове, но ни гласъ, ни услишание. Тѣ викали, биели се въ гърдитѣ, пробождали се съ ножове, но боговетѣ имъ оставали глухи на тѣхните молитви. За молитвата на пророкъ Илия се казва, че е излизала отъ дълбочината на неговата душа. И затова казваме, че молитвата на човѣка трѣбва да бжде отъ душа.

Кога се моли човѣкъ отъ душа? Когато се намира на кладата, дето ще го горятъ. Въ този моментъ той забравя всичко около себе си, нищо не вижда и не чува. Съзнанието му е заето изключително съ мисълта за Бога. Между Бога и неговата душа не сжществува никаква преграда. Той има прѣко отношение къмъ съзнанието на Бога. Изправите ли се на молигва предъ Бога, вие трѣбва да заемете положението на дете, което е готово да се изповѣда, да признае всичките си грѣхове, безъ никакво оправдание предъ себе си. Защо е грѣшилъ, това не е важно. Отъ човѣка се иска да се изповѣда. Що се отнася до прощението, до оправданието, това е работа на Бога. Той знае, че човѣкъ не може всѣкога да разбира нѣщата съ такава яснота, че да не прави никакви погрѣшки.

Като се натѣкватъ на грѣховетѣ си, нѣкои се оправдаватъ съ това, че човѣкъ е слабо сжщество и не може да не грѣши. Това не спасява положението. Като грѣши, човѣкъ трѣб-

ва да изправя погрѣшките си. Не изправя ли погрѣшките си, той дохожда до едно вътрешно състояние на грѣховностъ, при което изгубва достоинството и силата си. Той съзнава, че е изгубилъ онова, което му е давало сила и подеиъ да расте и да се развива. При това положение, каквото и да мислятъ хората за него, важно е неговото вътрешно състояние. Изправя ли погрѣшките си, той възстановява отношенията си къмъ Бога и се чувствува силенъ и смѣлъ. Той гледа спокойно въ очите на хората и не се смуцава отъ тѣхното мнение.

Съвременните хора се нуждаятъ отъ нови разбирания, които създаватъ нови отношения, ново вѣрую. Днесъ всички казватъ, че вѣрватъ въ Бога. Каква вѣра е тази, която не прави никакви жертви? Нѣкой казва, че е готовъ да се хвърли отъ канара, само да докаже, че вѣрата му въ Бога е силна. Лесно се говори, но всичко, което се говори, не може да се изпълни. Отъ човѣка се иска разумна, а не безразсждна вѣра. Когато сатаната изкушаваше Христа, той Го накара да се хвърли отъ храма, да види, дали наистина ангели ще Го поематъ, да не счупи крака си въ камъкъ, споредъ казаното въ Писанието. Христосъ не се подаде на изкушението и отговори: Махни се оттукъ, не изкушавай Господа! Ако е въпросъ да опитваме Господа, нека пръвъ се хвърли онзи, който изкушава другите. Разуменъ трѣбва да бжде човѣкъ. Да се хвърли човѣкъ отъ канара за Господа, това е вътре-

шенъ процесъ. При известенъ случай човѣкъ може да падне отъ канара и да остане неповреденъ. Това се постига чрезъ измѣнение тежестта на тѣлото. То се дължи на физически закони, които хората още не познаватъ. Следователно, всѣка постѣпка трѣбва да бѣде разумна. Ако е за придобиване на нѣкаква опитностъ, има смисълъ човѣкъ да се хвърли отъ канара. Но ако при това хвърляне се убие, той изкушава Господа. Такова хвърляне е неразумно, въ него нѣма никакъвъ смисълъ.

И тъй, истинската вѣра, истинската обичъ подразбирагъ работа. Вѣрвашъ ли въ нѣкого, ще работишъ за него. Обичашъ ли нѣкого, ще работишъ за него. Обичта е законъ на работа. Понеже ни обича, Богъ постоянно работи за насъ. Той е създалъ свѣта за насъ, да се учимъ и развиваме. По сѣщия законъ и ние трѣбва да работимъ за Него, да правимъ това, което Той желае. Това значи, да изпълняваме волята на Бога отъ любовъ къмъ Него. Законъ е: обичашъ ли нѣкого, ти трѣбва да постѣпвашъ къмъ него така, че да го удовлетворишъ. Държишъ ли неговия образъ въ ума и въ сърдцето си въ чистота, той е доволенъ отъ тебе. Не го ли обичашъ, ти не си готовъ да направишъ пѣщо за него. Хората се радватъ на животъ, на здраве, на сили, благодарение на любовта и грижитъ на Бога и на напредналитѣ същества къмъ тѣхъ. Престане ли Богъ да мисли за тѣхъ, тѣ ще се стопятъ, ще изчезнатъ отъ лицето на земята. Любовта на майката и

на бащата, на братята и на сестритѣ, на приятелитѣ подържа живота на човѣка. Щомъ обичатъ, тѣ искатъ той да живѣе и съ това подържатъ неговия животъ.

Значи, любовта подържа живота. Дето има любовъ, тамъ има и животъ. Дето любовта отсъствува, тамъ никакъвъ животъ не съществува. Докато близкитѣ ви желаятъ да живѣете, вие ще живѣете. Щомъ тѣ пожелаатъ да умрете, вие изубвате живота си. Това е единъ отъ вътрешнитѣ закони на Битието. Като знаете това, дръжте връзката си съ Бога. Прекъснете ли връзката си съ Бога, и животътъ ви се прекъсва. А щомъ животътъ се прекъсва, нещастията идатъ едно следъ друго. Следователно, ако страдате, не търсете причината за страданията вънъ отъ себе си. Знайте, че вие сте нарушили своитѣ свети отношения къмъ Първата Причина. Какво трѣбва да правите тогава? Възстановете връзката си съ Първата Причина. Щомъ възстановите тази връзка, животътъ ви отново ще потече правилно.

Като ученици, вие сте изучавали математика, знаете закона за отношенията и виждате, че ако една отъ величинитѣ се измѣни, измѣня се цѣлото отношение. Ако този законъ е върненъ за физическия свѣтъ и трѣбва да се спазва, колко повече трѣбва да се спазва въ психическия животъ, дето материята е по-фина и се нуждае отъ по-голѣмо организиране. Ако ви дадатъ една права и една крива линия, вие трѣбва да знаете, има ли отношение между

тѣхъ и, ако има, да знаете, какво е отношението имъ. Правитѣ и кривитѣ линии иматъ приложение въ живота. Ако срещнете нѣкой магъ, ще видите, че той носи своята магическа тояжка, т. е. правата линия: Ако срещнете воененъ, ще видите, че и той носи своята тояжка — сабята си, т. е. кривата линия. И дяволътъ носи своята тояжка — стрелата си и, когато срещне, стреля. Днесъ всички хора воюватъ съ прави или съ криви линии, които употребяватъ като оржжия. Дали за правото или за кривото воюватъ, дали за доброто или за злото, тѣ непрестанно воюватъ. Всички хора боравятъ съ своитѣ огнестрелни оржжия. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не разполага съ огнестрелно оржие. Човѣшкиятъ езикъ е също така оржие, което може да се употребява и за зло, и за добро. Пожелае ли нѣкой да те обиди, велната пуца въ ходъ своето огнестрелно оржие — езикътъ си, и те ранява. Какво печели човѣкъ, ако съ своето огнестрелно оржие въ устата си, съ своята магическа тояжка ранява ближния си?

Казано е въ Писанието: „За всѣка празна дума човѣкъ ще дава ответъ предъ Господа“. Кога ще бжде това? Въ деня сѣдни, т. е. въ онзи день, когато се разглежда сѣдбата на човѣчеството. Човѣкъ е отговоренъ за всѣка своя дума, понеже живѣе въ хармониченъ свѣтъ, въ свѣтъ на пълненъ редъ и порядъкъ. Когато се намѣрите предъ Божия сѣдъ, вие ще отговаряте, защо създадохте огнестрелнитѣ

думи, съ които нарушавате хармонията на Божествения свѣтъ. Самъ по себе си Божествениятъ свѣтъ е хармониченъ, но съ своето неразбиране и невежество човѣкъ внася въ този свѣтъ дисхармония и мисли, че свѣтътъ, изобщо, е дисхармониченъ. Човѣшкиятъ свѣтъ е дисхармониченъ, но не и Божествениятъ. По-неже тия свѣтове сж преплетени, изглежда, че дисхармонията е въ цѣлия свѣтъ. Не, дисхармонията е частична и принадлежи на човѣшкия свѣтъ. За да се премахне тази дисхармония, човѣкъ трѣбва да мине презъ страдания, презъ сждба, да види своитѣ погрѣшки. Писателятъ ще бжде сжденъ за лошитѣ книги, съ които е внесълъ съблазнь и нечистота въ живота. Художникътъ ще бжде сжденъ за ония свои картини, съ които е внесълъ нѣщо порочно въ умоветѣ и сърдцата на хората. Нѣкои художници рисувагъ любовта въ човѣшки образъ, въ образа на Купидонъ — Богъ на любовта, съ стрела въ ржка. Досега никой художникъ не е могълъ да нарисува любовта. Въ каквито образи да я представятъ, тѣ сж далечъ отъ идеята за любовта. Каква любовъ е тази, която си служи съ стрела? Това представя любовта на човѣкъ, който всѣки моментъ може да те мушне съ ножа си. Щомъ не му се харесва нѣщо, той веднага вади ножъ.

Като говоря за неиздържаната работа на поети, писатели, учени, философи, художници и музиканти, азъ имамъ предъ видъ бжлещата работа, която ꙗ представя плодъ на разумния,

вътрешенъ животъ на човѣка. Всѣка мисълъ, всѣко чувство, които излизатъ отъ дълбочината на човѣшката душа, се отразяватъ върху лицето му, върху цѣлото му тѣло. Тѣ даватъ линиитѣ на неговия външенъ образъ. Отъ линиитѣ, които човѣкъ самъ си изработва, зависи неговото свѣтло или тъмно бъдеще. Съ мисълта и чувствата си човѣкъ може да подобри състоянието на своитѣ удове. Запримѣръ, ако човѣкъ постоянно се тревожи и държи въ ума и въ сърдцето си еднообразни мисли и чувства, въ скоро време зрението му ще отслабне. Хора, които сж плакали много, които сж прекарвали голѣми тревоги и безпокойства иматъ слаби очи. Детето на нѣкоя майка умре, и тя цѣлъ животъ го оплаква. Какво постига тя съ своя плачъ? Може ли да си помогне? Колкото да плаче, нищо нѣма да постигне. Плачътъ не разрешава въпроситѣ. Нѣкой изгубилъ любовта си и започва да плаче. Съ плачъ любовта не се придобива. Искашъ ли да придобиешъ отново любовта си, обърни се къмъ Онзи, въ Когото тя живѣе. Богъ е Любовь. Следователно, търси любовта въ Бога и ще я намѣришъ.

Като ученици, вие трѣбва да знаете, че отношенията на хората се опредѣлятъ отъ отношенията имъ къмъ Първата Причина на нѣщата. Хората не могатъ да иматъ правилни отношения едни къмъ други, докато нѣматъ правилни отношения къмъ Бога. Още съ ставането си отъ сънъ човѣкъ трѣбва да се обърне

къмъ Великото съзнание въ живота, да се свърже съ Него и да възприеме поне една Негова мисълъ, или едно Негово чувство. Направи ли човѣкъ тази връзка, приеме ли нѣщо отъ Бога, работата му презъ деня ще върви добре, и той ще бжде веселъ, готовъ за услуги къмъ всички свои приятели и познати. Пѣма по-велико нѣщо за човѣка отъ това, Богъ да му проговори чрезъ своитѣ мисли и чувства, да му даде импулсъ за работа. Това значи, да осмисли човѣкъ живота си. За онзи, който е осмислилъ живота си, всички врати сж отворени. Десто похлопа, веднага вратата се отваря и му казватъ: Добре дошълъ!

Сегашнитѣ хора се нуждаятъ отъ нова философия и ново разбиране за живота. Тѣ се нуждаятъ отъ такова вѣрую, което да ги свърже съ Бога. Не могагъ ли да направятъ тази връзка, тѣхното вѣрую не е право. Тѣ се движатъ въ кривъ пѣтъ, въ пѣтя на заблужденията. За да възстановите връзката си съ Първата Причина, още съ ставането си помислете за Онзи, Който ви е далъ животъ. Ще Го търсите, ще мислите за Него, докато приемете поне една отъ мислитѣ Му. Какъ ще стане това? Ще прочетете нѣщо било отъ Библията, било отъ живота на светиитѣ, на добритѣ и велики хора. Следъ това можете да започнете работата си. Докато не дадете храна на ума и на сърдцето си, никаква работа не предприемайте. Започнете ли една работа безъ Бога, никакъвъ успѣхъ не очаквайте. Това се

отнася до ония, които искатъ да работятъ съзнателно върху себе си. Онѣзи, които сж заети, които сж се предали на дома, на децата си, на своитѣ лични интереси, тѣ сж свободни. Споредъ мене, всѣка работа трѣбва да се предшества отъ мисль и отъ чувство къмъ Бога.

Сегашнитѣ хора не успѣватъ въ живота си, защото започватъ работитѣ си безъ мисль за Великото въ свѣта. Тѣ се раждатъ, женятъ и умиратъ безъ Бога. Искате ли да родите нѣщо, или да се жените, питайте Онзи, Който ви е създалъ. Той знае, какво е нужно за всѣки човѣкъ и му дава необходимото. Казвате, че момата трѣбва да търси богатъ, ученъ, здравъ момъкъ, а що се отнася до любовта, тя сама по себе си ще лойде. Азъ пъкъ съветвамъ момата да не се жени, докато не намѣри момъкъ, когото да обича, и той да я обича. Какъ ще познасте, кой ви обича? Онзи, който обича, въ него има готовностъ да даде всичко, съ което разполага. Следователно, ако момата и момъкътъ сж готови да пожертвуватъ всичко, каквото иматъ, еднѣ за другъ, тѣ се обичатъ. Опитали се единиятъ отъ тѣхъ да скрие нѣщо за себе си, тѣ опорочаватъ любовта си. Любовта не търпи никаква измама, никаква лъжа, никакво съмнение и недоверие. Тя е чиста, света, непорочна.

Каквито сж отношенията между хора, които се обичатъ, такива трѣбва да бждатъ отношенията на човѣка къмъ Бога. Като ни обича, Богъ постоянно мисли за насъ, какъ да

ни помогне, да задоволи нуждитъ ни. Като знае това, човѣкъ трѣбва да бжде готовъ да пожертвува всичко за Бога. Види ли гоговноста на човѣка да се жертвува, Богъ му проговаря. Една дума ще му каже, но тази дума ще го издигне, ще осмисли неговия животъ. Не може ли да направи тази жертва, човѣкъ е осъденъ на смъртъ, не физическа, но духовна. Духовната смъртъ подразбира изгубване на любовта. Каго изгуби любовта си, човѣкъ започва отново да я търси. Слушайте нѣкой да казва, че е изгубилъ първата си любовъ, но намѣрилъ втора. Втората любовъ е начало на раздори и недоразумения. Първата любовъ е чиста, безкористна. Тя отваря предъ човѣка свѣтъ на блаженство. Изгуби ли тази любовъ, човѣкъ изпада въ заблуждения. Той мисли, че ще я намѣри, но остава излъганъ. Той се намира въ положението на корабъ, люшканъ отъ вълнитѣ на морето. Много време трѣбва да мине, докато той нагрѣе и отново придобие любовта. Придобие ли я, той не може вече да я изгуби.

Сега, не е въпросъ да се обезсърдчавате, но трѣбва да имате ясна представа за нѣщата. Защо ще се лъжете, че камъкътъ на прѣстена ви е скъпоцененъ? Защо ще се лъжете, че любовта ви е истинска, чиста и света? Като слушатъ да имъ се говори за великата любовъ, мнозина казватъ, че тази любовъ не ги интересува, че не искатъ да ставатъ калугери. Тукъ не става въпросъ за калугерство. Ние не се интересуваме отъ калугерството, защото въ

него нѣма никаква наука, никакъвъ прогресъ. Като контрастъ на тия хора се явяватъ други, които казватъ, че сж готови да се предадатъ въ Божиитѣ рѣце. И това не е право. Това е изопаченъ езикъ. Защо ще се предаватъ въ Божиитѣ рѣце? Тѣ не сж разбойници. Отъ човѣка се иска служене — да служи на Бога съ всичката си душа, съ всичкия си умъ, съ всичкото си сърдце и съ всичката си сила.

Следователно, човѣкъ може да се предаде въ рѣцетѣ на онзи ангелъ, който се занимава съ взимане на душитѣ. Мине ли презъ този процесъ, човѣкъ се е посветилъ. И момата се предава въ рѣцетѣ на момъка. Кога? Когато момъкътъ е по-силенъ отъ нея. И Христосъ предаде духа си въ рѣцетѣ на Бога, защото Богъ е силенъ. Христосъ каза: „Господи, въ Твоитѣ рѣце предавамъ духа си“. Съ други думи казано, Христосъ се обърна къмъ Бога съ следнитѣ думи: Господи, понеже бѣхъ свързанъ кармически съ грѣха на хората, азъ се наехъ да го нося. До едно мѣсто го носихъ на гърба си, но разбрахъ, че нѣма защо да го нося до край. Ето, сега предавамъ духа си, натоваренъ съ грѣховетѣ на човѣчеството. Следъ това тежко изпитание дойде възкресението на Христа. Съ възкресението на Христа настѣпва нова епоха въ свѣта — ликвидиране на кармата. Христосъ не можа самъ да разреши този въпросъ, но го предостави на Бога. Въ името Божие, Христосъ искаше да застави евреитѣ да вѣрватъ въ Бога, но не

мога. Той каза на Господа: „Това, което можахъ да направя, направихъ; останалото ще свършишъ Ти“. Следователно, работата на човѣка е да посажда семена въ своята градина, а останалото е Божис дѣло. Вие трѣбва да знаете, че Богъ възраства, въздига и пречиства нѣщата. Единъ день, като свършите работата си на земята, и вие ще кажете като Христа: „Господи, предавамъ духа си въ Твоитѣ рѣце“.

За да предаде духа си въ Божиитѣ рѣце, човѣкъ трѣбва да има устойчива вѣра, като диаманта. Преди да дойде до тази вѣра, той трѣбва да има довѣрие въ своя ближень. Днесъ хората сж изгубили довѣрие единъ къмъ другъ. Когато срещнешъ, на лицето му виждашъ линии на противоречие. Външно се представя като човѣкъ съ вѣра, а вътрешно живѣе въ противоречия, които разклащатъ вѣрата му основно. Това не е чистъ животъ. Чистотата подразбира еднакъвъ животъ и външно, и вътрешно. Защо трѣбва да се съмнява човѣкъ? Защо трѣбва да се колебае? Животътъ, самъ по себе си, е чистъ и възвишенъ. Дръжте се за този животъ, а не за човѣшкия. Човѣшкиятъ животъ е измѣнчивъ като самия човѣкъ, но Божествениятъ е устойчивъ и хармониченъ. Използвайте днешнитѣ условия да проникнете въ този животъ, за да уредите своя. Ако днесъ не уредите живота си, никога нѣма да го уредите. — Ама ние ще се молимъ, за да придобиемъ този животъ. — Молитвата подразбира работа. Ако не работите, никаква мо-

литва не може да ви спаси. Ако ученикът не учи, а само се моли, учителят му не може да го прекара въ по-горенъ класъ. Учителят има еднакви отношения къмъ всички души, вследствие на което изисква отъ ученицитъ си да учатъ и прилагатъ.

Като ученици, вие трѣбва да работите съзнателно, всѣки день да придобивате по нѣщо ново. Знанието, което имате днесъ, не е достатъчно. Постигженията, до които сте дошли, не сж достатъчни. Кой отъ васъ може, като стисне единъ камъкъ, отгоре да излѣзе огънь, а отдолу вода? Какво означава тази мисль? Камъкътъ представя твърдата човѣшка мисль, а огънятъ и водата — условия за животъ. Следователно, ако не можете да стиснете своята твърда мисль въ ржката си и отъ нея да излѣзе огънь и вода — условия за животъ, вие не сте постигнали нищо. При това положение вие не можете да се хвалите нито съ вѣра, нито съ знание. Това не е за обезърдчение. Ако лѣкарьтъ употребява 10—15 години въ учене, за да стане добъръ лѣкарь, да го признаятъ хората за способенъ, мислите ли, че окултниятъ ученикъ трѣбва да работи по-малко? За да го признаятъ за окултенъ ученикъ, той трѣбва да работи върху ума, върху сърдцето и върху волята си, да стане господаръ на условията. Намѣри ли се предъ развълнувана тълпа, ученикътъ трѣбва да махне само съ ржка и да я укроти. Стигне ли го буря въ пжтя му, само съ едно махане на рж-

ка, бурята трѣбва да престане. Заболи ли го глава, съ едно махане на ржка, главоболието трѣбва да изчезне. Това значи окултснѣ ученикъ. Каквото каже, да стане. А тъй, сто молитви да направи, отъ които само една да се приеме, това показва, че Богъ не го слуша още. Той не е станалъ светия, не е готовъ да помага на хората. Светията работи за цѣлото човѣчество, и трудътъ му се благославя.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ чистене. Тѣ трѣбва да пречистятъ мислитѣ, чувствата, желанията си, да ги освободятъ отъ всички наслоявания на миналото. Тѣ трѣбва да пречистятъ съзнанието си, да свѣтне. Това значи чистъ животъ. Щомъ съзнанието на човѣка се пречисти, и животътъ му става чистъ. Не се спирайте върху външнитѣ прояви на хората, да мислите, че сж нечисти. Чистотата и нечистотата сж вътрешни процеси. Не гледате ли така на нѣщата, вие ще изпаднете въ фалшиво благочестие, ще се спирате върху външното благочестие. Не, човѣкъ трѣбва да бжде благочестивъ и външно, и вътрешно. Не обръщайте внимание само на външното, но гледайте, дали една работа се върши за Бога. Всѣка работа, която човѣкъ върши за Бога, е чиста и света. Че нѣкой билъ поетъ, ученъ, проповѣдникъ — това нищо не значи. Ако поетътъ не възпѣва Великото въ свѣта и не живѣе за него, никакъвъ поетъ не е. Поетъ, ученъ, проповѣдникъ е онзи, който възпѣва Великото, проповѣдва го и живѣе за него. Въ

този смисълъ всѣки човѣкъ може да бжде поетъ. Ако съ езика си, като съ перо, не можешъ да пишешъ по всички правила на поезията, никакъвъ поетъ не си. Ако съ сърдцето си, като съ перо, не можешъ да пишешъ по всички правила на поезията, никакъвъ поетъ не си. Ако съ ума си, като съ перо, не можешъ да пишешъ по всички правила на поезията, никакъвъ поетъ не си. Истинскиятъ поетъ пише съ езика, съ сърдцето и съ ума си. Той излива, щедро дава отъ изобилието на своето сърдце и на своя умъ. Поетътъ описва преживяванията на сърдцето, на ума, на душата, затова хората обичатъ неговата поезия.

Желая ви да срещнете Христа и да отвори очитѣ ви. Като прогледате, Той ще ви пита: Познавашъ ли ме, кой съмъ? Ако Го познавашъ, ти си готовъ вече за работа и за приложение. Значи, въ пробуждането на съзнанието има два важни момента: отваряне на очитѣ — проглеждане, и възприемане и прилагане на великитѣ закони на живота. Нѣкои сж дошли до първата фаза — отваряне очитѣ на съзнанието, а други — до закона на служенето. Служенето подразбира актъ, който произлиза отъ любовъ. Който прилага закона на любовта, той е силенъ човѣкъ. За такива хора е казано въ Писанието, че праведнитѣ ще управляватъ свѣта. Религиознитѣ казватъ, че Богъ ще оправи свѣта. Богъ създаде свѣта, и ако има нѣкаква дисхармония, тя се дъл-

жи на изопачения човѣшки животъ. Човѣкъ развали свѣта, човѣкъ ще го оправи.

И днесъ още Богъ работи, създава нови свѣтове, но за тѣхъ се изискватъ разумни хора, да не развалятъ новото, което се създава. Каго казвамъ, че човѣкъ е развалилъ свѣта, имамъ предъ видъ човѣшкия свѣтъ. Никой не може да развали това, което Богъ е създалъ. Това е невъзможно. Обаче, съ мисълта си човѣкъ може да развали свѣта на своя ближенъ. Той ще му каже, че е невежа, че нищо не разбира, че е на кривъ пѣтъ. Всѣки човѣкъ може да се подаде на отрицателното влияние на ближния си и да се изопачи. Каже ли ви нѣкой, че сте безвѣрникъ, не се смущавайте, но запитайте го, какво е постигналъ той съ своята вѣра. Ако твосто безвѣрие ти донася храна, дрехи, квартира, ти си на правъ пѣтъ. И ако при своята вѣра ходишъ гладенъ, босъ и окжсанъ, вѣрата ти не е истинска. Истинската вѣра храни човѣка, прави го силенъ, здравъ и богатъ. Истинскиятъ Богъ изважда човѣка отъ заблужденията му и го поставя въ правия пѣтъ. Истинскиятъ Богъ изважда човѣка отъ грѣховеѣ и престѣпленията и го поставя при условия, които да го подигатъ. Всѣки другъ, който понижава човѣка, който го сваля отъ положението, въ което се намира, не е никакъвъ Богъ. Истинскиятъ Богъ внася въ човѣка условия за душевно, умствено и сърдечно здраве. Той очиства човѣка отъ всички отрови,

които отнематъ душевното му разположение и го правятъ недоволенъ.

Желая ви, като ставате сутринъ отъ сънъ, да чуете Божия гласъ, както Адамъ го чуваше въ рая. Богъ казваше на Адама: Адаме, Адаме, къде си? — Тукъ съмъ, Господи, но не мога да се покажа. Защо не можа Адамъ да се яви предъ лицето на Господа? Защото бѣше голъ. И на васъ казвамъ: Чуete ли тихия гласъ на Бога, веднага се обадете. Кажете: Тукъ съмъ, Господи! Бждете смѣли да се явите предъ лицето Му. Пѣма по-велико нѣщо за човѣшката душа отъ момента, въ който той чува тихия и кроткъ гласъ на Бога. Чуе ли този гласъ, въ душата му се явява свѣтлина, и той е готовъ вече за работа, за служене на Бога. Вънъ отъ този гласъ, човѣкъ лесно може да изпадне въ тъмнина. Стремете се къмъ чистъ животъ, да се свържете съ Бога, да чувате Неговия гласъ. Станете добра почва, да възприемате Словото Му. Ако сте камъкъ, Словото ще мине и замине край васъ, безъ да ви засегне. Добрага почва лесно се пои, а камъкътъ отбива водата отъ себе си. Да бждешъ камъкъ и да не приемашъ водата въ себе си, това представя животъ, пѣленъ съ противоречия. За да се освободи отъ противоречията, човѣкъ трѣбва да бжде добъръ плувецъ. Влѣзе ли въ бурното море на живота, той трѣбва да държи главата си надъ водата, да не се удави.

Съвременнитѣ хора се плашатъ отъ живота и се питатъ, какво ще стане съ тѣхъ. Да задава ученикътъ такъвъ въпросъ, това значи, да се страхува. Какво ще стане съ ученика, когато учителятъ му замине за другия свѣтъ? Този страхъ не е на мѣсто. Съзнателниятъ учитель е подобенъ на опитния капитанъ на парахода. Той никога нѣма да спре парахода всрѣдъ морето. Щомъ е тръгналъ на пътъ, той благополучно ще изведе пътниците на опредѣленото пристанище. Ако учителятъ замине, ученицитѣ му ще се намѣрятъ въ сѣщото положение, въ каквото сж били при него. Добриятъ и съзнателенъ учитель внася свѣтлина въ умоветѣ на ученицитѣ си, благодарение на което, и безъ неговото външно отношение къмъ тѣхъ, тѣ продължаватъ да се учатъ. Ако това можемъ да кажемъ за обикновения учитель, колко повече може да се каже за Великия Учитель, който представя външно отношение на Бога къмъ хората. Учителятъ предава частъ отъ своята свѣтлина на окръжаващитѣ, както свѣщъта дава частъ отъ свѣтлината си на свѣчки, който иска да се ползува отъ нея. Учителятъ е проява на Божествената свѣтлина. Колкото повече приема човѣкъ отъ тази свѣтлина, толкова повече е свързанъ съ Учителя си, не по форма, но по съдържание и смисълъ. Словото излиза отъ Учителя, но принадлежи на Бога.

Христосъ казва: „Вѣрвайте въ Бога и въ мене вѣрвайте!“ Значи. вѣрвате ли въ Бога,

или въ Христа, това е достатъчно. Върват ли въ Ивана, въ Драгана, въ светиитѣ, въ добритѣ хора, вървата ви е ограничена. Вървайте въ едного, за да го виждате въ всички. Този Единниятъ, въ Когото трѣбва да вървате, е Богъ. Щомъ вървате въ Бога, вие ще вървате въ всички хора и то дотолкова, доколкото Той се е проявилъ въ тѣхъ.

Когато слушатъ да се говори за нѣкого, хората се запитватъ: Кой е той, отде иде и кой го е изпратилъ? Нѣкой ме пита: Ти кой си? Отговарямъ: Ако си боленъ, азъ ще ти кажа, кой съмъ. Ако си ученикъ, азъ ще ти кажа, кой съмъ. Следователно, ако съмъ лѣкаръ и мога да те излѣкувамъ, знанието ми е опитано. Ако си ученикъ и мога да те уча, работата ми е на мѣсто. — За кого е създадено слънцето? — Слънцето е създадено за онзи, който може да се ползува отъ неговата свѣтлина и топлина. Това слънце е направено отъ Бога. Ако не можете да се ползвате отъ неговата свѣтлина и топлина, слънцето не е направено за васъ.

Помнете: единъ Учителъ съществува въ свѣта. Искате ли да се ползвате отъ благословието Му, пазете името Му свещено въ ума, въ сърдцето, въ душата си. Това трѣбва да бжде идеалътъ на човѣшката душа. Единъ Богъ съществува въ свѣта, въ Когото никога не трѣбва да се съмнявате. Не се съмнявайте въ любовта Му къмъ васъ. Хората се съмняватъ въ любовта, защото искатъ отъ нея по-

вече, отколкото въ дадения случай тя може да имъ даде. Божията Любовь е единствената мѣрка, съ която мѣримъ нѣщата и различаваме доброто отъ злото. Приложите ли тази любовь въ живота си, каквото пожелаете, ще се сбъдне. Като знаете това, бъдете внимателни въ желанията си, защото всѣко желание, добро или лошо, се сбъдва.

Сега, като знаете, кое е сжщественото въ живота, гледайте да запазите връзката си съ Бога. Ако сте я прекъснали, възстановете я. Този е пътътъ, по който иде новото въ свѣта. Старото вече си отива и се замѣства съ ново. Турцитѣ казватъ: „Като мине пороятъ, калъта остава“. Първоначално калъта е влажна, но постепенно изсъхва. За васъ е важно, какво можете да направите отъ изсъхналата калъ. Като се казва, че стариятъ животъ ще изтече, мнозина се страхуватъ, да не стане нѣщо страшно съ тѣхъ. Пѣма защо да се страхуватъ. Старото знание ще отстъпи мѣстото си на новото. Стариятъ животъ ще се смѣни съ новъ. Какво страшно има въ това?

Христосъ казва: „Който иска да бже мой ученикъ, да дигне кръста си и да ме последва. Който иска да бже мой ученикъ, нека се отрече отъ майка си, отъ баща си, даже и отъ себе си“. Да се самоотрече човѣкъ, това значи, да освободи душата си отъ всички противоречия и препятствия, които може да срещне на пътя си. Значи, самоотричането [подразбира вътрешна свобода на

душата. Нѣкой казва, че се е самоотрекълъ, а сжщевременно умира. Който се е отрекълъ отъ стария животъ, той не умира, а заминава. Като дойде часътъ на заминаването му, той поканва приятелитѣ си на угощение, разговаря се съ тѣхъ, взима писмата до близкитѣ имъ въ онзи свѣтъ и, следъ като се прости съ всички, тръгва за планината, далечъ отъ свѣта, въ който е живѣлъ.

И тъй, отъ всички се иска съзнателна връзка съ Бога, за да влѣзатъ въ новия животъ, да чуятъ тихия гласъ на Бога, Който имъ казва: Адаме, излѣзъ вънъ! Напусни стария животъ, и влѣзъ въ новия, дето царува любовъ, свѣтлина и знание, свобода и просторъ.

Т. м.

*

1. Лекция отъ Учителя, държана на
26. августъ, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Две категории хора

Размишление.

Съществуватъ две категории хора: едни-тъ мислятъ, че всичко знаятъ, а другитѣ — че нищо не знаятъ. Онѣзи, които мислятъ, че всичко знаятъ, работятъ съ числото десетъ; онѣзи, които мислятъ, че нищо не знаятъ, работятъ съ неизвестното число хиксъ. Какво ще кажете за тѣзи две категории хора, ако тия, които мислятъ, че нищо не знаятъ, нареждатъ работитѣ си добре, живѣятъ разумно, хранятъ се правилно и никога не страдатъ отъ стомашно разстройство; другитѣ, които мислятъ, че всичко знаятъ, работитѣ имъ всѣкога сж объркани, не живѣятъ разумно и постоянно се оплакватъ отъ разстройство на стомаха. Ако заговорите съ тѣхъ, ще видите, че много нѣща знаятъ. Тѣ ще ви кажатъ, каква е последната дума на науката за храненето, а не могатъ да приложатъ това знание къмъ себе си. Какъ ще си обясните това противоречие? Значи, знанието може да се приложи само при известни случаи. Тия хора сж размѣнили положението си. Ония, които работятъ съ хикса и казватъ,

че нищо не знаятъ, иматъ предъ видъ частитѣ. Тѣ разискватъ върху въпроса, защо Богъ е създалъ свѣта, какво представя вселената и т. н. Който е създалъ свѣта, Той знае, защо го е създалъ, но хората не знаятъ, тѣ си правятъ различни предположения. Защо се е родилъ човѣкъ? Да живѣе. Какъ трѣбва да живѣе и каква служба да изпълнява?

Мѣстото, на което е поставенъ човѣкъ, опредѣля неговата служба и начина, по който трѣбва да живѣе. Перото, което е поставено на писалката, има задача да пише. Всѣки, който държи писалка, трѣбва да пише. Всички останали работи, въ дадения случай, сж второстепенни. Че трѣбва да ядешъ, да се обличашъ, да обичашъ, това е второстепенна работа. Докато писалката е въ ржката ти, ще пишешъ. Въ дадения моментъ работата ти е ограничена и съ тази ограничена работа ти не можешъ да разрешишъ всички спорни въпроси. Съ писалката ти можешъ да напишешъ една забавна работа, да решишъ една задача, да напишешъ една философска книга, но все пакъ работата ти е ограничена.

Като живѣе на земята, човѣкъ се натъква на два закона: законъ на Цѣлото и законъ на частитѣ. Дойдете ли до първия законъ, вашата основна задача е да опредѣлите отношенията си къмъ Цѣлото, безъ да се мъчите да проникнете въ неговата сжщина. Вашата задача е да имате правилни отношения къмъ Цѣлото, да се съзнавате като негови удове. Докато

ржката съзнава, че е частъ отъ тѣлото и не пожелава да се откъсне отъ него, цѣлиятъ организъмъ е въ хармония. Въ който моментъ ржката се откъсне отъ тѣлото и тръгне по свой пѣтъ, хармонията на цѣлия организъмъ се нарушава. Ако единъ нервъ само въ тѣлото се засегне отъ нѣщо и престане да функционира правилно, цѣлиятъ организъмъ заболява. Болеститѣ и болезненитѣ състояния показватъ, че е станало нѣкакво размѣстване въ организма.

Всѣко размѣстване на нѣщата носи лоши послѣдствия. Представете си, че имате много злато. Трѣбва ли да носите това злато постоянно съ себе си? Ако го носите всѣкога съ себе си, ще ви нападнатъ разбойници, ще ви обератъ, а можете да платите и съ живота си. Какво показва това? Размѣстили сте нѣщата. Мѣстото на златото е въ касата. Ако нѣмате съответна каса у дома си, занесете златото въ нѣкоя банка, както правятъ днесъ всички търговци и богати хора. Вие можете да носите съ себе си само онова злато, което е въ кръвта ви, но не и външното злато, което съблазнява хората. Стремете се къмъ придобиване на вътрешно злато, което прави човѣка здравъ и продължава живота му.

Една отъ задачитѣ на съвременния човѣкъ е да продължи живота си. Следъ грѣхопадането човѣкъ е съкратилъ своя животъ. Той трѣбва да работи върху себе си, да продължи живота си. да се върне въ първото си

положение. Кое се продължава? Въ обикновения животъ се продължава правата линия. Тя има само едно измѣрение — дължина. Животътъ на правата линия е простъ, елементаренъ, но въпрѣки това тя е мѣрка, взета отъ Божествения свѣтъ. Следователно, иска ли да продължи живота си, човѣкъ трѣбва да води простъ, чистъ животъ, безъ никакви чужди влияния, безъ никакви външни примѣси. Срещнете ли такъвъ човѣкъ, ще видите, че животътъ му е простъ, скромненъ: въ храна, въ облѣкло, въ отношения. Дето и да отиде, той всѣкога намира храна. Споредъ мене, най-добра храна е тази, която може да се намѣри навсѣкжде.

Днесъ навсѣкжде се проповѣдва разширение въ чувствата. Наистина, човѣкъ трѣбва да се разшири. Дойде ли до разширение на чувствата си, той не може да се движи само по права линия, т. е. въ свѣта на първото измѣрение, но ще започне да се движи въ плоскостъ, която води къмъ две измѣрения — дължина и широчина. Учениятъ иска да разшири своитѣ научни възгледи, религиозниятъ — своитѣ религиозни възгледи, материалистътъ — своитѣ възгледи за материята. Всѣки човѣкъ се стреми къмъ разширяване, за да разбира ближните си, които сж въ самия него. Всѣки човѣкъ, вънъ отъ васъ, представя права линия, къмъ която вие имате отношение.

Кога започва правата линия да се разширява? Когато достигне крайния предѣлъ на

своето удължаване. Докато не достигне до това предѣлъ, тя не може да се разшири. Това виждаме навсѣкжде въ органическия животъ. Запримѣръ, растението не може да се разшири, докато не достигне крайния предѣлъ на своето растене нагоре, по права линия. Щомъ дървото стигне крайния предѣлъ на растенето си нагоре, то постепенно започва да се разширява, да расте на дебелина. Сжщиятъ законъ действува и при развитието на човѣка. Детето първо расте на височина. Достигне ли крайниятъ предѣлъ на растенето, човѣкъ започва да се разширява, да надебелява. Когато дойде до крайния предѣлъ на живота, човѣкъ прави единъ жгълъ. едно пречупване. Този жгълъ показва, че човѣкъ трѣбва да измѣни метода на работата си, или посоката на своя животъ. Не направи ли едното или другото, животътъ му се прекратява.

Да се измѣнятъ нѣщата, това е естественъ процесъ, но тази промѣна трѣбва да става споредъ законитѣ на разумната природа. Не всѣка промѣна е Божествена. Има човѣшки промѣни, които водятъ къмъ разочарования и противоречия. Слушате нѣкой да казва, че се молилъ на Господа, и молитвата му била приета. Не се минава много време, този човѣкъ се разочарова отъ Бога. Защо? Молилъ се. но не получилъ отговоръ на молитвата си. Въ първия случай той прояви щеславие, побърза да се похвали, че Онзи, Който управлява свѣта, спира вниманието си на него и го слуша. Въ

втория случай се разочаровалъ отъ Господа. Това не е убеждение. Дето има щеславие, тамъ ставатъ бързи промѣни. Всѣка промѣна на нѣщата, която носи падение, е човѣшка. Ако човѣкъ промѣня възгледитѣ и разбиранията си за Бога, още по-лесно ще ги промѣни за подобния си. Днесъ се възхищавате огъ единъ човѣкъ, на другия день се разочаровате, казвате, че билъ лошъ, глупавъ. Това сж човѣшки разбирания. Едно трѣбва да знаете: лошиятъ човѣкъ при всички условия е лошъ; добриятъ при всички условия е добъръ. Лошиятъ живогъ не може да стане добъръ; самъ по себе си той е лошъ. И добриятъ животъ е всѣкога добъръ. Умрѣлиятъ не може да стане светия, и светията не може да умре. Презъ каквито перипетии да минава, светията всѣкога живѣе. Вѣковетѣ минаватъ единъ следъ другъ, но той остава вѣчно да живѣе. Това е светия. Всѣки, който умира, разлага се и мирише, не е светия. Предъ хората може да минава за светия, но не и предъ Бога. Светията слиза на земята да помага на хората, да ги учи. Сжщевременно и той се изпитва. Колкото повече време прекарва на земята, толкова повече се изпитва.

И тъй, говорите ли за злото и за доброто, вие трѣбва да разбирате, какви сили се криятъ въ тѣхъ. Буквата „з“, съ която започва думата „зло“, означава законъ на размножаване. Следователно, когато човѣкъ се размножава повече, отколкото сж неговитѣ възможности, работитѣ му трѣгватъ назадъ. Той казва:

Моитѣ работи вървятъ зле. Всѣки човѣкъ, който яде много, който пресяжда, върви зле. Лакомията е причина за злото въ свѣта. Ако една мома обещава срѣща едновременно на десетъ момъка, работитѣ ѝ трѣбватъ зле. Тя не може да води приятелство едновременно съ десетъ души. Съ кого отъ тѣхъ ще се срещне първо? Този ще я чака, онзи ще я чака и, като не издържи на обещанието си, всѣки, на свой редъ, ще я набие. Какво ще бѣде положението на тази мома? Следователно, всѣки, който се е опиталъ да излъже Господа, на общо основание е билъ битъ. Не може да давате обещания на Бога и да не ги изпълнявате. Всѣко обещание, дадено предъ лицето на Бога, трѣбва да се изпълни. Колко души днесъ могатъ да се похвалятъ, че сж издържали на своитѣ обещания? Човѣкъ е изпълнилъ нѣкои отъ обещанията си, но повечето не е изпълнилъ. Учителътъ пише шесторка за решенитѣ задачи на ученика, но за нерешенитѣ — единица. Решава ли всѣкога задачитѣ си, ученикътъ минава за способенъ. Не ги ли решава правилно, той е признатъ за неспособенъ. Правилното решаване на задачитѣ опредѣля способността на ученика.

И тъй, способниятъ ученикъ решава правилно задачитѣ си, но това нѣма нищо общо съ моралния му животъ. Ако ученикътъ не решава правилно задачитѣ си, това не показва, че той е немораленъ. Лошитѣ условия, презъ които човѣкъ минава, не показватъ, че той е

лошъ. Поради отлагане и неработене въ миналото, той е изпратенъ при лоши условия, да се огледа и да завърши недовършенитѣ си работи. Ако ученикътъ не учи редовно уроцитѣ си и ги пропуска, ще дойде день, когато ще го заставятъ да се залегне и да свърши всичкитѣ си изпити. Нѣкой ученикъ не обича математика, не иска да прави усилия, не решава задачитѣ си и казва, че сѣдбата го преследва. Щомъ разсѣждава така, той е на кривъ пѣтъ. Влѣзе ли въ училището, ученикътъ трѣбва да учи всички предмети, които се преподаватъ. Тамъ нѣма изборъ. Ученикътъ не може да каже, че този предметъ обича, а онзи не обича, и съобразно това единиятъ да учи, а отъ другия да се отказва. Ученикътъ на новото учение трѣбва да има всестраненъ интересъ, да изучава всички предмети. Само по този начинъ той може да хармонизира своя животъ, да влѣзе въ хармония съ Цѣлото. Цѣлото има отношение къмъ частитѣ, а частитѣ — къмъ Цѣлото.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате отдѣлнитѣ характери, да познавате хората, съ които имате отношения. Съ изучаването на характеритѣ и проявитѣ на хората, вие изучавате добродетелитѣ и слабоститѣ имъ въ тѣхнитѣ тънки проявления. Запримѣръ, вие ще изучавате щеславието, користолюбието, гордостта, но заедно съ тѣхъ ще изучавате и добродетелитѣ: смирение, кротость, търпение, любовъ и т. н. Срѣщате религиозенъ или свѣтски чо-

вѣкъ, който разправя, че ви направилъ голѣми добрини, че се молилъ за васъ и т. н. Въ лицето на този човѣкъ виждате щеслависто. Ако се е молилъ за васъ и ви е правилъ добрини, защо трѣбва да ги споменава? Съ това той иска да покаже предъ васъ добротата си, да го почитате. Ако пъкъ ви е правилъ добрини, безъ да сте придобили нѣщо отъ тѣхъ, това показва, че не е знаялъ, какъ да постъпва. Само разумниягъ може да прави добро. Той прави добро на време и на мѣсто. Всѣко добро, което не е направено на мѣсто и на време, не е разумно. Това добро не допринася никаква полза на човѣка. Другъ нѣкой се хвали съ своята религиозностъ, но слушате, че той се моли изключително за материални работи: да му се помогне да си направи къща, да се назначи на добра служба, да нареди добре сина и дъщеря си и т. н. Това е користолюбие. Този човѣкъ мисли, че като вѣрва въ Бога, трѣбва да получи голѣми облаги. Обаче, наредъ съ слабоститѣ на човѣка вие трѣбва да виждате и неговитѣ добродетели.

Щомъ е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да учи и никога да не мисли, че много знае и всичко е постигналъ. Знанието на детето е на мѣсто, но това знание не може да задоволи възрастния човѣкъ. Знанието на възрастния е на мѣсто, но това знание не задоволява стария човѣкъ. Стариятъ се стреми къмъ още по-голѣмо знание. Обаче, знанието на детето, на възрастния и на стария е за зе-

мята. Влѣзе ли човѣкъ въ духовния свѣтъ, тамъ е нужно по-високо знание. Влѣзе ли въ Божествения свѣтъ, тамъ се иска още по-го-лѣмо знание. Като отидете въ духовния свѣтъ, между ангелитѣ, вие трѣбва да оставите на-страна знанието, което сте имали въ детин-ство, въ срѣлна възраст и като старъ. Това е все още човѣшко знание, а тамъ не се инте-ресуватъ отъ него. Какво знание се иска отъ човѣка? Ако си гостилничаръ, ти нѣма да се хвалишъ съ знанието си, че това знаешъ, онова знаешъ, но ще повикашъ човѣка въ кухнята си, ще му покажешъ всичкитѣ тенджери съ ядене и ще му кажешъ: Опитай и после го-вори! Ако гостилничарътъ е напълнилъ 25 тен-джери съ ядене и не може да задоволи клиен-титѣ си, той не е майсторъ готвачъ. Ако чо-вѣкъ е напълнилъ главата си съ знание, но не може да задоволи нито себе си, нито окръжа-ващитѣ, това знание не е негово, не е ста-нало негова плътъ и кръвъ, не е приложено. Знание е само онова, което човѣкъ е опиталъ и приложилъ.

Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ Боже-ственото знание. Божествено знание е онова, което е придобито съ най-малки разходи и което е приложено въ живота. Койго е при-добилъ това знание, той може предварително да каже, какво ще бѣде времето на другия день, какво ще се случи въ живота му поне за една година, какви промѣни ще станатъ въ управлението, дали ще се смѣни правител-

ството, ще има ли плодородие, каква ще бжде сждбата на неговитѣ деца, ще свършатъ ли добре училището и т. п. Сегашнитѣ хора много знаятъ, много говорятъ, но като дойлатъ до единъ отъ тѣзи въпроси, веднага отиватъ при нѣкой гадателъ, или при нѣкоя гадателка, устройватъ сеанси и т. п. Но, вмѣсто да се ориентиратъ правилно по въпроса, който ги интересува, тѣ повече се заблуждаватъ. Защо? Защото чуватъ нѣща, които не разбирагъ. Тѣ не могатъ да правятъ преводи на това, което имъ се казва, и се заблуждаватъ. Нѣкои хора сънуватъ пророчески сънища, но каго не ги разбирагъ, като не могатъ да ги преведатъ на разбранъ за себе си езикъ, тѣ, или ги отхвърлятъ, или ги приематъ буквално, или ги тълкуватъ по кривъ начинъ. Когато сънътъ се сбждне, тогава разбирагъ, какъвъ билъ неговиятъ смисълъ. Нѣкои обичатъ да предсказватъ, други — да тълкуватъ сънища, но предсказанията имъ никога не се сбждватъ. Въпрѣки това тѣ постоянствуватъ, съ надежда, че нѣкога предсказанията имъ ще се сбжднатъ. Това е лековѣрие. Тѣзи хора нѣматъ дарба на ясновидци, а играятъ роля на такива. Съ своето суевѣрие, безъ да искатъ, тѣ лъжатъ себе си, лъжатъ и ближнитѣ си.

Добре е човѣкъ да се спира на сънищата си, да ги изучава, да учи тѣхния езикъ. Езикътъ на сънищата е символиченъ. Ти трѣбва да изучавашъ значението на символитѣ, да ги превеждашъ правилно. Ако сънувашъ, че ез-

лишъ червенъ конь, а въ действителность си боленъ, въ скоро време ще оздравѣешъ. Ако си боленъ и сънувашъ, че ездишъ черенъ конь, ще те носятъ съ носилка на овзи свѣтъ. Ако си здравъ и сънувашъ, че ездишъ черенъ конь, още на другия денъ ще имашъ голѣмо неразположение, физическо или душевно. Червениятъ конь представя човѣшкото съзнание, човѣшкия умъ. Докато може да бжде господарь на своето съзнание и на своя умъ и ги управлява, човѣкъ все пакъ се справя съ противоречията въ живота си. Слѣзе ли отъ червения конь, човѣкъ напуца своето съзнание и своя умъ и се отказва да ги управлява. Щомъ се откаже отъ управлението на своя умъ, човѣкъ се натѣква на голѣми противоречия, но поне живъ остава. За предпочитане е човѣкъ да езди черенъ конь, отколкото да слѣзе отъ червения. Съ други думи казано: За предпочитане е да страдашъ, отколкото да изгубишъ живота си. За предпочитане е да работишъ, макаръ и най-тежката работа, отколкото да си въ бездѣлие.

Сега, да се върнемъ къмъ ония, които работятъ съ хикса, и тия, които работятъ съ числото десетъ. И еднитѣ, и другитѣ трѣбва да си изработятъ една вътрешна философия за отношенията си къмъ хората и къмъ Първата Причина. Не можете да имате правилни отношения къмъ хората, ако нѣмате правилни отношения къмъ Бога. Не можете да имате правилни отношения къмъ Бога, ако отношенията ви къмъ хората не сж правилни. Всѣки човѣкъ

е Божи служителъ, за това е дошълъ на земята. Доколкото изпълнява служба си, толкова ще бжде кредитиранъ. Не иска ли да изпълнява служба си и быа огъ своето предназначение, никакъвъ кредитъ не му се отпуска. Който изпълнява воляга Божия, той едновременно помага на себе си и на окръжаващитъ. Ако доиде нѣкой човѣкъ при васъ, не бързайте изведнѣжъ да задоволите неговитъ нужди. Една услуга можете да му направите, малка помощ можете да му дадете, но само за презъ деня. За другия день не мислете. Вие не сте длъжни да го осигурите за цѣла година, или за цѣлъ животъ. Божиятъ законъ позволява да осигуришь човѣка за единъ день само, Осигуришь ли го за два деня, ще те държатъ отговоренъ. Осигуряването е човѣшки законъ, Божествениятъ свѣтъ не се занимава съ никакви осигуровки.

Като ученици, вие трѣбва да работите върху своитъ добродетели, да ги развивате. Тѣ се намиратъ въ зародишно състояние въ душата ви, но трѣбва да имъ дадете условия да се развиватъ. Какво ще направите съ търпението, запримѣръ, което е въ зародишь въ васъ? Нищо не можете да направите. Обаче, ако развивате търпението си, вие ще бждете силни, ще понасяте разумно изпитанията и ще се учите отъ тѣхъ. Съ слаби добродетели нищо не се постига. Мнозина правятъ погрѣшки въ живота си, защото, безъ да сж развили своитъ добродетели, се заематъ да помагатъ

на болни, на страдащи. За да помага, човѣкъ трѣбва да бѣде силенъ. Нѣма ли нужната сила, той пакости и на себе си, и на онзи, на когото помага. Ако не е готовъ да помага, по-добре да усили работата върху себе си, да развие ония дарби и способности, които ще го направятъ силенъ. Нѣкои очакватъ да се подобри живота имъ, безъ да работятъ.

Ще дойде день, когато животътъ на всички хора ще се подобри, ще дойдатъ благоприятни условия, но човѣкъ трѣбва да бѣде готовъ, да използва тия условия. Запримѣръ, събератъ се двама души да работятъ заедно, но въ скоро време се раздѣлятъ. Защо? Не могатъ да си хармониратъ. Не е лесно да живѣешъ съ хората. Само ония могатъ да си хармониратъ, които живѣятъ единъ за другъ. Докато човѣкъ живѣе само за себе си, никаква връзка не може да създаде съ хората. За да се хармонира съ нѣкого, той трѣбва да се откаже отъ своя егоизъмъ.

Животътъ е велика школа. За да разбере предметитѣ, които се преподаватъ въ тази школа, човѣкъ трѣбва да има любовъ къмъ самия животъ. Обича ли живота, той ще изучава добре предметитѣ, които му се преподаватъ, и ще ги използва за основа на своето бѣдеше. Отъ човѣка зависи, какво бѣдеше ще си създаде, добро или лошо. Ако не работи и се отклонява отъ правия пътъ на живота, човѣкъ започва да се деформира. Деформирането на човѣшкия организъмъ започва отъ мисълта.

За да изправи организъма си, той трѣбва да изправи мисълта си, да изправи отношенията си къмъ Първата Причина. Това се постига, когато човѣкъ направи връзка съ Бога. Щомъ се свърже съ Него, постепенно започва да се изправя. Не направи ли тази връзка, човѣкъ не може да се ползува отъ богатата на живота. Богата ще го обикалятъ, но той не може да ги възприема. И болниятъ не е лишенъ отъ блага, но не може да се ползува отъ тяхъ. За всѣка работа сж опредѣлени десетъ души. Ако първиятъ се откаже да свърши тази работа, вториятъ ще се насме да я свърши. Ако и вториятъ се откаже, третиятъ ще я свърши. Отъ десеттѣ все ще се намѣри единъ, който ще пожелае да я свърши. Затова и на васъ казвамъ: Когато става въпросъ за изпълнение на волята Божия, гледайте да бждете единъ отъ десеттѣ, да свършите съ любовъ работата, която ви се възлага. Като изпълните волята Божия, вие ще придобиее голѣма опитностъ.

Желая ви, като сте тръгнали въ Божествения пѣтъ, да не правите грѣшки, каквито правятъ онѣзи, които вървятъ въ широкия пѣтъ. Ако широкиятъ пѣтъ обещава блага на човѣка, ако му обещава спасение, той трѣбва да остане тамъ завинаги. Но ако този пѣтъ го води къмъ нещастия и катастрофи, неразумно е човѣкъ да остане тамъ. Страшно е, когато нѣкой, следъ като намѣри правия пѣтъ, мисли за широкия, или за пѣтя, който води въ

свѣта. Ако отидете въ свѣта, ще срещнете хора, които тамъ живѣятъ, но за Бога мислятъ. За предпочитане е да бждете въ тѣхното положение, отколкото да живѣете при Бога, а да мислите за свѣта. При първото положение човѣкъ придобива знания и свѣтлина, които го освобождаватъ отъ всички заблуждения на миналото.

Наука е нужна на човѣка, но такава, която да обхваща миналото, настоящето и бждещето. Който има тази наука, той гледа на нѣщата съ отворени очи. Той прониква въ миналата и бждещата култури на човѣчеството, а днешната, въ която живѣе, му служи като мѣрка за ориентиране между миналата и бждеща култури. Той вижда плана, по който се разрешаватъ всички бждещи въпроси, както и тия на настоящето. Като се говори за бждещата култура, не трѣбва да се забравя настоящата. нито да се обезценява, защото и тя е създала и създава нѣщо за свѣта, но не може да го оправи. Сегашната култура дава знания на човѣка, но свѣтътъ не се оправя съ знания. Наистина, учениятъ не може да оправи свѣта, но простиятъ още повече не може. Затова казватъ, че съ учение е лошо, но безъ учение — още по-лошо. Учението е едно отъ малкитѣ блага, но и безъ това благо не може. Науката е срѣдство, чрезъ което човѣкъ придобива вътрешно знание. Съ това знание, именно, той може да подобри живота си. Не може да се отрече онова, което великитѣ хора сж дали на свѣта,

но всѣки човѣкъ трѣбва да допринесе нѣщо, колкото малко и да е то. Не пренебрегвайте сегашната наука, но ползувайте се отъ нея. Тя крие въ себе известни блага, чрезъ които можете едни на други да си помагате. Запри-мѣръ, ако изучавате ботаника, вие ще се запознаете съ лѣчебнитѣ свойства на растенията и можете да станете виденъ лѣкаръ, да помагате на хората. Всѣка наука има своитѣ добри страни, които трѣбва да използвате.

Като изучавате растенията и животнитѣ, вие трѣбва да изучавате и хорага, между които се движите. Вие се срѣщате, разговаряте се, дружите, безъ да се познавате. Ако нѣкой ви обиди, вие се чудите, какъ не сте го познавали като лошъ човѣкъ. По естество човѣкъ не е лошъ, но нѣщо лошо е написано на неговата книга. Човѣкъ представя книга, на която отъ вѣкове се пише добро и зло. Като знае това, човѣкъ трѣбва да обръща страницитѣ на своята книга и да чете. Види ли, че въ нея е написано нѣщо лошо, веднага да го корегира. Лошиятъ животъ трѣбва да се изправи. Задачата на сегашния ви животъ седи, именно, въ това, да изправите лошата си карма. Не я ли изправите, каквито печалби да имате, тя изцѣло ще ги погълне. Тогава вие ще се чувствувате празенъ, като че нищо не сте постигнали. Това е илюзия, защото онова, което сте придобили и обработили, което е станало ваша плътъ и кръвъ, никой не може да го отнеме.

Когато казвамъ, че трѣбва да се свържете съ Бога, това не значи, че днесъ ще направите тази връзка. Тя съществува още отъ създаването на човѣка, но той трѣбва да я съзнава, да разбира, отде иде животътъ, силата и благата, съ които се ползува. Ако днесъ слънцето грѣе силно, трѣбва ли да седишъ около огъня да се топлишъ? Напусни огъня и излѣзъ вънъ, да се грѣешъ на слънцето. Огънятъ трѣбва да отстѣпи предъ слънцето. Дръжте въ съзнанието си идеята за слънцето, а не за огъня. Ако има слънце, и огънь ще има. Нѣма ли слънце, никакъвъ огънь не съществува. Да държите въ ума си идеята за слънцето, това значи, съзнателно да подържате мисълта за връзката си съ Бога, съ Когото да бъдете въ постоянна хармония. Ще кажете, че ако мислите постоянно върху единъ и същъ въпросъ, ще се отегчите. Зависи, за какъвъ въпросъ мислите. Ако мислите за правата линия и си я представяте мъртва, вие, наистина, ще се отегчите. Но мислите ли, че правата линия е жива, колкото и да се занимавате съ нея, все нови мисли ще се родятъ въ ума ви. Правата линия събужда мисълъ за права посока на движение, за граница на нѣщо, за разстояние между две същества и т. н. Ако накарате единъ математикъ да ви каже нѣщо за правата линия, ще видите, че той може да ви говори съ часове за нея. Когато въ ума ви изпъкнатъ много мисли, явява се идеята за плоскостта. Плоскостта е съставена отъ мно-

жество линии, които работятъ въ диаметралнопротивоположно направление едни на други. Когато човѣкъ изучава живота на правата линия, съзнанието му се движи въ дължина; когато изучава плоскостта, съзнанието му се движи, освенъ въ дължина, още и въ широчина; когато изучава тѣлото, съзнанието му се движи въ три измѣрения: дължина, широчина и дълбочина. Не може ли да се движи въ тритѣ направления, човѣкъ е лишенъ отъ всякаква възможностъ да придобива знания.

Като ученици, вие трѣбва да понавате живота и въ тритѣ му измѣрения, за да разбирате себе си, да разбирате и ближнитѣ си. Запримѣрь, като погледнете веждитѣ на човѣка, отъ формата, която иматъ, можеге да кажете, въ каква посока се движи. Затова и веждитѣ иматъ различна форма: праволинейна, криволинейна, извити нагоре или надолу и т. н. Който се движи въ права линия, той има отношение само съ единъ човѣкъ. Щомъ свърши работата си съ него, после се разправя съ втори. Онзи, който се движи въ плоскостъ, едновременно има отношения съ много хора. Ако този човѣкъ е министъръ, мжчно ще се справи съ положението си. Представете си, че при него се явятъ много хора за служба. Каквото да прави, той не може да задоволи всички: едни отъ тѣхъ ще назначи на служба, а на други ще откаже. И въ края на краищата, първитѣ ще бждатъ доволни отъ него, а вторитѣ ще го сждятъ. При това положение

министърът не може да бъде щастливъ. Когато нѣкой се оплаква, че му е нѣщо тѣжно, а не знае причината за тѣгата си, казвамъ: Ти си министъръ, който не си назначилъ всички кандидати на служба. За да се освободишъ отъ тѣгата си, трѣбва да назначишъ всички. Каже ли нѣкой, че е много радостенъ, той е сжщиятъ министъръ, който е назначилъ всичкитѣ кандидати на служба, и тѣ сж доволни отъ него. Добриятъ, справедливъ и разуменъ министъръ намира мѣсто за всички кандидати и ги задоволява. Съ това той помага и на себе си.

Сериозна е задачата на всѣки министъръ, сериозни сж задачитѣ и на обикновенитѣ хора. Условията, при които сегашнитѣ хора живѣятъ, не сж лоши, но и добри не сж. Значи, човѣкъ трѣбва да се справя съ тия условия. Доиде ли ви нѣкое страдание, или изпитание, не бързайте да се освободите отъ него, но започнете да го разпитвате, отде иде, съ какви намѣрения, колко време ще остане при васъ и т. н. Страданието не е нищо друго, освенъ жива душа, която е дошла при тебе, да сподѣли скръбта си. И радостта е сжщо така жива душа, която посещава хората, за да сподѣли съ тѣхъ своята радостъ. Тѣй щото, когато скърбите, ще знаете, че ви е посетила нѣкоя скръбна душа; когато се радвате, посетила ви е нѣкоя радостна душа. Вслушвайте се въ радоститѣ и скърбитѣ на душитѣ и, ако можете, помагайте имъ.

Единъ английски проповѣдникъ, отишълъ въ Африка да проповѣдва. Като пътувалъ отъ едно мѣсто на друго, той попадналъ въ едно негърско село, дето спрѣлъ за известно време. Щомъ влѣзълъ въ селото, той почувствувалъ голѣма скърбъ, която не го папускала. За да се освободи отъ скръбта си, проповѣдникътъ започналъ да чете Библията, да се моли, но нищо не помагало. Най-после той се обърналъ къмъ Бога съ молба да му открие причината за тази скърбъ. Единъ день, както седѣлъ въ стаята си и размишлявалъ, видѣлъ, че вратата се отворила, и влѣзълъ единъ старъ човѣкъ, който му казалъ: Моля, не се плашете. Сега азъ съмъ жителъ на онзи свѣтъ. Преди двеста години бѣхъ английски проповѣдникъ, но не живѣхъ добре, не изпълнявахъ волята Божия. Ето вече двеста години, какъ скитамъ изъ този страненъ свѣтъ и не мога да се успокоя. Тази вечеръ, като четешъ Библията, отвори я специално за мене и ми проповѣдай, както ти знаешъ. Той казалъ името си, града, въ който е билъ проповѣдникъ, годината, въ която умрѣлъ, и следъ това си отишълъ. Вечерта проповѣдникътъ отворилъ Библията и започналъ да му проповѣдва строго и безпощадно. На другата вечеръ, като започналъ да чете Библията, проповѣдникътъ видѣлъ, че вратата се отворила и въ стаята влѣзли двама посетители — жители отъ онзи свѣтъ — предишниятъ и още единъ, когото той води. Проповѣдникътъ се принудилъ

да проповѣдва и на двамата. Третата вечерь дошли трима. Броятъ на неканенитѣ гости се увеличилъ толкова много, че въ продължение на два месеца стаята му била пълна. Огъ пресилената работа, проповѣдникътъ започналъ да слабѣе. Това обстоятелство обърнало внимание на неговитѣ приятели, които го заставили да си вземе единъ месецъ отпускъ, да си почине. Проповѣдникътъ си взелъ отпускъ за единъ месецъ и заминалъ за Англия, дето направилъ справка въ църковнитѣ инвентари и книжа, съществувалъ ли е преди двеста години проповѣдникъ, споредъ посоченитѣ отъ самия него данни. Указало се, че случаятъ билъ действителенъ, и явилото се лице е съществувало по онова време.

Значи, опитността на проповѣдника била истинска. Следъ като проповѣдвалъ два месеца на стареца, последниятъ престаналъ да го посещава. Проповѣдитѣ сж внесли известно спокойствие въ неговата измжчена душа. Сега и на васъ казвамъ: Отваряйте Библията си и проповѣдавайте! Вие не знаете, че чрезъ васъ се поучаватъ много отъ вашитѣ близки заминали. По тоя начинъ вие ги успокоявате и имъ помагате. Проповѣдавайте безъ страхъ. Разтръсвайте съзнанието и на живитѣ, и на ония, които сж на онзи свѣтъ. Не се страхувайте, че ще се обидятъ и огорчатъ Когато лѣкувате хората. лѣкувайте ги по всички правила на науката. И Библията, като книга на живота, съдържа рецепти за различни болести.

Тя е писана отъ хора, които сж минали презъ голѣми опитности. Тѣ сж разполагали съ голѣми знания. Като работите за другитѣ, и за васъ ще работятъ. Така ще научите закона на Цѣлото и закона на частитѣ.

Съвременнитѣ хора трѣбва да се върнатъ къмъ първичния животъ, къмъ чистотата на живота, дето всѣка форма има свое велико предназначение. Дойдете ли до жената или до мъжа, като форми, тѣ представятъ нѣщо идеално. Само една жена сжществува въ Божествения свѣтъ и въ нея влизатъ всички жени. Само единъ мъжъ сжществува въ Божественния свѣтъ. Когато всички жени и мъже на земята влѣзатъ въ връзка съ идеалната жена и съ идеалния мъжъ, само тогава тѣ ще разбератъ, какво нѣщо сж жената и мъжътъ. За да познава нѣщата, човѣкъ трѣбва да има образци за тѣхъ. Основната чѣрта на мъжа е справедливостта, а на жената — милосърдието. Ако е справедливъ, мъжътъ може да бжде ученъ, силенъ, но това сж второстепенни качества. Основната чѣрта на жената е милосърдието. Ако жената не е милосърдна, отзивчива къмъ страданията на хората, тя не е жена. Сегашната жена пренебрегва своего ценно качество и се стреми да стане мъжъ. Мъжътъ пъкъ никога не иска да стане жена. Жената иска да стане мъжъ, защото вижда, че мъжътъ е забогатѣлъ, та иска да раздѣли богатството му съ него. Понеже жената е осиромашала, мъжътъ не иска да стане жена,

нѣма какво да дѣли съ нея. Обаче, ако жената забогатѣе, мжжътъ ще иска да стане жена. Тѣй щото, да бждешъ жена въ сегашната епоха, това значи, да работишъ постоянно. Жената трѣбва да работи много, ако иска да забогатѣе. Мжжътъ има мустаци и брада. Това показва, че той е силенъ въ устата, въ волята си. Тукъ женага ще се учи отъ мжжа. Понеже жената има дълга коса, тя е силна въ служене на Бога. Въ служенето на Бога мжжътъ ще се учи отъ жената. Като знае да служи на Бога, жената изкушва грѣховетѣ си. Въ това отношение мжжътъ е слабъ. Затова пъкъ той е силенъ въ говора си. Това сж факти, които не трѣбва да се взиматъ само въ буквалентъ смисълъ, но да се разгледатъ въ вжтрешния имъ смисълъ.

Следователно, мжжътъ е силенъ въ говора, затова трѣбва да бжде справедливъ, да постѣпва правилно. Жената пъкъ трѣбва да бжде милосърдна. Когато иска да каже нѣщо, тя трѣбва първо да мисли, а после да говори. И въ служенето на Бога пакъ не трѣбва да се бърза. Изобщо, и отъ мжжа, и отъ жената се иска разумностъ. Съвременнитѣ мже и жени живѣятъ въ особена епоха, когато ставатъ необикновени събития. Днесъ отъ невидимия свѣтъ слизатъ хиляди напреднали същества да помагатъ на човѣчеството. Тѣ търсятъ готови души, чрезъ които да работятъ. Пригответе умоветѣ и сърдцата си за тѣхъ, да ги посрещнете, да ви посетятъ и внесатъ

въ васъ новата култура. Малко хора сж готови да посрещнатъ тия души. Ако една отъ тия души ви посети и намѣри, че не сте готови, тя ще ви напусне. Нѣма по-голѣмо нещастие за васъ отъ това, да ви посети една свѣтла душа, а после да ви напусне. Това е цѣла катастрофа. Човѣкъ трѣбва да работи върху себе си, да се освободи отъ нечистото и да остане въ него само Божественото.

Като се намѣрятъ предъ известни мъчнотии, религиознитѣ и свѣтскитѣ хора, които приематъ прераждането, казватъ: Щомъ не можемъ да постигнемъ своитѣ желанія, ще ги оставимъ за бждещето прераждане. Помнете, че бждещето се опредѣля отъ настоящето. Сегашниятъ ви животъ опредѣля хиляди бждещи прераждания. Ако сега живѣте разумно, хиляди бждещи прераждания ще живѣте добре. Всичко зависи отъ сегашния ви животъ. Не живѣте ли днесъ добре, хиляди години ще носите последствията на лошия животъ. Като знаете това, трѣбва ли да се откажете отъ разумния животъ за нѣкакво въображаемо щастие? Това не значи, че трѣбва да се откажете отъ живота, но да се домогнете до истинския животъ. Придобийте ли този животъ, ние сте влѣзли въ изобилието. Това значи, да забогатѣе човѣкъ. Щомъ забогатѣе, той лесно плаща дълговетѣ си. Какво може да даде онзи, който нѣма петъ пари въ джоба си?

Желая всички да се домогнете до Божествения животъ, да забогатѣете външно и въ-

трешно, да разрешите правилно задачите на своя животъ. Това се отнася до всички, млади и стари. Не се ли домогнете до този животъ, нито здравето си ще подобрите, нито желанията си ще постигнете, нито знания ще придобиете. Какъвъ животъ е този, който не носи здраве, сила, свѣтлина? Всѣки отъ васъ трѣбва да се радва на здраве, на сила и свѣтлина въ ума си и на топлина въ сърдцето си. Дето здравиятъ мисли, и камънитѣ, и дърветата го посрѣщатъ съ радостъ. Животъ блика отъ него. Ако камънитѣ и дърветата се радватъ на човѣка, колко повече ще се радватъ неговитѣ близки, братя и сестри. Работете върху себе си, да ви посрѣщатъ навсѣкжде съ радостъ и веселие.

Сега, желая на братята да бждатъ справедливи, а на сестритѣ — да бждатъ мило-сърдни.

Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мъдростъ, само проявената Божия Истина посвятъ пълния животъ.

*

2. Лекция отъ Учителя, държана на
3 септемврий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Отличителна чърта

— Само проявената Божия Любовъ, само проявената Божия Мъдростъ, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

Коя е съществената чърта, която отличава човѣка отъ другитѣ живи същества? Казано е, че човѣкъ е направенъ по образъ и подобие Божие. Това трѣбва да се докаже. Кога се доказватъ нѣщата? Когато човѣкъ не е билъ очевидецъ. Ако е билъ очевидецъ на нѣщо, никакви доказателства не сж нужни. Следователно, само ония нѣща се нуждаятъ отъ доказателства, които не сме видѣли; всички нѣща, които сме видѣли, не се нуждаятъ отъ никакви доказателства. Казвате за нѣкой човѣкъ, че е добъръ. Видѣли ли сте неговата доброга? Ако сте я видѣли, нѣма нужда да я доказвате; ако не сте я видѣли, трѣбва да я докажете.

Тѣй щото, всѣко нѣщо, за което говоримъ, трѣбва да е добре обосновано и доказано. Казвате, запримѣръ, че даденъ човѣкъ е религиозенъ, а другъ — свѣтски; единъ е богатъ, а другъ — сиромахъ; единъ е ученъ, а другъ — простъ; единъ е здравъ, а другъ — боленъ. Кои сж отличителнитѣ чѣрти на религиозния и кои — на свѣтския? Кои сж отли-

чителнитѣ чѣрти на богатия и кои -- на сиро-
маха? Кои сѣ отличителнитѣ чѣрти на учения
и на простия, на здравия и на болния? Не е
достатъчно само да докажете, че нѣкой чо-
вѣкъ е ученъ, но трѣбва да обосновете него-
вата ученостъ. Ще кажете, че е училъ матема-
тика. Какво отъ това, че е училъ математика?
Ако, наистина, е ученъ, знае математика, нека
изчисли, за колко време известенъ човѣкъ
може да свърши дадена наука, при какви
условия ще свърши, какъ ще свърши и т. н.

Когато е създавалъ свѣта, Богъ е пред-
видилъ и изчислилъ всичко математически, до
най-малкитѣ подробности. Той има формула за
всѣки човѣкъ, отъ създаването му до края на
неговия животъ. Богъ е опредѣлилъ строго
математически, какво ще стане съ всѣки чо-
вѣкъ. Той познава всичкитѣ добродетели и
всички слабости на човѣка. Той знае неговитѣ
мисли, чувства и постѣпки отъ начало до край.
Какъ е предвидено това, то е другъ въпросъ.
Важно е, че всичко е предвидено и мате-
матически изчислено. Предвиждането подраз-
бира знание. Да предвиждашъ нѣщата, значи,
да ги обмислишъ отвсѣкжде. Обаче, човѣкъ
може да обмисли само това, което е вънъ отъ
него. Всичко, което е вътре въ него, не се
обмисля, но само по себе си се опредѣля. То
произтича отъ самия човѣкъ, отъ неговата въ-
трешностъ. Следователно, ние казваме, че Богъ
обмисля нѣщата и ги опредѣля. Той ги ви-
жда, познава и разполага съ тѣхъ и външ-

но, и вътрешно. Обаче, човѣкъ нѣма такива възможности.

Като ученици, вие трѣбва да мислите по въпроса, коя е отличителната чѣрта на човѣка и сами да си отговорите. Кжде е човѣкътъ? Нѣкои казватъ, че човѣкъ се намира въ тѣлото си. Други казватъ, че човѣкъ е въ очитѣ. Въ края на краищата и еднитѣ, и другитѣ виждатъ, че човѣкъ не е въ очитѣ, не е въ никой отъ уловетѣ на тѣлото си, но все пакъ е въ тѣлото. Кжде, обаче, е човѣкъ? Човѣкъ не е въ тѣлото си, а при това безъ тѣло не може. Духовниятъ и религиозниятъ казватъ, че човѣкъ живѣе въ душата си. Кжде е мѣстото на душата? Докато човѣкъ е живъ, душата била въ него. Като умре, душата го напускала. Кжде е била по-рано. Кжде отива следъ смъртта на човѣка, никой нищо не знае. Когато и да запитате по този въпросъ, той или ще отрече съществуването на душата, или ще каже, че не знае, кжде живѣе тя. Нѣкой казва, че виното не е въ чашата, а при това дига чашата и изпива виното. Ако виното не е въ чашата, какъ може да го изпие? Това е преносенъ изразъ, който дава другъ смисълъ на нѣщата.

Пакъ ще ви задамъ въпроса: Кжде е човѣкътъ? Кжде е неговата ученостъ? Всѣки може да каже за себе си, че е ученъ човѣкъ, но кжде седи неговата ученостъ? Ще кажете, че учеността е постижение, което все повече се разширява и увеличава. То е все едно, да имате единъ човѣкъ, който обикаля около изве-

стенъ центъръ. Ако първата година обиколи този центъръ единъ път, втората година го обиколи два пъти, третата година три пъти, докато дойде до положение да направи 365 обръщания въ една година, какво сте постигнали съ ускоряване на движението? Все се постига нѣщо. Такова нѣщо е учеността. Всѣки день човѣкъ прибавя по нѣщо ново къмъ знанията си, къмъ своята ученостъ. Така търговецътъ увеличава печалбитъ си. Онзи, който работи върху своето физическо развитие, увеличава силата си, като прибавя всѣки день по известно количество тежестъ на гърба си. Ако нѣкога е носилъ единъ килограмъ, той постепенно увеличава тежестта, докато дойде до сто килограма. Ако е на сушата, това тегло може да се увеличава, безъ да причини нѣкаква пакостъ на човѣка. Обаче, влѣзе ли въ морето, и тежестта на гърба му се увеличава, тои ще отиде на дъното, отдето не може да се върне. Какво е постигналъ съ това? Не само че нищо не е постигналъ, но той е изгубилъ живота си.

Тѣй щото, когато казваме, че учеността прави човѣка ствършенъ, трѣбва да знаемъ, за каква ученостъ се говори, за външна или за вътрешна. Ако човѣкъ иска да стане външно ученъ, той увеличава товара на гърба си и, безъ да забележи, достига дъното на морето. Ускоряването на процеситъ, увеличаване на тежеститъ не водятъ къмъ съвършенство. Покажете ми днесъ единъ човѣкъ, който да е

придобилъ знание, сила, богатство и да е станалъ щастливъ. Соломонъ, единъ отъ великите мдречи на древността, следъ като придобилъ много знания и мдростъ, вмѣсто да бжде щастливъ, станалъ нещастенъ. Най-после той казалъ: „Начало на мдростѣта е страхъ Господенъ“. Значи, за да стане ученъ, мждъръ, човѣкъ трѣбва да се страхува отъ Господа.

Защо Соломонъ е дошълъ до това заключение? Защото видѣлъ, че за всѣка крива постѣпка носи отговорностъ предъ Бога. Кога трѣбва човѣкъ да се страхува отъ Бога? Когато грѣши. Това значи: Страхувай се отъ грѣха! Не изисквайте отъ Бога да удовлетвори вашитѣ желания. Не Го туряйте участникъ въ вашия личенъ животъ. Опитате ли се да Го привлѣчете на своя страна, Той ще прѣсне желанието ви върху васъ, и вие сами ще се нараните. Желанията на човѣка сж подобни на бомби. Не знае ли, какъ да работи съ тѣхъ. тѣ ще избухнатъ предъ него и ще го ранятъ въ главата, въ очитѣ, въ ржцетѣ или краката. Кой каквото прави, добро или зло, прѣвъ ще опита последствията на своитѣ постѣпки, а после другитѣ хора. Ако прави добро, човѣкъ прѣвъ ще почувствува аромата на постѣпката си. Доброто е цвѣтъ, който се разцвѣтѣва въ ржцетѣ на онзи, който му дава условия да живѣе.

Казано е въ Писанието: „Който върши зло, той е непостояненъ въ всичкитѣ си пж-

тища“. Много отъ съвременнитѣ хора се подаватъ на злото и после казватъ, че всичко знаятъ. Тѣ знаятъ едно нѣщо, че сж непостоянни въ своитѣ постѣпки. Какво постоянство е това, днесъ обичашъ одного, утре не го обичашъ? Днесъ го гледашъ мило, съ разположение, а на другия день — съ кривъ погледъ. Слушайте нѣкой да се оплаква, че го погледнали съ криво око. Направете изчисление, математически и геометрически, да знаете, кой погледъ е кривъ и кой — правъ. Ще кажете, че кривиятъ погледъ може да се мѣри съ остъръ жгълъ. На всички е известно, че остриятъ жгълъ има голѣмина отъ 0° — 90° . Значи, кривиятъ погледъ може да бжде равенъ на 1° , 2° , 3° , 5° , 10° , 15° — 90° . Човѣкъ трѣбва да престане да се занимава съ остритѣ жгли въ живота си. Продължава ли да се занимава съ тѣхъ, той ще бжде въ положението на жаба, която крѣпка въ блатата. Съ тази философия човѣкъ не може да отиде далечъ. Той не може да се ползува отъ уважението и почитанието на своитѣ близки. Нѣкой лъже, върши престѣпления, а се разчита на любовта на хората. Ако хората отъ любовъ го търпятъ, това е другъ въпросъ, но лъжата и престѣплението си оставатъ. И любовта си остава неизмѣнна. Любовта е едно нѣщо, а грѣхътъ и престѣплението — друго. Тѣ не се влияятъ едно отъ друго.]

Като се говори за известни понятия, вие трѣбва да ги разглеждате въ широкъ смисълъ. Запримѣръ, има престѣпления, които се отра-

заяватъ върху цѣлото човѣчество. Такива престождения поставятъ преграда между човѣшкото и Божественото. Тѣ сж въ сѣстояние да произведатъ катаклизъмъ въ цѣлого Бигис. И доброто може да причини сжщитѣ резулгати. Има добри дѣла, които се огразяватъ само върху частитѣ, но има добро, което действува върху цѣлото човѣчество, върху цѣлото Битие. Даде ли ходъ на това добро въ себе си, човѣкъ става врата, проводникъ за Божественото. Въ този смисълъ, зло наричаме всѣко противодействие на Божественото, а добро — всѣко съдействие на Божественото. Злото подразбира отказване на човѣка да върши волята Божия. Доброто пъкъ е изпълнение на волята Божия.

И тѣй, като изпълнява волята Божия, като дава пътъ на Божественото въ себе си, човѣкъ дохожда до реалноста на нѣщата. За да познаете, дали живѣте въ реалния свѣтъ, вижте, мѣнятъ ли се нѣщата около васъ. Ако любовта ви всѣки день се измѣня, вие не сте въ реалния свѣтъ. Ако любовта ви къмъ хората, къмъ Първата Причина се мѣни, и тѣ ще измѣнятъ своята любовъ къмъ васъ. Сегашнитѣ хора живѣятъ въ преходенъ свѣтъ: днесъ се влюбватъ, на другия день се разлюбватъ. Дето има влюбване и разлюбване, тамъ не е истинската любовъ. Това сж чувства, разположения, настроения, които иматъ материяленъ характеръ. Обичате приятеля си, доволни сте отъ него, докато ви дава пари, докато ви

услужва. Щомъ престане да ви услужва, и любовта ви изчезва. Любовта не търпи никакви материални връзки и отношения. Тя е създала материалния свѣтъ, вследствие на което стои надъ всичко въ свѣта. Любовта не се подкупва нито отъ знанието, нито отъ богатството, нито отъ красотата на човѣка. Следователно, ако обичашъ нѣкого, обичай го такъвъ, какъвто е, а не заради знанието, богатството или красотата му. Учениятъ може да изгуби знанието си и да оглуѣе. Богатиятъ може да осиромашее. Красивиятъ може да погрознѣе. Значи, ако сте ги обичали за тѣхнитѣ качества, трѣбва да престанете да ги обичате. Това не е любовъ. Любовта е неизмѣнна. Докато живѣе на физическия свѣтъ, човѣкъ е изложенъ на изненади: гредя може да го удари по главата, керемидя може да падне отъ нѣкоя къща, пияница може да го удари съ камъкъ. Какво ще остане отъ знанието на човѣка следъ такъвъ ударъ? Той може да изгуби знанието си и да оглуѣе. Има удари, отъ които човѣкъ поумнява, но има и такива, отъ които оглупява.

Въ древността единъ отъ окултнитѣ учители изпратилъ двама отъ ученицитѣ си въ града, да придобиятъ нѣкаква опитностъ. Като вървѣли по пѣтя, тѣ срещнали единъ отъ езическитѣ жреци и му казали: Сине дяволски, къде си трѣгналъ? Защо напусна капището си? Жрецътъ ги погледналъ, дигналъ тоягата си, ударилъ ги съ нея и ги повалилъ

на земята. Следъ това жрецътъ срещналъ учителя на двамата ученика. Последниятъ го поздравилъ съ думитѣ: Добъръ день, братко! Кжде отивашъ? — Не зная, дали мога да се считамъ твой братъ, понеже преди малко ударихъ по една тояга на двама твои ученици и ги повалихъ на земята. — Нищо, ти си имъ далъ добъръ урокъ. Азъ ги изпратихъ затова, именно, да получатъ добъръ урокъ и да придобиятъ една опитность.

Като не разбиратъ законитѣ на живото, мнозина се запитватъ, защо е позволено на дявола да измъчва хората и да имъ създава страдания. Въ живота и дяволътъ е необходимъ, защото дава добри уроци на хората, учи ги на умъ, да знаятъ, какво да говорятъ. Дяволътъ е длъжностно лице, назначенъ на държавна служба. Ако върши задълженията си, както трѣбва, той дава добри уроци на хората. Обаче, понякога дяволътъ преувеличава задълженията си, вследствие на което прави погрѣшки и престѣпления, заради което и той не може да се освободи отъ отговорность. Има кой да го сѣди. Министъръ да си въ една държава, ти пакъ носишъ отговорность за дѣлата си. Нарушишъ ли реда и порядъка въ държавата, ти непременно ще бѣдешъ сѣденъ отъ по-висока инстанция, а не отъ своитѣ подведомствени. Залъ всѣка крива проява седи нѣщо дяволско. Като знасте това, не се бъркайте въ работитѣ на дявола. Не се бъркайте въ чужди работи. Защо? Защото, ако

оправяте чуждитѣ и дяволскитѣ работи, своитѣ ще обѣркате. Това не е никаква наука. Оправяте първо своитѣ работи, а после чуждитѣ.

Като ученици, вие трѣбва да се изучавате, да знаете, кое е сжщественото въ васъ. Нѣкой казва, че сжщественото въ човѣшкия животъ е радостта. Радостта не е сжщественото за човѣка, защото тя е вънъ отъ него. И страданието е вънъ отъ човѣка. Страданието и радостта се отразяватъ на слънчевия вжзелъ въ човѣка. Когато е радостенъ, човѣкъ изпитва приятно чувство въ областта на слънчевия вжзелъ; когато е скърбенъ, той изпитва известна неприятностъ, като че нѣщо го стѣга. Стѣгането или разширението, които човѣкъ изпитва въ слънчевия вжзелъ, сж резултатъ, послѣствие на нѣкаква скърбъ, или радостъ. Причината, обаче, е вънъ отъ човѣка. Наистина, всѣки е изпитвалъ скърбъ, когато огорчи нѣкой свой приятелъ. Щомъ се извини предъ него, страданието му се измѣня, олеква му нѣщо. Човѣкъ не трѣбва да търси реалността въ послѣствията. Искате ли да се освободите отъ страданието си, или да се лѣкувате отъ нѣкаква болестъ, човѣкъ трѣбва да намѣри причината на тия нѣща, а не послѣствията имъ. Изобщо, всички болести, всички аномалии въ живота си иматъ своя причина. Искате ли да се освободите отъ тѣхъ, трѣбва да отстраните причината имъ. Сжщо така и причината за тъмнината въ ума се намира вънъ отъ

човѣка. Значи, човѣкъ не е въ тѣлото си, но вънъ отъ него.

Човѣкъ, като духовно проявление, живѣе въ цѣлия козмосъ: въ Бога, въ ангелитѣ, въ всички хора, животни, растения, камѣни. Какво означава тази идея? Да съзнава човѣкъ, че живѣе въ цѣлия козмосъ, това значи, че той е свързанъ съ живота на Бога, на ангелитѣ, на хората. Човѣкъ е свързанъ по мисль съ Бога, съ ангелитѣ и съ хората, вследствие на което става преливане въ тѣхъ. Тѣй щото, когато нѣкой пита, съществува ли Богъ, това подразбира, че връзката между него и Бога е прекъсната. Онзи, чиято връзка съ Бога е здрава, не се съмнява въ Неговото съществуване. Единственото доказателство за съществуването на Бога е течението на живота, което се влива въ човѣка. Прекъсне ли се течението на живота, на връзката съ него, смъртта се явява. Смъртта не е нищо друго, освенъ прекъсване на ония връзки на живота, съ които човѣкъ е свързанъ.

Това сж твърдения, които трѣбва да се докажатъ. Защо сж нужни доказателства? Защото човѣкъ нѣма представа, какво нѣщо е, запримѣръ, да има връзка съ единъ ангелъ. Човѣкъ нѣма представа за чистотата. Що се отнася до физическата чистота, допѣкжде хората иматъ представа, но дойдатъ ли до сърдечна и умствена чистота, малцина я познаватъ. Седи нѣкой беденъ, босъ и окъсанъ човѣкъ предъ каса, пълна съ пари, и не му до-

хожда на ума мисълта да открадне нѣщо. Защо? Честенъ и чистъ човѣкъ е той. Гладенъ човѣкъ влиза въ една градина, пълна съ зрѣли, вкусни плодове, но той не се съблазнява, въ сърдцето му не се поражда никакво желание да си откъсне единъ плодъ. Този човѣкъ е чистъ въ желанията си. Младъ момъкъ срѣща въ гората млада мома, забъркала пѣтя, и той прекарва цѣла нощъ около нея, пази я, безъ да смути нейното спокойствие. Чистъ е този момъкъ и въ мислитѣ, и въ желанията си. Днесъ много хора сж честни, но отъ страхъ, а не отъ устойчивостъ. Малцина могатъ да издържатъ предъ пълната каса, предъ сладкитѣ и вкусни плодове, предъ младата и красива мома. Чистотата се проявява отвѣтре, безъ никакво разсжждение и въздържание. Сжщо така и любовта се проявява естествено, безъ никакво външно или вътрешно насилие.

Христосъ казва на ученицитѣ си: „Ако не разбирате обикновенитѣ работи, какъ ще разберете небеснитѣ?“ И азъ казвамъ сжщото. Ако не разбирате обикновенитѣ работи, какъ ще разберете необикновенитѣ? Вие искате да разберете любовта на човѣка, безъ да сте разбрали любовта на по-малкитѣ сжщества. Минавате покрай единъ цвѣналъ карамфилъ и казвате: Приятна е миризмата на карамфила! — и си заминавате. Това не е достатъчно. Спри се предъ карамфила, разгледай цвѣта му, помириши го и започни да мислишъ,

защо мирише толкова приятно, защо цвѣтътъ му е бѣлъ, червенъ, жълтъ и т. н. Като размишлявашъ така, ти ще се свържешъ съ карамфила и ще почувствуващъ любовта му, която се излива чрезъ неговия ароматъ. Когато срещнете една мома, която плаче, не правете бързи заключения, но помислете, защо плаче. Ще кажете, че тя плаче за своя възлюбенъ, който я напусналъ. Ако, наистина, я напусналъ, той е слѣзълъ въ ада на работа. Пошеже тамъ е нечисто, тя плаче за него, да го измие. Съ сълзитѣ си момата мие своя възлюбенъ. Горко на онази мома и на онзи момъкъ, които никога не сж плакали! Горко на онази мома, или на онзи момъкъ, за които никой не е плакалъ! Азъ нѣмамъ предъ видъ външния плачъ, изразенъ въ нѣколко реда сълзи. Истинскиятъ плачъ излиза отвътре, отъ дълбочината на сърдцето, а сълзитѣ сж външно отражение. Какво се крие въ сълзитѣ? Какъвъ смисълъ е вложила природата въ сълзитѣ?

Природата, въ която живѣемъ, е разумна и съзнателна. Ако отъ време на време човѣкъ намазва колелата на машинитѣ, които е направилъ, за да не засъхватъ и да вървятъ гладко, не трѣбва ли и природата да прави същото съ своитѣ машини? Човѣкъ е сложна машина, която трѣбва да се намазва, за да работи добре, да не скърца и да не изсъхва. Ето защо, природата е създала сълзитѣ, да подържатъ влагата на очитѣ, да не изсъхватъ. Ако очитѣ изсъхватъ, зрението отслабва.

Въ този смисълъ, човѣкъ трѣбва да плаче. Ще кажете, че е срамно за човѣка да плаче. Нѣма нищо срамно въ плача. За да не изгуби любовта си, човѣкъ плаче. Значи, плачътъ поддържа любовта. По-добре е човѣкъ да плаче, отколкото да се гнѣви, да вика, да се кара. По-добре е да плачешъ за онзи, когото обичашъ, отколкото да му се сърдишъ.

Казано е въ Писанието, че човѣкъ е създаденъ по образъ и подобие Божие. Човѣкъ е създаденъ по образа и подобие Божие, но не е запазилъ този образъ. Той е изгубилъ своя първиченъ образъ, вследствие на което днесъ болелува, страда, мъчи се. Срѣщашъ едного, който куца. Предлагащъ му ядене — не иска; предлагашъ му нови дрехи да се облѣче — не иска; предлагашъ му хубава книга за четене — не иска. Какво иска този човѣкъ? Въ дадения моментъ той не иска нищо друго, освенъ да дойде майсторъ да намѣсти счупения му кракъ. Краката символизиратъ добродетелитѣ на човѣка. Следователно, за да работи, да яде, да се облича съ радостъ, човѣкъ трѣбва да има здрави крака, т. е. здрави добродетели. За да закрепни състоянието на своитѣ добродетели, човѣкъ се обръща къмъ религията. Тя дава мегоди за усиляване на човѣшкитѣ добродетели. Когато всички добродетели — правда, милосърдие, кротостъ, любовъ, функциониратъ правилно, човѣкъ е здравъ. Само здравиятъ човѣкъ е запазилъ своя първиченъ образъ, по който е създаденъ. Само здрави-

ятъ човѣкъ познава Бога.) Абсолютно здравиятъ човѣкъ мисли, чувствава и постѣпва правилно. Всичко въ него е хармонично. И болниятъ, който е изкѣлчилъ, или счупилъ крака си, познава Бога, но по отрицателенъ пѣтъ. Той го познава като майсторъ, който е дошълъ да намѣсти крака му. И това е добре, но за предпочитане е човѣкъ да не чуи крака си. Като счуи крака си, докато оздравѣе, постоянно ще си задава въпроса, защо Богъ е допусналъ това, защо трѣбваше да пострада и т. н. Това не е познаване на любовта. Едва следъ оздравяването си човѣкъ ще се примири съ станалото и ще каже: Познахъ, че Богъ е Любовъ, защото ми изпрати майсторъ лѣкаръ да намѣсти крака ми и да ме излѣкува.

Любовта не допуска никакъвъ споръ, никакво роптание, съмнение, недоволство. Ама защо Богъ допусналъ страданията? Защо създалъ свѣта по този начинъ? Престѣпление е човѣкъ да спори съ любовта, да роптае противъ нея. Искате ли да разберете, защо свѣтътъ е създаденъ по този начинъ, а не друго, влѣзте въ положението на Онзи, Който го е създалъ, както и Той влиза въ нашето положение и ни помага. Следователно, ако не сте получили помощъ отъ Бога, ще знаете, че Той още не е влѣзълъ въ вашето положение. Той трѣбва да влѣзе въ положението, въ което се намирате, да ви ограничи и така да ви помогне. Това е едно изяснение за връзката, която сѣществува между Първата Причина и

човѣшката душа. Като гледате на въпроса така, вие ще се домогнете до истината, която ще ви свърже съ Бога и ще ви направи свободни.

Да се върнемъ къмъ въпроса за сжщественото въ човѣка, което го отличава отъ другитѣ живи сжщества. Сжщественото не е въ формата, да кажете, че нѣкой е мжжъ, а другъ — жена. За сжщественото въ човѣка формата не е важна. То е еднакво и въ мжжа, и въ жената. Мжжътъ и жената сж полюси, и докато иматъ съзнание за себе си като мжжъ и жена, тѣ не сж още истински човѣци. Истинскиятъ мжжъ не е нито мжжъ, нито жена. Мжжътъ обича жената. Защо? За да стане истински човѣкъ. И жената обича мжжа, за да стане истински човѣкъ. Когато мжжътъ и жената се слѣятъ въ едно, образува се истинскиятъ човѣкъ. Мжжътъ и жената, отдѣлно взети, още не представятъ човѣкъ. Истински човѣкъ е онзи, който включва въ себе си и мжжътъ, и жената. Той не подценява нѣщата, но на всичко дава съответна цена. Който не е дошълъ до това положение, той сравнява нѣщата, съпоставя ги и мисли, че има голѣми знания. Колкото и да е ученъ човѣкъ, все ще се намѣри нѣкой да знае повече отъ него. Ако нѣкой знае повече отъ тебе, той ще те учи; ако знаешъ повече отъ него, ти ще го учишъ. Ако си по-силенъ отъ нѣкого, той ще ти се подчинява; ако той е по-силенъ, ти ще му се подчинявашъ. Оттукъ ва-

димъ следния законъ: низшето всѣкога трѣбва да се подчинява на висшето; висшето пъкъ трѣбва да подчини низшето.

И тъй, истински човѣкъ е онзи, който е подчинилъ низшето въ себе си на висшето, т. е. на Божественото. По този начинъ той е привелъ всичко въ себе си въ хармония. Съ други думи казано: истински човѣкъ е онзи, който е подчинилъ низшето на себе си, а самъ той се е подчинилъ на висшето, т. е. на Божественото начало. Не може ли да дойде до това подчинение, човѣкъ остава въ дисхармонията на своя животъ. Той не може да се развива правилно, не може да придобива никаква наука, никакво изкуство. Щомъ е въ разногласие съ себе си, той е въ разногласие и съ окръжаващитѣ. Съ това се обяснява дѣлението на хората на различни партии, на различни религии. Срѣщате трима души християни — православенъ, католикъ и евангелистъ, но и тримата различно разбиратъ истината. Истинскиятъ човѣкъ не е нито православенъ, нито католикъ, нито евангелистъ. Той е надъ всички човѣшки възгледи и вѣрвания.

Каквито да сж вѣрванията и възгледитѣ на човѣка, той трѣбва да се пази, да не хвърля сѣнка на Божественото съзнание. Отивате ли при Бога, не се оплаквайте, не казвайте, че страданията ви сж голѣми, но кажете Му, че благодарите за всичко, което досега ви е далъ: блага, радости, страдания. Благодарете отъ сърдце и душа и върнете се радостенъ

и доволенъ. Това е характеръ. Започнете ли да се оплаквате, да роптаете, това не е човѣкътъ, това сж жената и мжжътъ. Животътъ на съвременнитѣ хора е пъленъ съ оплаквания и ропоти. Мжжътъ се оплаква отъ жената, а жената — отъ мжжа; родителитѣ се оплакватъ отъ децата, а децата — отъ родителитѣ; ученицитѣ отъ учителитѣ, а учителитѣ — отъ ученицитѣ; господаритѣ — отъ слугитѣ, слугитѣ — отъ господаритѣ и т. н. Най-после човѣкъ се оплаква и отъ себе си. Той е недоволенъ отъ ума и отъ сърдцето си. Ако е недоволенъ отъ ума и отъ сърдцето си, отъ какво ще бжде доволенъ? Недоволството е резултатъ на вътрешно неразбиране на живота.

Съвременнитѣ хора, въ своето несъвършенство, сж дошли до положението да искатъ да подчинятъ природата, небето, даже и Бога на себе си. Тѣ искатъ, каквото пожелаятъ, да стане. Това е невъзможно. Това не трѣбва да се желае. Какво ще стане, ако човѣкъ, въ своето невежество и неразбиране на нѣщата, пожелае да подчини природата на себе си? Това значи, да произведе катаклизъмъ въ свѣта. Защо човѣкъ желае да подчини природата, а той не иска да се подчини на нея? Защо той не е готовъ да изпълни волята Божия, а иска отъ Бога подчинение? Кой на кого трѣбва да се подчини?

Какво разбрахте отъ всичко казано досега? Все сте разбрали нѣщо, но отчасти. Пълно разбиране е, когато човѣкъ има предъ

видъ цѣлокупния животъ. За човѣка това е невъзможно. Малкото знание помага на човѣка при специални случаи, но дойде ли до нѣкои общи случаи, нужно е обширно знание. Ето защо, всѣки день човѣкъ трѣбва да внася по нѣщо ново въ съзнанието си, да се разширява. Каквото ново придобие, той трѣбва да го приложи. Какво ще стане съ търговеца, ако всѣки день не внася по нѣколко лева въ касага си? Като работи, той трѣбва да увеличава капитала си, да го туря въ обръщение. Не внася ли всѣки день по нѣщо въ касата си, търговецътъ казва: Изпразнихъ се, нищо не остана въ мене. Това е вѣрно по отношение на шишетата, които сж били пълни съ вода. Щомъ водата се употребѣи, тѣ губятъ вече цената си. Обаче, това не се отнася до извора. Изворътъ всѣкога има цена. Следователно, докато играе роля на шише въ живота, човѣкъ постоянно ще се пълни и празни, ще увеличава и ще губи цената си. Заеме ли положението на изворъ, той никога не губи своята цена. Ако човѣкъ всѣки день измѣня отношенията си къмъ Бога, той прилича на шише, което се пълни и празни.

И тъй, ако при всички противоречия и изпитания въ живота си, човѣкъ не измѣня отношенията си къмъ Първата Причина, той е изворъ, на който всѣкога може да се разчита. Този човѣкъ дълбоко въ душата си вѣрва, че и при най-голѣмитѣ изпитания и мъчности, все ще намѣри нѣкакъвъ изходъ. Не е въпросъ да се оплаква човѣкъ отъ страданията. Пазете се

отъ оплакването. Какво ще кажете за свое оправдание? Ще кажете, че сте страдали много. Ако става въпросъ за страдания, най-много е страдалъ дяволътъ. Така поне мисли той. Има ли нѣщо лошо въ страданията му? Има нѣщо лошо, разбира се. Лошото седи въ това, че той не носи самъ страданията си, но ги поставя въ чуждитѣ гнѣзда, да му ги мѣтятъ.

Съвременнитѣ хора изпадатъ въ заблуждение, като мислятъ, че злото и страданията идатъ отъ Бога. Тѣ трѣбва да изхвърлятъ тази неправилна мисль отъ ума си. Богъ не съизволява нѣ смъртта и страданията на човѣка. За да се освободи отъ страданията, човѣкъ трѣбва да признае, че причина за своитѣ страдания е той самъ и да търси начинъ да се освободи отъ тѣхъ. Колкото по-малко мисли за тѣхъ, толкова по-лесно ще се освободи отъ тежестта имъ. Ако пъкъ може да си внуши, че нѣма никакви страдания, още по-добре. Нѣма да се мине много време, и страданията му ще изчезнатъ. Ако единъ човѣкъ самъ не може да направи опита, нека се събератъ десетъ души и заедно да го направятъ. Идете при нѣкой боленъ и всички едновременно мислете, че той е здравъ. Ръкувайте се съ него и кажете: Нищо нѣмашъ, отъ никаква болестъ не страдашъ. Кажете ли така, ще видите, че въ най-скоро време болниятъ ще се дигне отъ леглото си. Мощна е човѣшката мисль. Съ нея човѣкъ може да се лѣкува, да прави чудеса. Лѣкуването съ мисълта е естественъ процесъ.

Представете си, че нѣкжде на пѣтя се е отворилъ голѣмъ трапъ и, който мине край него, пада вътре и счупва крака си. Такова нѣщо е болестъта. Всѣки, който заболѣе, все ще пострада отъ нѣщо. Ако сто души минатъ край този трапъ и хвърлятъ вътре по единъ камъкъ, нѣма да се мине много време, и трапътъ ще се напълни. Напълни ли се трапътъ, никой вече не пада въ него. На сѣщото основание, всѣки, който отива при болень, съ желание да му помогне, трѣбва да му прелане нѣщо отъ себе си. На всѣки болень липсва нѣщо, което той приема отъ окръжаващите и отъ лѣкаря. Истински лѣкаръ е онзи, който лѣкува не само външно, но и вътрешно. Той носи лѣкарствата вътре въ себе си и съ тяхъ лѣкува болния. Не носи ли лѣкарствата въ себе си, той мжчно може да лѣкува, защото разчита само на външни пособия. Който е роденъ за лѣкаръ, той носи лѣкарствата въ себе си. Праведниятъ носи силата въ себе си. Докато не е развилъ своите вътрешни сили, човѣкъ работи само по външенъ пѣтъ: цитира различни автори, превежда примѣри отъ живота на светиите и т. н.

Като ученици, отъ насъ се иска нова мисль. Новата мисль и почитъ разбирания коренно се различаватъ отъ старите. Това не значи, че човѣкъ изведиъжъ ще се освободи отъ старото. Това става постепенно, съ време, но все-таки сж нужни опити въ това направление. Всички отрицателни прояви на човѣка сж остатъци отъ стария животъ. Запримѣръ,

натъкне ли се на съмнението и подозрението, човѣкъ е въ стария животъ. За да се освободи отъ съмнението, той трѣбва да му противопостави нѣкаква нова мисль. Ако искате да не се съмнявате, станете ясновидци. Ясновидецътъ не се съмнява въ никого, нито подозира. Той отъ дома си още вижда, какъ постѣпва ладенъ човѣкъ и знае, запримѣръ, дали обича да краде. Тѣй щото, той не сѣди човѣка само по подозрение. Така постѣпва и разумниятъ свѣтъ. Той изпраща човѣка на земята, дава му всички условия, да се прояви свободно, и следъ това, като разполага съ данни, тогава го сѣди. Въ разумния свѣтъ не сѣдятъ човѣка само по предположение или подозрение. Тамъ не сѣдятъ човѣка само за това, че помислилъ нѣщо лошо. Човѣкъ не е отговоренъ за лошата мисль, докато не я реализиралъ.

Като казвамъ, че човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ нова мисль, това не значи, че досегашната мисль нищо не е допринесла. И ти е дала нѣщо на човѣчеството, но време е да се замѣсти съ нова. Старитѣ ви обуча сѣ били ценни досега, но вече сѣ скжсани и трѣбва да ги замѣстите съ нови. На времето си тѣ сѣ играли нѣкаква роль. Сега всички хора се нуждаятъ отъ нови мисли, нови разбирания, нови желания и нови постѣпки. Всѣка нова мисль е новъ костюмъ, съ който човѣкъ трѣбва да се облѣче, за да свърши известна работа. Постоянно слушате да се говори за живота на пророцитѣ и апостолитѣ. Какъ сѣ

живѣли тѣ? Всѣки може да живѣе като про-роцитѣ и апостолитѣ, ако е готовъ да изпълнява волята Божия. Само онзи може да изпълнява волята Божия, който обича, който има знания и който е свободенъ. Когато любовта, знанието и свободата се проявяватъ въ човѣка едновременно, той може да изпълни волята Божия. Липсва ли само единъ отъ тия принципи, той не е готовъ да изпълни волята Божия. И да има готовность, условия нѣма. Значи, когато любовта, мъдростта и истината доброволно идатъ въ помощъ на човѣка, той може да изпълни волята Божия. Употрѣби ли насилие да привлѣче тия принципи къмъ себе си, човѣкъ не може да изпълни волята Божия. Приятно и радостно е да ви дойде гостъ, безъ да сте го канили. Каните ли го много, и да ви посети, това посещение не е доброволно, не е направено отъ любовъ.

Коя е отличителната чѣрта на човѣка? Вжтрешното разбиране. Въ този смисълъ, човѣкъ е онзи, който разбира Божиитѣ мисли, чувства и постѣпки въ даденъ моментъ, не въ цѣлокупното проявление на Бога. Може ли да използува въ даденъ моментъ Божиитѣ мисли, чувства и желанія, човѣкъ може да разреши и най-мжчнитѣ си задачи. Не може ли да ги използува, той се натѣква на това, което индуситѣ наричатъ карма, а ние наричаме сѣдба, лоши условия, неустановенъ животъ.

Обърнете внимание на това, което сега ви говоря. То може да се сведе къмъ една

точка, на която можете да поставите най-тънката игла. Помнете, че въ даденъ моментъ разумниятъ свѣтъ има отношение къмъ всѣки човѣкъ, затова той трѣбва да отвори ума и сърдцето си да разбира неговитѣ мисли, желания и постѣпки. Разбере ли това, всичко друго ще разбере. Не разбере ли разумниятъ свѣтъ, нищо нѣма да разбере. Когато не разбира нѣщо, човѣкъ иска да му дадатъ ключъ за разбиране. Всѣки има такъвъ ключъ. Това е Божественото въ човѣка. Разберете ли Божественото въ себе си, вие ще разберете Божественото въ всички хора. Съ други думи казано: познаете ли себе си, вие ще познаете всички хора. Не разберете ли Божественото въ себе си, вие не можете да разберете и другитѣ хора и ще се движите въ тъмнина. Като знаете това, не бѣгайте отъ противоречията и страданията. Знайте, че въ тѣхъ се крие нова мисълъ, нѣкакво велико благо за васъ. Когато страда и не може да се справи съ страданието си, човѣкъ се намира подъ центъра на тежестта, или въ самия центъръ, дето нѣщата се отправятъ. За да не пострада отъ предметитѣ, които падатъ въ този центъръ, човѣкъ трѣбва да отиде настрана, да не го засегнатъ падашитѣ предмети. Който разбира смисъла на страданието, той всѣкога заема такова положение, че да не го засѣгатъ ударитѣ на страданието.

И тъй, когато човѣкъ разбере Божията мисълъ и Божието чувство, вложени въ стра-

данието, последното се стопява и само по себе си изчезва. Не разбира ли човѣкъ смисъла на страданието, състоянието на неговата душа се сгъстява, и той мъчно може да се освободи отъ ударитѣ на страданието. Този законъ се провѣрява и въ отношенията на хорага. Когато синътъ или дъщерята измѣни отношенията си къмъ майка си, въ ума ѝ настанва тъмнина, на слънчевия вжзелъ усѣща тежестъ, стѣгане и, докато отношенията не се подобрятъ, тжгата не напуска не само майката, но и цѣлия домъ.

Сегашнитѣ хора търсятъ животъ безъ страдания. И това е възможно, обаче, отъ човѣка се иска чиста и права мисль, безъ никаква съблазнь, безъ какво петию. Остане ли най-малката нечистота въ ума или въ сърдцето на човѣка, той се излага на духовна проказа. Ще кажете, че свѣтътъ е пъленъ съ съблазни и съ изкушения. И това е възможно, но човѣкъ трѣбва да знае, отъ какво може да се съблазни. Има смисълъ човѣкъ да се изкушава, но отъ чистия планински въздухъ, отъ бистрата планинска вода. Обаче, да се изкушава човѣкъ отъ клоака на живота, отъ въздухъ, пъленъ съ микроби, това не го оправдава. Всѣки човѣкъ, който е изгубилъ истинската представа за Бога и е влѣзълъ въ свѣта на удоволствията, прилича на червей, който пълзи по нечистотиитѣ. Много време се изисква, докато умътъ и сърдцето на човѣка се просвѣтятъ, и той излѣзе на чистъ въздухъ, на Бо-

жествената свѣтлина, да води чистъ и светъ животъ. Ицѣ кажете, че условията на живота сж лоши. Докато червеятъ пълзи, всѣкога ще се патква на нечисти мѣста. Но той трѣбва да напусне лошитѣ условия, да се превърне на какавида, отдето, следъ известно време, да изхвъркне навънъ, като пеперуда. Ето защо, когато разумнитѣ същества ви показватъ пътя на издигането, не се съмнявайте въ тѣхъ, но веднага напуснете лошитѣ условия и ги последвайте. Това значи, да изхвъркне човѣкъ отъ какавидата, отъ пеленитѣ на стария животъ, да се облѣче въ нова премѣна и, като пеперуда, да каца отъ цвѣтъ на цвѣтъ, да събира нектара на новия животъ.

Дръжте въ ума си основната мисль, че Богъ иска да направи човѣка щастливъ само за единъ моментъ. Ако презъ цѣлия день можете само за единъ моментъ да бждете щастливи, вие ще запазите щастieto си за повече време. Това се постига, когато разберете Божиитѣ мисли, чувства и постѣпки въ даденъ моментъ само и ги приложите. Що се отнася до вашитѣ вѣрвания, вие не трѣбва да се смущавате. Тѣ сж подложени на промѣни. Това, което детето знае въ първата година на живота си, се различава коренно отъ знанията, които 20-годишниятъ младежъ има. Едногодишното дете познава баща си по единъ начинъ, 20-годишниятъ момъкъ го познава по другъ начинъ. И бащата има различни отношения къмъ своитѣ деца. На малкото си дете

той ще даде една малка стомничка, която едва съдържа единъ килограмъ вода; на 20-годишния си синъ той ще даде голѣма стомна, да донесе повече вода, да задоволи нуждитѣ на цѣлия домъ. Справедливо ли е това отношение? Справедливо е. На силния и способенъ ученикъ се даватъ мъчни задачи, голѣми изпитания, а на слабия се даватъ лесни задачи, малки изпитания. Като знаете това, не казвайте, че изпитанията ви сж много голѣми. На всѣки човѣкъ сж дадени страдания и изпитания споредъ силитѣ му. Богъ е задържалъ най-голѣмитѣ страдания за себе си. Затова казваме, че Той е дълготърпеливъ, всесиленъ, всеблагъ и т. н. Нека всѣки си каже: Ако Богъ е дълготърпеливъ, защо азъ да не бжда поне търпеливъ? Ако Той е всесиленъ, защо азъ да не бжда поне силенъ? Ако Той е всеблагъ и всемждъръ, защо азъ да не бжда поне благъ и мждъръ?

Като ученици, вие трѣбва да мислите право, да различавате животинскитѣ прояви отъ човѣшкитѣ и човѣшкитѣ — отъ Божественитѣ. Като различавате тия нѣща, вие ще можете да се пазите отъ животинскитѣ мисли. Ще слушате, какво ви се говори отвънъ и отвътре, безъ да ставате роби на човѣшкото и на животинското. Бждете свободни да приемете Божественото доброволно, безъ никакво насилие. Срещне ли ви на пѣтя човѣкъ, който ви предлага пълна торба съ пари, откажете се да я вземете и продължете пѣтя си. Тѣзи

пари сж крадени. Приемете ли ги, ще ви хванатъ и ще ви държатъ отговоренъ. Ще кажете, че чрезъ него Богъ иска да ви даде това злато. Не, Богъ никога не осигурява човѣка за цѣлъ животъ. Казано е въ Господнята молитва: „Хлѣбъ нашъ насѣщни, дай ни го днесъ“. Ако Богъ иска да постави човѣка на изпитание, само тогава може да му даде торба съ злато. Съвършениятъ човѣкъ никога нѣма да срещне на пътя си престѣпникъ, крадецъ, убиецъ. Той никога не минава презъ улици, на които се е извършило нѣкакво престѣпление. Той никога не влиза въ домове, дето се вършатъ престѣпления. Влѣзе ли въ такъвъ домъ, той има опредѣлено желание да помогне на хората, които живѣятъ тамъ. Ако нѣкой богатъ човѣкъ е извършилъ престѣпление и се моли да му се помогне, Богъ ще изпрати хора да го обератъ, да стане последенъ сиромашъ и тогава ще го посети.

Като говоря така, това не значи, че сѣдя хората. Азъ никого не сѣдя, но и вие не трѣбва да сѣдите. Вие трѣбва да си изработите нова философия на живота и споредъ нея да разглеждате нѣщата. Споредъ новата философия на живота, грѣхътъ и престѣплението, радостта и скръбта не сж единични прояви, но колективни. Човѣкъ, съзнателно или несъзнателно, участвува въ тия колективни процеси. Въпрѣки всичкото си желание да не грѣши, човѣкъ не може да се освободи отъ грѣховетъ на майка си и на баща си. Затова

и Давидъ казва: „Въ грѣхъ ме зачена майка ми“. Като знае това, човѣкъ трѣбва да работи върху себе си, да се освободи отъ наследството на майка си и на баща си, което тѣ му предаватъ чрезъ своята нечиста кръвъ. Кога ще стане това? Когато човѣкъ изплати всичкитѣ си дългове, както и тия на своитѣ дѣди и прадѣди.

Следователно, за да изправятъ живота си, съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ дълбоко разбиране на психическитѣ или духовни закони, които го управляватъ. Ако нѣма тия разбирания, човѣкъ нищо не може да постигне. Мнозина искатъ да имъ се дадатъ голѣми знания, безъ да сж се приготвили за тѣхъ. За да придобие окултно знание, въ неговата висша степенъ, човѣкъ трѣбва да има здрава нервна система, да издържа. Ако нервната му система не е здрава, той не може да издържа. Както грубитѣ мисли, чувства и постѣпки действуватъ вредно върху човѣшкия мозъкъ, така и възвишенитѣ мисли и чувства изискватъ здрава нервна система. Докато дойде човѣкъ до това положение, храната, която употребява, трѣбва да се размеква, като на дете. Знаете ли, какви пакости може да причини твърдата храна на слабъ стомахъ? Всички науки, въ своето високо проявление, представятъ твърда храна за съвременния човѣкъ. Като знаятъ това, ученитѣ обличатъ тия истини въ специални формули, съ които ги забулватъ, за да не причинятъ нѣкакви повреди на човѣшкия мозъкъ.

И тъй, едно малко желание, но реализирано, струва повече отъ всичкитѣ почести и слава на свѣта. Да изядешъ единъ плодъ и да познаешъ Бога въ него, струва повече отъ всичката слава и всичкото богатство на земята. Христосъ казва: „Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нѣмате животъ въ себе си“. Този стихъ превеждаме въ следния смисълъ: Ако изядете една ябълка и не познаете въ нея най-малкото и най-голѣмото проявление на Бога, нищо не сте постигнали.

За да разбере Божественото въ себе си и въ своя ближень, човѣкъ се нуждае отъ храна, отъ чистъ въздухъ и отъ свѣтлина. Нѣма ли тия три нѣща, той нищо не може да разбере. Стремете се къмъ чиста, здравословна храна, къмъ чистъ въздухъ и свѣтлина, за да имате животъ въ себе си.

Само проявената Божия Любовъ, само проявената Божия Мъдростъ, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

3. Лекция отъ Учителя, държана на
10. септемврий, 1930 г. София.—Изгрѣвъ.

Общи и специфични идеи

Т. м

Въ живота има общи и специфични или специални познания. Общитъ познания сж не-обходими за всички хора, а специалнитъ — само за специалисти. И желанията биватъ общи и специални. Запримѣръ, желанието на всички живи сжщества да живѣятъ е общо. Човѣкъ трѣбва да разбира общитъ понятия, общитъ стремежи въ живота. Преди всичко трѣбва да се опредѣли, кои нѣща сж общи. Доброто, запримѣръ, е общо за всички. Живитъ сжщества разбиратъ доброто, проявено въ тѣсенъ и широкъ смисълъ. Яденето и пиенето е общо благо за всички. Различието е само въ начина, по който сжществата се хранятъ, както и въ храната, която употребяватъ.

Обаче, като стремежъ, яденето е общо за всички. Като яде, всѣко сжщество изпитва удоволствие, но това удоволствие е различно у различнитъ сжщества. Като изпитвалъ удоволствие при яденето, човѣкъ започналъ да разсжждава, по какъвъ начинъ да увеличи удоволствието. Въ пжтя на тия разсжждения се е създадо готварството. Въ този случай готварството е специфично изкуство,

присъщо само на човѣка, но не и на животнитѣ. Съ увеличаване удоволствието при ядене, хората сж започнали да се стремятъ къмъ придобиване на все по-голѣми количества отъ богатата, които природата дава. Желанието на човѣка да увеличава богатата, съ които си служи за ядене, се е пренесло и въ психическия му животъ. За това често срѣщаме хора, които по естество сж добри, но въ тѣхъ се явява специфичното желание да бждатъ още по-добри, да правятъ добрини на своитѣ близки, всички да говорятъ за тѣхъ. Възъ основа на сжщия законъ много хора не се задоволяватъ съ общитѣ познания и се стремятъ къмъ специфични. Тѣ не подозиратъ, че многото знания влѣчатъ следъ себе си повече задължения и отговорности. Който често промѣня дрехитѣ си, има повече разходи; който яде повече, има повече разходи.

Ако нѣкой царъ желае да има на трапезата си по десетина яденета, той трѣбва да има на разположение нѣколко готвачи, които да задоволяватъ вкуса му. Като царъ, той може да се справи съ разходите за готвачитѣ, за материалитѣ, които се изразходватъ при готвенето. Какво би било положението на обикновения човѣкъ, който едва изкарва прехраната си, но има желания, подобни на тия, които царътъ има? Той ще си остане съ желанията. Защо? Защото нито материалъ за готвене би могълъ да си набави, нито готвачи. Той може да има само единъ готвачъ,

на когото да дава стотина лева месечно. При такова малко възнаграждение този готвачъ нѣма да готви съ разположение и любовъ, както готви на царя. Значи, всички хора не сж готови да задоволятъ своитѣ специфични желанія. Опитатъ ли се да ги задоволятъ, тѣ изопачаватъ живота си, а себе си развалятъ.

Следователно, всѣка развала въ човѣшкия животъ не се дължи на общитѣ мисли, желанія, чувства, стремежи, но на специфичнитѣ. Всички аномалии въ живота се дължатъ на стремежъ къмъ специфичното въ човѣка. Често слушате хората да изказватъ различни мнения по единъ и сжщъ въпросъ. Това сж специфични разбирания. Хората иматъ специфични разбирания и за злото, което е проявено въ материалния свѣтъ. Какво представятъ доброто и любовта вънъ отъ материята, отъ формитѣ, и тѣ не знаятъ. Понеже формитѣ се промѣнятъ, и понятията на хората за доброто, за любовта се промѣнятъ. Затова, именно, всѣки човѣкъ има специфично разбиране за доброто и за любовта.

Сега, да дойдемъ до нѣкои общи положения. Запримѣръ, всички хора иматъ едно и сжщо познание за правата линия. Всички знаятъ, че правата линия е най-късото разстояние между две точки; тя има едно измѣрение — дължина. Ако се яви нѣкакво специфично знание за правата линия, то се отнася до нейната дължина. Правата линия може да бжде

безкрайно кжса и безкрайно дълга. Правата линия има отношение къмъ човѣка. Запримѣръ, ако нѣкой посади въ земята костилка отъ нѣкое плодно дърво, той се интересува, какво ще стане съ нея. Щомъ види, че отъ земята се подава стрѣкъ, въ видъ на права линия, той се радва и следи, какво става съ него. Ако стрѣкътъ продължава да расте, той гледа, докога ще става растенето. Види ли, че растенето на правата линия спира и на стѣблото се явяватъ разклонения, той пакъ се радва. Всѣко клонче крие въ себе си възможности за произвеждане на плодове. Рѣката, като права линия, е важна за човѣка. Дето минава, тя пои, оросява, разхлажда въздуха. Обаче, ако рѣката има притоци, воденичарьтъ ще има специфична радостъ: водата ще бжде по-буйна, по-бързо ще върти воденичното колело и повече брашно ще мели. Има нѣща въ живота, които на нѣкои хора причиняватъ специфична радостъ, а на други — специфична скѣрбъ. Когато кръчмата е пълна съ посетители, кръчмарьтъ е радостенъ и доволенъ, а близкитѣ на ония, които пълнятъ кръчмата, скѣрбятъ и се смущаватъ. Отъ раздвояване на възгледитѣ, на чувствата въ човѣка се ражда понятието за моралъ.

Днесъ всички хора се оплакватъ отъ противоречия. Една отъ причинитѣ за противоречията сж специфичнитѣ идеи. Ето защо, задачата на новото възпитание се свежда къмъ премахване на специфичнитѣ идеи, а като ос-

нова на живота да се поставятъ общитѣ идеи. Щомъ специфичнитѣ идеи създаватъ противоречия, тѣ трѣбва да се премахнатъ. Премахването имъ е въ зависимостъ отъ премахване на условията, които ги създаватъ. Ако влѣзете въ гора, въ която дърветата сж гжсто сѣти, виждате, че тѣ се стремятъ да растатъ нависоко. За да използва слънчевата свѣтлина, всѣко дърво се стреми да се издигне надъ другитѣ, да не му прѣчатъ. Въ такава гора сжществува голѣмо състезание: всѣко дърво иска да се издигне нависоко, да надмине другитѣ. Искате ли да заставите дърветата да растатъ нашироко, посадвайте ги на голѣмо разстояние едно отъ друго, да не си прѣчатъ. Забелязано е, че дървета, които сж расли на свобода, непритѣснявани отъ други, нѣкога сж по-дебели. Тѣ се развиватъ повече ва дебелина, отколкото на височина. Сжщото се забелязва и въ хората. Хора, които сж расли при стѣснителни условия, при ограничения, обикновено се стремятъ нагоре, затова сж високи. Колкото по-свободни и неограничени сж условията, при които се развиватъ, толкова повече се разширяватъ. Хора, които сж расли и развивали при благоприятни условия, растатъ повече на дебелина, отколкото на височина. Видите ли, че нѣкой човѣкъ се моли много, ще знаете, че условията на живота му сж неблагоприятни. Ако се моли малко, той живѣе при добри условия.

Мнозина питатъ, защо човѣкъ се моли. Естествено е човѣкъ да се моли, когато се намира при трудни, стѣснителни условия. Когато хората се молятъ много, това показва, че сж сѣти гжсто. Тѣ се молятъ, защото се намиратъ при вътрешни стѣснителни условия. Срѣщате единъ гайдарджия, който надува гайдата. Вие се чудите, защо свири. Този човѣкъ надува гайдата, за да изкара прехраната си. Колкото повече я надува, толкова повече упражнява дарбата си и задоволява хората. Престане ли да надува гайдата, хлѣбътъ му се ограничава. Всички хора търсятъ хлѣбъ. Това е обща нужда на всички живи сжщества. Подъ думата „хлѣбъ“ разбирамъ храната, съ която животѣ сжщества подържатъ живота си. По какъвъ начинъ ще изкаратъ прехраната си, това е другъ въпросъ. Всѣко сжщество намира специфиченъ начинъ за изкарване на своята прехрана. Обаче, не се стремете да наложите своитѣ специфични идеи на другитѣ хора. Всѣки, който се е опиталъ да наложи своята специфична идея на другитѣ, всѣкога е причинилъ зло на себе си.

Единъ младъ момъкъ се влюбилъ въ една красива, млада мома. Тѣ се сгодили и почти били предъ вѣнчило. Единъ день младиятъ момъкъ срещналъ единъ отъ своитѣ приятели и му казалъ: Знаешъ ли, че азъ съмъ годенъ за една млада, красива мома, много добра и умна. Ела съ мене въ дома ѝ, да те запозная. Приятельтъ се съгласилъ. И два-

мата отишли при младата мома. Голеникътъ запозналъ приятеля си съ своята годеница. Но какво станало отъ това запознаване? Приятелътъ се влюбилъ въ годеницата му, но скрилъ това въ себе си, никой да не знае. Годеникътъ посещавалъ годеницата си, връщалъ се у дома си, но забелязвалъ отъ нейна страна особено охлаждане. Следъ известно време тя върнала пръстена му. Защо станало това, и той не знаелъ. Като срещналъ приятеля си, той се оплакалъ за нещастieto, което го сполетяло, но приятелътъ му се очудилъ и се направилъ, че нищо не знае. Ако бѣше казалъ, че знае причината, и двамата щѣха да се хванатъ за коситѣ.

Следователно, имате ли нѣкаква специфична идея, не я сподѣляйте, докато не се реализира. Колкото по-рѣдко сподѣляте своитѣ специфични идеи, толкова по-добре за васъ. Специфичнитѣ идеи и вѣрвания на човѣка не сѣж Божествени. Тѣ сами по себе си отпадатъ. Ако днесъ се възхищавашъ отъ една специфична идея, ще дойде день, когато ще се разочаровашъ и ще се чудишъ, какъ е могла тая идея да те въодушевява. Днесъ четешъ една книга, възхищавашъ се отъ нея, но следъ време намирашъ, че е обикновена. Това зависи отъ възрастта. Не разчитайте на идеи, които се мѣнятъ. Ако нѣкои идеи сѣж ви възхищавали на младини, но сте запазили възхищението си отъ тѣхъ и на старини, тѣ сѣж Боже-

ствени. На такива идеи всѣкога можете да разчитате.

Като ученици, вие трѣбва да си давате отчетъ за вашитѣ състояния. Дали сѣга радостенъ или скърбенъ, разположенъ или неразположенъ, вие трѣбва да знаете причинитѣ за тия състояния. Ще каже нѣкой, че боледува, защото е грѣшенъ. Това не е обяснение. И праведниятъ боледува и страда. И Христосъ е страдалъ. И Той е плакалъ. Ще кажете, че само малодушниятъ плаче. Христосъ малодушенъ ли бѣше? Къде прояви Той малодушие? Вѣрно е, че малодушнитѣ плачатъ, но и герои плачатъ. Природата е предвидила сълзитѣ за нѣщо разумно. Съ тѣхъ тя мие очитѣ. Много хора плачатъ, дете трѣбва и не трѣбва. Това е излишно изразходване на сълзитѣ. Ако знае, кога и какъ да употрѣбява сълзитѣ си, съ тѣхъ човѣкъ би се освободилъ отъ страданието. Една сълза, пролѣта на време, е въ състояние да отнеме отъ човѣка и най-голямото страдание. Който знае, какъ да употрѣбява сълзитѣ си, той се мие съ тѣхъ отвътре, а не отвънъ. Когато не може да разбере страданието, човѣкъ плаче усилено. Той прилича на пукната трѣба, която се нуждае отъ външна помощ. Външната помощ, или външната утеха не разрешава въпроса. Временно трѣбата ще се замаже, кранътъ ще се затвори, но причината на страданието все още сѣществува. Докато човѣкъ не си обясни причината на страданието, плачътъ всѣкога ще сѣществува.

Плачътъ се е явилъ още съ първото ограничение, което човѣкъ е преживѣлъ на земята. Ограничението е причина за скръбта. Колкото по-голѣмо е ограничението, толкова по-голѣма е скръбта. Ограниченията пъкъ се дължатъ на специфичнитѣ човѣшки идеи.

Следователно, специфичнитѣ идеи не трѣбва да надминаватъ общитѣ. Докато едно дърво се развива нормално, то дава нормално плодъ и всичко върви добре. Ако се разклони чрезмѣрно, ако даде цвѣтъ повече, отколкото трѣбва, и плодътъ ще бѣде много, но дървото ще се изтощи. Даде ли човѣкъ ходъ на много специфични идеи въ себе си, той измѣня естествения порядъкъ на нѣщата и започва да страда. За да не страда, преди всичко човѣкъ трѣбва да изпълни Божествения планъ на нѣщата, а следъ това да дойде до специфичнитѣ идеи. Човѣкъ може да приложи специфичнитѣ идеи въ живота си, само следъ като е научилъ общитѣ закони и правила, по които се развиватъ нѣщата. Какъ можешъ да шиешъ модерни дрехи и обуца, ако не си научилъ общитѣ правила на кроежъ и шиене? Щомъ научишъ общитѣ правила за шиене, тогава свободно ще пристъпишъ къмъ отклоненията отъ тия правила, къмъ модернитѣ дрехи и обуца, къмъ специфичнитѣ идеи. Пристъпишъ ли преждевременно къмъ специфичното, покажешъ ли се предъ хората, че си по-добъръ, по-ученъ, отколкото си въ действителность, веднага ще те подложатъ на изпитъ. Не из-

държишъ ли изпита, самъ се излагашъ. Нѣкой се представя за много ученъ, а като се намѣри всрѣдъ природата, не познава скалитѣ, не познава растенията. Каквото го запитатъ, нищо не знае. Това не е никаква ученостъ.

Сегашнитѣ хора се намиратъ при благоприятни условия да учатъ. Тѣ трѣбва да се изучаватъ, както изучаватъ земята. На човѣка е дадена глава, да разполага съ нея, да се ползува отъ нейнитѣ сили. Той има мозъкъ, сърдце, ржце, крака, очи, уши, които трѣбва да използва като елементи, като пособия за работа. Човѣкъ е книга, която първо той трѣбва да чете и изучава. Малцина четатъ книгата на своя животъ. Тази е причината, поради която хората не се познаватъ. Като не се познаватъ, тѣ ходятъ при врачки, при учени хора, да имъ говорятъ за миналото и бждещето. Миналото, настоящето и бждещето е въ ржката на самия човѣкъ. Той трѣбва да отвори книгата си и да чете — нищо повече. Ще кажете, че нѣмате интуиция, съ която да познавате хората. Интуицията е Божествено чувство. Който познава общитѣ идеи и се ржкови отъ тѣхъ, той има интуиция. Ще дойде нѣкой да ме пита, добъръ човѣкъ ли е. Това е специфична идея, а не обща. На специфичнитѣ идеи не може да се отговаря. Ако азъ кажа, че е добъръ, другъ ще каже, че не е добъръ. Защо? Защото понятието за добро днесъ е специфично. Въ всички специфични идеи има подценяване или надценяване. Обаче, има и обща идея за

доброто. Споредъ тази идея, казвамъ: Всѣка чешма, всѣки изворъ, които не преставатъ да даватъ отъ своето изобилие, сж добри; всѣко перо, което не престава да пише, е добро; всѣки човѣкъ, който, отъ рождението си до края на своя животъ, не е казалъ една лоша или обидна дума, е добъръ. Всичко, което не издържа на тия условия, се отнася къмъ специфичното добро.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ нѣща, на които да разчитатъ. Може да се разчита само на общитѣ идеи, а не на специфичнитѣ. Човѣкъ може да разчита на общата вѣра, на общото знание, на общата любовъ, които сж вложени дълбоко въ душата му. Общитѣ идеи сж като вѣковни дървета, които никакъвъ вѣтръ, никаква буря не може да разклати. Само на такава вѣра човѣкъ може да уповава. Дойдете ли до специфичнитѣ идеи, всѣки може да ви разклати. Човѣкъ съ специфична вѣра се колебае и отъ най-слабия вѣтрецъ. Христосъ казва: „Всѣко дърво, което Отецъ ми не е насадилъ, ще се изкорени“. Това се отнася до специфичнитѣ идеи. „И всѣко дърво, което Отецъ ми е насадилъ, ще цъвне, ще върже и плодъ ще даде“. Това има отношение къмъ общитѣ идеи. И специфичнитѣ идеи иматъ мѣсто въ живота, но тѣ сж второстепенни. На първо мѣсто стоятъ общитѣ идеи. Тѣ сж посадени още при създаване на свѣта. Специфичнитѣ идеи сега се посаждатъ

отъ хората. Тѣ нѣматъ устойчивъ коренъ, и всѣки вѣтръ може да ги разклати.

Като знаете това, не жертвайте Божественото за човѣшкото. Кое е Божествено? Божественото е общо за всички хора и е валидно за всички времена и епохи. Запримѣръ, свѣтлината, въздухътъ, водата и храната сж общи идеи, общи блага за всички живи същества безъ изключение. Разликата седи само въ начина на използуването имъ. Силата на човѣка зависи отъ правилното дишане. Да знае човѣкъ какъ да диша, това значи, да владѣе законитѣ на дишането. Заслужва човѣкъ да посвети цѣлъ животъ, за да се научи да диша правилно. Болеститѣ, страданията, неуспѣхитѣ въ човѣшкия животъ се дължатъ на неправилното дишане. Когато се научите да дишате правилно, всичкитѣ ви работи ще се наредятъ добре. Правилното дишане е свързано съ правата мисълъ. Който диша правилно, той мисли право. Когато човѣкъ мисли право, работитѣ му всѣкога се нареждатъ добре.

Ще ви приведа единъ примѣръ, съ който ще изясня, какво представя общата идея и какво — специфичната. Въ кантората на единъ банкеръ влиза старъ, пригърбенъ, слабъ дѣдо, да иска нѣкаква помощъ. Банкерътъ веднага се обръща къмъ него и му казва: Дѣдо, другъ пжтъ ела. Сега съмъ заетъ, нѣмамъ време да се занимавамъ съ тебе. Дѣдото се замисля малко и следъ единъ моментъ сваля маската отъ лицето си. Предъ банкера застава млада,

стройна, красива мома. Банкерътъ веднага прекъсва работата си, става на крака, отправя се къмъ младата мома и казва: На ваше разположение съмъ. Той не чака даже да каже, защо е дошла — вади отъ касата си пари и дава. Следъ това благодари на Бога, че му е далъ възможность да срещне красивата мома.

Какво представя красотата въ живота? Красотата символизира общитѣ идеи, които сж вѣчни. Грозотата пъкъ символизира специфичнитѣ идеи, които лесно се раждатъ и умиратъ. Когато сте слаби, хилави, грозни, никой нищо не ви дава. Проявите ли своята красота, здраве и доброта, всички сж готови да ви даватъ. Тѣй щото, когато нѣкой казва, че не обича да дава, това показва, че при него се е явилъ стариятъ дѣдо. Щомъ дѣдото снесе маската си и се яви като младъ, красивъ момъкъ или млада, красива мома, човѣкъ отваря кесията си и дава. Азъ взимамъ младата мома и младия момъкъ въ широкъ смисълъ, като идеи, които символизиратъ общото, Божественото въ свѣта, а не въ тѣсенъ смисълъ, както разбиратъ обикновенитѣ хора. Всички благоприятни условия въ живота — здраве, богатство, сила, знание, любовъ представятъ общи идеи, понеже помагатъ за развитието на човѣка. Неблагоприятнитѣ условия представятъ специфичнитѣ идеи въ живота. Действително, като се вгледате въ живота, ще забележите, че всички болести, страдания, неуспѣхи сж произлѣзли, именно, отъ специфичнитѣ идеи на човѣка. Чуете ли

нѣкой да казва, че е на особено мнение, въ това особеното непременно се крие нѣкаква специфична идея.

И тъй, дайте ходъ на общитѣ идеи въ себе си, между които не се явяватъ никакви спорове, никакви дисонанси. Между общитѣ идеи съществува пълна хармония. Между специфичнитѣ идеи се явяватъ спорове, дисонанси, но понѣкога има и хармония. Обща идея е, запримеръ, че човѣкъ трѣбва да се моли, и то навсѣкжде — на изтокъ, на западъ, на северъ и на югъ. Той трѣбва да се моли при всички условия: като работи, като свири, като копае, като чете и т. н. Защо? Защото въ съзнанието нѣщата се мѣнятъ. Физическитѣ посоки — изтокъ, западъ, северъ и югъ въ съзнанието на човѣка не сж постоянни. Изтокътъ на едного е западъ за друго. Да се моли човѣкъ, само когато е обърнатъ къмъ изтокъ, това е специфична идея. Да се моли само въ църква, и това е специфична идея. Човѣкъ трѣбва да се моли навсѣкжде и по всѣко време. Специфична идея е да мисли човѣкъ, че слънцето изгрѣва само отъ изтокъ. Понеже земята се движи около слънцето, цѣлата земя представя неговъ изтокъ. Кжде е изтокъ на кръга? Въ центъра, защото оттамъ излизатъ всички лъчи. Значи, изтокътъ на живота, това е Богъ, отъ Когото излиза всичко: животъ, сила, свѣтлина, мисълъ, чувство, действие. Въпрѣки това, мнозина казватъ, че не знаятъ, кжде е Богъ, не могатъ да Го намѣрятъ. Чудно нѣщо! Живот-

нитѣ намиратъ изворитѣ въ планината, а човѣкъ не може да намѣри центъра, отъ който е излѣзълъ. Подъ понятието Богъ, въ широкъ смисълъ на думата, разбираме онази вътрешна връзка въ човѣка, която държи въ единство всички негови мисли, чувства и действия. Когато е въ хармония съ себе си, човѣкъ е намѣрилъ вече посоката къмъ Бога. Отклони ли се отъ тази посока, веднага се натъква на страдания и противоречия.

Тѣй шото, помнете: специфичнитѣ идеи сж преходни величини, а общитѣ — постоянни. За да придобиете хармония и единство между своя външенъ и вътрешенъ животъ, изучавайте общитѣ идеи и ги прилагайте въ живота си.

— Само проявената Божия Любовъ, само проявената Божия Мъдростъ, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

4. Лекция отъ Учителя, държана на
17. септемврий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Съзнание, точка и права линия

Размишление.

Чете се темата: „Силата на общитѣ идеи“.

По какво се отличаватъ научно общитѣ отъ специфичнитѣ идеи? Разликата между общитѣ и специфични идеи е следната: общитѣ идеи нито се качватъ, нито слизатъ, а специфичнитѣ се качватъ и слизатъ, т. е. тѣ биватъ възходящи и низходящи, тѣ иматъ знаковетѣ плюсъ и минусъ; общитѣ идеи не се увеличаватъ, нито намаляватъ, а специфичнитѣ се събиратъ и изваждатъ, умножаватъ и дѣлятъ. Какно ще стане съ една обща идея, ако промѣни мѣстото си и започне да се движи като живо същество? Щомъ промѣни формата и мѣстото си, тя става специфична идея. Не мислете, че специфичнитѣ идеи всѣкога рушатъ. Тѣ съдържатъ въ себе си сила да рушатъ и да градятъ. Когато попадне въ областта на специфичнитѣ идеи, човѣкъ започва да се смущава, да се гнѣви, да се съмнява; ту става добъръ, ту лошъ; ту ученъ, ту простъ. Той се намира въ преходенъ свѣтъ. Влѣзе ли въ областта на общитѣ идеи, всичко въ него утихва, и той става господаръ на себе си. Общитѣ идеи принадлежатъ къмъ Божествения свѣтъ, а специфичнитѣ — къмъ човѣшкия. Об-

щитѣ идеи се отнасятъ къмъ свѣта на висшата математика.

Математиката и геометрията се занимаватъ съ числа и действия съ тѣхъ, съ точки, прави линии, плоскости, фигури, тѣла и т. н. Що е точката? Точката не заема никакво пространство, нѣма никакво измѣрение. Но тя се проявява на физическия свѣтъ и образува права линия, която има едно измѣрение. Проявлението на точката въ физическия свѣтъ е нѣщо пространствено, а сама тя не заема никакво пространство. Значи, точката е безпространствена на физическия свѣтъ, но въ духовния свѣтъ тя представя проекция на едно висше съзнание. Правата линия е проекция на точката въ равнината, т. е. на физическия свѣтъ. Съзнанието на човѣка е проекция на Божественния свѣтъ. Следователно, когато говоримъ за съзнанието, подразбираме проява на Божественото начало въ свѣта; когато говоримъ за точката, разбираме проява на сжщество отъ духовния свѣтъ; когато говоримъ за права линия, разбираме човѣка, проявенъ на физическия свѣтъ. Като разглеждате тия нѣща по този начинъ, ще намѣрите връзка между съзнанието, безпространственитѣ силови центрове — точкитѣ и проекциитѣ на силовитѣ центрове въ известно направление — правитѣ линии.

Следователно, за да се измѣни човѣшкия характеръ, да се измѣни посоката на неговото движение, т. е. посоката на правата линия, трѣбва да се знаятъ законитѣ на безпростран-

ственитѣ точки, т. е. на силовитѣ центрове. За да се използватѣ силовитѣ центрове, трѣбва да се знаятъ законитѣ на Божественото съзнание, или законитѣ на човѣшкото съзнание, като проява на Божественото. Съ други думи казано: за да се измѣни характера на единъ човѣкъ, той трѣбва да промѣни своята философия за живота, която е нѣщо неопредѣлено, неустановено. Какво можете да очаквате отъ правата линия? Като величина, тя има приложение главно на физическия свѣтъ.

Съвременнитѣ хора работятъ вече за измѣнение на характера си, за възпитание на обществата, на народитѣ, на цѣлото човѣчество. Тѣ се стремятъ да внесатъ подобрение въ цѣлокупния животъ. Добри сж тѣхнитѣ стремежи, но знание се иска за това. Когато инженерътъ строи кжща, трѣбва да даде планъ, но и материалътъ за градене да бжде добъръ. Той трѣбва да познава свойствата на материалитѣ, отъ които ще гради кжщата, и тогава да пристѣпва къмъ работа. Не спазва ли физическитѣ закони при строежа, не познава ли свойствата на материала, отъ който ще се ползува, той ще бжде изненаданъ отъ нѣщо. Нѣма да се мине много време, кжщата ще се събори.

Мнозина ще кажатъ, че не се интересуватъ отъ това, какво прави инженерътъ. Тѣ не се интересуватъ, но трѣбва да се интересуватъ, защото всѣки човѣкъ въ живота си е инженеръ. Всѣки день той прибавя и отнима по нѣщо отъ своята постройка — отъ тѣлото си.

Понеже гради новото и събаря старото, човѣкъ трѣбва да знае, съ какъвъ материалъ разполага. Материалитѣ за неговото тѣло сж, отъ една страна, чувствата, мислитѣ и постѣпкитѣ му, а отъ друга — въздухътъ, водата и храната. За да създаде здраво, добре организирано тѣло, тия материали трѣбва да бждатъ първокачествени. Ще кажете, че това не е ваша работа. Богъ се занимава съ съграждане на човѣшкото тѣло. Споредъ мене, Божията работа се отнася до съзнанието на човѣка; работата на ангелитѣ, като същества отъ духовния свѣтъ, се отнася до точкитѣ, до силовитѣ центрове, а работата на човѣка се отнася до правитѣ линии. Като се намѣри предъ правата линия, човѣкъ се запитва, какво трѣбва да прави. Ако безпространствената точка образува права линия, то човѣкъ, като права линия, не може ли да направи нѣщо повече? На физическия свѣтъ той се намира въ своето царство, дето му сж дадени условия за работа.

Представете си, че имате единъ дълъгъ и дебелъ желѣзенъ прѣтъ. Какво ще стане, ако влачите този прѣтъ въ извесно направление? Дето мине, той ще завлѣче всичко. Значи, прѣтътъ, като права линия, завлича всичко, каквото срещне на пътя си. Като знаете това, щомъ проявите една мисълъ, като права линия, за да не завлѣче всичко, каквото срещне на пътя си, вие трѣбва да имате чисто съзнание, да сте свързани съ Бога. После трѣбва да сте свързани съ ангелитѣ чрезъ безпространстве-

нитѣ центрове. Най-после трѣбва да сте свързани съ хората чрезъ правитѣ линии. Ето защо, когато нѣкой иска да знае, какво да работи, казвамъ: Щомъ си дошълъ на земята, ти трѣбва да изучавашъ съзнанието, точката и правата линия.

Често хората се оплакватъ отъ помрачение на съзнанието, вследствие на което не могатъ да работятъ. Тѣ се заблуждаватъ. Съзнанието на човѣка е неговото небе, което никога не се помрачава. Изобщо, небето не се помрачава. Слънцето сѣщо не се помрачава. Случва се понѣкога, че между човѣка и неговото съзнание, както и между човѣка и слънцето, което грѣе на небето, е застаналъ нѣкой облакъ, който прѣчи на свѣтлината да се прояви. Но човѣкъ трѣбва да знае, че каквито облаци и да се явятъ въ съзнанието му, последното не се помрачава. Каквито облаци и да се яаятъ на небето, слънцето никога не потъмнява. Следователно, тъмно ли е въ съзнанието ви, махнете облака, който е застаналъ на пътя ви.

Какво представя небето? Небето е мѣстото, дето Богъ живѣе. Мислете за Бога, но не Го разглеждайте като материално същество. Той включва въ себе си всички съзнания, всички силови центрове — ангелитѣ, всички прави линии — хората и плюсъ това има още нѣща въ Него, които не можете още да разберете. Като помислишъ за Бога, ти трѣбва да се проникнешъ отъ благоговѣние и страхопочита-

ние къмъ Него, да знаешъ, че се намирашъ предъ Велика Реалностъ, въ която не съществуватъ никакви противоречия. Мисълта за тази Реалностъ внася миръ и радостъ въ човѣшката душа. Тя чисти съзнанието на човѣка, освобождава го отъ всички облаци. Никаква сила въ свѣта не е въ състояние да помрачи съзнанието. Каквито бури да дойдатъ, каквито прахове да се дигатъ въ въздуха, тѣ не сж въ състояние да помрачатъ слънцето на небето, нито да помрачатъ съзнанието на човѣка.

Ето защо, когато говори, човѣкъ трѣбва да си служи съ точенъ езикъ, както въ математиката и геометрията. Вие не можете да кажете, запримѣръ, окръжностъ, а да разбирате кръгъ, или обратно, да кажете кръгъ, а да разбирате окръжностъ. Кръгъ и окръжностъ сж две различни понятия. Нѣкой казва, че нѣщо влиза въ кръга на неговия животъ. Кое е по-вѣрно: въ кръга, или въ окръжността на живота? Окръжността е кривата линия, която затваря известно пространство. Въ този смисълъ, окръжността представя външния, материаленъ животъ. Окръжността подразбира само една възможностъ. Кръгътъ пъкъ подразбира затворено силово пространство, което има безброй възможности. Значи, окръжността представя най-крайната или последна възможностъ на кръга. Кажете ли, че нѣщо е реализуемо въ кръга на сегашния ви животъ, това показва, че разполагате

съ много възможности отъ миналия, сегашния и бъдещия си животъ. Кривата линия, т. е. окръжността, се разглежда като съставена отъ множество прави линии. Крайнитѣ точки на тия линии водятъ къмъ единъ вътрешенъ центъръ на съзнаннето и го ограждатъ. Кръгътъ се ограничава въ своята дейтелностъ чрезъ окръжността. Значи, за да се оформи нѣщо, да стане разбрано, непременно трѣбва да се ограничи. Ако нѣщата не се ограничатъ, т. е. оформятъ, тѣ ще заведатъ човѣка въ единъ отвлѣченъ свѣтъ.

Съвременниятъ човѣкъ не е готовъ още да живѣе въ отвлѣченъ свѣтъ. Какъ ще си представите човѣка вѣнъ отъ сегашната му форма? Формата на човѣка отговаря на неговия умъ, на неговото сърдце и на неговата воля. Какво представя човѣшкиятъ умъ? Той е отвлѣчено понятие, което може да се разбере само чрезъ сравнение. Каквото е слънцето за цѣлата вселена, такава нѣщо е умътъ за човѣка. Слънцето е източникъ на свѣтлина. Следователно, и умътъ е източникъ на свѣтлина за човѣка. Докато умътъ действува, човѣкъ живѣе въ свѣтлина. Престане ли умътъ да действува, човѣкъ изпада въ тъмнина. Съ други думи казано: когато ангелитѣ проектиратъ своята мисль къмъ физическия свѣтъ, образува се свѣтлина. Щомъ оттеглятъ дейтелността на своя умъ отъ физическия свѣтъ, веднага става тъмно. Отъ дейтелността на тѣхната мисль материята се разреждава. Щомъ

оттеглятъ мисълта си, материята се сгъстява. Разредената, прозрачна материя наричаме свѣтлина, а сжстената — тъмнина.

И тъй, когато се говори за ума и за сърдцето, като органи на човѣшкото тѣло, тѣ представятъ неопредѣлени идеи. Умътъ и сърдцето подразбиратъ свѣтлина и топлина. Ако умътъ не произвежда свѣтлина, а сърдцето — топлина, тѣ сж мъртви. Свѣтлината и топлината вървятъ заедно. Само сърдцето на Бога, на ангелитѣ и на човѣка произвежда топлина. Топлината и свѣтлината сж външни признаци на Божествения животъ. Какъ ще докажете това? Както великиятъ музикантъ казва, че знае да свири. Той казва, че музиката действува на човѣшката душа. Искате ли да докаже това, той взима цигулката и започва да свири. Като свири известно време, вие се забравяте и се пренасяте въ другъ свѣтъ. Когато математикътъ решава задачи, пише формули, и той свири. За него математиката е музика. Числата сж ноти, по които той свири. Всѣки, който разбира формулитѣ и може да решава задачи съ тѣхъ, чува музика, отдалечена, отвлѣчена, но дълбока. Формулитѣ оживѣватъ въ неговия умъ, и той вижда отношението, което съществува между тѣхъ. Който не разбира формулитѣ, и да чува нѣщо хубаво, казва, че тази работа е отвлѣчена, непонятна, разбъркана. Какъ познавате, че нѣкой човѣкъ е ученъ? Въ разбърканитѣ формули и числа ли? Не е достатъчно да кажете само, че нѣкой чо-

вѣкъ е ученъ, или музикантъ. Това твърдение е повърхностно. За да се произнесете, че нѣкой човѣкъ е ученъ, вие трѣбва да разбирате това, което той пише. За да се произнесете, че нѣкой човѣкъ е музикантъ, вие трѣбва да разбирате това, което той свири.

Всички религиозни хора казватъ, че Богъ е всеведущъ, но въ тѣхната уста това сж празни приказки. Като каже тия думи, човѣкъ трѣбва да е опиталъ истинността имъ. Само онзи може да каже, че Богъ е всеведущъ, който е изучилъ Неговитѣ дѣла, позналъ законитѣ Му и ги приложилъ. Само онзи вѣрва въ знанието и всемогществото на Господа, който е съгласувалъ своя животъ, своитѣ мисли и чувства, своята воля съ Божиитѣ мисли, чувства и воля. Думитѣ на този човѣкъ сж вѣрни и истинни. Преди да познае Бога, човѣкъ трѣбва да мине презъ ограничението, презъ Мойсеевия законъ, презъ тоягата. Като чуе тоягата да удря върху гърба му, като върху барабанъ, той трѣбва да разбира нейния тактъ и да започне да работи. Законътъ, т. е. тоягата може да направи човѣка разуменъ тжпанъ, да разбира, какво се иска отъ него. Не е нужно да му се сложатъ много удари, за да разбере, какво изисква отъ него капелмайсторътъ. Достатъчно е да ударятъ само единъ пжтъ върху гърба му, за да е готовъ да изпълнява волята на Онзи, Който го направлява въ живота му.

Съвременнитѣ хора се оплакватъ отъ страданията и мжчнотиитѣ си и казватъ: Голѣми

мжчения, голѣми страдания ни се даватъ. Другъ нѣкой казва, че му е тѣжко нѣщо, че е неразположенъ, че му тежи нѣщо на сърдцето. Нека си зададе въпроса, отде произтича неговото сграницие. Ще каже, че не знае произхода на своитѣ мжчения и страдания. Тогава, какъ може да говори за нѣщо, да се оплаква отъ него, безъ да знае, какво е, отде произтича и какво цели? Лесно е да говори човѣкъ, че вѣрва, че обича, но важно е той самъ да знае, въ какво вѣрва, кого обича, и какъ обича. Нѣкой ще каже, че човѣкъ не трѣбва да знае всичко, защото свѣтътъ се е развалилъ отъ учени хора. Съгласенъ съмъ, че човѣкъ не може да знае всичко, но той трѣбва да е убеденъ въ това, което говори.

Свѣтътъ не се разваля отъ ученитѣ хора, но отъ тия, които не постѣпватъ споредъ правилата, които знаятъ; тѣ постѣпватъ споредъ закони и правила, които не знаятъ. Коя кола се чупи лесно? Колата на неразумния коларъ. Той знае, че колата му може да носи 500 килограма тежестъ, но казва: Можемъ да туримъ още сто килограма. Това е предположение, а не знание. Щомъ тури още сто килограма, колата се счупва. Всѣка кола може да се товари толкова, колкото издържа. Тури ли ѝ се повече, тя се разваля. Ти предполагашъ само, че може да издържа повече товаръ. Предположението не е знание. При всѣко предположение става нѣкаква катастрофа. Лакомията е причина за катастрофитѣ. Трѣбватъ ти

500 килограма жито. Натовари ги на колата си и върви. Не мисли, че ако туриш още сто килограма, ще придобиеш нѣщо особено. Нищо нѣма да придобиеш — все коларь ще си останеш. Ако натовариш 500 килограма жито, ще постъпиш разумно. Ако натовариш 600 килограма, колата ти ще се счупи, и всички ще кажатъ за тебе, че си неразуменъ човѣкъ.

На какво можемъ да уподобимъ разумнитѣ и неразумни постѣпки на човѣка? Разумнитѣ постѣпки представятъ положителни числа, а неразумнитѣ — отрицателни. Значи, имате числата $+5$ и -5 . При числото $+5$ вие получавате нѣщо, а при -5 — губите. Отъ дветѣ числа — 0 и — 6 кое е по-голѣмо? По-голѣмо число е -0 . Значи, нѣмате нищо да давате, нищо не ви безпокои. Докато нулата е въ кесията ви, нищо не губите. Все едно, че имате едно яйце, което не се е измжтило още. Превърне ли се въ числото шестъ, яйцето се излупва и започва да отваря уста, иска да яде. Вие трѣбва да се грижите вече за него, да го храните. Докато яйцето, т. е. нулата е въ кесията на човѣка, тя не може да се задържи за дълго време — лесно се търкаля. Защо? Защото не срѣща голѣми съпротивления. Ето защо, ако искате мисълта ви да се предава лесно, тя трѣбва да бѣде валчеста. Искате ли думитѣ ви да се търкалятъ, да не засѣгатъ никого, езикътъ ви трѣбва да бѣде валчестъ. Подъ думата валчестъ езикъ разбираме мекъ, гла-

дѣкъ, разуменъ езикъ. Ако има тѣзи качества, езикътъ ще се движи по пѣтя на най-малкото съпротивление.

Следователно, разуменъ човѣкъ наричаме този, който се движи по пѣтя на най-малките съпротивления. Като се движи по пѣтя на голѣмитъ съпротивления, безъ да иска, човѣкъ прави погрѣшки, които мѣчно се изправятъ. Ако не знае, какъ да ги изправи, той ги счита непоправими. Всички грѣшки сѣ поправими, но човѣкъ трѣбва да знае, какъ да ги изправя. Ако една погрѣшка не може да се изправи въ точката, ще се изправи въ линията; ако не може да се изправи въ линията, ще се изправи въ съзнанието, защото всѣка погрѣшка хвърля петно въ съзнанието на човѣка. Дойдете ли до съзнанието, това показва, че само Богъ е въ състояние да изправи погрѣшките на човѣка. Той разполага съ такива знания, каквито човѣкъ не притежава. Изправи ли веднѣжъ Богъ погрѣшката, или грѣха на човѣка, той вече не я повтаря. Затова казваме, че само Богъ може да заличи грѣховетъ на хората. Грѣховетъ и погрѣшките на хората се изправятъ само въ Божествения свѣтъ. Ето ангелитъ, които сгрѣшиха, не можаха сами да изправятъ погрѣшките си и паднаха. Значи, погрѣшките не се изправятъ нито въ ангелския свѣтъ, нито въ човѣшкия.

И тѣй, сгрѣшите ли, не се крийте въ шубрицитъ, както Адамъ направи, но бѣдете смѣли да се явите предъ лицето на Бога и да се

изповѣдате. Богъ, т. е. Разумното начало въ човѣка, проговори на Адама, на неговото съзнание, но той се скри. Защо се скри Адамъ? Срамуваше се отъ своята голота. Той каза на Господа: Тукъ съмъ, Господи, но ме е срамъ да се явя предъ лицето Ти съ опетнено съзнание. Отде знаеше Адамъ, че съзнанието му е нечисто? Той се огледа въ жената, която Господъ му даде, и видѣ грѣха си. Жената е огледало на мъжа. И мъжътъ е огледало на жената. Въ този смисълъ, мъжътъ и жената се оглеждатъ единъ въ другъ и виждатъ погрѣшкитѣ си.

Като не разбиратъ, какво нѣщо е мъжътъ и жената, нѣкои казватъ: Мъжъ е това! Жена е това! Други пъкъ търсятъ причината за грѣхопадането ту въ мъжа, ту въ жената. Причината за грѣхопадането не е нито въ мъжа, нито въ жената, но другаде нѣкъде. Ако нѣкой ви удари съ дърво, кой е виновенъ за това: дървото, или човѣкътъ? Вината не е нито въ човѣка, нито въ дървото. Задъ човѣка и задъ дървото се крие друго нѣщо — въ него е причината. Вие можете да махнете ржката, човѣка и дървото, но причината ще си остане. Ржката на човѣка и дървото сж послужили като срѣдства за изпълнение на чужда воля. Ако тѣзи срѣдства откажатъ своята услуга, други ще се намѣрятъ.

Днесъ повечето хора живѣятъ въ заблуждения. Защо? Не мислятъ право. Тѣ трѣбва да измѣнятъ своитѣ възгледи за живота, да

мислятъ право. Запримѣръ, сегашнитѣ хора мислятъ, че безъ пари не може да се живѣе. Това е крива мисль. При известни условия не може безъ пари, но при други условия и безъ пари може да се живѣе. Ако си човѣкъ и живѣешъ при днешнитѣ условия на живота, безъ пари не може. Обаче, ако условията се промѣнятъ, и безъ пари ще живѣешъ. Ако си птица, не можешъ ли да живѣешъ безъ пари? Едно е важно: когато мисли, човѣкъ не трѣбва да прави заключения за вѣчността. Докато живѣе на земята, той се намира въ преходни условия. Следователно, и възгледитѣ му сж преходни. На земята нѣщата сж преходни, а въ Божествения свѣтъ сж вѣчни и неизмѣнни. Красивата мома може да се ожени безъ пари, но грозната не може. Силниятъ човѣкъ може да си пробие пѣтъ безъ пари, но слабиятъ не може. Умниятъ човѣкъ може да се нахрани безъ пари, но глупавиятъ не може.

Както виждате, мисльта, че безъ пари не може да се живѣе, е относителна. При сегашнитѣ условия на живота тя е изразъ на единъ вѣншенъ порядѣкъ на нѣщата, при който хората се учатъ. Да мислите, че безъ пари абсолютно не може да се живѣе, това е все едно да кажете, че копринената буба не може безъ черничевѣ листа. Докато е въ положението на буба, тя се нуждае отъ листа. Щомъ се завие въ какавида, никаква храна не ѝ трѣбва. Като се превърне въ пеперуда, тя търси друга храна. И вие, които живѣете при се-

гашнитѣ условия, имате нужда отъ пари. Напуснете ли тѣзи условия, никакви пари не ви трѣбватъ. Затова, именно, не дръжте въ ума си мисълта, че човѣкъ абсолютно не може да живѣе безъ пари. Засега и светията се нуждае отъ пари. Ако той самъ не плаща, не борави съ пари, другъ нѣкой ще дава за него, но все-таки ще има работа съ пари.

Въпросътъ за паритѣ е страниченъ. Той нѣма отношение къмъ възвишения животъ. За васъ е важно да имате свето отношение къмъ реда и порядъка на възвишения свѣтъ, защото той ще ви заведе къмъ вѣчния и неизмѣненъ животъ, къмъ който душата се стреми. Искате или не искате да влѣзете въ вѣчния животъ, нѣма да ви питатъ. Този животъ ще се наложи на хората. Умниятъ ще го приеме доброволно, а глупавиятъ ще чака да му го наложатъ. Не се ли прилагатъ по сѣщия начинъ законитѣ на държавитѣ? Всѣка държава си има свои закони, които трѣбва да се изпълняватъ. Добритѣ и разумни граждани доброволно изпълняватъ законитѣ, а неразумнитѣ насила ги заставятъ. Разумниятъ гражданинъ е гладъкъ, никакви остроти не се виждатъ по него. Законътъ е кука, която хваща хората. Като види нѣкой гладъкъ човѣкъ, законътъ го отминава. Той казва: Този човѣкъ не е за мене. Обаче, като види, че нѣкой има много остроти и врѣхчета, законътъ лесно го хваща. На земята законътъ е Мойсей. Той ходи между хората и, като види нѣкой голъ, налага го на

общо основание. Кой човѣкъ е голъ? Грѣшниятъ. Като грѣши, човѣкъ се оголва. Мойсей му удря нѣколко тояги и го пита: Кой ти позволи да ходишъ голъ, т. е. да грѣшишъ? Ако срещне нѣкой добре облѣченъ, Мойсей го поздравява учтиво и си отминава.

Като ученици, вие трѣбва да се освободите отъ старитѣ идеи и заблуждения, отъ всичко онова, което внася нечистота въ съзнанието ви. Чисто трѣбва да бѣде съзнанието на ученика. Докато живѣе съ старитѣ си разбирания, човѣкъ мисли, какъ да се осигури, какъ да нареди живота си. Ако има сто хиляди лева въ нѣкоя банка, той иска да ги увеличи, да станатъ двеста хиляди. Колкото и да се осигурява, той временно само разрешава въпроситѣ. Ние искаме да разрешимъ въпроситѣ на своя животъ въ вѣчността, а не въ временното. Не може ли да ги разреши въ вѣчността, човѣкъ постоянно се връща назадъ. Ще кажете, че се движите по права линия. Ако днесъ се движите по права линия, но живѣете съ стари разбирания, на другия день още можете да изкривите пѣтя си. Правата линия лесно минава въ крива. Всички криви линии сж образувани отъ прави. Затова човѣкъ трѣбва да внимава, да не изкриви пѣтя на своето движение.

Всички хора трѣбва да се заематъ да чистятъ съзнанието си. Когато съзнанието е чисто, човѣкъ има вжтрешенъ миръ въ себе

си. Не е ли чисто съзнанието му, каквито усилия да прави, той не може да придобие вътрешен миръ; ако го има, не може да го запази. Човѣкъ не може да има миръ въ себе си, ако не държи свѣтли мисли въ ума си, топли чувства въ сърдцето си и красиви образи въ душата си. Той трѣбва да вижда красота навсѣкжде. И въ числата, били тѣ положителни или отрицателни, сѣщо има красота. Запримѣръ, какво представя числото 167531? То крие въ себе си една кабалистична идея, която трѣбва да се разбира. Първитѣ две цифри отъ това число сѣ числото 16 — изхвърляне на дявола, т. е. на злото, вънъ отъ ума на човѣка. Сборътъ отъ цифритѣ му дава числото седемъ, което е свещено число. То показва, че за да изхвърли дявола отъ ума си, човѣкъ трѣбва да вложи въ себе си двата принципа — мъжкиятъ и женскиятъ, и да направи връзка съ Божественото съзнание. Не може ли да направи тази връзка, той всѣкога ще бѣде изкушаванъ, въ будното си състояние, или на сънъ. Мжжътъ се изкушава отъ жената, а жената — отъ мжжа. Докато се изкушава, човѣкъ всѣкога е изложенъ на падане. Ще дойде день, когато хората нѣма да се изкушаватъ. Обаче, до това време тѣ едни други ще си влияятъ. Ако единъ човѣкъ грѣши, той непременно ще влияе и на другитѣ. Понеже хората сѣ свързани, тѣ си влияятъ и въ злото, и въ доброто.

Защо сѣществува грѣхътъ, не питайте. Защо е допуснато злото, не питайте. Гледайте

на грѣха и на злото, като на нѣща неизбѣжни засега. Като ходите вечерь по кални и тъмни улици, все ще паднете нѣкъде и ще се окаляте. Не се смущавайте, че сте се окаляли — ще се изчистите. Като ядете нездравословна храна, стомахътъ ви ще се разстрои — това е неизбѣжно. Като четете нѣкоя лоша книга, мисълта ви ще се смути — и това е неизбѣжно. Като живѣе на земята, човѣкъ все ще попадне на нечиста улица, все ще хапне недоброкачествена храна, все ще се натъкне на лоша книга. Важно е за човѣка да има будно съзнание, да пази своята чистота и своя вжтрешенъ миръ.

Отъ всичко казано досега, дръжте въ ума си мисълта за точката, за правата линия и за съзнанието. Отъ гледището на окултната наука, безпространствената точка, или силовиятъ центъръ, представя ангелския свѣтъ; правата линия представя човѣшкия свѣтъ, а съзнанието, това е Богъ, Който озарява всички свѣтове съ своята свѣтлина. Постоянно чистете съзнанието си, да не го замъглите и да се лишите отъ възможността да виждате Божествената свѣтлина. Щомъ изгубите свѣтлината на съзнанието си, вие ще изпаднете въ голѣма скръбъ и отчаяние.

Този законъ има отношение къмъ всички свѣтове. Ако престанешъ да виждашъ слънцето, ти ще почувствувашъ голѣма скръбъ. Ако майката не вижда детето си, тя започва да скърби. И най-после, ако човѣкъ не вижда

Бога далечъ нѣкжде, въ Божественото и Разумно начало въ себе си, той изпитва голѣма скръбъ и тъмнина. Навсѣкжде виждайте присѣтствието на Бога като изворъ на любовь, на свѣтлина и на свобода.

Т. м.

*

5. Лекция отъ Учителя, държана на
24. септемврий, 1930 г. София.—Изгрѣвъ.

Права мисълъ

Т. м.

Тема за следния път: „Ползата отъ скърбитѣ и страданията“.

Нѣма по-велико изкуство въ живота на човѣка отъ това, да се научи да мисли. Откакъ животътъ сществува, въ него е вложена главната задача, да научи човѣка да мисли правилно. Всичко друго е второстепенно нѣщо. Ще кажете, че задачата на човѣка е да живѣе добре. Какъ ще живѣе добре, ако не мисли правилно? Добриятъ животъ е резултатъ на правата мисълъ. Животътъ е външенъ изразъ на мисълта. Първо се проявява мисълта, после — чувството и най-после — действието. Значи, мисълта, чувствата и действията сж процеси, чрезъ които човѣкъ се изявява.

Като ученици на новото учение, вие искате да разберете живота. Какъ ще разберете живота, ако не сте се научили да мислите право? На огнището имате дърва, вжглища, но не можете да запалите огъня. Защо? Кибритъ нѣмате. Както дървата не горятъ безъ огънь, така и животътъ остава неразбранъ безъ мисълта. Чиста, права трѣбва да бжде мисълта на човѣка, за да разбере той живота въ всички негови прояви. Коя мисълъ е права? Права

мисъл е тази, която е абсолютно свободна, която не се ограничава, която не се влияе отъ нищо. Всѣка мисъл, която се огъва на една или на друга посока, която се ограничава отъ нѣкакви желания, влиза въ областта на обикновенитѣ мисли. Каква мисъл е тази, която се влияе? Докато е младъ, човѣкъ вѣрва въ сѣществуването на едно Разумно начало, а като остарѣе, той го отрича. Защо въ млади-ни вѣрвалъ въ Бога, а въ старини Го отрича? Защото по-рано билъ зеленъ, мисълта му не била зрѣла. Мисъл, която се измѣня, не е права. Който мисли право, и като младъ, и като старъ поддържа една и сѣща мисъл.

Ако начъртаете единъ остъръ жгълъ, вие си представяте човѣшкия носъ. Разликата между носа на човѣшкото лице и този, който е рисуванъ на дъската, се заключава въ това, че носътъ на човѣка е въ постоянно движение, а онзи, на черната дъска, представя едно фиксирано положение. Ето защо, когато изучавате човѣка, изучавайте го въ естественото му състояние, като живъ, а не отъ рисунки или портрети. Грамадна е разликата между живото човѣшко око и рисуваното. Въ живото око ще видите движение, мисъл, чувство. Движението на окото зависи отъ волята на човѣка, топлината му — отъ неговитѣ чувства, а свѣтлината — отъ мисълта. Свѣтлината, която излиза отъ човѣшкото око, може да се разложи на седемъ цвѣта. Следователно, отъ цвѣта, който излиза отъ окото на човѣка, опре-

дѣляме неговата мисълъ. Ако мисълъта е Божествена, цвѣтътъ на свѣтлинния лжчъ се различава отъ този на обикновената мисълъ. Този човѣкъ е красивъ, отъ очитѣ му излиза мека, приятна свѣтлина. Ако мисълъта не е правилна, отъ очитѣ на човѣка излиза груба свѣтлина, и той губи красотата си. Погледне ли се въ огледалото, той самъ е недоволенъ отъ себе си. Въ лицето му има нѣщо грубо, сурово. Като види лицето си, човѣкъ започва да търси причината вънъ отъ себе си: въ жена си, въ децата си, въ сиромашията, въ неразположението си и т. н. Не, причината е въ самия човѣкъ. Въ него има нѣщо дисхармонично, което се отразява въ очитѣ му, а оттамъ и на цѣлото лице.

Следователно, причината за вътрешната хармония или дисхармония въ човѣка се дължи на неговата мисълъ. Ако мисълъта е права, човѣкъ се радва на вътрешна хармония въ себе си. Правата мисълъ свързва човѣка съ причинния или реалния свѣтъ, или по-право казано — съ Бога. Който има права мисълъ, той е въ хармония съ всички Божии прояви. Той държи името Божие въ чистота и светостъ. Нѣма ли права мисълъ, човѣкъ изпада въ противорекия и е готовъ да приеме всички неуспѣхи и нещастия на Бога. Ако жена му не е добра, ако децата му сж непослушни, ако работата му не върви добре, той държи Бога отговоренъ за всичко. Той казва: Не съмъ виновенъ азъ. Виновенъ е Онзи, Който е създалъ

свѣта. Едно трѣбва да знаете: Богъ е създалъ положителнитѣ, красивитѣ и великитѣ нѣща. Вмѣстѣ отъ тѣхъ всичко останало е човѣшко изобретение. Правата мисль е излѣзла отъ Бога, а кривата — отъ изопаченото въ човѣка. Правата мисль и на небето, и въ ада е една и сѣща. Всѣка мисль, която е красива на небето, а грозна въ ада, е човѣшка. Съ тази мисль нищо не се постига.

Има мисли, които човѣкъ придобива само на небето, или само на земята; има мисли, които може да придобие само въ ада. Подъ думата „адъ“ ние разбираме нѣщо съвършено различно отъ това, което хората разбиратъ. Адътъ е състояние. Влѣзе ли въ ада, човѣкъ влиза въ областта на скърбитѣ и страданията — първото стѣпало на ада. После той влиза още по-навжтре — на второто стѣпало, въ областта на мъчението. Има и трето стѣпало на ада. Кое е това стѣпало, никой не знае. За него не се говори. На тритѣ стѣпала въ ада отговарятъ три стѣпала и на небето. Като изучавате тритѣ възходящи състояния, вие сами ще опредѣлите, кои състояния отъ ада отговарятъ на тритѣ състояния на небето.

Сега, нека всѣки отговори въ себе си, има ли права мисль, или не. Ще кажете, че вие още се съмнявате въ сѣществуването на Великата Разумность въ свѣта. Не се занимавайте съ този въпросъ, но започнете да изучавате ония мисли, които нищо не е въ състояние да огъне. Който има права мисль, той е по-

добенъ на листъ отъ дърво, който никога не пада. Знаемъ, че растенията дишатъ чрезъ листата. Въ този случай, правата мисълъ е условие за правилно дишане, т. е. за Божествено дишане. Който нѣма права мисълъ, той се намира въ фиксирано, или установено състояние. Той живѣе, безъ да съзнава смисъла и предназначението на живота. За такъвъ човѣкъ се казва, че нито печели, нито губи.

Сегашнитѣ хора търсятъ начинъ да се освободятъ отъ страданията. Добро е желанието имъ, но като се освободятъ отъ страданията, ще се освободятъ и отъ радоститѣ. Радоститѣ иматъ смисълъ при страданията. Изчезнатъ ли страданията, ще изчезнатъ и радоститѣ. Животътъ пѣкъ има смисълъ при страданията и при радоститѣ. Като страда и каго се радва, човѣкъ изработва своята права мисълъ. Затова, именно, той е дошълъ на земята. Ако още не е придобилъ правата мисълъ, човѣкъ не трѣбва да се самоосжжда. Въ сжщностъ, самъ ли се сжди човѣкъ, или другъ нѣкой го сжди? Човѣкъ самъ не се сжди, другъ нѣкой въ него го сжди. Това показва, че въ човѣка има касационенъ, апелативенъ, мирови сждии, предъ който се донасятъ погрѣшкитѣ и престѣпленията на човѣка за разглеждане.

Като ученици, вие трѣбва да се стремите къмъ правата мисълъ. Какво става отвѣнъ, това да не ви смушава. Това, което сжди човѣка, е специфично състояние. То не е естествена проява на човѣка. Домътъ не е създаденъ

върху основитѣ на сждбата. Домътъ е създаденъ върху основитѣ на любовта. Обаче, ако синътъ и дъщерята грѣшатъ, все ще дойде отнѣкжде председателятъ на сжда и ще ги осжди. Това е неизбѣженъ процесъ. Следъ това иде приложението на сждебното решение. Майката или бащата, единъ отъ тѣхъ, ще вземе тоягата и ще наложи сина или дъщерята на общо основание. Нѣкога по-голѣмиятъ братъ, или по-голѣмата сестра, изпълнява сждебното решение върху по-малкитѣ братчета или сестричета. Нѣма човѣкъ, който, като дете да не е налаганъ отъ родителитѣ си. Нѣкои сж били затваряни въ избитѣ, въ килеритѣ, докато съзнаятъ грѣшката си. Нѣкои помнятъ тия наказания, а други сж ги забравили. Следъ това отиватъ при майка си и при баща си да искатъ извинение. Като се извинятъ, пушатъ ги на свобода.

Това, което става съ детето, става и съ възрастния човѣкъ. Колко пжти човѣкъ е билъ затварянъ въ килера на своето сърдце и на своя умъ! Колко време е трѣбвало да плаче, да търси погрѣшката си, докато го освободятъ! Нѣкой виденъ професоръ отива въ университета, излиза предъ студентитѣ си, преподава лекцията си, но усѣща, че мисълта му не върви гладко. Той прави усилия, напрѣга се, но мисълта все не върви. Защо? Затворенъ е въ килера на своята мисълъ. Това състояние нѣкога продължава малко време, а нѣкога — съ дни и недѣли. Той ходи, движи

се натукъ-натамъ, почесва се по главата, докато най-после му просвѣтне. Какво е станало съ него? Освободили го отъ килера, и го пустили на свобода. Такова затваряне на човѣка става и въ килера на неговото сърдце. Той изпитва едно стѣгане въ сърдцето си, не може да се отпусне, да се зарадва на нѣщо. Какво трѣбва да прави човѣкъ, когато го затворятъ въ килера на неговия умъ и на неговото сърдце? Той трѣбва да отиде при майка си и при баща си, да иска извинение. Щомъ го простятъ, умътъ и сърдцето му се освобождаватъ, и той започва да мисли ясно и да чувствава разположение къмъ окръжаващитѣ.

Съвременнитѣ хора мислятъ, че сж израснали вече, че се различаватъ отъ децата. Не, и до днесъ още хората се намиратъ въ положението на деца. Ние виждаме, че каквото положение и да заема човѣкъ, отъ време на време го затварятъ въ килера на живота, даватъ му нѣкакъвъ урокъ. Човѣкъ е дошълъ на земята да научи и да приложи смиреннието. Не се заблуждавайте, да мислите за себе си, че сте нѣщо по-особено отъ другитѣ. Всички ще бждете затваряни въ килера, дето ще ви налагатъ на общо основание. Като се намѣри въ затвора, човѣкъ обикаля отъ едната стена до другата, сърди се, вика, блѣска, иска да му отворятъ. После търси ключа, самъ да си отвори, но ключътъ е скритъ, не може да го намѣри. Така минаватъ два-три деня. Той ходи съ наведена глава, неразположенъ, не

дава да го пипне нѣкой, да му каже дума. Най-после, като огладиѣ, той поглежда презъ ключалката, да види, не минава ли нѣкой предъ вратата му. Щомъ чуе стѣпки, веднага започва да се моли, да иска извинение за погрѣшката си. Той казва: Моля ви се, освободете ме, съзнахъ вече погрѣшката си, ще се изправа. Като чуютъ, че се моли, че иска извинение, веднага дохожда нѣкой да го освободи.

Това сж реални състояния, презъ които минава всѣки човѣкъ. Тѣ се дължатъ на неговитѣ мисли и чувства. Следъ всичко това човѣкъ иска да бжде щастливъ. Това е невъзможно. Щастието се обуславя отъ знание. Ако знае да превръща минуситѣ въ плюсове, човѣкъ може да бжде щастливъ. Нѣма ли положителни, истински знания за живота, човѣкъ не може да бжде щастливъ. Това не значи, че щастието е непостижимо. Като учи, като работи съзнателно върху себе си, като прилага, единъ день човѣкъ ще придобие щастието, но днесъ, докато не го е придобилъ, целта и задачата въ живота му трѣбва да бжде учението и придобиване на знание, а не придобиване на щастие. Щомъ е придобилъ знание, щастието само по себе си ще дойде.

Първата задача на човѣка е да придобие права мисль, после — прави чувства и най-после — прави постѣпки. Има ли това, той непременно ще бжде щастливъ. Нѣкой ще възрази, че има вѣра въ Бога. Добре е, че вѣрвашъ, но твоята вѣра трѣбва да се

основава на правата мисъл. Постоянна, неизмѣнна ли е твоята вѣра? Докато работитѣ ти вървятъ добре, ти вѣрвашъ въ Бога. Щомъ се объркашъ нѣщо, ти вече не вѣрвашъ и започвашъ да обвинявашъ Бога въ несправедливостъ. Вѣра, която се мѣни споредъ условията на живота, не е истинска. Положителна, абсолютна вѣра е тази, която и при лошитѣ условия на живота остава една и сѣща. При всички условия на живота си ти трѣбва да държишъ името на Бога въ ума и въ сърдцето си чисто и неопетнено. Най-малкото съмнение, най-малкото петно, което хвърляшъ върху съзнанието на Бога, те довежда до дѣното на ада. Щомъ изправишъ мисълта си и поставишъ името на Бога на най-високото и чисто мѣсто въ себе си, ти излизашъ вече отъ дѣното на ада и придобивашъ всичко, каквото желашъ.

И тъй, за да реализира желанията си, да придобие благата на живота, човѣкъ трѣбва свещенно да пази въ ума си името на Бога. Може ли да пази свещенно това име, той владѣе магията на живота. Подъ думата „магия“ разбираме изкуството да придобива човѣкъ всичко, каквото желае. Не пази ли името Божие въ себе си съ светостъ и чистота, човѣкъ ще изгуби всичко, което е придобилъ. Това не значи, че трѣбва да се страхувате. Има смисълъ човѣкъ да се страхува, но не отъ хората, а отъ Бога. Кога се страхува човѣкъ отъ Бога? Когато изгуби връзката си съ Него, когато опо-

рочи името Му. Що се отнася до обикновения страхъ, той нѣма смисълъ. Този страхъ е въ състояние да отдалечи човѣка отъ неговия идеалъ. Какъвъ е идеалътъ на човѣка? Идеалътъ на всѣки човѣкъ е да придобие правата мисълъ. Придобие ли правата мисълъ, той е намѣрилъ ключа на живота. Който е намѣрилъ ключа на живота, той е запалилъ вече огъня на своето огнище, на което може да се топли всѣки измръзналъ, отчаянъ, обезсърченъ. Нѣмате ли огънь на огнището си, всѣки ще мине и замине покрай васъ, безъ да се спре.

Ще кажете: Достатъчно е човѣкъ да си въобрази, че има огънь въ огнището и ще се стопли. Не, съ въображение само нѣщата не ставатъ. Свѣтътъ е пълень съ въображаеми нѣща. На всѣка стѣпка срѣщате въображаеми поети, писатели, музиканти, художници, учени, философи, християни. Ще дойде нѣкой да ви пита, вѣрвате ли, че той е християнинъ, или не вѣрвате. Нѣма защо да отговаряте на този въпросъ. Достатъчно е да видите, гори ли свѣщъта на този човѣкъ и каква свѣтлина издава. Свѣтлината подразбира знание. Който знае нѣщата, той има свѣтлина, той мисли право. Щомъ мисли право, той вѣрва въ всичко, което Богъ е направилъ и продължава да прави. Какво може човѣкъ да направи, какво знае и какви възможности крие въ себе си, това всѣки знае. Щомъ го знае, той вѣрва. Не, това още не е истинска вѣра.

Истинската вѣра се проявява въ областъта на безграничното, незнайното.

Следователно, всѣко нѣщо, което въ даденъ моментъ може да се ограничи, е знание; това, което не може да се ограничи, което се отнася къмъ незнайното, наричаме вѣра. Знанието обхваща настоящето, а вѣрата — бъдещето. Знанието предшествува вѣрата. Вѣрващъ е онзи, който знае нѣщата, който ги е опиталъ. Вѣрващиятъ носи вътрешни опитности въ себе си. Тази е причината, поради която вѣрващиятъ е готовъ на всички жертви за Бога. Той е опиталъ Неговата любовъ и вѣрва въ всички нейни възможности. Нѣкой иска да има опитноститѣ на пророцитѣ, на апостолитѣ, даже и на Христа. Искан ли опитноститѣ и знанията на великитѣ хора, човѣкъ трѣбва да мине презъ тѣхния пѣтъ. Трънливъ и грудень е пѣтътъ на великитѣ хора. Човѣкъ може да достигне този пѣтъ, но чрезъ голѣми страдания и изпитания. Мисли ли, че безъ страдания може, той се самозаблуждава. Съ заблуждения никой не може да отиде при Бога. Тримата момци въ огнената пещъ минаха презъ голѣми страдания и следъ това възлѣзоха нагоре. Апостолитѣ станаха мъченици и следъ това получиха благодатъта Христова. За да получи откровение, да възлѣзе на седмото небе, апостолъ Павелъ бѣще битъ 39 пѣти. Затова той каза на своитѣ събратя: „Братя, съ голѣми страдания ще влѣземъ въ Царството Божие“. Нѣкой човѣкъ мисли, че безъ страда-

ния, безъ сълзи, безъ бой ще влѣзе въ Царството Божие. Като се натъкне на най-малкото страдание, той казва: Дотегнаха ми вече тѣзи страдания. — Че ти още не си страдалъ, ти никога не си билъ битъ.

За да се справи съ страданието си, човѣкъ трѣбва да мисли право. Красиво нѣщо е правата мисль. Когато мисли право, човѣкъ разбира, че страданията, които му сж дадени, съдържатъ въ себе си нѣкакво благо. Страданието е признакъ, че отъ разумния свѣтъ обръщатъ внимание на човѣка. При радостта човѣкъ не мисли много, но като дойдатъ страданията, той започва да мисли. Той казва: Бѣхъ богатъ, но осиромашахъ. Коя е причината за това? Бѣхъ силенъ, здравъ, отъ всички почитанъ. Днесъ съмъ слабъ, никой не ме почита. Коя е причината за това? Щомъ търси причината на нѣщата, човѣкъ мисли вече. Страданието учи човѣка. Мнозина пренебрегватъ страданието, като учителъ на живота, и започватъ едни други да се учатъ. И това не е лошо, но трѣбва да имате предъ видъ, че учителъ може да бжде само онзи, който има положителни, опитани знания. Който има такива знания, той не говори много. Каже ли нѣщо, той веднага го прави.

Трѣбва ли музикантътъ да ви говори много за теорията на музиката? Той дава едно правило и веднага взима цигулката и започва да свири. Това е знание. Отивате при единъ художникъ. Той ви предаде нѣколко

теоретически познания и следъ това взима четката и рисува. Отивате при нѣкои шивачъ. Тои ви предаде нѣкои теоретически познания и следъ това започва да шие: взима игла, напръстникъ, ножици и ви показва, какъ се шие. Това е знание. Истинското знание включва и теория, и практика. То изключва всѣкакъвъ споръ. Трѣбва ли да спорите, какъ се свири, какъ се рисува, какъ се шие? Едно време се е свирѣло, рисувало, шиело по единъ начинъ, а сега — по другъ. Наистина, всѣко време изисква своето, но и при това положение теорията трѣбва да съогвестува на практиката.

Религиознитѣ и научни възгледи на хората се мѣнятъ постоянно, докато дойдатъ до абсолютнитѣ възгледи за нѣщата, въ които нѣма никаква промѣна. Сжщо така и отношенията на хората се мѣнятъ. Първоначално отношенията на хората сж били груби, сурови. Тѣ сж се били, нагрубявали, хапѣли, като жи-вогни. Съ развитието на културата, и отношенията на хората ставатъ по-меки и нѣжни. Мекитѣ и нѣжни отношения не подразбиратъ прегръдки и цѣлувки. Тѣ не ги изключватъ, но не сж необходими. Защо? Защото и въ цѣлувкитѣ има користолюбие. Безкористна цѣлувка е тази, която дава, безъ да взима нѣщо. Децата чувствуватъ чистотата на цѣлувката. Тази е причината, поради която нѣкои деца не обигатъ да ги цѣлуватъ. Други деца позволяватъ на нѣкои хора да ги цѣлувагъ, а на нѣкои се противопоставятъ. Често децата избѣгватъ да

иматъ отношения съ нѣкои хора. Като се натъкне на такъвъ човѣкъ, детето го погледне изпитателно, съ което го запитва: Ти ли ще ми дадешъ нѣщо, или отъ мене искашъ да вземешъ?

Съвременнитѣ хора говорятъ за любовъ, за обичъ, безъ да подозиратъ, какво се крие въ тѣхната любовъ. Нѣкой казва, че обича нѣкого. Защо го обича? За кесията му. Значи, има любовъ, която взима; има любовъ, която дава. Ще кажете, че сте готови да умрете отъ любовъ за нѣкого. Любовъ, която свършва съ смъртъ, не е истинска. Когато двама души се обичатъ разумно, никой отъ тѣхъ не трѣбва да умира. И двамата сж слуги на Господа. Тѣ иматъ работа, която трѣбва да свършатъ на време. Пожелае ли единъ отъ тѣхъ да умре, това показва, че той е решилъ да се огкаже отъ работата, която Богъ му е опредѣлилъ да свърши. Има смисълъ човѣкъ да умре, но следъ като свърши работата си на земята. Ако умре, преди да е свършилъ работата си. въ тази смъртъ има нѣкакво насилие, външно или вътрешно. И Христосъ замина преждевременно, за това се моли, ако е възможно, да Го отмени тази чаша. Евреитѣ искаха, Христосъ да умре. Тѣ казваха: Да изгасимъ тази свѣщъ! За евреитѣ Христосъ бѣше голѣма, запалена свѣщъ, която освѣтяваше дѣлата имъ. Като не искаха да знаятъ хората, какво правятъ, тѣ хванаха Христа и Го предадоха на смъртъ, за да изгасне запалената свѣщъ, която Той

носѣше. Наистина, докато има единъ човѣкъ, който е буденъ, престѣпления не се вършатъ. Дѣто има поне една запалена свѣщъ, тамъ апаша не влизатъ.

Единъ евангелистъ разправялъ една своя опитностъ: Откакъ станахъ евангелистъ и се свързахъ съ Евангелието, каквото замисляхъ да правя, все се измѣчвахъ. Исканъ свободно да си поиграя на хорото, да се хвана до нѣкоя мома, но Евангелието ме измѣчваше. Исканъ да започна търговия, но Евангелието ме измѣчваше. Казвамъ: Този човѣкъ не е разбралъ Евангелието. Има нѣщо криво въ неговитѣ разбирания. Като челъ Евангелието, той изпадналъ подъ закона на страха — Мойсеевиятъ законъ. Каквото замислялъ да прави, той все се страхувалъ да не сгрѣши. Мойсеевиятъ законъ ограничава хората, предпазва ги отъ грѣха, а Христовиятъ законъ ги примирява и освобождава. Защо се страхувалъ евангелистъ отъ хорото? Защото хорото не става по свободна воля, но по законъ. Тукъ чужда воля диктува. Той чувствувалъ вътрешно, че нѣма смисълъ да се хваща на хоро, на което Христосъ не присѣтствува. Казано е въ Писанието: „Заигра душата ми“. Тази игра не е обикновена. Душата играе и се весели предъ Господа.

Какво означава думата „игра“? Тя крие нѣщо хубаво въ себе си. Буквата „и“ означава начало на нѣщата, „г“ — основа, „р“ — задържане на нѣщо, „а“ — бременностъ. Значи,

само онзи може да играе, който познава началото на нѣщата, който има основа, който държи нѣкаква идея въ душата си и който е бремененъ съ нѣщо велико въ себе си. Религиознитѣ игри включватъ тия четири нѣща въ себе си: начало, основа, задържане и бременностъ. Обикновенитѣ хора, обаче, представятъ обмѣна на духове. Тамъ духоветѣ се проявяватъ. Тѣ иматъ за целъ да свържатъ хората. Като направятъ връзка между двама млади, тѣ считатъ, че сж свършили нѣкаква работа и се оттеглятъ.

Сега не е въпросъ за играта. Всички познаватъ играта. Вие сте играли като деца, като млади моми и момци, като младоженци, но не сте мислили право. Днесъ всички хора се нуждаятъ отъ права мисълъ. Правата мисълъ отъ нищо не се огъва. Тя прави човѣка смѣлъ, мъжественъ, свободенъ. Тя е проводникъ на истината, на знанието и на любовта. Ако двама души, които иматъ права мисълъ, се събератъ на едно мѣсто, тѣ иматъ красиви, правилни отношения. Между тѣхъ не се пораждатъ никакви противоречия. Когато изгуби правата мисълъ, човѣкъ опорочава живота си. Той губи своята чистота и простота въ отношенията и въ разбиранията си.

Като се натъкватъ на противоречия и изпитания, хората търсятъ новъ животъ, нови условия, които да ги освободятъ отъ затрудненията. Животътъ самъ по себе си е единъ, не може да бжде новъ или старъ. Ко-

гато казваме, че търсимъ „новъ животъ“, ние подразбираме чистъ и светъ животъ. Подъ думитѣ „старъ животъ“ разбираме кривитѣ и изопачени човѣшки възгледи. И мисълта е една. Тя не може да бжде стара и нова. Стара мисълъ е онази, която е изгубила чистотата си. Нова мисълъ е чистата, девствена мисълъ. Докато човѣкъ държи въ ума си идеята за Бога чиста, неопетнена, той минава за девственъ. Щомъ идеята му за Бога изгуби своята чистота и светостъ, и той изгубва своята девственостъ. Изгуби ли вѣрата си въ Бога, човѣкъ изгубва основата на своя животъ. Щомъ изгуби основата на живота си, той пада подъ уровня на обикновения човѣкъ. Докато се държи за своята вѣра, за правата мисълъ, човѣкъ е свързанъ съ Бога и може да разчита на Него при всички случаи на своя животъ. Изгуби ли вѣрата и правата си мисълъ, човѣкъ всичко изгубва. Човѣкъ трѣбва да съзнае, че не е той факторъ на своя животъ. Той е само изразителъ на Онзи, Който работи въ него. Божиятъ Духъ работи въ човѣка и съгражда неговия животъ. Затова е казано: „Не огорчавайте Духа, съ Когото сте свързани“.

Следователно, задачата на човѣка, като ученикъ на живота, е да се учи и да прилага придобитото знание. Като ви дойде нѣкакво страдание, не роптайте противъ Духа. да Го огорчавате, но благодарете, че ви е дадено това страдание да познаете Бога, да видите Неговата мъдростъ. Когато страдате, знай-

те, че Богъ е задна стража и ви помага. Така постъпи Той и съ евреитѣ, когато Мойсей ги изведе отъ Египетъ. Тѣ вървѣха напредъ, а Богъ остана задъ тѣхъ. Той изпрати силенъ вѣтъръ, който изсуши морето и направи пътъ, свободно да минатъ презъ него.

И тъй, презъ каквито страдания и да минавате, помнете, че тѣ сж благо за васъ. Привилегия е за човѣка да страда. Чрезъ страданията той придобива права на гражданство. Не мине ли презъ страдания, човѣкъ не може да стане гражданинъ на Царството Божие. Само чрезъ страданията той познава силата, знанието, благостта и милосърдието на Бога. Кажете ли нѣкой, че Богъ е милостивъ и благъ, той Го е позналъ. Той е миналъ презъ голѣми страдания. Този човѣкъ е готовъ за духовния свѣтъ. Не е ли миналъ презъ науката на страданията, човѣкъ не може да се ползува отъ благата на духовния свѣтъ. Мнозина мислятъ, че като отидатъ на онзи свѣтъ, ще придобиятъ голѣми знания. Ако не сж минали презъ страдания и не сж научили уроцитѣ си, тѣ и на онзи свѣтъ ще останатъ невежи. За такива хора казваме, че сж заминали преждевременно за онзи свѣтъ. Тѣ ще стоятъ тамъ съ години, ще чакатъ времето, отново да дойдатъ на земята. За тѣхъ даже нѣма опредѣлени мѣста, да се спратъ нѣкъде, като на станция, и да почиватъ.

Нѣкой мисли, че, като се разговаря съ духове, вече е въ духовния свѣтъ. Зависи, съ

какви духове се разговаря. Има духове отъ низкитѣ свѣтове, които повече заблуждаватъ, отколкото да учагъ човѣка. Човѣкъ се учи и отъ заблужденията си, но по отрицателенъ пжтъ. Правилно е човѣкъ да се развива по пжтя на положителното знание. Ако направи нѣкаква погрѣшка, той трѣбва да е готовъ да я изправи. Какво отъ това, че си турилъ нѣкой знакъ не на мѣсто? Ще го премѣстишъ отъ едно мѣсто на друго, докато решишъ задачата си правилно. — Ама еди-кой си ме оцапа. — Ако нѣкой се оплаче отъ своя ближенъ, азъ не търся виновника, не търся причината за оцапването, но взимамъ чиста вода, сапунъ и измивамъ петното. Щомъ изчистя петното му, изпращамъ го спокоенъ, като му казвамъ да бжде внимателенъ, да не се натѣква на хора, които цапатъ. Следователно, изчисти ли ви Богъ отъ вашитѣ пороци, или отъ петната, които други сж хвърлили върху васъ, благодарете Му и затворете този листъ на книгата, не го споменавайте вече. Не си спомняйте за стари грѣхове, които Богъ е заличилъ отъ съзнанието ви.

Като ученици, вие трѣбва да имате будно съзнание. Знайте, че следъ всѣка лекция ви се даватъ изпитания отвънъ, да видятъ, какъ прилагате знанието, което ви е дадено. Запримѣрь, ще ви срещне нѣкой и ще ви каже, че нѣмате никакво разбиране. Вие можете веднага да се обидите. Обаче, ако помислите малко, ще си кажете: Азъ съмъ ученикъ и трѣбва да мисля право. Какво означаватъ думитѣ „ти нѣ-

машъ никакво разбиране“? Направете преводъ на тия думи. Този човѣкъ иска да ви каже, че не разбирате нѣщата, както той ги разбира. Това е вѣрно, но и той не разбира нѣщата като тебе. Следователно, ще кажешъ на този човѣкъ: Правъ си. Колкото си мждъръ ти, толкова съмъ мждъръ и азъ; колкото си глупавъ ти, толкова съмъ глупавъ и азъ. Въ единъ случай човѣкъ може да бжде мждъръ, а въ другъ — глупавъ.

Коя е причината, човѣкъ да бжде нѣкога мждъръ, а нѣкога — глупавъ? Когато попадне въ ржцетѣ на дявола, човѣкъ става глупавъ. Когато попадне въ ржцетѣ на Бога, той става мждъръ. Целта на дявола е да заблуждава хората. Като срещне нѣкой човѣкъ, дяволътъ му казва: Ти си невежа, отъ тебе нищо нѣма да излѣзе, твоята работа е свършена и т. н. Той повѣрва въ думитѣ на дявола и се отчайва отъ живота. Какъ ще познаете, че тѣзи думи сж на дявола? Щомъ се отчае, или обезсърдчи, ще знаете, че тия думи идатъ отъ човѣкъ, който става проводникъ на отрицателни сили въ природата. Не се минава много време, срѣщате другъ, който ви казва, че сте даровитъ човѣкъ, че ви чака свѣтло бждеще, че отъ васъ ще излѣзе нѣщо хубаво и т. н. Това сж думи, които ангелитѣ говорятъ. Слушайте тия думи, защото тѣ подигатъ човѣшкия духъ. За предпочитане е, ако сте жаденъ, да срещнете човѣкъ, който може да

ви даде вода, отколкото да срещнете такъвъ, който не е готовъ да ви даде капка вода.

И тъй, работете съ положителнитѣ сили въ живота и природата. Работете съ настоящия моментъ. Какво е било въ миналото, какъ сте мислили нѣкога, това не е важно. Какво ще бжде следъ време, въ близкото или далечно бждеще, и това не е важно. И за мене, и за васъ е важенъ настоящиятъ моментъ. Азъ се интересувамъ отъ този моментъ. Миналото представя бушуването на вълнитѣ. Човѣкъ е въ парахода вътре, въ безопасностъ. Той чува блъскането на вълнитѣ, но тѣ не го засѣгатъ. Бждещето представя далечния животъ на звездитѣ, но днесъ тѣ сж недостъпни за човѣка. Бждещиятъ животъ не може да се реализира още. Като погледне къмъ звездитѣ, човѣкъ се радва, че има условия за работа, но за него е важенъ настоящиятъ моментъ, който може да се реализира. Миналото е вече реализирано, настоящето сега се реализира, а бждещето открива предъ очитѣ на човѣка широкъ кръгъзоръ на дейностъ и на постижения. Миналото е опредѣлило настоящето; настоящето опредѣля бждещето. Следователно, ако човѣкъ още днесъ не свърши работата, която му е дадена, той никога не може да отиде на звездитѣ.

Човѣкъ трѣбва да държи въ ума си мисълта, всѣки день да придобива по нѣщо ново въ своитѣ възгледи за живота, за природата и за Бога. Колкото по-свѣтли мисли държи въ ума си, толкова по-свѣтло става не-

говото лице. Ако лицето на човѣка всѣки день не става по-свѣтло и красиво, той не е придобилъ правата мисль. Всѣки день трѣбва да увеличавате чистотата на своето сърдце. Христосъ казва: „Ако не станете като малкитѣ деца, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. Всѣки день прибавяйте по нѣщо ново къмъ своитѣ религиозни и научни възгледи, безъ да остарявате. Новото всѣкога подмладява. Вложете правата мисль въ себе си, за да можете всѣки день да прибавяте по нѣщо ново къмъ сградата на своя животъ. Правата мисль показва пѣтя на човѣка. Всѣки день мислете върху пѣтя, който правата мисль ви чъртае. Мислете за нея, за да се свържете съ силитѣ, които тя съдържа. Отъ човѣка зависи да мисли право и да прилага правата мисль въ живота си.

— Само проявената Божия Любовъ, само проявената Божия Мъдрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

6. Лекция отъ Учителя, държана на
1. октомврий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Вжтрешни прояви

Размишление.

Чете се темата: „Ползата отъ скърбитѣ и страданията“.

Тема за следния пжтъ: „При какви условия се явяватъ скърбитѣ и страданията?“

Като пишете темитѣ си, всѣки ще пише това, което самъ е опиталъ и преживѣлъ, а не това, което другитѣ сж казали. Щомъ се вглеждате въ своитѣ опитности, вие изучавате живота, не обективно, а субективно. Мжчно е да се каже, какво представя животътъ обективно. Можете ли да си представите живота въ картини? Казвате за нѣкого, че е жизнерадостенъ, че е пълненъ съ животъ. Какво разбирате подъ думитѣ „жизнерадостенъ, пълненъ съ животъ“? Ако нѣкой човѣкъ се смѣе и се радва на живота, това още не е самиятъ животъ. Смѣхътъ, радостта сж вжтрешни прояви на живота, но не сж самиятъ животъ. И мисълта е проява на живота, но животътъ не е мисълъ. И добротата е проява на живота, но не е животъ.

Тѣй щото, каквито качества да изреждате въ човѣка, тѣ още не представятъ самия човѣкъ. Мжчно можете да си обясните, защо известенъ човѣкъ ви се харесва, а другъ

— не. Срѣщате единъ човѣкъ и веднага казвате, че ви е приятенъ. Защо ви е приятенъ, и вие не знаете. Срѣщате другъ и казвате, че ви е неприятенъ. Защо ви е неприятенъ, не знаете. Кое е специфичното, което въ единъ човѣкъ ви харесва, а въ другъ не ви харесва? Казвате, че даденъ човѣкъ е добъръ, а другъ — лошъ. Коя е причината, първиятъ да бѣде добъръ, а вториятъ — лошъ? При това, забелязали сте, че и най-добриятъ човѣкъ при известни условия не постѣпва добре. И обратно: и най-лошиятъ човѣкъ понякога постѣпва добре. Вълкътъ, който минава за жестокъ спрѣмо овцетѣ, къмъ малкитѣ си е нѣженъ и добъръ. Защото лошитѣ прояви на човѣка не представятъ самия човѣкъ. Нито лошото, нито доброто даватъ представа за човѣка. По сжщина човѣкъ е нѣщо особено, вънъ отъ неговитѣ прояви. Започнете ли да мислите, какво въ сжщность е човѣкътъ, вие ще заспите. Сжщо така не може да се мисли за реалността. Хората искатъ да си обяснятъ реалността съ своитѣ обикновени мѣрки и разбирания. Това е невъзможно. Това, което нѣкой човѣкъ чувствува, преживѣва и мисли, е специфично негово състояние, то не е мѣродавно за всички. Това, което е дадено на одного, не се отнася до всички.

Нѣкой мисли, че като напише едно стихотворение, или една книга, цѣлиятъ свѣтъ ще се интересува отъ неговата работа. Другъ мисли, че като се обезсърдчи той, всички хора

сж обезсърдени. Да се мисли така, това е заблуждение. Това, което единъ човѣкъ преживѣва, се отнася само до него. Безъ да дозиратъ, съвременнитѣ хора се намиратъ подъ влиянието на несъзнателенъ хипнозъ. Тѣ гледатъ повече съ окото на отрицателния човѣкъ. Запримѣръ, нѣкой човѣкъ страда отъ болка въ крака и казва: Нѣма да оздравѣ моятъ кракъ. — Отде знаешъ това? Кой професоръ ти каза? — Никой не ми е казалъ, но азъ чувствавамъ положенията си. — Това чувствуване, именно, е дошло въ тебе по отрицателенъ пѣтъ, по пѣтя на несъзнателната хипноза. Другъ нѣкой казва, че чувствува приближавщата смъртъ. И това е специфично чувствуване. Да умре човѣкъ, това още не значи, да свърши съ живота си. Може нѣкое негово състояние да умре, може нѣкое желание да умре. Когато чувствува нѣщо, човѣкъ трѣбва да знае, дали това, което чувствува, е въ съгласие съ чувствуванията на разумнитѣ същества, които сж нагласени въ същата гама съ него. Разумниятъ човѣкъ съпоставя нѣщата.

Съвременниятъ човѣкъ е потопенъ въ свѣтлината на живота, вследствие на което много нѣща избѣгватъ отъ неговия погледъ, не ги вижда. Защо? Защото бързо се движи. Когато се движи бързо, човѣкъ не вижда дребнитѣ нѣща около себе си. Ако пѣкъ се движи съ бързината на свѣтлината, той нѣма да вижда и едритѣ предмети. Високитѣ планини, даже и земята, ще минатъ

и заминатъ предъ него, безъ да ги забележи. Той ще вижда само най-голѣмитѣ предмети. Колкото по-голѣма е бързината, съ която човѣкъ се движи, толкова по-малко вижда предметитѣ. За неговия погледъ сж достѣпни само най-едритѣ и голѣми предмети. Колкото по-бавно се движи, по-малкитѣ и дребни предмети ставатъ достѣпни за неговия погледъ. Ако си шофьоръ на нѣкой земенъ автомобилъ, ще се движишъ съ умѣрена бързина, да виждашъ и най-дребнитѣ предмети, за да не предизвикашъ нѣкаква катастрофа. Ако си шофьоръ на нѣкой автомобилъ отъ свѣта на свѣтлината, ще се движишъ съ шеметна бързина. Докато е облѣченъ въ плътъ, човѣкъ си налага известни ограничения. При сегашнитѣ условия на живота, човѣкъ не може да се движи съ тѣлото си съ голѣма бързина. Обаче, съ мисълта си той може да се движи бързо. Значи, съ тѣлото си човѣкъ се движи съ бързината на биволска кола, съ чувствата си — съ бързината на автомобилъ, а съ мисълта си — съ бързината на свѣтлината. Това е само за сравнение.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ добъръ, хармониченъ животъ, къмъ красиви отношения помежду си. За това се изисква велика наука. За да се създадатъ хармонични отношения между двама души, преди всичко тѣ трѣбва да се освободятъ отъ всички ония вещества въ себе си, които причиняватъ дисхармония и противоречия въ самия човѣкъ.

Тази материя, тѣзи вещества наричаме черни, тъмни вещества. Докато не се е освободилъ отъ тази материя, човѣкъ не може да очаква никаква хармония въ себе си. Щомъ той не е въ хармония съ себе си, по никой начинъ не може да бжде въ хармония и съ окръжаващитѣ. Тази е причината, поради която, едва се срещнатъ двама души и следъ половинъ часъ се скарватъ. Защо се скарватъ? Черната материя действува между тѣхъ. Обаче, за да се прояви тази материя, непременно трѣбва да има нѣкаква външна причина. Докато не се яви нѣкакъвъ външенъ поводъ, двамата души могатъ да се разговарятъ приятелски. Щомъ се яви външниятъ поводъ, тѣ се скарватъ. Външенъ поводъ може да бжде богатството, нѣкаква служба и т. н. Запримѣръ, тѣ виждатъ на пѣтя си гърне съ злато. И двамата се спущатъ къмъ гърнето, като месоядни животни къмъ своята жертва, и се скарватъ. Защо? Черната материя въ тѣхъ се проявява. И единиятъ, и другиятъ искатъ да притежаватъ гърнето. Всѣки мисли само за себе си. При такива чувства не може да съществува никаква хармония.

Като ученици, вие трѣбва да се изучавате, да наблюдавате промѣнитѣ, които ставатъ на лицето ви. За тази целъ добре е да имате по едно малко огледалце, да се оглеждате. Когато човѣкъ е добре разположенъ, лицето му е свѣтло, линиитѣ му сж спокойни. Дойде ли нѣкакво неразположение, чѣртитѣ на лицето

му се изопватъ, цвѣтътъ потъмнява. Като се погледне въ огледалото, и той самъ не се харесва. Изобщо, всѣко вътрешно състояние на човѣка се отразява върху лицето му. Доброто и лошото разположение се отразяватъ не само върху лицето, но и на цѣлия организъмъ. Когато е добре разположенъ, човѣкъ пѣе добре. Изгуби ли разположението си, той не може да пѣе. Това се отразява върху ржката на човѣка, поради което, когато е разположенъ, той пише по единъ начинъ; когато е неразположенъ, пише по другъ начинъ. Графологътъ познава по почерка на човѣка, дали е билъ разположенъ, или неразположенъ, когато е писалъ. Като изучавате графологията, по почерка ще познаете не само характера на ладенъ човѣкъ, но и нацията, къмъ която той принадлежи. Запримѣръ, когато пише буквата „д“, българинътъ започва тънко, постепенно надебелява и свършва пакъ тънко. Това показва неговиятъ характеръ. Той започва работитѣ си добре, съ мекота, после става малко грубъ и на края пакъ омеква. Защо постѣпва така, за това има редъ причини.

Сега ние нѣма да се спираме върху причинитѣ за проявитѣ на хората, но ще спремъ вниманието си върху промѣнитѣ въ състоянията на човѣка. Като наблюдавате движенията на човѣка при всички изпитания, на които той се натѣква, вие можете да кажете, има ли самообладание той, или нѣма. Да се самообладва човѣкъ, това не значи,

да има само външно самообладание. Истинското самообладание подразбира едновременно и външно, и вътрешно владѣене на силитѣ въ организъма. Представете си, че поставите ржката си между две жици, въ които тече силенъ електрически токъ. За да не ви засегне тока, вие трѣбва да държите ржката си абсолютно спокойна, безъ никакво движение. Най-малкото помръдване и докосване на ржката до жицитѣ, ще ви причини силна болка. Ако запазите това положение на ржката, въ абсолютенъ покой, вие сте приловили външно самообладание. Ако мръднете ржката си и усѣтите силата на тока, безъ да трепне единъ мускулъ на лицето ви, вие имате и вътрешно самообладание.

Такъвъ човѣкъ проявява самообладание и въ живота си, въ изпитанията и страданията, които му се даватъ. Ако се постави между иглитѣ на умразата, той пакъ ще запази самообладание. Умразата е гжста, черна материя, която се отразява вредно върху човѣка. Тя го души, ограничава и измъчва. Който е придобилъ самообладание, той може да трансформира тази енергия, да я разрежи, да я направи безвредна за организъма си. Не може ли да я трансформира, човѣкъ се отдава на нейното вредно действие. Сжщото можемъ да кажемъ и за голѣмитѣ радости и скърби, презъ които минава човѣкъ. Тѣ представятъ гжста материя, която предизвиква голѣмо налѣгане върху човѣка. За да не изгуби съзнанието си,

той трѣбва да знае, какъ да се справя съ тѣхъ. Щомъ изгуби съзнанието си, човѣкъ се лишава отъ опорната точка въ живота си по отношение на самата реалностъ.

И тъй, като ученици, вие трѣбва да изучавате всички състояния, презъ които минавате. Не ги ли изучавате, вие ще обезсмислите живота си. И тогава, това, което днесъ ви радва, на другия день ще изгуби цената си. Ако радостта ви е била Божествена, тя никога нѣма да изгуби цената си. Ако не е била Божествена, сама по себе си тя пада. За такава радостъ вие не трѣбва да скърбите. Физическиятъ животъ е проекция на Божественния. Следователно, ако не върви паралелно съ Божественото, човѣкъ ще изгуби смисъла на своя животъ и ще се отчае. Божественото начало никога не може да измѣни своя естественъ ходъ на движение. Ако човѣкъ мисли, че Божественото може да спре движението си заради него, той е на кривъ пътъ. Ако пъкъ мисли, че може да измѣни естествения редъ на нѣщата, той пакъ се заблуждава. Каквото прави и мисли, човѣкъ трѣбва да го поставя съ огледъ на разумнитѣ същества. Ако между неговитѣ действия и действията на разумнитѣ същества има известно съотношение, той е на правъ пътъ. Ако си студентъ по химия или физика и влѣзешъ въ лабораторията на своя професоръ, когато прави опити, ти нѣма да го питашъ, защо постѣпва така или иначе, но зорко ще следишъ

неговитѣ движения, ще внимаваашъ въ това, което прави, и ще гледаашъ, кѣде можешъ да му бждешъ полезенъ. Презъ време на опита ти можешъ да съгласуваашъ действията си съ неговитѣ, безъ никакъвъ разговоръ. Щомъ свърши опита си, професорътъ може да ти даде подробни обяснения, защо е постъпилъ по единъ или другъ начинъ, какво е получилъ, каква реакция е станала и т. н.

Една отъ причинитѣ за неуспѣха на съвременнитѣ хора се дължи на това, че тѣ искатъ да разбератъ всички тайни на природата и се бъркатъ въ работи, които нѣматъ отношение къмъ тѣхъ. Ще каже нѣкой, че всичко разбира. Не, той разбира нѣщата отчасти. Запримѣръ, той знае, че свѣтлината се движи съ бързина 300 хиляди километра въ секунда, но самъ провѣрилъ ли е това? Ще каже, че ученитѣ сж го доказали. Вѣрно е, че ученитѣ сж го доказали, но той самъ проучилъ ли е методитѣ, съ които науката е дошла до тия данни? Това не значи, че ние отричаме постиженията, до които науката е дошла, но искаме да кажемъ, че когато нѣкой мисли, че всичко знае и разбира, той трѣбва да признае, че неговитѣ знания сж относителни, а не абсолютни. И науката още не е дошла до своята абсолютност. Тя всѣки день прибавя по нѣщо къмъ онова, което е придобила, и постепенно отива къмъ абсолютната истина.

Това сж разсждения, които въ дадения моментъ нѣматъ нищо общо къмъ нашата за-

дача. Съ каква бързина се движи свѣтлината, това не е важно за насъ. За насъ е важно, че всѣки свѣтлиненъ лъчъ се разпространява въ пространството, както куршумътъ на пушката се отправя къмъ мѣстото, дето човѣкъ го направлява. Както задъ куршума стои разумна сила, която го направлява, така и задъ всѣки свѣтлиненъ лъчъ се крие висше, разумно съзнание. Човѣкъ не мисли за съществуването на това висше съзнание, както не мисли и за отношенията, които съществуватъ между видимия и невидимия свѣтъ. Когато пише, човѣкъ не си дава отчетъ, защо туря една чъртичка горе, а друга — долу, защо нѣкъде пише тънко, а нѣкъде — надебелява. Обаче, когато графологътъ разглежда този почеркъ, той прави редъ заключения за характера на човѣка. Нѣкои отъ заключенията му сж относително вѣрни, други — по-близки до истината, но и въ двата случая има нѣщо вѣрно. Каквото и да каже графологътъ, както френологътъ и физиономистътъ, всѣкога ще задържатъ нѣщо за себе си. Тѣ оставатъ нѣщо недоизказано. Когато работитѣ на човѣка вървятъ добре, когато му е широко на душата, той пише едро, нашироко се простира; когато работитѣ му не вървятъ добре, когато му е тѣсно на душата, той пише съ дребни букви и натѣсно. Щедриятъ пише нашироко, а скжперникътъ — сгжстено, Той прави економия на хартията. Съ други думи казано: който е расълъ при неблагоприятни условия, той пише стѣгнато, сгжстено;

който е расълъ при благоприятни условия, той се разширява.

Когато си служимъ съ аналогии, не забравяйте, че тѣ сж валидни само при известни случаи. Запримѣръ, отивате при единъ знаменитъ професоръ, голѣмъ аристократъ, и носите една интересна книга, която му е необходима. Колкото гордъ и мълчаливъ да е, като види книгата въ ржката ви, той веднага става любезенъ къмъ васъ, разговаря се, запитва ви по различни въпроси. Щомъ вземе книгата въ ржката си, той бързо се отдалечава въ кабинета си и забравя за вашето присѣствие. Значи, неговата любезностъ къмъ васъ е била само за случая. И момъкътъ или момата се интересуватъ единъ отъ другъ, докато взематъ това, което единиятъ или другиятъ носи въ ржката си. Ако момата носи въ ржката си интересна книга за четене, момъкътъ е любезенъ и внимателенъ къмъ нея, докато вземе книгата. Щомъ вземе книгата въ ржката си, той веднага отива въ своя кабинетъ и започва да чете. Момата стои отвънъ, огорчена и обидена, че момъкътъ не е внимателенъ къмъ нея. Момата трѣбва да знае, че тя не е обектътъ, отъ който момъкътъ се интересува. Главниятъ обектъ за него е книгата. Щомъ вземе книгата, момата нѣма работа при него. Ако започне да се оплаква отъ момъка, че не я обича, момата не разбира нѣщата. Нейната мисия се е състояла въ предаване на книгата. Щомъ предаде книгата на момъка, тя

трѣбва да се отдалечи отъ него и да бжде довольна, че е свършила мисията си. Въ дадения случай момѣкътъ е професорѣтъ, а момата — студентѣтъ. Студентѣтъ занася книгата на професора си и се отдалечава. Той е свършилъ своята мисия. Професорѣтъ взима книгата и презъ всичкото време мисли за образа на студента, т. е. на момата, която му я донесла. Той мисли за нея, изучава я, вади си бележки, прави си свои заключения.

Този примѣръ се отнася къмъ всѣки човѣкъ. Вникнете въ неговата красива страна. Човѣкъ се цени дотолкова, доколкото има възможность да внася всѣки день по нѣщо ново въ съзнанието си. Новото, това е книгата, която той носи въ ржката си; всѣки може да я вземе отъ него и да чете отъ нея. Който може всѣки день да внася по нѣщо ново въ съзнанието си, той е истински човѣкъ. Той е доволенъ отъ себе си и се радва на своитѣ придобивки. Щомъ е доволенъ отъ себе си, и другитѣ ще бждатъ доволни отъ него. Този човѣкъ уважава себе си, но и другитѣ го уважаватъ. За такъвъ човѣкъ се казва, че въ него се е пробудило висшето съзнание, висшето „азъ“. Той е установилъ правилни отношения между висшето и низшето си съзнание. Когато намисли да прави нѣщо, той не бърза: първо се спира въ низшето си съзнание, после се качва въ висшето и оттамъ започва да се разговаря съ дветѣ съзнания. Като дойде до известно споразумение, той вече пристѣпва къмъ реализиране

на това, което е намислилъ. Ако го наблюдавате, въ първо време виждате известно вълнение по лицето му, отъ очитъ му излиза особена свѣтлина, и той, ту отваря, ту затваря очитъ си. Щомъ реши въпроса, лицето му става тихо, спокойно, съ една приятна усмивка. Ако презъ времето, докато е решавалъ въпроса, е направилъ нѣкаква погрѣшка, той веднага я изправя. Ще кажете: Може ли такъвъ човѣкъ да прави погрѣшки? Ако нѣкой ученъ работи съ числата отъ едно до десетъ, до сто или до хиляда, изключена е възможността да прави погрѣшки. Обаче, започне ли да работи отъ едно до милиони, билиони, той все ще направи нѣкакви погрѣшки. Ако нѣкой тури на гърба ви единъ товаръ отъ единъ до десетъ килограма, вие можете да го носите. Обаче, ако товарътъ стигне хиляда килограма, невъзможно е вече да го носите на гърба си. Намѣрите ли се подъ тежестъта на този товаръ, вие непременно ще направите погрѣшки. Като видите товара, вие ще започнете да роптаете, да се сърдите, да обвинявате съдбата си и т. н.

Както физическитѣ тѣла предизвикватъ налѣгане и тежестъ върху човѣка, така и мислитѣ произвеждатъ известна тежестъ върху съзнанието на човѣка. Въ този смисълъ, по тегло, мислитѣ биватъ леки и тежки. Нѣкои мисли сж много тежки, даже непоносими за човѣка. Ето защо, човѣкъ трѣбва да се кали, да започне първо съ лекитѣ мисли и постепен-

но да отива къмъ тежкитѣ. Започне ли изведнѣжъ съ тежкитѣ мисли, той не може да понесе тежестъта имъ, вследствие на което ще се обезличи. Една отъ тежкитѣ мисли е мисълъта за сѣществуването на Бога. Преди да сѣ разрешили нѣкои леки въпроси, мнозина се заематъ съ разрешаване на мисълъта, сѣществува ли Богъ, или не. Тази мисълъ не е достѣпна даже за възвишенитѣ и разумни сѣщества, за ангелитѣ, а още повече за обикновенитѣ хора. Който се е опиталъ да разреши този въпросъ, той се е обезличилъ, както се обезличава онзи, който се намира подъ тежестъта на товаръ отъ хиляда килограма. Ако остане живъ отъ тази тежестъ на гърба си, дълго време следъ това трѣбва да се лѣкува, докато дойде въ първото си положение.

Като ученици, вие трѣбва да се занимавате съ разрешаване на въпроси, които сѣ близки до васъ, а не съ отвлѣченитѣ и недостѣпни за вашия умъ. Ако си пѣвецъ и влизашъ въ единъ хоръ, ти не трѣбва да се интересуващъ отъ това, дали ще ти опредѣлятъ първо мѣсто между пѣвцитѣ. Първиятъ въпросъ, който може да те интересува, е да опредѣлятъ гласа ти. Следъ това е важно да знаешъ опредѣлено, ако си сопранъ, какъвъ сопранъ, именно: лирически, колоратуренъ, или драматически и т. н. Най-после, следъ като пѣешъ известно време между пѣвцитѣ, ще опредѣлятъ, обикновенъ пѣвецъ ли ще останешъ, или си се отличилъ съ нѣщо особено.

Въ всѣка партия отъ гласове има най-малко по десетина души. За да излѣзешъ прѣвъ между десеттѣ, ти трѣбва да имашъ особени качества. Влѣзе ли въ разумната природа, човѣкъ трѣбва да има още повече качества. Тамъ сѣществува голѣмо разнообразие. Следователно, мжно е да се опредѣли мѣстото на човѣка въ природата. Много сопрани има въ природата, но всички не могатъ да задоволятъ изискванията на изтънченото ухо. Има пѣвци, които, като чуешъ веднѣжъ, втори пѣтъ нѣмашъ желание да ги слушашъ. И обратното се случва: като слушашъ нѣкакъвъ пѣвецъ, и втори пѣтъ пожелаваешъ да го чуешъ.

Животътъ, въ своитѣ естествени прояви, не е нищо друго, освенъ пѣсень. Да живѣешъ добре, това значи, да пѣешъ добре. Да мислишъ, да чувствуваешъ и да действувашъ правилно, това значи, да пѣешъ красиви пѣсни. Отъ френологическо гледище, ученитѣ казватъ, че въ главата на човѣка сѣществуватъ около сто центъра; обаче, досега сѣ известни само 40. Всѣки добре развитъ центъръ представя една красива пѣсень. Ако всички центрове въ човѣка сѣ добре развити и се проявяватъ на време, животътъ на човѣка е добъръ. Нѣма ли хармония между тия центрове, и животътъ на човѣка не е хармониченъ. Изобщо, животътъ на човѣка се обуславя отъ дарбитѣ и способноститѣ, които сѣ проявени въ него. Видите ли, че нѣкой човѣкъ живѣе добре, ще знаете, че той е организиралъ своитѣ дарби и спо-

способности и ги проявява правилно. Дарбитѣ и способноститѣ му представятъ добре организирано общество. Този човѣкъ представя центъръ, около който всички хора се групиратъ. Тѣ сж доволни отъ него, обичатъ го и всѣкога сж готови да му услужватъ. Ако дарбитѣ и способноститѣ на човѣка не сж организирани, и животътъ му не е организиранъ. Всичко въ него е разсѣяно, безсистемно, и той се чуди, защо хората не го разбиратъ. Задачата на човѣка е първо той самъ да се разбере. Ако той се разбере, и другитѣ ще го разбератъ; ако той разбере себе си, ще разбира и другитѣ. Безъ да разбиратъ себе си, съвременнитѣ хора казватъ, че сж разбрали близкитѣ си. Това е невъзможно. Познай себе си първо, за да познаешъ ближния си.

При единъ свещеникъ дошълъ единъ апашъ да се изповѣда. Докато свещеникътъ се разговарялъ съ апаша, последниятъ бръкналъ въ джоба му и извадилъ кесията. Свещеникътъ забелязалъ това, но продължавалъ да се разговаря съ апаша, като че нищо не е станало. Той му казалъ: Синко, както живѣешъ, ти не можешъ да се спасишъ. Апашътъ му отговорилъ: Отче, спасението, за което ми говоришъ, не е въ мой интересъ. Свещеникътъ и апашътъ се разговаряли приятелски, следъ което се раздѣлили. Това е единъ отъ рѣдкитѣ примѣри. Да дойде въ дома ти апашъ, да извади кесията ти отъ джоба, ти да видишъ това и да се разговаряшъ, като че нищо не е станало.

И следъ това да пуснешъ апаша на свобода. Този примѣръ е интересенъ, именно, като единъ отъ рѣдкитѣ примѣри въ живота.

Мнозина очакватъ спасението си при нѣкакъвъ особенъ случай. Тѣ се надѣватъ, самъ Господъ да слѣзе на земята да ги спаси. И това е възможно, но трѣбва да чакатъ или 365 милиони години, или сто милиони години, или 1500 години. Богъ слиза на земята презъ едно отъ тия три числа. Тѣй щото, който иска по такъвъ начинъ да се спаси, трѣбва да чака много време. Богъ не слиза често на земята. Най-малкиятъ срокъ за слизането Му на земята е около 1500 години. Ако искате, чакайте още 1500 години, за да се спасите. Съ други думи казано: Спасението на човѣка зависи отъ неговото съзнание. Ако съзнанието му е пробудено, спасението само по себе си ще дойде. Какъ ще познаете идването на Господа? Слизането на Господа на земята произвежда два обратни процеса: голѣми страдания и голѣми радости. За да приемете единъ великъ гостъ въ дома си, първата ви работа е да пречистите къщата си външно и вътрешно: да я закърпите, да я измажете, да я измиете, да я наредите добре. За това сж необходими срѣдства, трудъ, усилия, страдания и мжчения. Щомъ поставите всичко въ редъ и порядъкъ, вие сте доволни, радостни и весели, очаквате великия гостъ. Дойде ли великиятъ гостъ въ дома ви, вие влизате вече въ радостъта на живота. Отъ това посещение зависи вашето

бждеше. Ако великият гостъ остане доволенъ отъ васъ, радостта ви ще бжде голѣма. Вие се намирате въ положението на мома, която се е приготвила да посрещне княжеския синъ. Щомъ влѣзе въ дома ѝ и я хареса, тя се изпълва съ радостъ, защото всичкитъ ѝ трудъ, всичкитъ ѝ усилия се оправдаватъ.

Сега ние не говоримъ само за външнитъ прояви на живота, но и за вътрешнитъ. Който не разбира живота отвътре, той не може да го разбере и отвънъ. Човѣкъ разбира външния животъ дотолкова, доколкото го е разбралъ вътрешно. И обратното е вѣрно: ако човѣкъ разбира живота външно, ще го разбере и отвътре. Видите ли, че лампата дава ясна, чиста свѣтлина, безъ никакъвъ димъ и пушекъ, вие веднага разбирате, че горението е пълно. Най-слабото мъжделѣние на лампата показва, че има нѣщо, което още не е напълно изгорѣло. Приятно е да гледате свѣщъ или лампа, въ която става пълно горение.

Често слушате религиозни хора да се отказватъ отъ молитвата. Защо се отказватъ? Защото не получавали отговоръ на молитвитъ си. Много естествено. Кога учителятъ пише шесторка на ученика? Учителятъ пише шесторка на ученика, само следъ като го изпита нѣколко пѣти. Като се убеди, че ученикътъ учи уроцитъ си редовно и добре, учителятъ се решава вече да му пише шестъ. Може ли ученикътъ да очаква шесторки, ако учи нередовно, повърхностно и само за бележка? Има

ученици, които не се интересуватъ отъ знанието, но отъ бележкитѣ. Тѣ казватъ: И тройка да е, само да мина въ по-горенъ класъ. Когато учи, ученикътъ трѣбва да има предъ видъ придобиване на знание, а не високи бележки. Следователно, ако и религиозниятъ се моли само по форма, безъ да влага нѣщо въ молитвата, мисли ли, че на такава молитва може да се отговори?

Когато изучава живота, човѣкъ трѣбва да свързва настоящето съ миналото и съ бъдещето. Това значи истинско, положително знание. За да се домогне до това знание, човѣкъ трѣбва да познава ключоветѣ, съ които си служи, да знае, кой ключъ, въ коя ключалка влиза. Ако намѣри съответния ключъ, а не може да го завърти и да си отключи, той трѣбва да си послужи съ нѣкакво масло. Ще вземѣ малко дървено масло, ще намаже ключа и следъ това ще го пѣхне въ ключалката. Следователно, натѣкнете ли се на нѣкаква мжнотия въ живота си, вземете малко масло и я намажете. Мжнотиитѣ на хората се дължатъ на факта, че не знаятъ, каква мисль и какво чувство да приложатъ за всѣки даденъ случай. Следъ всичко това, хората ще говорятъ за любовъ къмъ Бога. За да обича Бога, преди всичко, човѣкъ трѣбва да е почувствувалъ Неговата любовъ. Не можешъ да обичашъ човѣка, ако той не те обича. Да приемешъ любовта на Бога направо е едно нѣщо, а да я приемешъ, следъ като е минала презъ съзнанието

на много сжщества, това е друго нѣщо. Да те обикне нѣкой по свое разположение е едно нѣщо, а да те обикне за това, че хората те хвалятъ, е друго нѣщо. Въ първия случай любовта е постоянна, а въ втория — измѣнлива. Ако хората измѣнятъ мнението си за тебе, и той ще измѣни чувствата си. Това не е любовъ. Ако любовта на нѣкого е минала презъ четири-петъ съзнания, тя скоро ще изчезне. Който знае, презъ какви съзнания е минала любовта на нѣкой човѣкъ, той може чрезъ точни изчисления да опредѣли, следъ колко време тази любовъ ще се изпари. Силата и трайността на любовта се опредѣлятъ отъ степенята на развитието, до което сж достигнали дадени съзнания. Любовта, която човѣкъ е получилъ не направо отъ Бога, а чрезъ съзнанията на други сжщества, не е негова собствена. Той е слуга на любовта на тия съзнания, вследствие на което всѣкога може да ѝ изневѣри. Единъ момъкъ се влюбва въ нѣкоя мома, и тя, безъ да подозира, че той е слуга на други сжщества, го обиква. Не се минава много време, момъкътъ изневѣрва на момата, и тя започва да страда.

Преди години, въ единъ градъ на България, единъ гимназиаленъ учителъ се влюбилъ въ една учителка, но не се решавалъ самъ да ѝ каже това. Той си послужилъ съ единъ отъ своитѣ ученици отъ най-горния класъ, да уреди работата му. Той го изпратилъ при учителката, да ѝ каже, че еди-кой си учителъ я обича.

Ученикътъ ходилъ нѣколко пѣти въ дома на учителката, но тя все мълчала, не давала никакъвъ отговоръ. Той все продължавалъ да я посещава, да чуе нѣщо отъ нея, докато единъ денъ тя му казала: Защо не кажешъ нѣщо за себе си? Съ това тя искала да му каже, че го обича и е готова да се ожени за него. Наистина, не се минало много време, тѣ се оженили. Смѣшенъ е този примѣръ, но почти всички хора изпадатъ въ подобни положения. Нѣкой отива да свърши нѣкаква работа на своя ближень, а въ сжщностъ своята работа нарежда.

Днесъ всички хора искатъ да бждатъ обичани, но обичта е резултатъ на нѣщо. Всѣки резултатъ, всѣки плодъ съответствува на една вътрешна реалностъ. Ако тази реалностъ не сжществува, и плодътъ не може да издържи. Попаднете ли на единъ плодъ, вие се свързвате съ всички плодове отъ сжщия видъ. За примѣръ, ако ядете круша, вие се свързвате съ всички круши отъ сжщия видъ. И ако ядете крушата правилно, съ благодарностъ, всички круши сж доволни отъ васъ. Следователно, ако обичате нѣкой човѣкъ, или ако той ви обича, безъ да оцените тази обичъ, вие огорчавате всички души, които сж свързани съ него. Ако цвѣтята и плодетѣ страдатъ, когато човѣкъ не ги оценява, колко повече страдатъ хората, когато не могатъ да оценятъ любовта имъ. Ако нѣкой би могълъ да опише скръбта на цвѣтята и плодетѣ, би написалъ

хубави разкази, които щѣха да надминатъ разказитѣ на велики писатели. Всѣки плодъ прилича на хубава, съдържателна книга, върху която сж работили стотина професори. Ако професоритѣ видятъ, че ти захвърлишъ книгата и се отнесешъ небрежно къмъ нея, и тѣ ще ти обърнатъ грѣбъ. Не е позволено на човѣка да се отнася съ пренебрежение къмъ плодетѣ. Плодътъ е фабрика, въ която сж работили множество съзнания. Следователно, ако не знаете, какъ да се отнесете съ плода, вие влизате въ разрѣзъ съ всички тия съзнания. Нѣма да се мине много време, вие ще изпитате послѣдствията на вашето невнимателно отнасяне къмъ плода.

Като знаете това, вие не трѣбва да се страхувате. За да живѣете разумно, да имате правилни отношения къмъ хората, къмъ всички живи същества, вие трѣбва да изучавате Божиитѣ закони и да ги прилагате. Това е идеалътъ, къмъ който всѣки човѣкъ трѣбва да се стреми. Слънцето изгрѣва всѣки день, но човѣкъ се ползува отъ него дотолкова, доколкото може да възприема лжчитѣ му и тѣхната енергия. Каква идея има човѣкъ за слънцето, това е другъ въпросъ. Дали е ходилъ на слънцето, това не е важно. За човѣка е важно да има отношение къмъ слънцето, да се ползува отъ неговата енергия. На сжщото основание казвамъ: Не е нужно човѣкъ да е ходилъ при Бога, но той трѣбва да има отношение къмъ Него, да се ползува отъ Неговитѣ свѣтли и

възвишени мисли и чувства, които носят сила и животъ за него.

И тъй, дръжте се за положителного въ свѣта. Не се спирайте на отрицателнитѣ си състояния, които могатъ да ви спънатъ. Дойде ли ви нѣкоя скръбъ или нѣкое страдание, не бѣгайте отъ тѣхъ, но разговаряйте се като съ приятели. Тѣ носятъ нѣкакво благо въ себе си. Външно скръбта и страданието сж облѣчени въ скжсани, парцаливи дрехи, но вътрѣ тѣ сж като царски дъщери, облѣчени въ скжпи и красиви дрехи. Така е за онѣзи, които разбиратъ смисъла на скърбитѣ и страданията. Които не разбиратъ смисъла имъ, тѣ гледатъ на тѣхъ като на препятствия въ живота си. Разбере ли ги човѣкъ, тѣ ще се превърнатъ въ радостъ.

Задачата на всѣки човѣкъ е да се справи разумно съ мжнотиитѣ и страданията въ живота си, да ги превърне въ радостъ.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мждростъ, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

✱

7. Лекция отъ Учителя, държана на
8. октомврий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Опредѣлено време и мѣсто

Размишление.

Чете се темата: „При какви условия се явяватъ скърбитѣ и страданията“?

Тема за следната лекция: „Пътъ за добиване на истинско щастие“.

Ако вземете, запримѣръ, една дюля въ ржката си, какви мисли ще ви дойдатъ? Първата мисълъ, която дойде въ главата ви, ще бже, че можете да изядете тази дюля. или да я сѣтвите, да направите отъ нея нѣкакво ядене. Като разглеждате внимателно дюлята, ще видите, че тя не е еднакво гладка навсѣкжде. Който може да чете по линиитѣ, ще види, че една дюля, отъ редъ поколѣния, е расла при неблагоприятни физически условия, а друга се е развивала при благоприятни условия. Всички благоприятни и неблагоприятни физически условия се отразяватъ не само върху развитието на човѣка, но и върху развитието на растенията и животнитѣ. Най-малката аномалия въ условията хвърля отпечатъкъ върху индивида. Тѣзи отпечатъци могатъ да се изправятъ.

Като изучавате човѣшката глава, виждате, че и тя е подобна на плодъ. по който можете

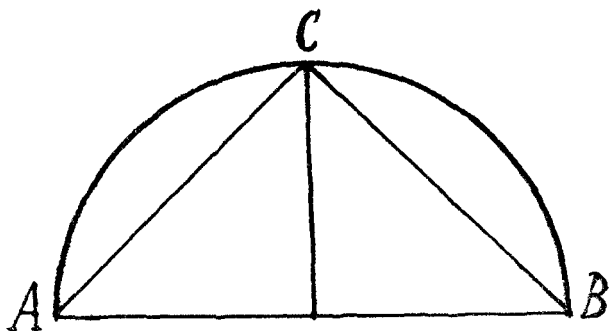
да четете неговия миналъ животъ. Въ процеса на своето оформяване, този плодъ създава семето — същината, чрезъ която животътъ се проявява. Растенето и развиването на човѣка сж велики, Божествени процеси. безъ които животътъ нѣма смисълъ. Ето защо, въ всѣки човѣкъ е важенъ онзи моментъ, който осмисля неговия животъ. Онова, което осмисля живота, не се крие въ нѣщо грандиозно. То не е въ голѣмото богатство, нито въ голѣмото знание, нито въ голѣмата сила. Това, което осмисля живота, се крие въ микроскопическитѣ, едва видими и уловими нѣща. Малкото, невидимото, микроскопическото не е нищо друго, освенъ връзката на човѣка съ Бога, съ Първата Причина, съ Великия създателъ на вселената. Тази връзка е малка, нищожна по външенъ видъ, затова хората философствуватъ, разискватъ върху нея, търсятъ я, дано я намѣрятъ. Ако не успѣятъ да я постигнатъ, причината седи въ това, че тѣ я търсятъ по външенъ пътъ.

Какво значи, да направите връзка съ Бога? Какъ можете да направите тази връзка? Представете си, че вие искате да се свържете съ единъ ученъ човѣкъ, но сте отъ княжески родъ, не знаете, какъ да пристѣпите. Ако отидете при учения съ всичкото си величие и съзнание за своя високъ произходъ, той ще ви приеме, ще ви разгледа като плодъ, който носи линиитѣ на своя миналъ и сегашенъ животъ и ще ви тури далечъ отъ съзнанието си. При това положение вие не сте направили връзка

съ него. Ако искате да направите съзнателна връзка съ учения човѣкъ, вие трѣбва да отидете при него съ всичкото си смирение, да забравите своя високъ произходъ и да се заинтересувате отъ това, което учениятъ изследва. И това не е достатъчно. Трѣбва да започнете да изучавате неговия предметъ, да го разпространявате между ония, които се интересуватъ. Като го разпространявате, сжщевременно трѣбва самъ да допълвате онова, което на другитѣ не е ясно. Следователно, вие можете да направите връзка съ Бога, само когато се интересувате отъ Неговитѣ мисли, чувства, постѣпки и се заемете да ги изучавате, прилагате и обяснявате на ония, които се интересуватъ отъ тѣхъ. Когато Божествената любовъ, Божественото знание и Божествената истина станатъ идеалъ въ живота на човѣка, тогава той ще разбере, какво значи връзка съ Бога.

Слушате нѣкой да казва: Азъ търся истината, обичамъ я, искамъ да я приложамъ. Защо този човѣкъ обича истината? Защото той е разбралъ, че безъ истина нѣма растене; безъ истина животътъ не може да се прояви; безъ истина душата не може да живѣе. Само онзи търси истината, който иска да се прояви, да ладе изразъ на онова, което е вътре въ него. Да се прояви човѣкъ, това значи, да стане видимъ. Въ този смисълъ, истински старъ човѣкъ наричаме онзи, който се е проявилъ вече, а младъ — онзи, който едва е започналъ да се проявява.

Ако начъртаете една крива линия — полуокръжност (фиг. 1) и съедините крайни-

фиг. 1.

тъ точки А и В съ права линия, тя ще бъде диаметъръ. Тѣзи две линии съдържатъ въ себе си известенъ родъ сили, които човѣкъ трѣбва да познава. Кривата линия представя стария човѣкъ, а диаметърътъ — младия. Ако стариятъ и младиятъ не познаватъ силитѣ, които носятъ въ себе си, тѣ нѣматъ отношение нито къмъ старостта, нито къмъ младостта. Тагава човѣкъ минава презъ младостта и старостта, безъ да е научилъ нѣщо отъ тѣхъ. Всѣко нѣщо има смисълъ за човѣка до толкова, доколкото той има отношение къмъ него. Истината се интересува отъ човѣка до толкова, доколкото той има отношение къмъ нея. И човѣкъ се интересува отъ истината до толкова, доколкото тя има отношение къмъ

него. Сжщото се отнася и за отношенията на човѣка къмъ Бога и на Бога къмъ човѣка. Казвате: Какъ е възможно Богъ да не се интересува отъ насъ, щомъ ни е създалъ? Ако разглеждате създаването на човѣка като механически процесъ, вие сте на кривъ пѣтъ. Така всѣки човѣкъ си създава кжща, създава си удобства за живѣне. Обаче, той се интересува отъ кжщата си дотолкова, доколкото тя отговаря на неговитѣ нужди. Престане ли да задоволява неговитѣ нужди, и човѣкъ престава да се интересува отъ нея. Сжщото отношение виждаме между Бога и човѣка. Човѣкъ е кжща, направена отъ Бога, съ цель Той да живѣе въ нея и да се проявява. Не изпълни ли човѣкъ предназначението си, Богъ не се интересува отъ него. Този човѣкъ представя стара, бракувана кжща, за която и собственикътъ ѝ не се интересува. Всѣки собственикъ се интересува отъ своята красива, удобна и здрава кжща.

Представете си, че искате да видите нѣщо по кривата линия (фиг. 1). Каквито усилия и да правите, не можете да го видите. Обаче, ако гледате този предметъ по правата АВ, т. е. отъ коя и да е точка на правата линия, той ще стане видимъ за васъ. Ако отъ срѣдата на правата АВ издигнете перпендикуляръ до точка С, въ най-високата точка, наречена зенитъ, ще видите предмета, който ви интересува. Значи, подъ думата „зенитъ“ разбираме тази точка, въ която известенъ предметъ се вижда най-

ясно. Кривата линия пъкъ представя пътя на човѣшкото развитие. Който не разбира правата линия, той не може да разбере и кривата; който не разбира правата постѣпка, не може да разбере и кривата. Кривитѣ постѣпки сѣ свързани съ много усложнения. Кога се изкривява човѣкъ? Когато приема голѣми задължения, когато се нагърбва съ голѣми богатства, съ голѣми тежести. Ако има малки задължения, малки тежести, малко богатство, човѣкъ не може да се изкриви. Ако на пода на вашата стая турите единъ килограмъ хлѣбъ, подътъ нѣма да усѣти никаква тежестъ. Турите ли, обаче, хиляда килограма хлѣбъ, подътъ ще се изкриви малко. Коя е причината за изкривяването на пода? Голѣмата тежестъ.

Има ли нѣщо лошо въ огъването, или въ изкривяването на човѣка? Щомъ натоварятъ човѣка повече, отколкото може да носи, естествено е той да се огъне. Съ огъването той си помага. Като пренесе тежестта отъ едно мѣсто на друго, той пакъ ще се изправи. Когато види, че го замѣрватъ съ камъни, човѣкъ пакъ се огъва. Защо се огъва? За да намали силата на удара. Отъ тежестта на товара подътъ се огъва, но не може вече да се върне въ първото си положение. Отъ тежестта на известенъ товаръ, торбата и чувалътъ се скъсватъ. Частъ отъ товара пада на земята, и тѣ се облекчаватъ. Продънването на пода, както и скъсването на чувала сѣ механически начини за освобождаване отъ тежеститѣ на живота.

Разумнитѣ сжщества, обаче, не трѣбва да разрешаватъ този въпросъ механически. Колкото по-разумно е едно сжщество, толкова по-разумно разрешава мжчнотиитѣ въ живота. Мжчнотиитѣ не сж нищо друго, освенъ тежести, съ които човѣкъ трѣбва да знае, какъ да се справя. Дойде ли ти нѣкаква голѣма тежестъ, огъни се, безъ да се пречупишъ. Щомъ мине тежестъта, веднага се изправи и продължи пътя си. Ще кажете, че не е морално да се огъва човѣкъ. Кое е за предпочитане: да се огъне човѣкъ и да запази живота си, или да не се огъне, да изгуби живота си, а да запази доброто мнение на хората? Разуменъ трѣбва да бжде човѣкъ. Огъването означава промѣна въ състоянията.

Става ли въпросъ за промѣнитѣ въ живота, или въ природата, знайте, че тѣ сж въ реда на нѣщата. Това, именно, трѣбва да интересува човѣка. Не питайте, защо сжществуватъ промѣнитѣ, но ги изучавайте. Като видите, че нѣкъде се извършва нѣкаква промѣна, задайте си първо въпроса: разумна ли е тази промѣна, или неразумна? После се запитайте, въ кой свѣтъ става промѣната: въ физическия, духовния или Божествения? Нѣкой човѣкъ става отъ сънъ, но се чувствува крайно неразположенъ, готовъ е да се кара съ всички хора. Защо е неразположенъ? Станала е нѣкаква промѣна въ него. Какво трѣбва да направи, за да се освободи отъ неразположението си? Нищо друго не му остава, освенъ да се съсрѣдо-

точи въ себе си, да потърси причината за неразположението, т. е. за промѣната, която е станала въ него, и да види, разумна ли е, или не. После, той трѣбва да види, въ кой свѣтъ е станала промѣната, и да я изправи.

Единъ день виждамъ, че единъ познатъ носи голѣма тиква, съ голѣма дупка въ срѣдата. Поглеждамъ въ дупката, една мишка се скрила вътре и не може да излѣзе. Познатиятъ разправя, че въ дупката имало седемъ мишки, шесттъ изкочили навънъ, а седмата се объркала, не може да излѣзе. Мишките обичатъ тиквено семе, затова прегризали кората на тиквата и влѣзли вътре. Чуди се познатиятъ, какво да прави съ тиквата, какъ да застави мишката да излѣзе навънъ и да я накаже, задето влѣзла вътре безъ позволение. Вината на мишката седи само въ това, че не е искала позволение да влѣзе. Иначе, тиквата и безъ това е осждена на разрушение: човѣкъ ще я счупи, ще я свари, или опече, и ще я изяде. Мишката пъкъ ще я прегризе и ще си хапне отъ нея. Най-после ударихме тиквата въ земята, тя се разчупи, а мишката успѣ да се провре между краката ми и избѣга. Между краката ми тя намѣри спасителенъ жгълъ. Значи, при всички изпитания въ живота си, човѣкъ все ще намѣри единъ спасителенъ жгълъ, да се провере и да излѣзе благополучно отъ изпитанието. Този жгълъ се крие нѣкъде въ човѣшките добродетели. Всѣка добродетель спасява човѣка. Минешъ ли презъ жгъла на из-

вестна добродетель, дето и да се намира тя, ти непременно ще бждешъ спасенъ. Направи ли нѣкаква погрѣшка, човѣкъ трѣбва да мине презъ жгѣла на доброто, за да бжде спасенъ. Съ други думи казано: За да се освободи отъ нѣкое нещастие, човѣкъ трѣбва да мине презъ жгѣла на доброто, т. е. презъ благоприятнитѣ условия на живота.

Да се върнемъ къмъ чъртежа. Правата линия АВ представя разумността. Когато нѣщата се извършватъ по права линия, тѣ сж разумни. Следователно, ако искашъ да видишъ, дали дадена постѣпка е права, проследи какъвъ пжтъ на движение образува тя. Ако при движението ѝ се образува крива линия, постѣпката не е права. Въ нея има известно отклоняване, по-голѣмо или по-малко. Правитѣ и кривитѣ линии показватъ, че човѣкъ върви и въ правъ, и въ кривъ пжтъ. Той се учи и отъ едното, и отъ другото положение; обаче, като се отклонява отъ правата линия, той си създава свой собственъ центъръ на движение. За да следва пжтя на правата линия въ мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ си, човѣкъ трѣбва да пази между тѣхъ известно математическо отношение. Това значи, че между мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ на човѣка трѣбва да сжществува не само числена, но и геометрическа връзка. Всѣка мисль, всѣко чувство и всѣка постѣпка ставатъ реални, когато приематъ известна геометрическа форма. Запримѣрь, тѣлото на човѣка с съвокупность отъ идеи. То

става реално, когато приеме нѣкакъвъ геометрически образъ, или геометрическа форма. Който разбира езика на формитѣ, по тѣхъ може да чете идеитѣ, които сж вложени въ него.

Следователно, видите ли една права линия, ще знаете, че тя представя отношението на човѣка къмъ Божествения свѣтъ. Счупената линия, съставена отъ нѣколко прави, представя отношението на човѣка къмъ органическия свѣтъ, т. е. къмъ свѣта на външнитѣ промѣни, къмъ свѣта на голѣмото външно разнообразие. Жгълтъ пѣкъ представя законъ на възприемане. Колкото по-голѣмъ е жгълтъ, толкова по-голѣмо е възприемането. И обратно: колкото по-малкъ е жгълтъ, толкова по-слаба е възприемателната способностъ на човѣка. Човѣкъ възприема чрезъ окото и устата. Ако възприема много впечатления, но не ги използва разумно, човѣкъ става лошъ и глупавъ. Значи, възприемането има две страни: добра и лоша. Когато човѣкъ възприема чрезъ устата си, ние дохождаме до закона на храненето. Ако е гладенъ, човѣкъ може да се спаси само чрезъ устата. Каквото и колкото да философствувате предъ него, той знае само едно нѣщо — гладенъ е. Той казва: Хлѣбъ искамъ! — Можешъ ли да почакашъ малко? — Ще чакамъ, но съ условие, че ще получа хлѣбъ. Въ дадения случай устата разрешава единъ важенъ економически въпросъ. Тя е пѣтътъ, презъ който хлѣбътъ ще мине и ще помогне за разрешаване на единъ отъ важнитѣ еконо-

мически въпроси. Отъ по-голѣмото или по-малко разтваряне на жгъла се опредѣля правилното или неправилно разрешение на въпроса. Когато заеме статическо положение, жгълътъ нито се увеличава, нито се намалява. Това показва, че имаме очаквателенъ процесъ. Нѣкои хора държатъ устата си повече отворена. Ще кажете, че тѣ сж глупави. Не сж глупави, но тѣ очакватъ да получатъ нѣщо, отъ което зависи цѣлиятъ имъ животъ. — Какво очакватъ? — Хлѣбъ! Наистина, отъ хлѣба зависи бждещето на човѣка, а отъ читѣ и устата — неговата възприемателна способностъ.

Следователно, човѣкъ трѣбва да използва своитѣ удове за възприемане — да учи, да придобива знания. Той трѣбва да възприема не само чрезъ читѣ и устата си, но и чрезъ челото и чрезъ носа си. Лицето му трѣбва да бжде живо, пластично и възприемчиво. Видите ли човѣкъ, на когото челото е низко, ще знаете, че дейтелността на неговия животъ е съсрѣдоточена повече въ личнитѣ му чувства. Ако устнитѣ му сж свити подъ известенъ жгълъ надолу, това показва, че той е недоволенъ отъ живота. Той е недоволенъ, че не е могълъ да постигне своитѣ желанія. Ако му се даде повече ядене, той веднага ще се задоволи. Изобщо, щомъ задоволите желаніята на човѣка, той става доволенъ. Дадете ли на човѣка онава, отъ което се нуждае, той става доволенъ. Има нѣщо специфично, отъ което всѣки човѣкъ се нуждае. Религиозниятъ се моли за едно,

свѣтскиятъ — за друго, но ако това, за което и двамата се молятъ, не е сжщественно, молитвата имъ нѣма да се чуе. Религиозниятъ иска да служи на Бога, а сжщевременно се моли за кжща, за дрехи, за обуца, за шапка и т. н. Тови сж несжществени нѣща. И свѣтскиятъ човѣкъ се моли за сжщото. Човѣкъ има право да се моли само за хлѣбъ. Така е казано и въ Господнята молитва: „Хлѣбъ нашъ насжщни, дай ни го намъ днесъ“. Естествено е да се моли човѣкъ за хлѣбъ, защото, ако е работникъ, безъ хлѣбъ не може да свърши работата си; ако е ученикъ, не може да научи уроцитѣ си. При това положение работникътъ ще развали отношенията си съ своя господарь, ученикътъ — съ своя учителъ.

Като ученици, вие трѣбва да различавате сжщественото отъ несжщественото. Не мислете, че сжщественитѣ нѣща сж великитѣ, а несжщественитѣ — малкитѣ. Животътъ се проявява и въ малкото, и въ голѣмото. Всѣко нѣщо, въ което има животъ, е сжщественно. Така трѣбва да гледате на нѣщата, за да имате ясна представа и за самия животъ. Цѣлокупниятъ животъ представя вжтрешна непреривность. Въ този смисълъ, ако човѣкъ се свърже съ единъ слънчевъ лжчъ, той се свързва едновременно съ всички лжчи; ако се свърже съ единъ звукъ, той се свързва съ всички звуци. Какъвъ трѣбва да бжде звукътъ, който произвеждате: слабъ, или силенъ? Това зависи отъ хората, които сж предъ васъ. На разум-

нитѣ и разбрани хора се говори тихо и спокойно; на неразумнитѣ се говори силно, натъртено, да разбератъ, какво искате да имъ кажете. Тогава, какъ трѣбва да се молите на Бога? Трѣбва ли да викаете, да плачете, да се вайкате? Христосъ е далъ една молитва на ученицитѣ си, съ която трѣбвало да се молятъ. Тя е тъй наречената „Господня молитва“. Като четете тази молитва, вие трѣбва да бждете напълно съсрѣдоточени и свързани съ Бога. Само при това положение молитвата ви ще се осмисли.

Какъ започвате молитвата? Казвате: „Отче нашъ, Който си на небето, да се свети името Ти, да дойде Царството Ти, да бжде волята Ти, както на небето, така и на земята“. Това значи: Отче нашъ, Който си горе въ моя умъ, да дойде Твоята свѣтлина въ ума ми, за да я възприема. Да бжде волята Ти въ всѣка моя работа: въ мисълта ми, въ чувствуването, въ всичкитѣ ми постѣпки. Нека Твоята воля присѣтствува въ дишането, въ кръвообръщението ми, да изпращамъ кръвта по цѣлото си тѣло, да се храни, за да Ти служи съ радостъ и любовъ.

„Хлѣбътъ нашъ насѣщни, дай ни го намъ днесъ“. — Всѣки трѣбва да се моли за хлѣбъ, като едно отъ сжщественитѣ нѣща, съ които да подържа живота си и да бжде годенъ за работа.

Казано е въ Писанието, че ако не станете, като децата, нѣма да влѣзете въ Царство-

то Божие. Сега и на васъ казвамъ: Станете малки, но разумни деца, да трансформирате състоянията си, да не се спъвате отъ външнитѣ условия. Неразумниятъ се спъва отъ всичко. Ако е религиозенъ, той не знае, какъ да се моли. Той постоянно пита, какъ да държи ржцетѣ си въ време на молитва: нагоре, надолу, или скръстени? Ще се молишъ по различенъ начинъ. Ако те биятъ и прострятъ на земята, ще се молишъ въ това положение; ако те бесятъ, ще се молишъ и съ увиснали крака. Ще се молишъ по всички начини, но разумно, Може ли човѣкъ да се моли, когато го биятъ? Човѣкъ може да се моли при всички условия. Защо биятъ човѣка? Да му предадатъ нѣщо. Както съ биенето или расичането на земята посаждатъ нѣщо добро въ нея, така и съ биенето на човѣка внасятъ нѣщо добро въ съзнанието му.

Разумниятъ човѣкъ се учи отъ всичко. Колко пѣти биха апостолъ Павла? Апостолъ Павелъ получи три пѣти по 39 тояги. Мнозина се питатъ, правилно ли е да се бие човѣкъ? Трѣбва ли боятъ да се допуска? По този въпросъ има различни мнения. Нѣкои пѣкъ разглеждатъ постѣпкитѣ на своитѣ ближни и казватъ, че еди-кой си не е постѣпилъ добре. Само онзи може да се произнася за постѣпкитѣ на хората, който стои по-високо отъ тѣхъ, и всѣки моментъ е готовъ да направи това, което тѣ не могатъ да направятъ. Кажешъ ли на нѣкого, че не е постѣпилъ добре,

още въ момента трѣбва да му посочишъ, какъ да постѣпи. Осѣдишъ ли нѣкого, че не е готовъ да направи добро, ти бѣди готовъ да направишъ доброто вмѣсто него. Бѣдете готови всѣки моментъ да правите добро и услуги на ближнитѣ си, за да ви отговорятъ единъ день и тѣ съ сѣщото.

Мнозина гледатъ на доброто като на механически процесъ. Не, доброто е съзнателенъ, разуменъ процесъ. Доброто е въ Бога. Следователно, само онзи може да прави добро, който е свързанъ съ Бога. Всѣка разумна услуга, която човѣкъ прави, носи въ себе си доброто. Тѣй щото, вие не се интересувате толкова отъ услугата, колкото отъ доброто, което се крие въ нея. Пощаджията носи писма, прави услуга на хората. Ако той мине край дома ви, каже ви нѣколко думи, безъ да ви остави писмо, вие не сте доволни отъ него. Вие имате отношение повече къмъ писмата, които той носи, отколкото къмъ самия него. Ако не носи писмо въ ржката си, вие нѣмате време да се спирате и разговаряте съ него. Щомъ ви носи писмо, вие ще намѣрите време да се разговаряте съ него. Въ този смисълъ, писмото, въ ржката на пощаджията, представя доброто въ сърдцето на всѣки човѣкъ.

Следователно, за доброто човѣкъ трѣбва всѣкога да има време. Значи, времето е дадено за доброто, а не за злото. Понеже за зло то не е предвидено време, когато прави зло, човѣкъ взима отъ времето на доброто. Това

е престъпление. Когато сждятъ човѣка, че е направилъ нѣкакво зло, не го сждятъ за злото, но за кражбата, която е направилъ. Безъ разрешение на нѣкого, той е отнелъ часть отъ времето, опредѣлено изключително за доброто. За злото не е предвидено нито време, нито мѣсто. Като знаете това, не измѣняйте Божествения редъ на нѣщата. Дойдете ли до злото, кажете си: Нѣмамъ на разположение нито време, нито мѣсто, за да му дамъ ходъ. Не искамъ да правя чрезмѣрни усилия да търся мѣсто и време, да правя зло. Предпочитамъ да направя добро, което е полезно и приятно, защото отъ самото Провидение му е дадено и мѣсто, и време. Който прави добро, той осмисля живота си и си отваря пътъ къмъ щастието. Който прави зло, той обезсмисля живота си и си отваря пътъ къмъ нещастието. За предпочитане е човѣкъ да върви въ пѣтя на щастието, огколкото въ пѣтя на нещастието.

И тъй, за да се освободите отъ зло, дайте пътъ на доброто въ себе си. Не чакайте да получите нѣкакво откровение, както сж получили на времето си Исаия, Иеремия, апостолъ Павелъ и др. Това не може да стане днесъ, защото нѣщата никога не се повтарятъ. На всѣки човѣкъ се дава нѣщо специфично съвършено различно отъ това, което е дадено на другитѣ преди него. Ако апостолъ Павелъ дойде днесъ на земята, Богъ може пакъ да му се открие, но по другъ начинъ, а не както въ миналото.

Значи, възможно е Богъ да се открие на всѣки човѣкъ, но по различенъ начинъ.

Следователно, не се обезсърдчавайте. Знайте, че кога и да е, Богъ все ще ви се открие по нѣкакъвъ начинъ. Той може да ви се открие, както на пророкъ Иона, на тритѣ момци въ огнената пещъ, или на Данаила въ рова между лъвоветѣ. Богъ може да се открие на човѣка като гласъ отъ небето. Какъ ще ви се открие Богъ, не е важно; важно е да Го познаете. Колкото по-смирень е човѣкъ, толкова повече нѣща може да научи. Ако си въобразява, че много знае, той лесно ще се обезсърди. Достатъчно е да се намѣрите предъ нѣкой великъ ученъ, музикантъ или художникъ, за да разберете, че вашето знание е едва въ началото си. Колкото по-слабъ сте въ науката и изкуствата, толкова по-голѣми възможности имате. Слабиятъ има повече възможности отъ силния. Силниятъ човѣкъ е завършенъ процесъ. Той носи въ себе си богатства, които трѣбва да раздава на слабитѣ и нуждаещитѣ се. Силниятъ дава, а слабиятъ получава.

Положението, въ което сегашнитѣ хора се намиратъ, може да се уподоби на богатъ земедѣлецъ, който е напълнилъ хамбаритѣ си съ жито, обора си — съ добитѣкъ, склада си — съ рала. Той има всичко на разположение, но чака онзи моментъ, когато ще приложи силитѣ си на работа. Дойде ли този день, той изважда житото отъ хамбара, впрѣга воловетѣ на работа, взима ралото на колата и трѣгва на

нивата. Пропусне ли този моментъ и очаква да придобие още жито, работата му ще пропадне. Щомъ имашъ пълненъ хамбаръ жито, повече не очаквай. Впрегни воловетъ, иди на нивата и сѣй. Какво ще излѣзе отъ твоята работа, не питай. Като ходишъ често на нивата, ще видишъ, какво ще излѣзе. Каквото си посѣлъ, това ще пожънешъ. Ако можешъ да се разговаряшъ съ житото, щастливъ ще бждешъ; ако не можешъ да се разговаряшъ, нещастенъ ще бждешъ.

Следователно, отъ човѣка зависи, да бжде щастливъ, или нещастенъ. За да бжде отчасти щастливъ, той трѣбва да гледа разумно на живота, да е доволенъ отъ всички условия, въ които се намира. За да бжде доволенъ поне въ даденъ мemento, човѣкъ трѣбва да вижда въ страданията нѣкакво благо. Той знае, че страданието прави човѣка силенъ, заставля го да мисли право. Като страда, човѣкъ помага на своитѣ близки, а сжщевременно и на себе си: на своя духъ, на своята душа, на своя умъ и на своето сърдце. Затова и Христосъ казва, че човѣкъ трѣбва да е доволенъ отъ страданията си, защото страданията се превръщатъ въ радостъ. Не може ли човѣкъ да трансформира състоянията си, да превръща скърбитѣ въ радости, той остава въ положението на обикновенитѣ хора. Като е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да прояви поне една отъ своитѣ добродетели, която да го издигне надъ уровня на обикновенитѣ хора.

Какъ познавате, че известенъ човѣкъ е добродетеленъ? Каквато добродетель и да има човѣкъ, тя е написана на лицето му. Въ това отношение лицето е изразъ на Божествения животъ на човѣка. Като изучавате жглитѣ на човѣшкото лице, вие виждате, доколко всѣки човѣкъ е осмислилъ живота си. Всѣки удѣ на човѣшкото лице, въ едно отношение може да спъне човѣка, а въ друго — да го спаси. Носѣтъ, отъ една страна, спъва човѣка, а отъ друга го спасява. Сжщото може да се каже за челото, за устата, за брадата, за ушитѣ му и т. н. За да се спаси отъ нѣкое нещастие, нѣкога човѣкъ може да намѣри спасение въ челото си, нѣкога — въ носа, нѣкога — въ устата, въ веждитѣ и т. н. Човѣкъ трѣбва да знае, за всѣки даденъ случай, кжде да търси спасение. Всѣки удѣ отъ човѣшкото лице представя областъ, въ която разумнитѣ сжщества сж вложили по една своя идея. За да си помогне при известна мъчнотия, човѣкъ трѣбва да знае, коя областъ отъ лицето си да бутне и подъ какъвъ жгълъ. Не знае ли точно жгъла, подъ който една идея се проявява, човѣкъ не може да се ползува отъ енергията и свѣтлината на тази идея.

Днешниятъ день е облаченъ. Облацитѣ показватъ, че на физическия свѣтъ имате препятствия. За да се справите съ препятствията, вие трѣбва да се качите въ Божествения свѣтъ, надъ облацитѣ, да стане провѣтряване въ умоветѣ ви. Само онзи може да живѣе въ Боже-

ствения свѣтъ, който държи въ ума си мисълта, че Богъ е неизмѣненъ, че въ Него всичко е добро и красиво. Въ Божествения свѣтъ не съществува никакво зло. Това, което хората наричатъ зло, е нѣщо относително. То се опредѣля като зло споредъ тѣхнитѣ разбирания. Злото е влѣзло въ човѣшкия животъ заедно съ ограничението. Значи, човѣкъ е внесълъ злото въ свѣта чрезъ ограничението. Когато Богъ ограничава, доброто се явява въ свѣта. Ето защо, който иска да се освободи отъ човѣшкото ограничение, трѣбва да влѣзе въ Божественото. Иска ли да бжде свободенъ, човѣкъ трѣбва да влѣзе въ Божественото ограничение. Значи, човѣшкото ограничение заробва човѣка, а Божественото го освобождава. Ако не минешъ отъ човѣшкото ограничение въ Божественото, ти никога не можешъ да бждешъ свободенъ. Дойдешъ ли до Божественото ограничение, знай, че се намирашъ предъ прага на освобождението си. Щомъ се намѣришъ предъ прага на освобождението, ти си разбралъ вътрешния смисълъ на живота.

И тъй, дръжте въ ума си основната мисълъ на лекцията, че за злото нѣма време, нито мѣсто, нито условия. Изхвърлете злото отъ ума си и съсрѣдоточете се къмъ доброто, за което сж дадени време, мѣсто и условия. За доброто е дадено всичко. Отъ човѣка се иска желание само, да прави добро. Желанието е отъ човѣка, а времето, условията и мѣстото сж дадени отъ Бога. Като живѣе съ доброто и

го прилага, човѣкъ може да се справи съ съдбата си, т. е. да подобри лошитѣ условия на своя животъ. Отъ всички се изисква разумностъ и будно съзнание, да не отнимате времето и мѣстото, опредѣлено за доброто, съ целъ да направите нѣкакво зло. Това е методъ за придобиване на добри условия. Пазете свещенно мѣстото и времето, които Богъ е опредѣлилъ на човѣка за правене на добро.]

— Само проявената Божия Любовъ, само проявената Божия Мъдростъ, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

8. Лекция отъ Учителя, държана на 15. октомврий, 1930 г. София.—Изгрѣвъ.

Единъ и сжщъ

Размишление.

Всички хора търсятъ пжтя къмъ щастие-то, безъ да подозиратъ, че пжтътъ къмъ щастieto и нещастieto е единъ и сжщъ. Това е твърдение, което трѣбва да се докаже. Ржката, която милва и която бие, е една и сжща. Нѣма една ржка за милване, а друга за биене. Когато бие или милва детето си, майката не прави разлика, съ коя ржка върши това: нѣкога го милва съ дѣсната ржка, а бие съ лѣвата; нѣкога го милва съ лѣвата, а бие съ дѣсната.

Тѣй щото, когато питате, кой е пжтътъ къмъ щастieto, казвамъ: Пжтътъ къмъ щастieto и къмъ нещастieto е единъ и сжщъ. Разликата седи само въ вниманието и въ будността на съзнанието, съ които човѣкъ се движи. Ако съзнанието на човѣка е будно и внимава, кжде стжпва, той ще намѣри щастieto; ако съзнанието му не е будно и не внимава, кжде стжпва, той ще намѣри нещастieto. Който има будно съзнание, той е съсрѣдото-ченъ, вследствие на което не се отклонява отъ правия пжтъ. Онзи, на когото съзнанието не е будно, постепенно се отклонява отъ правия пжтъ и, вмѣсто да намѣри щастieto, намира

нещастieto. Пътът към високия връх е път към щастieto. Като върви внимателно, човък стига благополучно до върха и пожелава втори път да го посети. Ако не върви внимателно, той може да падне, да счупи крака си и да не пожелае втори път да се качи на върха. Въ същото положение изпадат и ония, които търсят Бога. Нѣкой търси Бога, стреми се към Него, съ цель да намѣри щастieto, но намира нещастieto. Другъ се стреми към Бога, съ цель да Го познае, да изпълни волята Му и намира щастieto. Вътрешнитѣ желанія и стремежи водятъ човѣка къмъ щастieto или къмъ нещастieto.

Следователно, за да намѣри правия път на живота — пътът къмъ щастieto, човък трѣбва да се освободи отъ своитѣ криви разбирания, отъ учителитѣ на миналото, които сж го учили криво. Ако начъртая една права линия и я раздѣля на шесть равни части, вие поглеждате къмъ нея, но веднага се отдалечавате, защото нѣмате никакъв интересъ. Какво представя правата линия за единъ пътникъ, който отива на планината? Като права линия само, тя не представя никакъв интересъ за него; като отражение, като сѣнка на нѣкаква реалностъ, тя може вече да го интересува. Човѣшкото лице, като форма, не е особено интересно, но като отражение на известна действителностъ на ума, на сърдцето и на волята, то представя голѣмъ наученъ интересъ. Следователно, ако правата линия представя единъ ки-

лограмъ хлѣбъ, тя става интересна, особено за гладния пжтникъ. Той веднага се спира предъ нея и започва да я разглежда, да гадае по нея. Той се чуди, защо е раздѣлена на шестъ равни части. Като мисли известно време, пжтникътъ разбира, че въ планината има още петъ души, сжщо така гладни, на които ще се даде по едно парче хлѣбъ. Сега се явява другъ въпросъ за разрешаване: кое парче ще се падне на него. Който гадае, непременно ще задържи нѣщо и за себе си. Той е като кафеджията. Като прави кафе на клиентитѣ си, кафеджията прави и за себе си. Истинскиятъ кафеджия задържа за себе си първото кафе, най-доброто. Простиятъ кафеджия задържа за себе си последното, което е останало на дъното. Така правятъ и децата. Когато родителитѣ имъ пиятъ кафе, тѣ облизватъ дъното на чашитѣ. Защо? Защото не имъ е позволено да пиятъ кафе.

Съвременнитѣ хора, въ религиозно, научно и философско отношение, се намиратъ въ сжщото положение, въ каквото се намиратъ децата. Нѣкой философъ обралъ каймака на кафето, а следъ него идатъ обикновенитѣ хора, да пиятъ това, което е останало на дъното на чашата му. Нѣкой ученъ обралъ каймака на кафето, а следъ него идатъ обикновенитѣ хора, дигатъ чашата му и обиратъ остатъка отъ кафето. Това сж символи, които трѣбва да се превеждатъ. Когато детето обира остатъка отъ кафето на чашата, отъ която майката или

бащата сж пили, то казва: Опитахъ вкуса на кафето, което баща ми е пилъ, и видѣхъ, че е сладко. Знанието има смисълъ, когато се приложи въ живота. Значи, истинското знание се познава по своитѣ резултати. Каже ли нѣкой, че знае нѣщо, той трѣбва да го приложи. Ако религиозниятъ казва, че знае да се моли, той трѣбва да покаже това на опитъ. Нека отиде при нѣкой боленъ да се помоли. Ако положението на болния се подобри, можемъ да признаемъ, че този човѣкъ знае да се моли. Всѣки день човѣкъ се моли по различенъ начинъ. Който иска да се приближи къмъ Бога, трѣбва да знае, че това не става по единъ и сжщъ начинъ за всички хора. Всѣки се отправя къмъ Бога по свой специфиченъ начинъ. Въ това, именно, седи красотата и тайната на живота. Всѣки моментъ нѣщата се промѣнятъ и по този начинъ се внася новото въ живота. Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ новото, а старото да оставя следъ себе си, като капиталъ, необходимъ за сжществата, които идатъ следъ него.

Следователно, когато гори, свѣщъта нищо не печели. Отъ горящата свѣщъ се ползува само онзи, който чете на нейната свѣтлина. Въ този смисълъ, запалената свѣщъ не е нищо друго, освенъ опитността на разумния човѣкъ. Той гори, изпраща свѣтлината си за онѣзи, които искатъ да четатъ и да се учатъ отъ неговата опитностъ. Нѣкои искатъ да скриятъ свѣтлината си за себе си. Това е невъзможно.

Христосъ казва, че е невъзможно запалена свѣщъ да се скрие подъ шиникъ. Днесъ много хора четатъ Евангелието, но малцина го разбиратъ. Защо? Защото тѣ сж запалени свѣщи, турени подъ шиникъ. Това не трѣбва да бжде. Щомъ запали свѣщъта си, човѣкъ непременно трѣбви да я извади на открито. Само користолюбивиятъ иска да задържи свѣтлината за себе си, но каквито опити и да прави, не може да постигне желанието си. Никой не може да обсеби свѣтлината и да я задържи за себе си. Оставете свѣщъта си на открито, да се ползватъ окръжаващитѣ отъ свѣтлината ѝ. Колкото повече хора се ползватъ отъ свѣтлината ви, толкова повече се повдига и вашата цена. Колкото повече се повдига цената на човѣка, толкова по-голѣма е радостъта му. Ако човѣкъ губи свѣтлината си, съ нея заедно губи и цената си. Който иска да живѣе съ радостъ, трѣбва да бжде запалена свѣщъ. Човѣкъ не се радва, защото гори, но защото придобива ценни опитности. Щомъ придобива опитности, човѣкъ помага и на ближнитѣ си. Тѣ се ползватъ отъ неговата свѣтлина и благодарятъ за доброто, което имъ е направилъ. Човѣкъ се храни отъ благодарността на ония, които сж получили нѣщо отъ него. Затова е казано, че човѣкъ не живѣе и не умира за себе си.

Когато казваме, че човѣкъ умира, ние подразбираме друго нѣщо. Думата „умира“ означава отиване въ свѣта — „у-мира“ — да научи нѣщо, да придобие знания. Въ смъртъта

човѣкъ изучава единъ отъ великитѣ закони на живота — даването. Като умре, човѣкъ дава всичко, което е придобилъ на земята. Смъртта подразбира законъ на даване. Като дава, човѣкъ става щедъръ. Презъ цѣлия си животъ той е събиралъ, мислилъ само за себе си. Смъртта му налага да мисли за другитѣ — да раздава. Около него се събиратъ по-малки-тѣ му братчета и си устройватъ пиршество.

Ще кажете, че даването е доброволенъ актъ, а въ смъртта човѣкъ дава принудено. Истинската любовъ подразбира доброволно даване — доброволна жертва отъ страна на двамата. Докато се оженятъ, момата и момъкътъ сж готови на всѣкакви жертви единъ за другъ. Щомъ се оженятъ, тѣ измѣнятъ отношенията си, никой не е готовъ за жертва. Момъкътъ казва на момата: Готовъ съмъ да умира за тебе. Като се ожени за нея, той се отказва отъ всѣкаква жертва. Който не е готовъ да умре, той не може и да оживѣе.

И тѣй, да умирашъ и да живѣешъ, това сж два велики процеса въ живота, между които сжествува тѣсна връзка. Който не разбира тия два процеса, той не може да се жертвува. Дето нѣма жертва, и животъ нѣма. Като говоримъ за жертвата, за смъртта, ние нѣмаме предъ видъ външната страна на този процесъ. Умирането е процесъ, при който пасивнитѣ енергии минаватъ въ активни. Срѣщате единъ богатъ, здравъ, силенъ човѣкъ, който яде по три-четири пжти на день, има здрави, добри

деца, но не се радва на живота си, отъ всичко е недоволенъ. Този човѣкъ е въ пасивно състояние. За да го заставятъ да бжде активенъ, изпращатъ му една болестъ, която го туря на легло. Ако и при това положение не осмисли живота си, задигатъ го на онзи свѣтъ. Близкитѣ му плачатъ, скърбятъ за него, считатъ, че сж го изгубили, а въ сжщностъ той продължава живота си, става по-активенъ. Той влиза ту въ жена си, ту въ децата си и започва да разбира живота. Ето защо, ако искате да живѣете на земята и да се учите, използвайте условията, при които се намирате, да разберете смисъла на всички блага, които ви сж дадени.

Като сте дошли на земята, вие трѣбва да се учите, да развивате тия дарби и способности, тия качества, които сж вложени въ васъ още при създаването ви. Не работите ли върху себе си, вие не можете да ги развиете. Въпрѣки това, хората казватъ, че сж създадени по образъ и подобие Божие, че сж чада Божии. Какъ е възможно да бждатъ чада Божии, а да не проявяватъ качества на Бога? Може ли синътъ да не прилича на баща си, и дъщерята — на майка си? Ако синътъ не прилича на баща си, а дъщерята на майка си, тѣ, или не сж отъ тѣхния родъ, или не сж се още проявили. Значи, има една реалностъ въ свѣта, на която човѣкъ всѣкога може да разчита. Следователно, всѣко нѣщо за васъ е дотолкова важно, доколкото въ него има нѣкакво

съдържание и смисълъ. Като знаете това, вие не трѣбва да корегирате Божиитѣ пѣтища, но да се учите отъ тѣхъ.

Какво значи, да корегира човѣкъ Божиитѣ пѣтища? Всѣки човѣкъ, който е недоволенъ отъ положението си и роптае, безъ да съзнава, корегира Божественото въ свѣта. Той е недоволенъ отъ това, което му е дадено. Защо е недоволенъ? Защото мисли, че е пренебрегнатъ, изоставенъ, онеправданъ и т. н. Защо не се запита човѣкъ, кой го е поддържалъ толкова години на земята? И като се е ползувалъ отъ всички блага, които природата дава, какво особено е направилъ? Като учи, като работи, като се моли, за кого прави човѣкъ това? Все за себе си. Докато учи, той се моли на Бога да му помогне да свърши училището, че тогава да Му служи. Като свърши учението си, моли се да се нареди на добра служба, да се ожени, да има дечица. Като се ожени, той се грижи изключително за жена си и за децата си, не му остава време да направи една малка жертва за Господа. Човѣкъ постоянно се ползува отъ богатата, които Богъ изпраща на земята, въпрѣки това, той пакъ е недоволенъ.

Религиознитѣ хора казватъ, че вѣрватъ въ Бога, молятъ се, правятъ добро и т. н. Право е това, но нека всѣки се запита, защо се моли, защо прави добро. Ако въ молитвата и въ доброто на религиозния нѣма никакво користолюбие, тѣ сж на мѣсто. Обаче, ако има

нѣщо користолюбиво, нито молитвата, нито доброто допринасятъ нѣкаква полза. Свѣтскитѣ хора пѣкъ искатъ да бждатъ богати, учени, силни, пакъ съ користолюбива целъ. Като богати, силни и учени, тѣ искатъ да се налагагъ на слабитѣ, да управляватъ, да оправятъ свѣта. И това е добро, но тѣ не знаятъ, че, вмѣсто да придобиятъ нѣщо реално, бързо се изтощаватъ и разрушаватъ. Силниятъ се изтощава скоро, вследствие на което съкращава живота си. Често слабитѣ хора живѣятъ повече отъ силнитѣ. Ако има властъ, силниятъ ще осжди този—онзи за нѣкакви престѣпления и съ това ще си навлѣче неприятели. Господарѣтъ сжди слугата си, че кралъ пари отъ него и пиянствувалъ. Който разбира законитѣ на разумния животъ, ще сжди, слугата не за това, че е пилъ вино, но че не е пилъ вода. Не се позволява на човѣка да пие вино, докато не се е научилъ да пие вода. Не се позволява на човѣка да прави зло, докато не се е научилъ да прави добро. Не се позволява на човѣка да изразходва времето си напразно, докато не се е научилъ да го цени.

Днесъ всички хора се осжждатъ едни други, че този не живѣлъ, както трѣбва, онзи не постѣпвалъ право и т. н. Кой човѣкъ досега е живѣлъ, както мисли и разбира? Малко хора ще срещнете, които живѣятъ споредъ своя вътрешенъ моралъ. Ако гледате човѣка външно, той прилича на светия. Жената е цѣла светица, мжжѣтъ — светия. Защо? Защо-

то стражарь ги следи. Жената стои като стражарь при мъжа си, гледа, какво прави, накъде се движатъ очитѣ му. Мъжътъ сѣщо следи жена си като стражарь. Не се спирайте върху външнитѣ прояви. Тѣ не опредѣлятъ човѣка. Когато видите, че нѣкой се стреми къмъ Бога, че иска да живѣе чистъ животъ, понѣкога и това желание не е истинско. Този човѣкъ има нѣкакъвъ вътрешенъ страхъ. Той се страхува отъ нѣщо, затова иска да живѣе добре. Когато изучава живота и прави своитѣ заключения, човѣкъ трѣбва да разбира сѣщината на нѣщата. Ако прави добро, човѣкъ трѣбва да го прави заради самото добро, като сѣщина, като вътрешна необходимостъ на живота.

Много отъ сегашнитѣ хора не разбиратъ сѣщината на нѣщата, вследствие на което се разочароватъ. Нѣкой обича нѣкого, мисли само за него, но изисква сѣщото и за себе си. Ако не му отговори по сѣщия начинъ, той се разочарова. Не е лошо, че мислите за единъ човѣкъ, но не е правилно да изисквате отъ него сѣщото. Всѣки има право да мисли за нѣкого, но да не го туря много близо до очитѣ си. Тури ли го близо до очитѣ си, той самъ се лишава отъ възможността да вижда и разбира правилнитѣ отношения. Той престава да разбира реалността на живота. Когато отива при нѣкой изворъ, човѣкъ гребва малко вода съ ръцетѣ си и задоволява жаждата си. Може ли да изпие всичката вода на извора? Ако ти не можешъ да изпиешъ всич-

ката вода на извора, трѣбва ли да изисквашъ отъ него да мисли само за тебе и да дава само на тебе? Ти имашъ право само на онази вода, която си погълналъ. И тази вода не може да остане много време въ тебе. Щомъ свърши работата си, тя ще излѣзе навънъ. Ако съществува такъвъ законъ, трѣбва ли човѣкъ да изисква да мислятъ само за него? Даже Богъ, Който е създалъ свѣта и всички живи същества, отъ никого не изисква да мислятъ само за Него. На човѣка е дадена следната заповѣдь: „Любете Бога, любете ближния си, любете и врага си“. Любовта къмъ Бога подразбира Божествения свѣтъ. Любовта къмъ ближния подразбира духовния свѣтъ, а любовта къмъ врага — физическия свѣтъ.

Казано е още: „Бждете съвършени, както е съвършенъ Отецъ вашъ небесни“. Съвършенството подразбира любовта на човѣка къмъ самия себе. Значи, известни сж четири прояви на любовта: къмъ Бога, къмъ ангелитѣ, къмъ ближния и къмъ врага. Думата „ближенъ“ включва всички хора, както и самия човѣкъ. Любовта къмъ Бога опредѣля отношенията на човѣка къмъ Божествения свѣтъ. Любовта къмъ ангелитѣ опредѣля отношенията му къмъ духовния свѣтъ. Любовта къмъ ближния, къмъ самия себе и къмъ врага опредѣля отношенията му къмъ физическия свѣтъ. Като прилага любовта въ всички свѣтове, човѣкъ регулира своитѣ мисли, чувства и постѣпки, хармонизира ги и придобива

вътрешен миръ и спокойствие. Този е пътътъ, който Богъ е начърталъ за всички ония, които искатъ да изправятъ живота си.

Следователно, искате ли да успѣвате, приложете закона на любовта въ живота си и не очаквайте отъ човѣка повече отъ това, което той въ даденъ моментъ може да ви даде. Всѣки човѣкъ е запалена свѣщъ, която може да даде само толкова, колкото е свѣтлината ѝ. Приемете това, което той ви дава, и благодарете. Защо на еди-кого си далъ повече, защо съ нѣкого се разговарялъ повече, това е негова работа. Що се отнася до любовта на човѣка къмъ този или онзи, това не зависи отъ него. Богъ е Любовь. Като знаете това, ще благодарите за онова, което въ даденъ моментъ се излива отъ Бога. Приемете съ благодарностъ това, което ви се дава, и го приложете въ живота си. Човѣкъ има право да изучава себе си, да се вглежда въ своитѣ прояви, да се критикува и удобрява, но що се отнася за живота на другитѣ хора, това не е негова работа.

И тъй, задачата на човѣка е да придобие живота, да опредѣли отношенията си къмъ Първата Причина и да приложи любовта си. Какъ познавате, че нѣкой човѣкъ е придобилъ животъ? Животътъ се познава по уханието, което излиза отъ него. Всѣки човѣкъ, който носи животъ въ себе си, е подобенъ на цвѣтъ, който току що се е разцвѣтѣлъ и разнася надалечъ своето благоухание. Той отваря цвѣта си къмъ слънцето на живота и благодари за

благата, които му сж дадени. Това наричаме ние правилни отношения на човѣшката душа къмъ Бога. Щомъ благодари на своя Създателъ, човѣкъ се връща между подобнитѣ си, да раздава отъ любовта, отъ благото, което е получилъ. Кой не обича цвѣте, което благоухае?

Тѣй щото, искате ли да ви обичатъ, вие трѣбва да имате нѣкакво съдържание въ себе си. Интересна и любима книга е тази, въ която е написано нѣщо хубаво. Не те ли обичатъ хората, това показва, че въ тебе не е написано нищо хубаво. Щомъ съзнаешъ това, иди веднага при Бога, или при свѣтлитѣ и възвишени сжщества, и помоли да напишатъ нѣщо хубаво въ тебе. Въ краенъ случай, ти самъ напиши нѣщо хубаво въ себе си. Всѣка сутринъ, когато слънцето изгрѣва, човѣкъ трѣбва да вземе перото си — своя умъ, да го натопи въ мастилото на сърдцето си и да напише нѣщо хубаво въ книгата на своя животъ. Не пише ли всѣки день нѣщо ново въ своята книга, човѣкъ ще се обезсърдчи и ще каже: Нищо не съмъ постигналъ. Това значи: нищо не съмъ писалъ. Щомъ съзнавашъ, че нищо не си писалъ, вземи перото и пиши. — Ама не мога. — Щомъ не можешъ, ти трѣбва да умрешъ, отново да оживѣешъ и да влѣзешъ въ новия животъ.

Желая ви, щомъ станете отъ сънь, да цвѣнете. Ако не цвѣтите, вие не живѣете. Щомъ цвѣнете, нѣкое разумно сжщество ще дойде

при васъ, ще вземе нѣщо отъ това, което сте изработили, и ще го занесе на небето. За васъ ще остане радостта отъ това велико посещение. Човѣкъ трѣбва да цвѣти непрекъснато. Цвѣтенето е процесъ, който има отношение къмъ душата, затова е вѣченъ и непреривенъ. Като не разбира този законъ, човѣкъ казва: Азъ цвѣнахъ вече, повече не мога да цвѣтя. Като държи тази мисль въ ума си, той съзнателно се подава на остаряване. Не, дръжте въ ума си мисльта за вѣчното цвѣтене, за вѣчното подмладяване. Ако вчера сте сгрѣшили, турете погрѣшката настрана, т. е. изправете я и гледайте на настоящия моментъ. Настоящиятъ моментъ е важенъ.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате живота, въ неговата външна и вътрешна страна. Външно разгледанъ, животътъ може да се уподоби на представление, дето всѣки човѣкъ играе нѣкаква роля. Всѣки човѣкъ е актьоръ и, като такъвъ, той трѣбва да знае добре ролята си. Ако не знае да играе, не го приематъ на сцената. Тогава той остава да гледа, какъ другитѣ хора играятъ. Да гледате на живота като на театъръ, това не значи, че той нѣма смисълъ. Щомъ проникнете въ вътрешната страна на живота, ще видите, какви разумни закони го управляватъ. Като изучавате живота, вие трѣбва да си отговорите, реаленъ ли е вашиятъ животъ, или сте актьори само. Докато се занимавате съ погрѣшкитѣ на хората, съ безвѣрието, съ съмнението и подозре-

нието, съ страданията, вие сте актьори, не живѣте свой собственъ животъ; докато се занимавате съ въпроситѣ, кой е създалъ свѣта, защо свѣтътъ е създаденъ по този начинъ, кое вѣрую е най-право, вие сте актьори. Вие трѣбва да слѣзете отъ сцената, да влѣзете въ реалния животъ, дето ще намѣрите доброто, любовта, истината, мъдростта, свободата, които сж общи за всички хора. Животътъ се заключава въ общитѣ положения, а не въ специфичнитѣ. Специфичнитѣ сж временни. Животътъ, въ своята сжщина, не може да се занимава съ специфични нѣща.

Като не могатъ да разбератъ живота, хората дохождатъ до заключението, че сж нужни правилни отношения между тѣхъ, че трѣбва да се обичатъ и т. н. Кои отношения сж правилни? Можете ли съ думи да опредѣлите правилнитѣ отношения? Можете ли съ думи да кажете, какъ трѣбва хората да се обичатъ? Любовта съ думи не се опредѣля. За да се обичатъ, хората трѣбва да сж готови да си услужватъ. Ти не можешъ да обичашъ единъ човѣкъ, ако не си му направилъ никаква услуга, никакво добро. Услугата, доброто, което правите на човѣка, става причина за образуване на връзка между него и васъ. Видите ли, че нѣкой се дави, идете да му помогнете. Щомъ му помогнете, този човѣкъ ще ви обикне. Разумниятъ свѣтъ е предвидилъ този случай въ живота ви съ цель да се създаде връзка между васъ и него. Използвайте този случай за

създаване на красива връзка съ вашия ближень. Не може ли да използва случаитѣ, които Богъ е наредилъ въ живота, човѣкъ разваля това, именно, което влиза въ Божия планъ. Като знаете това, трѣбва да бждете будни, да не разваляте естествения редъ на нѣщата. Мнозина искотъ да бждатъ силни, да оправятъ свѣта. Какъ ще го оправятъ? Съ говорене ли? Истинско говорене е това, при което умрѣлиятъ може да оживѣе. Не оживѣе ли умрѣлиятъ, говоренето нищо не е допринесло.

Единъ ученикъ отишълъ при единъ индуски учителъ и го помолилъ да му каже, какво трѣбва да направи, за да стане проповѣдникъ. Учителътъ му казалъ: За да станешъ проповѣдникъ, ти трѣбва да се научишъ първо да говоришъ на умрѣлитѣ. Иди сега на гробищата и започни да говоришъ на умрѣлитѣ. Ако можешъ съ говора си да събудишъ поне единъ умрѣлъ и да го доведешъ при мене, азъ ще ти открия тайната, какъ можешъ да станешъ проповѣдникъ. Ученикътъ отишълъ на гробищата и започналъ да обикаля гробоветѣ, да говори на умрѣлитѣ. Колкото и да имъ говорилъ, нито единъ отъ тѣхъ не се събудилъ и не го последвалъ. Отъ гробъ на гробъ той викалъ да се събудятъ, да чуятъ, какво имъ говори, но никой не се събудилъ. Ученикътъ се върналъ при учителя си и казалъ, че умрѣлитѣ не сж въ гробоветѣ си.

Сега и на васъ казвамъ: Докато и вие не

доведете при мене поне единъ умрѣлъ, не можете да разберете тайната на вътрешния животъ, нито любовта може да ви се изяви. Съ други думи казано: Докато вие не дойдете при мене поне съ единъ умрѣлъ, т. е. съ едно дѣло на жертвата, никаква тайна не може да ви се открие. Всѣки човѣкъ трѣбва да принесе нѣкаква жертва предъ олтаря на Бога. Даже висши духове слизатъ на земята, за да принесатъ своята жертва предъ великия жертвеникъ на живота. Тѣ приематъ Божието благословение само следъ като се възплѣтятъ на земята и принесатъ своята жертва. Този законъ се отнася, както къмъ Цѣлото, така и къмъ частитѣ. Ще кажете, че вие сте направили тази жертва. Ако сте направили жертвата, а страдате и сте недоволни отъ живота, вие се самоизлъгвате — никаква жертва не сте направили. Който е пожертвувалъ всичко, всичко е получилъ. Той е получилъ нова свѣтлина, нова сила, новъ подемъ въ живота.

Първата работа на човѣка е, като стане сутринъ, да се запита: Какво мога да пожертвувамъ днесъ? Който нищо не жертвува, той се самоосжда на смъртъ. Въ този смисълъ, смъртта е насилие на закона на жертвата. Всѣки день ще жертвашъ нѣщо отъ себе си и ще го прилагашъ къмъ великия олтаръ, както писателятъ пише и прилага по нѣщо ново къмъ своята книга. Съ перото си той ниже огърлицата на своя животъ, която украсява съ скъпоценни камъни и диаманти. Тури ли фал-

шиви камъни на своята огърлица, тя губи вече своята цена. Всѣки човѣкъ трѣбва да бжде писателъ, самъ да пише своя животъ, въ който да влага душата си като скжпоцененъ камъкъ. Само онзи животъ е цененъ, въ който човѣкъ е вложилъ душата си.

Основната мисълъ въ днешната лекция е, че пжтътъ къмъ щастието и къмъ нещастieto е единъ и сжщъ. Нѣкои ще кажатъ, че знаятъ тия нѣща. Отъ знание до знание има разлика. Всѣки може да говори. да пѣе, но малцина сж ония, които съ говора и съ пѣнието си могатъ да трогнатъ човѣшката душа, да направятъ превратъ въ човѣка. Като ученикъ на великия животъ, човѣкъ трѣбва да се стреми, каквото придобие, да бжде въ съвършенство. Ако иска да бжде красивъ, той трѣбва да се стреми къмъ красотата на ангелитѣ. Ако иска да бжде богатъ, той трѣбва да се стреми къмъ такова богатство, което никой не може да го отнеме. Човѣкъ трѣбва да бжде вътрешно богатъ. Вътрешното богатство подразбира богатство на добродетели.

Сега, като съпоставямъ нѣщата, нѣмамъ намѣрение да критикувамъ. Азъ съмъ противъ критиката, но подържамъ истината. Като говоря, азъ имамъ предъ видъ да разбулвамъ нѣщата първо за себе си, а после за васъ. Щомъ запалъ свѣщъта, нѣщата ставатъ ясни. Това не е моя заслуга; това е заслуга на свѣтлината. Качество на свѣтлината е да разкрива нѣщата. Обаче, който пали свѣщъта, той

трѣбва да знае, какъ да я употребява. Искашъ ли да освѣтишъ пѣтя на хората съ своята свѣщь, дръжъ я на известно разстояние отъ тѣхъ, да не ги изгори. На никого не позволявай да се грѣе на свѣщъта ти. Запали свѣщъта си, тури я нависоко и на такова разстояние отъ хората, да могатъ свободно да четатъ на свѣтлината ѝ, безъ да се изгарятъ. Нека се ползуватъ отъ свѣтлината ти, безъ да се горятъ. Не се мжи да проникнешъ съ свѣтлината си вжтре въ тѣхъ, да видишъ, какво се крие въ гънкитѣ на душата имъ. Това е тѣхна задача, а не твоя. Достатъчно е, че ти имъ давашъ отъ своята свѣтлина, да четатъ и да се учатъ на нея.

Казвамъ, че пѣтьтъ къмъ щастието и къмъ нещастието е единъ и сжщъ. Кой е този пѣтъ? Това е пѣтьтъ, който води къмъ Бога. Ако разбирашъ законитѣ на този пѣтъ и правилно ги прилагашъ, ти си намѣрилъ щастието; ако не разбирашъ тия закони, макаръ че си въ сжщия пѣтъ, ти си влѣзълъ въ областъта на нещастието. Вие сте дошли на земята — великото училище на живота, да се учите, но не трѣбва да бждете нито критици, нито бирници. Бирникътъ събира, и вие събирате, но като съберете достатъчно вода, трѣбва да отворите крановѣтъ и да раздавате. Човѣкъ трѣбва да знае, какъ да дава. Ако излѣте водата отъ стомната си на земята, нищо не сте постигнали. Но ако съ нея полѣте едно изсѣхнало цвѣте, или задоволите жа-

ждата на човѣкъ, който три дѣня е жадувалъ, постѣпката ви е добра. Ако отправите една добра мисль къмъ нѣкой боленъ или страдащъ и му помогнете, вие сте постѣпили разумно. Разумность се иска отъ васъ. Разумността води къмъ щастието, а неразумностьта — къмъ нещастieto.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мждрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

9. Лекция отъ Учителя, държана на
22. октомврий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Правилно разрешаване

Размишление.

Ще прочета 3. глава отъ II. Послание къмъ Тимотея. Въ тази глава апостолъ Павелъ описва бждешитѣ времена. Тѣ отговарятъ на сегашната епоха. Той говори за тия времена като болезнени състояния, които ще настѣпятъ въ духовния животъ на хората. Всѣко болезнено състояние е резултатъ на вътрешна дисхармония въ човѣка. Всѣки човѣкъ може да заболѣе, физически и психически. Това зависи отъ неговия неправиленъ животъ.

Следователно, за да се справятъ съ аномалиитѣ на своя личенъ животъ, хората се нуждаятъ отъ дълбоко разбиране, отъ вътрешна философия на цѣлокупния животъ. Който има това разбиране, той е отговоренъ за своитѣ дѣла; който нѣма това разбиране, той е свободенъ временно отъ отговорностъ. Една отъ причинитѣ за аномалиитѣ въ човѣшкия животъ се дължи на факта, че, при разрешаване на всички въпроси, човѣкъ внася своето лично разбиране. Личниятъ елементъ е причина за всички разногласия въ живота. Личниятъ елементъ не може да разреши въпроситѣ на цѣлокупния животъ. Той дава само временни астрояния въ човѣка. Запримѣръ, за изве-

стенъ моментъ човѣкъ мисли, че знае много нѣща; на следния моментъ той вижда, че нищо не знае. И дветѣ положения сж невѣрни. За известенъ моментъ човѣкъ мисли, че е богатъ; на другия день мисли, че е беденъ. Тѣзи промѣни сж резултатъ на настроения, които не разрешаватъ въпроситѣ на живота.

Съвременнитѣ хора, съ своитѣ настроения, могатъ да се сравнятъ съ чешма, която днесъ тече обилно, а на другия день пресъхва. Като видите, че чешмата тече, вие се приближавате къмъ нея, пиете отъ водата ѝ, радвате се заедно съ нея. Тя пѣе и се радва разказва ви за своята любовъ. Като минете на другия день презъ сжщата чешма, вие оставате изненадани. Защо? Чешмата е пресъхнала, не тече. Вие пакъ се спирате предъ нея и слушате тжгата ѝ. Тя се оплаква, че възлюбениятъ ѝ я напусналъ. Като знаете свойствата на водата, т. е. на нейния възлюбенъ, вие намирате, че тя не може да направи това. Водата е постоянна въ чувствата си. Тя не знае, какво нѣщо е умраза. Вие започвате да търсите причината за нещастieto, което е сполетѣло чешмата. Какво виждате? Една отъ тржбитѣ на канализацията се е пукнала, и водата изтича навънъ. Щомъ вземете мѣрки да изправите канализацията, водата трѣгва по своя опредѣленъ пжтъ. На другия день виждате сжщата чешма да пѣе своята игрива и радостна пѣсенъ. Тя е доволна, че възлюбениятъ се върналъ при нея. Човѣкътъ, разумното сжщест-

во, дойдѐ при чешмата, взе участие въ скръбѣта ѝ, поправи инсталацията, и чешмата отново потече.

Тѣй щото, налегнатъ ли ви скърби и нещастия, обърнете се къмъ Божествения Духъ и Му разкажете всичкитѣ си мъчнотии. Не казвайте, че любовта ви е напуснала, но помогнете Му се да ви помогне, да потърси причината на нещастieto ви. Духътъ ще потърси причината за вашето нещастие и ще види, че въ инсталацията нѣкъде се е пукналъ единъ кюнецъ. Щомъ смѣни пукнатия кюнецъ съ здравъ, нещастieto ще ви напусне, и вие ще влѣзете въ нормалния пжтъ на живота. Като не разбиратъ причинитѣ за своитѣ нещастия, хората ги търсятъ вънъ отъ себе си и казватъ, че животътъ е лошъ. Едно трѣбва да знаете: животътъ не може да бжде нито лошъ, нито добъръ. Да мислите, че животътъ е добъръ или лошъ, това сж ваши лични схващания. Не приписвайте на живота качества, каквито той не притежава. Човѣкъ може да бжде лошъ или добъръ, но не и животътъ. За да бжде човѣкъ лошъ, това показва, че нѣкакъвъ чуждъ елементъ се е вмѣкналъ въ неговото естество. Две причини има, които раждатъ злото и доброто. Тѣ сж: голѣмото изобилие и голѣмиятъ недоимъкъ. Значи, при известни случаи голѣмиятъ недоимъкъ ражда злото, а при други — ражда доброто; сжщото може да се каже и за голѣмото изобилие: понѣкога ражда злото, а понѣкога — доброто.

Като слушатъ, че изобилието и недоимъкътъ могатъ да произведатъ и добро, и зло, за мнозина това се вижда невѣроятъно. За да приемете, че това е възможно, ще ви дамъ следния примѣръ. Две приятелки, на еднаква възраст, се обичатъ, разбиратъ се, заедно четатъ и учатъ. По едно време между тѣхъ влиза единъ младъ, красивъ момъкъ. Тримата започватъ да дружатъ. Въ първо време дружбата имъ е чиста, красива. Обаче, и дветѣ се влюбватъ въ момъка, и всѣка иска да го задържи за себе си. Това чувство раздѣля приятелкитѣ. Между тѣхъ се явява нѣщо лошо. Тѣ се ненавиждатъ една друга, не могатъ да се търпятъ, вследствие на което сж въ постоянна борба. Тѣзи моми не разбиратъ сжщината на нѣщата. Ако разбираха живота, тѣ щѣха да знаятъ, че е невъзможно да обсебятъ човѣка, да го задържатъ за себе си. Коя е причината за лошитѣ отношения между дветѣ приятелки? Недоимъкътъ. Ако имаше два момъка между тѣхъ, приятелскитѣ отношения щѣха да се запазятъ. Вториятъ момъкъ щѣше да спаси положението. Безъ него първиятъ момъкъ ще стане жертва на дветѣ воюващи страни. Когато двама души се състезаватъ за единъ и сжщъ обектъ, причината за това се крие, или въ самия обектъ, или въ воюващитѣ страни. Обаче, и въ единия, и въ другия случай въ човѣка се проявява низшето „азъ“.

Примѣрътъ съ дветѣ приятелки се срѣща навсѣкжде въ живота, въ различни форми.

Двама бедняци могат да се влюбят въ кесията на единъ богаташъ и да започнатъ да се състезаватъ помежду си. Както момъкътъ събужда проявитѣ на низшето „азъ“ въ момата, така и кесията събужда алчността за пари въ двамата бедняци. И двамата дебнатъ богатия, всѣки иска да го обере, да задържи кесията му за себе си. Ако двамата бедняци бѣха солидарни помежду си, тѣ щѣха по-лесно да го обератъ и да си раздѣлятъ паритѣ. Но това не става, защото всѣки иска самъ да го обере, да не дѣли богатството съ приятеля си.

Благодарение на повърхностното разбиране на живота, тази драма се разиграва въ всички прояви на човѣшкия животъ. Каквото и да прави, човѣкъ не може да се освободи отъ вътрешното състезание между съществата въ себе си. Той иска да сподѣли нѣкаква работа съ своя приятелъ, но нѣщо отвлѣче му казва: Мълчи, нищо не говори още! Ако намисли да отиде нѣкъде, нѣщо отвлѣче му казва: Иди! Друго нѣщо му казва: Не отивай! Като слуша двата различни гласа, човѣкъ не знае, какво да направи и започва да се колебае.

Единъ турски бей отишълъ съ хрътката си на ловъ за зайци. Хрътката му видѣла единъ заякъ и хукнала да го гони. За да я окуражи, боятъ викалъ следъ нея гальовно и ласкаво. Хрътката се извивала на една и на друга страна следъ заяка, но го изпуснала отъ погледа си. Заякътъ ударилъ на бѣгъ и се скрилъ нѣкъде изъ шубръкитѣ. Недоволенъ отъ хрът-

ката си, беятъ започналъ да я ругае, да я нарича съ лоши имена. Въ първия случай хрътката чуваше нѣжни и ласкави думи отъ господаря си, а въ втория — груби думи и хокания.

Защо се сърди беятъ на хрътката? Тя ли е виновна, че заякътъ избѣгалъ? Нито хрътката е виновна, нито заякътъ. Заякътъ бѣга и си мисли: Ако не избѣгамъ, ще задоволя човѣка, ще си хапне отъ моето вкусно месце. Ако избѣгамъ, ще спася живота, който Богъ ми е далъ. Беятъ не може ли да мине безъ заешко месо? Може да се живѣе и безъ заешко месо. Но защо не е успѣлъ този день? Много естествено. Има дни, часове и минути въ живота на човѣка, когато той се натъква на отрицателни числа въ себе си. Попадне ли на едно отъ тия числа, каквото и да започне човѣкъ, непременно ще го сполети нѣкакво зло. Коя е причината за това? Причината за нещастията въ живота се дължи на пжтищата, по които човѣкъ се движи. Нѣкжде пжтищата сж гладки, равни, а нѣкжде иматъ голѣми трапове. Нѣкой трѣгва на пжть съ своята слаба кола. Като го видятъ, близкитѣ му казватъ: Не трѣгвай на пжть съ тази кола! — Защо? — Пжтьтъ, презъ който ще минешъ, не е равенъ, ще паднешъ въ нѣкой трапъ. — Не отлагамъ пжтуването си. Както и да е, ще мина. Той трѣгва, но още въ началото срѣща съпротивление. Колата се спѣва отъ неравния пжть и пада въ единъ трапъ. Какво трѣбва да пра-

ви сега? Ще чака известно време въ трапа, докато мине нѣкой по сѣщия пѣтъ и му помогне да извади коня и колата си.

Какво трѣбва да прави коларьтъ, чиято кола е слаба? Той трѣбва да чака, докато пѣтътъ се оправи. Докато се оправи този пѣтъ, могатъ да минатъ дни, седмици, месеци и години. За предпочитане е човѣкъ да чака десетъ години, докато се оправи пѣтя, отколкото да трѣгне съ своята слаба кола по неравния пѣтъ. Щомъ пѣтътъ се оправи, той ще стигне по-скоро, отколкото, ако би трѣгналъ съ слабата си кола по неравния пѣтъ. На всѣка стѣпка той ще се спѣва, ще чака помощъ, ще се връща, пакъ ще трѣгва и т. н. Чакайте, докато колата ви се усили, докато пѣтътъ се изглади, и тогава трѣгвайте.

Това се отнася до физическия животъ, но сѣщото може да се каже и за духовния животъ на човѣка. Двама души следватъ духовния пѣтъ: единиятъ е трѣгналъ преди десетъ години, а вториятъ трѣгва днесъ. Нѣма да се мине много време, вториятъ ще настигне първия и ще го замине. Защо? Защото първиятъ се движи съ бързината на биволска кола, а вториятъ — съ бързината на свѣтлината. Значи, бързината разрешава въпроситѣ на живота. Въ какво се заключава бързината? Въ здравия умъ, въ благородното сърдце и въ правилното разбиране на живота и на отношенията между хората. Който притежава тия нѣща, и между лоши хора да влѣзе, запазва спокойствието си.

За него зло не съществува. Ще кажете, че едичкой си обралъ единъ богатъ човѣкъ. Право е, че човѣкъ не трѣбва да краде, да обира хората, но нѣма същество на земята, което да не е обрало нѣкого. Скъпоценниятъ камъкъ е красивъ, но за тази красота той е взелъ нѣщо отъ земята. Дървото дава сладки и добри плодове, но колко елементи е обрало то отъ земята и отъ въздуха! Човѣкъ е богатъ, добре изхраненъ, здравъ, но знаете ли, колко житни класове и колко кокошки и агнета е изялъ и обралъ, за да стане такъвъ? Следъ всичко това човѣкъ ще започне да критикува този-онзи, да ги счита виновници за злото въ свѣта. Всѣки е виновникъ за нѣщо. Къде е благородството на човѣка? Нѣкой ще каже за себе си, че е лошъ човѣкъ. Това не е никаква философия. Другъ казва за себе си, че е добъръ. Добъръ е, наистина, но при условия. Когато водата тече, всички хора сж добри, всички се радватъ и веселятъ. Щомъ водата престане да тече, всички ставатъ лоши и започватъ да скърбятъ. Накарайте жадния да пѣе и вижте, ще задоволи ли желанието ви. Той ще каже: Ще ме извините, не мога да пѣя, гърлото ми е засъхнало, три деня не съмъ пилъ вода.

Какво трѣбва да се направи, за да не се разваля приятелството между две другарки? Ако момъкътъ, който влиза между тѣхъ, представя жаденъ пѣтникъ, тѣ трѣбва да го напиятъ. И дветѣ едновременно трѣбва да задоволятъ жаждата му. Въ случая тѣ даватъ нѣщо

отъ себе си, безъ да искатъ да го обратятъ. Яви ли се желание въ всѣка една отъ тѣхъ да вземе нѣщо отъ момъка, безъ да даде нѣщо отъ себе си, тѣ непременно ще се скаратъ. Значи, разрешаването на спорнитѣ въпроси седи въ даването. Щомъ давате безъ мѣрка, доброто иде; щомъ взимате безъ мѣрка, злото иде. Следователно, каже ли нѣкой, че дава безъ мѣрка, това показва, че той е добъръ човѣкъ. Ако взима безъ мѣрка, той е лошъ човѣкъ. Само онзи дава безъ мѣрка, който не туря никакво ограничение на Божественото въ себе си. Той дава пѣтъ на водата, да тече свободно, да разнася Божието благословение навсѣкжде. Ако задържи водата за себе си, тя ще завлѣче всичко, каквото срещне на пѣтя си и ще причини редъ пакости. Дойде ли до положението да взима безъ мѣрка, човѣкъ спира движението на Божественото, затваря го въ себе си и самъ си причинява зло.

Новото възпитание се основава върху даване свободенъ пѣтъ на Божественото. Затворите ли Божественото за себе си, злото ще дойде. Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да мисли за себе си. Какъ трѣбва да мисли за себе си? Той има право да задържа за себе си само онова, което е опредѣлено за него. Останалото трѣбва да го пусне свободно да тече, да напоява всички мѣста, презъ които ще мине. Като ограничава Божественото, човѣкъ се натѣква на страдания. И страданията иматъ своя добра страна. Чрезъ страданията хората за-

почватъ да търсятъ Бога. Безъ изпитания, мъчнотии и страдания, тѣ не могатъ да се възпитаватъ. Защо? Дебела е още главата имъ. За българина се казва, че ималъ дебела глава. Това отчасти е вѣрно. Наистина, има една категория българи, които иматъ дебела глава, но има и такива българи, които сж престанали вече да иматъ български глави. За да изтънѣе главата на човѣка, нужни сж стотици и хиляди години. Човѣкъ трѣбва да се освободи отъ желанието да свежда нѣщата къмъ себе си. Всѣко нѣщо трѣбва да запази своитѣ характерни чърти. Искате ли да приемете една нова идея, или едно ново учение, приемете го такова, каквото се е родило, не прибавяйте и не отнимайте нищо отъ него. Всѣко нѣщо трѣбва да запази своята първична чистота, своя вътрешенъ смисълъ. Искате ли да проявите Божественото въ себе си, проявете го въ този видъ, какъвто му е даденъ. Приложите ли Божественото въ своя първиченъ произходъ, всичко останало се развива правилно.

Следователно, ако не приложите Божественото въ своя първиченъ произходъ, нищо не можете да постигнете. Здравиятъ може да постигне всичко, каквото желае. Болниятъ, обаче, нищо не може да постигне. Той се нуждае отъ услугитѣ на здравитѣ. Докато е въ болницата, човѣкъ се нуждае отъ помощта на милосърдни братя и сестри. Излѣзе ли отъ болницата, той самъ ще си услужва, а сжщевременно ще услужва и на ближ-

нитъ си. Той ще вземе крината съ житото и ще отиде на нивата да сѣе. Той самъ ще се радва на плодоветъ на своята работа. Очакват ли на помощта на хората, вие сте болни. Това е извънъ естествения редъ на нѣщата. Наистина, човѣкъ не може самъ да реши всички задачи на живота си, но никога не трѣбва да се осланя на чужда помощ. Той трѣбва да прави усилия, самъ да решава задачитъ си, и, следъ като е опиталъ всички методи, тогава може да потърси помощта на другитъ. Човѣкъ не може да бжде като Бога, но може да стане разуменъ, да знае, какъ да постѣпва, какъ да решава задачитъ си.

Като работи съзнателно върху себе си, човѣкъ може да мине границата на разумността и да се превърне въ ангелъ, или да падне подолу отъ положението, въ което се е намиралъ. Това зависи отъ самия него. Ако преждевременно, съ неестествено усилие, е преминалъ границата на разумността, той непременно ще падне. Ако това е постигналъ естествено, той ще се издигне още по-високо, до възможноститъ на ангела. Каквото и да прави, човѣкъ все трѣбва да се издигне надъ себе си, надъ своитъ разбирания и моралъ. Старитъ разбирания, стариятъ моралъ сж за децата. Възрастнитъ се нуждаятъ отъ нѣщо ново, което да имъ даде новъ потикъ въ живота. Не мислете, че ако станете учени, ще разрешите всички въпроси. Ако можете да приложите учението си, има смисълъ да бждете учени. Обаче, ако не мо-

жете да го приложите първо въ своя животъ, а после за другитѣ, вие ще приличате на чешма, отъ която тече изобилно вода. Водата минава презъ чешмата, но чешмата не се ползува отъ нея. Тогава нищо друго не ви остава, освенъ да се радвате на благото, което минава презъ васъ. Това не значи, че трѣбва да задържате благото за себе си, като свое собствено.

Въ свѣта, въ природата нѣма собствени нѣща. Ако съвременнитѣ хора не успѣватъ въ живота си, това се дължи на факта, че тѣ задържатъ благата, които великата природа обилно раздава, и ги патентоватъ като собствени изобретения. Нѣкой написалъ една научна книга, или открилъ нѣкакъвъ законъ, създалъ нѣкава теория и т. н. каква собственостъ е тази? Законитѣ сж притежание на природата. Тѣ сжществуватъ въ самата нея, а човѣкъ дохожда и патентова нейнитѣ закони. Ще кажете, че нѣкой изработилъ една машина и я счита свое изобретение. Машината е негово изобретение, а законитѣ, възъ основа на които е построена тя, сж природни. Чия е машината? На кого принадлежи тя: на човѣка, или на природата?

Когато учи законитѣ на живота и на природата, човѣкъ коренно измѣня своя езикъ. Ако види, че една ябълка пада отъ дървото, той знае, преждевременно ли е паднала, или на време? Ако е паднала преждевременно, той знае, по силата на какъвъ законъ е паднала. Той

знае, защо е станало това. Той казва, че ябълката е узрѣла вече, затова е паднала. Тя е пожелала да отиде въ свѣта, да се посади въ земята и отново да израсте. Ако пъкъ вѣтърътъ я откъсналъ отъ дървото, това показва, че червей имало въ нея. Защо ябълката допуснала червея въ себе си, да развали плода ѝ? Когато плодътъ узрѣе, господарътъ иде съ кошница въ ржка и го сваля отъ дървото, съ всички почести и уважения. И човѣкъ представя плодъ, който зрѣе на дървото на живота. Ако върви въ правия пътъ, Богъ, Който го обича, ще дойде при дървото и ще го снесе оттамъ, съ всички почести и уважения. Той нѣма да пада на земята, но когато узрѣе, самъ ще слѣзе, или ще отиде въ ржката на своя Създателъ и господарь.

Като ученици, вие трѣбва да разбирате живого въ неговия вжтрешенъ смисълъ. Повърхностнитѣ разбирания не опредѣлятъ нѣщата. Не е достатъчно да каже човѣкъ за себе си, че е добъръ, силенъ, уменъ. Силата на човѣка се опредѣля отъ два момента: отъ голѣмата скръбъ и отъ голѣмата радостъ. Ако не може да издържи тия два момента въ живота си, човѣкъ е слабъ. Ако бѣгате отъ красивата мома, отъ пълната кесия, вие сте слабъ човѣкъ. Срещнете ли красива мома, спрете се, поговорете съ нея, услужете ѝ, ако има нужда отъ вашата услуга, и си заминете. Намѣрите ли кесия, пълна съ злато, наведете се да я вземете и потърсете нейния притежателъ.

Дайте му кесията, поговорете съ него, да спечелите довѣрието му, и си заминете. Приятно е да имате довѣрието на хората, да ви се радватъ, да разчитатъ на вашата дума. Приятно е да срещнешъ човѣкъ, на когото всѣкога си говорилъ истината, но и той никога да не те е лъгалъ. Нѣма по-велико нѣщо отъ това, да говоришъ истината на човѣка. Да говоришъ всѣкога истината, да имашъ правилни отношения къмъ всички хора, това значи, да имашъ правилни отношения къмъ Бога. Какво иска Богъ отъ човѣка? Да изпълнява волята Му. Като изпълнява волята Божия съ чистота и светостъ, човѣкъ придобива сила да се справя съ всички външни и вътрешни мъчнотии и изкушения.

Като живѣе, човѣкъ неизбежно се натъква на противоречия и изкушения, на неразположения и съмнения, но той трѣбва да ги държи далечъ отъ себе си, да не имъ се подава. Какво се ползува човѣкъ, ако допусне едно съмнение или изкушение въ себе си? Освенъ, че нищо нѣма да придобие, по ще се разруши. Богъ никога не се измѣня. Свѣтътъ може да се обърне съ главата надолу, цѣлата вселена може да се разруши, но Богъ остава неизмѣненъ. Като знаете това, не питайте, защо свѣтътъ е създаденъ такъвъ, защо идатъ страданията, но кажете: Господи, дай ми повече свѣтлина да разбирамъ свѣта, да разбирамъ смисъла на страданията и да ги понасямъ спокойно. Вѣрващиятъ разбира смисъла на страданията

и се учи отъ тѣхъ. Той знае, че радоститѣ му се опредѣлятъ отъ страданията. Ако нѣма страдания, и радости нѣма да има. Нѣма същество въ свѣта, което може да се радва, безъ да е страдало. И обратното е вѣрно: нѣма страдания безъ радости. Когато нѣкой страда, това показва, че по-рано се е радвалъ.

Изобщо, силата на радостта се опредѣля отъ силата на страданието. Христосъ, Синъ Божи, дойде на земята и понесе най-големитѣ страдания. Заради тия страдания днесъ 500 милиона хора се молятъ, радватъ и живѣятъ въ Негово име. Мнозина искатъ да бждатъ като Христа, да ги почитатъ и славятъ, но не искатъ да минатъ презъ Неговитѣ страдания. Това е невъзможно. Искашъ ли да бждешъ като Христа, ще приемешъ Неговия кръстъ. Били ли сте въ положението на Христа, разпнати на кръстъ, а отдолу римскитѣ войници да се гаврятъ съ васъ? Опитвали ли сте римския камшикъ, трънения вѣнецъ, пробождането съ копие? Никой още не е опитвалъ страданията на Христа, а иска да бжде като Него. Знаете ли, какво значи, да те изостави Богъ и да се обърнешъ къмъ Него съ думитѣ: „Отче, защо си ме оставилъ?“ Велико бѣше търпението на Христа. Той издържа всички страдания, безъ да се усъмни и поколебае въ Господа, заради което на третия день възкръсна. Който иска да следва Христа, трѣбва да мине презъ Неговия пжтъ. А тъй, да седне отлѣво, или отдѣсно на Христа, както пожелаха Заве-

деевитѣ синове, това е невъзможно. Богъ опредѣля мѣстото на човѣка.

Следователно, който иска да се радва, трѣбва да приеме страданията, които му се даватъ. Страданието представя грозна мома, а радостта — красива. Ако търсите слугиня, която да ви работи добре, вземете нѣкоя грозна. Тя ще работи и ще ви задоволи. Вземете ли красива слугиня, скоро ще я загубите. За да се научи да работи, човѣкъ трѣбва да мине презъ грозотата. Щомъ се научи да работи, той ще стане красивъ. Каквото е отношението на грозната мома къмъ господаря ѝ, такова е отношението на всѣки човѣкъ къмъ Бога. Окото на красивата мома гледа навънъ, къмъ свѣта, затова работитѣ ѝ не вървятъ добре. Окото на грозната мома гледа навътре, къмъ Бога, затова тя е работна, и работитѣ ѝ се нареждатъ добре.

На какво се дължи неуспѣха на човѣка? Неуспѣхътъ на човѣка се дължи на това, че той очаква отъ живота повече, отколкото може да му се даде. Каквито усилия и да прави човѣкъ, царъ не може да стане, гений — също, богатъ или сиромасъ — също. Едно може да стане човѣкъ — наследникъ на истината. Тѣй щото, каквито усилия и да правите, вие се приготвяте само за едно положение — да станете наследници на истината. Придобие ли истината, вие ще живѣете въ свѣтлината ѝ, както се ползвате отъ слънчевата свѣтина. Кой не е опиталъ влиянието на слънчевитѣ

лжчи? Каквото неразположение и да имате, като изложите гърба си на слънце, неразположението ви ще изчезне. Ако неразположението ви се дължи на отрицателни енергии, изложете гърба си на югъ, а лицето—на северъ; ако енергиитѣ, които сж произвели неразположението ви, сж положителни, обърнете се съ лице къмъ югъ, а съ гръбъ къмъ северъ. Нѣма да мине много време, и неразположението ще изчезне. Ако сте хремави, или простудени, изложете гърба си на югъ, къмъ слънчевитѣ лжчи. Тѣ лѣкуватъ всички болести.

Съвременната медицина познава болезненитѣ състояния на човѣка по окото. Като погледне окото, лѣкарътъ познава състоянието на болния. Това не е правилно. Окото е създадено за добродетелитѣ на човѣка, а не за болеститѣ. Споредъ мене, здраво око е това, въ което се виждатъ добродетелитѣ на човѣка. Не се ли виждатъ никакви добродетели, окото е болно. Ще кажете, че съществува наука за окото, споредъ която се познава, какви болести има човѣкъ въ даденъ моментъ и какви го очакватъ въ бъдеще. Изобщо, окултнитѣ науки иматъ съвсемъ друго предназначение отъ това, което днесъ имъ даватъ. Физиогномията, за примѣръ, има предъ видъ нормалнитѣ прояви на човѣка, а не анормалнитѣ. Дойдете ли до сърдцето, не търсете болести въ него, но провѣрете, какви чувства се изявяватъ чрезъ него. Спрете вниманието си върху благороднитѣ и

възвишени чувства въ човѣка и вижте, какъ се отразаватъ тѣ върху пулса на сърдцето.

Сегашнитѣ времена изискватъ положителни мисли и чувства. Не се допускатъ вече отрицателни мисли и чувства. Кажете ли нѣкой, че е грѣшникъ, ще го изпратятъ на баня да се окъпе. — Слабъ човѣкъ съмъ. — Щомъ си слабъ, ще отидешъ на нивата да работишъ, да се калишъ. Човѣкъ е дошълъ на земята да работи, да се учи, да мисли и да чувствава правилно. На човѣка сж дадени дарби, които той не е обработилъ. Богатството е въ него, а той ходи да се оплаква отъ сиромашията. Това не се позволява. Човѣкъ трѣбва да има достоинство, да се впрегне на работа, да използва дарбитѣ, които му сж дадени. Достоинството на човѣка седи въ любовта му къмъ самата любовъ, къмъ мъдростта и къмъ истината. Като изяви любовта си къмъ тия велики принципи и ги приложи, ние казваме, че човѣкъ е изпълнилъ своето предназначение на земята. Ако пъкъ може да ги предаде на човѣчеството, той минава вече за Учителъ. Богъ се проявява чрезъ Учителя така, както чрезъ никой другъ човѣкъ. Защо? Защото Учителътъ живѣе въ Божественото съзнание. Той ннкога не се колебае и съмнява въ Бога. Затова и Христосъ казва, че ако се колебае само за моментъ въ вѣрата и любовта си къмъ Бога, и Той ще бжде подобенъ на обикновенитѣ хора. Докато живѣе въ низшето си съзнание, човѣкъ спада къмъ ония величини, които се изва-

ждатъ и дѣлятъ. Той минава презъ процеса на смалването, както цѣлитъ числа се дѣлятъ на малки, дробни единици. Въ Божественото съзнание, обаче, нѣщата се увеличаватъ и разширяватъ. Като дойдемъ до висшата математика, тамъ единицата се дѣли и увеличава до безконечностъ. Този законъ се прилага въ живота на хората. Запримѣръ, за да изправи една своя погрѣшка, човѣкъ трѣбва да я дѣли до безконечностъ, докато най-после тя сама се откаже отъ него. За да се прояви доброто, процесътъ е точно обратенъ. Човѣкъ трѣбва да събира. Като започне да събира и натрупва мноо нѣща, човѣкъ изпитва желание да раздава. Така се събужда въ него разположение къмъ даване, и той става щедъръ. Човѣкъ не трѣбва да допуска въ ума си отрицателната мисль, че нищо нѣма. Напротивъ, той всѣкога трѣбва да мисли, че е богатъ и може да раздава отъ своето богатство на другитъ.

Като изнасямъ тия нѣща, азъ нѣмамъ предъ видъ да ви сѣдя. Има кой да ви сѣди. Страданията, мѣнотитѣ, неуспѣхитѣ въ живота ви сѣ вашата сѣдба. Злото, на което се натѣквате, е сѣщо вашата сѣдба. То е подобно на ония кираджии, които влизатъ въ кжщата ви, живѣятъ нѣколко години наредъ, безъ да плащатъ наемъ. Вмѣсто да плащате дълга си отъ наема на кжщата, вие още повече обѣрквате смѣткитѣ си и се измѣчвате. Ето защо, прилагайте правилото: никога не пушайте въ кжщата си кираджии, които не пла-

щатъ. Видите ли, че много обещаващъ, че сж готови да плащатъ голѣми наеми, дръжте ги далечъ отъ себе си.

Като окултни ученици, вие трѣбва да знаете, че съдържате въ себе си семената на всички добри плодове. Ако днесъ не сте още окултни ученици, въ пълния смисълъ на думата, нѣкога ще станете. Ако днесъ не сте светии, нѣкога ще станете. Вие носите въ себе си всички възможности за доброто въ зародишно състояние. Достатъчно е да посадите семкитѣ на добритѣ заложи въ себе си и да чакате времето на тѣхното проявяване. Ще кажете, че не е лесно човѣкъ да стане светия. Споредъ мене най-красивиятъ и великъ животъ е животътъ на светията. Той се придобива най-лесно. По-мжно е да станешъ гений, още по-мжно да станешъ талантливъ или обикновенъ човѣкъ. Слѣзешъ ли до положението на грѣшникъ, това е най-мжно. Хората мислятъ, че лесно е да станешъ грѣшникъ. Не, това е най-мжната наука и изкуство. Колкото е мжно да стане човѣкъ грѣшникъ, толкова е лесно да стане светия.

Понѣкога слушате да се говори лошо за жената, че тя е внесла грѣха въ свѣта. Други пъкъ нападатъ мжжа. Като изучавамъ този въпросъ, азъ намирамъ, че нѣма по-лошо сжщество въ свѣта отъ жената и отъ мжжа, но сжщевременно нѣма по-добро сжщество отъ жената и отъ мжжа. Отъ човѣка зависи, коя страна ще прояви — добрата или лошата. Днесъ

нито мъжът може да бжде идеалъ за жената, нито жената за мъжа. Идеалъ на човѣшката душа може да бжде онзи първиченъ човѣшки образъ, за който се казва въ Битието, че билъ създаденъ по образъ и подобие Божие. За да постигне своя идеалъ, човѣкъ е правилъ и продължава да прави усилия. Презъ какви положения не е минавалъ той въ своитѣ животи, какви ли препятствия не е срѣщалъ, но стремежътъ му, да се върне къмъ своя първиченъ образъ, не е изгасналъ. Като царъ и владика, като ученъ и простъ, съзнателно или несъзнателно, човѣкъ неотклонно следва пътя на своята душа. Човѣкъ се стреми да опредѣли отношенията си къмъ Бога. Съ това той е разрешилъ единъ отъ важнитѣ въпроси на живота. Отъ добритѣ отношения на човѣка зависи неговиятъ сегашенъ и бждещъ успѣхъ.

Една отъ основнитѣ мисли на тази лекция е да придобиете живота на светията. Светията е всѣкога доволенъ. Вие не можете да видите на лицето му бръчка отъ недоволство. И въ ада, и въ рая да го изпратите, той всѣкога е доволенъ. Защо? Защото отъ всичко се учи. За Божественото той е готовъ на всички жертви. Той очаква да бжде изпратенъ всѣки моментъ на работа, да помага на своитѣ малки братя. Както очаквате деня на пролѣтното равноденствие — 22 мартъ, така очаквайте събуждането на Божественото съзнание, придобиването на новъ животъ. Днесъ

всѣки очаква пробуждането на съзнанието, което наричаме още разцѣвяване на съзнанието.

Сегашнитѣ хора знаятъ, какво значи разцѣвяване на съзнанието. Тѣ сж го изпитали върху себе си. но не могат да го задържатъ — скоро заспиватъ. И съзнанието имъ ту се пробужда, ту заспива. Щомъ се прояви Божествениятъ животъ въ човѣка, той минава въ категорията па светиитѣ. Азъ не говоря за онѣзи светии, които се раждатъ и умиратъ. Азъ говоря за светии, за които може да се каже, че сж родени отъ Духъ и вода. За тѣхъ пѣкъ Писанието казва: „Ако не се роди човѣкъ изново, нѣма да влѣзе въ Царството Божие.“ За да дойде до новораждането, човѣкъ трѣбва да изучава новия животъ, т. е. живота, който Богъ е вложилъ въ него. Що се отнася до живота на миналото, тамъ нѣма какво да се учи. Миналиятъ животъ е пълненъ съ отрицателни прояви, а сегашниятъ води човѣка къмъ положителното. Като наблюдавате детето, вие виждате въ него и двата живота: миналия и настоящия. Когато миналиятъ животъ се проявява, детето изглежда като старецъ. Щомъ се прояви настоящиятъ животъ, лицето на детето става свѣтло и красиво. Божественото е въ настоящето. Миналиятъ и сегашниятъ животъ въ човѣка сж въ постоянна борба. Слушате нѣкой да казва, че иска да направи едно добро, да се прояви. На другия день го виждате съ потъмнѣло лице, недоволенъ отъ себе си и каз-

ва: Тази работа не е за мене. Той ту пада, ту става, докато единъ день се освободи отъ старото и влѣзе въ новия животъ.

Борбата, която става въ човѣка, е неизбежна. Не се смущавайте отъ тази борба. Както сте създали миналото, така трѣбва да го подчините на новото, да му станете господари. Спасението седи въ това, да станете господари на миналото. Какво значи, да стане човѣкъ господарь на своето минало? Това значи, да преодолѣе всички спънки, всички мжчноти, които той самъ е създалъ. Мжчнотиитѣ, спънкитѣ и слабоститѣ на човѣка сж остатъци отъ неговия миналъ животъ. Отъ желанието и съзнанието на човѣка зависи справянето му съ мжчнотиитѣ на неговия животъ.

Единъ човѣкъ пилъ цѣли 20 години, презъ което време пропиля всичкото си богатство и останалъ последенъ сиромасъ. Най-после дошълъ деньтъ на пробуждането на съзнанието му. Той отишълъ въ една кръчма и заповѣдалъ да му донесатъ една чаша вино и една чаша вода. Турилъ и дветѣ чаши предъ себе си, погледналъ първо къмъ чашата съ виното и казалъ: Досега ти ми бѣше господарь. Докато ходѣхъ по твоя умъ, всичко изпихъ. Той турилъ настрана чашата съ виното и казалъ: Отсега нататъкъ азъ ще ти бжда господарь! Следъ това дигналъ чашата съ водата и я изпилъ. На излизане отъ кръчмата, той заплатилъ виното на кръчмаря и вече не стѣпилъ въ ни-

коя кръчма. Той се увѣрилъ, че може да бжде господарь на своитѣ слабости.

Следователно, разрешението на задачитѣ седи въ това, да стане човѣкъ господарь на низшето съзнание въ себе си. Човѣкъ не може да нарушава ония закони, които Богъ е поставилъ въ живота. Човѣкъ не може да измѣня Божествения планъ. Като знаете това, всички трѣбва да работите за реализиране на този планъ. Докато работите въ съгласие съ Бога, вие ще се ползвате отъ всичко, което Той е създалъ. Поставете на първо мѣсто въ живота си изпълнението на волята Божия, а после своята. Тогава и вие можете да кажете като Христа: „Който изпълнява волята Божия, той ми е майка, братъ, сестра и приятель“.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мждрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

✱

10. Лекция отъ Учителя, държана на
29. октомврий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Четиритѣ полета

Размишление.

Чете се резюме на темата: „Ползата отъ скърбитѣ и страданията“.

Тема за следния пѣтъ: „Специфичното на добрия и на лошия животъ“.

Често слушате да се говори, че животътъ билъ лошъ, че хората били лоши и т. н. Колкото и да е лошъ човѣкъ, все има нѣщо хубаво и добро въ него, което може да еволюира. За да се развива доброто въ човѣка, той трѣбва да бжде искренъ въ себе си. Ако се натъкне на странични работи и се увлѣче въ тѣхъ, човѣкъ се отклонява отъ правия пѣтъ на живота. Страничните работи, които отклоняватъ човѣка отъ правата мисль или отъ правия пѣтъ, могатъ да бждатъ изъ областта на науката, на религията, на изкуството и т. н. Запримѣръ, нѣкой човѣкъ се увлѣче въ въпроса за еволюцията и постоянно мисли върху него. Каквото явление види въ живота или въ природата, той се мжчи да го обясни съ еволюцията, вследствие на което дохожда до криви заключения. Като се спира върху въпроса за еволюцията, човѣкъ трѣбва да го разглежда научно, по същество, безъ да се сили да го отрича или потвърждава. Ако

единъ фактъ е действителенъ, нѣма защо да се отрича. Трѣбва да се намѣри мѣстото на този фактъ. Кога се отрича единъ фактъ? Когато не може да се намѣри неговото мѣсто.

Какво значи, да намѣрите мѣстото на единъ фактъ? Представете си, че сте разглобили часовника си, да го чистите. Виждате, че има доста винтове, които трѣбва да се поставятъ на мѣстата имъ. Като започнете да сглобявате часовника, вие поставяте всѣки винтъ на мѣстото му, но единъ отъ винтоветъ остава навънъ, не знаете, отде сте го извадили. Като опитвате тукъ-тамъ, най-после решавате, че този винтъ не е отъ часовника ви, и го туряте настрана. Завеждате часовника, но оставате изненадани — не работи. Чудите се, коя е причината, че часовникътъ ви не работи. Пакъ правите опити, да настаните нѣкъде винта. Тукъ го туряте, тамъ го туряте, докато най-после го поставяте на мѣстото му. Щомъ настаните винта на неговото мѣсто, часовникътъ започва да работи. Ако не знаете, кжде е мѣстото на винта, ще кажете, че и безъ него може. — Не може безъ този винтъ. Нѣкой казва: Безъ знание може. — Не може безъ знание. Само тогава човѣкъ може да каже, че и безъ знание ще живѣе, когато не разбира, кжде да постави знанието. Знанието е толкова необходимо въ живота, колкото винтътъ въ часовника. Ако знаете, кжде да поставите винта, часовникътъ ви ще върви. Какво представя винтътъ въ човѣшкия животъ? Винтътъ може

да се уподоби на човѣшкитѣ мисли и чувства. Човѣкъ трѣбва да знае, къде е мѣстото на всѣка негова мисълъ и на всѣко негово чувство и да ги постави на опредѣленитѣ имъ мѣста. Щомъ ги тури на мѣстата имъ, работитѣ му ще вървятъ добре.

Когато изучавате живота, вие казвате, че нѣкои нѣща не сж на мѣсто. Такива заключения се правятъ най-много въ любовъта. Срѣщате една възрастна жена и единъ младъ момъкъ и забелязвате, че възрастната жена обича момъка. Вие се чудите на тази любовъ, намирате, че не е на мѣсто, че има нѣщо неестествено. Кое е неестественото въ любовъта имъ? Споредъ васъ неестественото седи въ това, че тя е възрастна, а той младъ. Какво лошо има въ тази любовъ? Въ любовъта всичко е чисто. Свещено нѣщо е любовъта. Който се мѣси въ любовъта на двама души, той противодействува на Божия Духъ. Ако двама души се обичатъ, Богъ е между тѣхъ. Тѣ сж две рѣки, които се сливатъ въ една и продължаватъ да текатъ заедно. Любовъта не зависи отъ човѣшката воля. Каже ли нѣкой, че иска да обича, или да го обичатъ, нѣма да постигне желанието си. Любовъта иде независимо волята на човѣка. Има случаи, когато, безъ да иска човѣкъ, любовъта му се налага. Той не обича нѣкого, но му се налага да го обича. Ако две рѣки извираатъ отъ две различни мѣста и се вливатъ въ една и сжща долина, отъ тѣхъ ли зависи това? Тѣ се втичатъ на

едно мѣсто по нѣкаква природна необходимостъ. Ако при сливането си дветѣ рѣки образуватъ една по-голѣма рѣка, съ по-силно течение, има ли нѣщо лошо въ това? Като тече, голѣмата рѣка влочи голѣми и малки камъни, изчиства пѣтя, прави нѣкакво преобразование. Въ този смисълъ, любовта на дветѣ рѣки върши добра работа.

Като говоримъ за любовта, ние се спираме върху най-чистата любовъ — майчината. Тя служи като филтъръ. Сжщо така чиста любовъ е и бащината И тя служи като филтъръ. Чиста любовъ е още любовта на брата и на сестрата. И тѣхната любовъ служи като филтъръ. Майката, бащата, братътъ и сестрата представятъ полета, презъ които минава любовта. Обаче, това, което майката предава съ своята любовъ, бащата не може да го предаде; и това, което бащата предава съ своята любовъ, майката не може да го предаде. Това, което братътъ предава съ своята любовъ, сестрата не може да го предаде; това пъкъ, което сестрата предава съ своята любовъ, братътъ не може да го предаде. Значи, въ любовта на майката има нѣщо специфично, което липсва въ любовта на бащата, на брата и на сестрата. За да се яви въ своята пълнота, любовта трѣбва да мине презъ четири различни полета. Презъ всѣка срѣда тя предава нѣщо специфично. Ако не бѣше така, тогава сестрата и братътъ, запримѣръ, щѣха да бждатъ безпредметни. Ако бащата може да предаде това

което братът дава съ своята любовъ, последниятъ щѣше да бжде безъ значение. И ако майката можеше да предаде това, което сестрата дава, последната нѣмаше да има никакво значение. Въ сжщностъ, и майката, и бащата, и братътъ, и сестрата иматъ своето специфично значение за любовта.

Следователно, за да разберете любовта, вие трѣбва да сте я получили отъ четиритѣ различни срѣди: отъ майката, отъ бащата, отъ брата и отъ сестрата. Съ други думи казано: вие не можете да разберете любовта вѣнъ отъ майката, отъ бащата, отъ брата и отъ сестрата. Може да има още много полета, презъ които любовта се проявява, но за васъ сж важни тия четири.

Като ученици на Велика Школа, вие трѣбва да изучите четиритѣ вида любовъ, въ всичкитѣ ѣ подробности, и да ги различавате една отъ друга. Каквото различие да сжществува между любовта на една майка и на друга, все пакъ има нѣщо общо, което я опредѣля като майчина любовъ. Сжщото се отнася и за останалитѣ три вида любовъ.

Какъ познавате, че нѣкой човѣкъ ви обича? Отличително качество на любовта е даването. Въ който свѣтъ и да се проявява, любовта всѣкога дава. На физическия свѣтъ любовта се изявява съ материално даване. Който ви обича, той е готовъ да раздѣли хапката си съ васъ. Като дойде до проява на своитѣ чувства, т. е. до проява на любовта въ

астралния свѣтъ, онзи, който ви обича, ще раздѣли съ васъ дрехитѣ си. Ако има две покривки за завиване, едната ще даде на васъ. Натъкнете ли се на любовта му въ умствения свѣтъ, той е готовъ да сподѣли съ васъ своята свещена идея. Изобщо, който люби, той отваря сърдцето си за своя възлюбенъ. Когато двама души се обичатъ, тѣ се отварятъ единъ за другъ, както цвѣтята за слънчевитѣ лъчи. Вечеръ, когато слънцето залѣзва, цвѣтята се затварятъ. Така се затварятъ хората, когато не се обичатъ. Нѣкой казва, че едни-кои се обичатъ. Какъ познавате това? Любовта материална ли е? Може ли да видите любовта на двама души? Щомъ казвате, че се обичатъ, вие виждате нѣщо особено въ тѣхъ. Отъ особено то, което виждате, вие си правите заключения.

Когато люби, човѣкъ се промѣня. Дали е старъ или младъ, щомъ люби, човѣкъ се преобразява. И бабата, като се влюби, хвърля тояжката, престава да пѣшка и току се оглежда въ огледалото, намира, че не е толкова стара. Не е смѣшно, че бабата и дѣдото могатъ да се влюбятъ. Като се влюбятъ, тѣ постоянно говорятъ за любовта. Нѣма по-интересенъ и смисленъ въпросъ отъ любовта. Тя обединява всички хора; тя осмисля живота. Вънъ отъ любовта животътъ не може да се прояви. Тя внася потикъ, импулсъ въ човѣка въ всѣко направление. Щомъ човѣкъ има нѣкакъвъ потикъ, нѣкакъвъ вътрешенъ стремежъ къмъ нѣщо, той се намира подъ влиянието на лю-

бовъта. Дали съзнава това, не е важно. За човѣка е важно да се грѣе на лжчитѣ на любовъта, да разширява сърдцето си, да се импулсира къмъ нѣщо. Човѣкъ трѣбва широко да отвори сърдцето си за любовъта, за да осмисли живота си. Безъ любовъ животътъ се превръща въ пустиня.

Всички хора търсятъ любовъта, говорятъ за нея, въпрѣки това не я разбиратъ и се питатъ: Какво нѣщо е любовъта? Любовъта е онази велика, мощна сила, която повдига всички тежести на човѣка. Тя го освобождава отъ всѣкакво робство. Тя го спасява отъ всички мжнотии и нещастия. Наредъ съ любовъта работятъ и други мощни сили, които взаимно се допълватъ. Но първата задача на човѣка е да научи и приложи онѣзи естествени отношения, които любовъта изисква. Любовъта внася свѣтлина въ ума на човѣка и разширява сърдцето. Това сж необходими условия за работа. Безъ свѣтлина на ума и безъ широта на сърдцето, човѣкъ нищо не може да постигне. Любовъта лѣкува, премахва причинитѣ на болеститѣ. Обаче, ако силитѣ на любовъта се изопачатъ, вмѣсто да се разширява, вмѣсто да се повдига, човѣкъ изпитва известни вжтрешни ограничения, които впоследствие ставатъ причина за болести, за психически разстройства. Ние говоримъ за правилнитѣ прояви на любовъта, а не за изопачената човѣшка любовъ. Въ изопачената любовъ има ревностъ, страхъ да не се изгуби обекта на любовъта. При истин-

ската любовъ човѣкъ придобива, но не губи. Любовта изключва всѣкакви противоречия. Въ човѣшката любовъ, обаче, има голѣми противоречия.

Като се натъкватъ на противоречията на своята любовъ, хората се обезсърдчаватъ, разочароватъ и се отказватъ отъ любовта. Едни се разочароватъ въ любовта, други — въ морала и казватъ, че нѣма моралъ въ свѣта. При сегашнитѣ условия на живота моралътъ е относителенъ. За вегетарианеца е неморално да коли овце и да яде месото имъ. За вълка това е морално. Той мисли, че овцетѣ сж създадени за него. И месоядецътъ казва, че отъ Бога е наредено да се колятъ говедата за храна на човѣка. Христосъ е казалъ: „Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нѣмате животъ въ себе си“. Който разглежда този стихъ въ букваленъ смисълъ, ще оправдае месоядството. За да разберете Христовитѣ думи, вие трѣбва да проникнете въ тѣхния вътрешенъ смисълъ. За това се иска вътрешно прозрение. Който е дошълъ до вътрешно разбиране на нѣщата, той не пита, трѣбва ли да яде човѣкъ месо, или не трѣбва. На този въпросъ може да се отговори по следния начинъ: ако си отъ вълча порода, ще ядешъ месо; ако си отъ овча порода, ще пасешъ трева. Ако произхождашъ отъ овца, ще бждешъ вегетарианецъ. Който е отъ вълча порода, той може при известни условия да се храни съ месо, а при други — съ растителна храна.

Овцата, обаче, никога не може да яде месо. При каквито условия и да се намъри, тя всъкога ще се храни съ трева.

При сегашнитъ условия на живота за предпочитане е човѣкъ да бжде вегетарианецъ. Месната храна внася въ организма на човѣка отрицателни елементи, съ които той мъчно се справя. Тѣ се отразяватъ вредно върху физическия и психическия му животъ. За низшитъ животни месната храна е необходима, но за единъ по-високъ животъ, какъвто е човѣшкиятъ, месната храна е вредна. Тя спъва човѣка въ процеса на неговата еволюция. Съ каквата храна се храни човѣкъ, такива елементи внася въ кръвта си. Нечисто е месото на сегашнитъ млѣкопитаещи, съ които човѣкъ се храни. Като знае това, той трѣбва да пази чистотата на своята кръвъ, защото отъ нея зависи здравето, отъ нея зависи и психическото му състояние.

Като ученици на окултна школа, вие трѣбва да разрешите първо въпроса съ физическата храна, а после и съ духовната. Физическата храна трѣбва да бжде разнообразна, но природосъобразна. При това, колкото по-високо стои човѣкъ въ развитието си, толкова по-чиста храна трѣбва да употребява. Сжщо така човѣкъ трѣбва да обръща внимание и на духовната храна, която се изразява въ неговитъ мисли, чувства, желания и вѣрвания. Ако продължава да се храни съ старитъ вѣрвания на дѣди и прадѣди, човѣкъ не може да про-

гресира. Тръбва ли да се връща назадъ въ развитието си? Съвременниятъ човѣкъ има високи идеали. Днесъ всѣки човѣкъ се стреми къмъ освобождение. Той иска да бжде физически, органически и психически свободенъ. За да се домогне до тази свобода, човѣкъ трѣбва да води чистъ и светъ животъ. Разумностъ, чистота и светостъ се иска отъ всички хора, за да се освободятъ отъ външнитѣ и вътрешни ограничения, отъ външното и вътрешно робство.

Сегашнитѣ хора отдаватъ неуспѣха си на външнитѣ условия. Мнозина мислятъ, че ако сж богати, ще постигнатъ много нѣща. Въ сжщностъ, богатитѣ хора постигнали ли сж всичко? Външниятъ имъ животъ донѣкжде е уреденъ, но вътрешниятъ не е. Вътрешнитѣ възможности не зависятъ отъ външнитѣ условия. И бедниятъ, и богатиятъ човѣкъ иматъ своитѣ положителни и отрицателни чѣрти. Богатството и сиромашията сж преходни състояния, презъ които всѣки човѣкъ минава. Когато влиза въ по-висока областъ на живота, човѣкъ трѣбва да мине презъ сиромашията, да се откаже отъ своитѣ стари навици и разбирания. Като осиромашее напълно, той влиза въ по-висока областъ на духовния животъ. Щомъ влѣзе въ новия животъ, човѣкъ започва да забогатява. Забогатяването показва, че той е миналъ отъ неблагоприятни въ благоприятни условия на живота.

Забогатяването показва, че на човѣка

сж ладени добри условия да работи върху себе си, да се усъвършенствува. Щомъ придобие нѣщо ново, пакъ ще го поставятъ при условия да осиромашее, да се откаже отъ нѣкои стари навици. Следъ това пакъ ще забогатѣе. По този начинъ човѣкъ ще минава отъ едно състояние въ друго и постепенно ще се издига. Който иска да се развива правилно, да върви въ Божествения пѣтъ, непременно ще минава презъ сиромашията, докато се откаже отъ всичко старо. И Христосъ говори за самоотричането. Той съветва хората да внасятъ съкровищата си тамъ, дето не се губятъ. Какво ще стане съ вашия капиталъ, ако го вложите въ нѣкоя несигурна банка? Банката може да фалира, и паритѣ ще изчезнатъ. Най-сигурната банка е Божествената. Какъ ще занесете паритѣ си въ тази банка? Чрезъ нѣкой беденъ, но добъръ човѣкъ. Ако имате хиляда лева на разположение. дайте ги на нѣкой беденъ, който се нуждае отъ тѣхъ. Той ще вземе паритѣ, ще си послужи съ тѣхъ, ще благодари на Бога, ще благодари и на васъ. По този начинъ той изпраща тия пари въ Божествената банка, дето нито молецъ, нито крадецъ влиза.

Да се върнемъ къмъ основната мисль на лекцията — за любовта. Който люби, той всичко може да постигне. Кажe ли нѣкой, че не може да направи това или онова, той е боленъ. Само болниятъ не може да работи и се нуждае отъ чужда помощъ. Здравиятъ, обаче,

самъ си услужва, а сжщевременно помага и на ближния си. Който люби, той е здравъ човѣкъ; който не люби, той е боленъ. Следователно, който люби, всѣкога е готовъ да услужва и на себе си, и на близкитѣ си. Който не люби, той се нуждае отъ прислужници. Като знаете това, трѣбва ли да осждадете онзи, който люби? Щомъ люби, той е здравъ човѣкъ. Той има сила, енергия въ себе си, да помага на близкитѣ си — на всички дава по нѣщо. Болниятъ, обаче, само заповѣдва. Кое е за предпочитане: да обича човѣкъ, или да не обича? За предпочитане е любовта предъ безлюбие-то. Въпрѣки това, често слушате майката да съветва дъщеря си да се пази отъ любовта. Тя предпазва дъщеря си отъ неразбраната любовъ. Съ съвета си тя иска да ѝ каже, да не влага всичкия си капиталъ въ банка, на която основитѣ сж разколебани. И на васъ казвамъ: Не влагайте всичката си любовъ, всичкото си сърдце въ човѣкъ, който всѣки день се мѣни. Утре този човѣкъ ще измѣни на любовта ви, и вие ще страдате. Ако искате да вложите нѣщо въ банката на нѣкой човѣкъ, вложете само излишното, т. е. частъ отъ изобилието си, а не всичкия си капиталъ. Вложете ли цѣлия си капиталъ, вие сте пропаднали. Искате ли да не губите нищо, вложете цѣлия си капиталъ. т. е. ума, сърдцето, волята, душата и духа си, въ Божествената банка. Вложете капитала си въ Бога т. е. въ любовта.

Въ живота сжществуватъ три важни за-

кона: законъ за цѣлото, законъ за множеството и законъ за частитѣ. Първиятъ законъ наричаме законъ на Бога, вториятъ — законъ за ближния, а третиятъ — законъ за самия себе. Първиятъ законъ включва всичко въ себе си. Следователно, ако имате любовъ къмъ Бога, вие ще имате любовъ и къмъ ближния и къмъ себе си, защото и двата закона се включватъ въ първия. Нѣмате ли любовъ къмъ Бога, не можете да имате любовъ и къмъ ближния си. Ако не обичате Бога, не можете да обичате нито ближния си, нито себе си. Надъ всичко стои любовта къмъ Бога. После идатъ любовта къмъ мнозинството и къмъ частитѣ.

Човѣкъ трѣбва да работи съ законитѣ на любовта, за да разбере вътрешния смисълъ на живота. Днесъ хората се срамуватъ отъ любовта, вследствие на което не разбиратъ живота. Когато запитватъ нѣкого, обича ли, или не, той отказва, че обича, срамъ го е да се признае. Той не говори истината. Като го питатъ, дали люби нѣкого, той трѣбва да каже: Съжалявамъ, че още не обичамъ, както трѣбва. Бихъ желалъ да обичамъ повече, отколкото сега обичамъ. Не се срамувайте отъ любовта. Когато нѣкой крие любовта си, той прави това по две съображения: или любовта му не е правилна, или се крие отъ хората, да не му попрѣчатъ нѣщо. Дойдете ли до любовта, не се страхувайте отъ нея, нито се срамувайте. Ние говоримъ за

онази любовъ, която е необходимостъ за човѣшката душа и за човѣшкото сърдце. Ние не говоримъ за изопачената любовъ на младитѣ.

Следователно, разбирайте любовта въ нейната чистота и светостъ. Не хвърляйте петна върху Божествената любовъ. Обичайте съ сърдцето на ангелитѣ. Ако единъ ангелъ дойде на земята, той ще обича на всѣко време. За любовта нѣма време, нѣма и възраст. Любовта изключва всѣкакъвъ грѣхъ и престѣпление. Велико нѣщо е човѣкъ да обича! Да любишъ, това е най великата работа, която човѣкъ може да свърши на земята. Не се отказвайте отъ любовта, на каквато възраст и да ви посети. Не е важно възрастта, важно е да предадете Божественото въ всичката му чистота. Ако можете да предадете Божественото на нѣкого, той цѣлъ животъ ще го помни. Божественото никога не се забравя. Презъ каквито изпитания да минава, човѣкъ всѣкога ще помни, че е получилъ нѣщо Божествено, че е позналъ любовта, позналъ е Бога въ човѣка. Христосъ казва: „Любете се единъ другъ!“ Ако човѣкъ се отказва отъ любовта, не се ли намира въ положението на Петра, който три пѣти се отрече отъ Христа? Откажете ли се отъ любовта, вие разпѣвате Бога въ себе си. Не разпѣвайте Бога, но кажете си: Както Богъ люби, така и азъ ще любя. Когато говорятъ за любовта, хората се затварятъ въ себе си, не я приематъ. Защо? Подъ думата „любовъ“ тѣ разбиратъ влюбването, настроенията, времен-

нитѣ чувства, които водятъ къмъ разочарования. Това не е любовъ. И до днесъ още хората не сж разбрали любовта.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ ново разбиране на любовта. Това може да се постигне, когато всѣки прояви любовта така, както е въ него поставена. Не е въпросъ, какво другитѣ хора казватъ, какво говорятъ ученитѣ и философитѣ. За мене е важно, какъ азъ разбирамъ любовта, дълбоко въ себе си, споредъ както Богъ е опредѣлилъ. Какъ трѣбва да се обичаме? Изявлението на любовта не седи въ даване на материални блага: пари, храна, кжщи и др. Отъ тия блага, именно, хората умиратъ. Много хора сж умрѣли отъ преяждане; много хора сж умрѣли отъ голѣми богатства; много хора сж умрѣли отъ затваряне въ кжщи. Затворницитѣ живѣятъ въ кжщи, но отъ любовъ къмъ тѣхъ ли сж направени тѣзи кжщи?

Искате ли да имате правилни отношения къмъ хората, спазвайте следнитѣ правила: Давайте на човѣка това, безъ което той не може да живѣе! Вземайте отъ човѣка това, безъ което ти не можешъ да живѣешъ! Видишъ ли, че нѣкой се дави, влѣзъ въ водата и го извади навънъ. Въ дадения моментъ той се нуждае отъ въздухъ. Извади го на въздуха и не философствувай повече. Той не може да живѣе безъ въздухъ. Въ случая ти си въ състояние да му дадешъ това, безъ което той не може. После пъкъ ти ще вземешъ отъ него това, безъ което

не можешъ. Защо трѣбва човѣкъ да отива при Бога? За да получи отъ Него това, безъ което не може. Не отиде ли при Бога да вземе онова, което му е нужно, той е загубенъ. Като отиде при Бога, Богъ простира ржката си къмъ него и го благославя.

Следователно, простири ржката си къмъ давещия, да му дадешъ това, отъ което той се нуждае, за да простре и Богъ ржката си къмъ тебе, да вземешъ отъ Него това, отъ което се нуждаешъ. Каквито сж отношенията на човѣка къмъ ближния му, такива ще бждатъ отношенията на Бога къмъ човѣка. Прострешъ ли ржката си къмъ давещия, ще видишъ простряната дѣсница на Бога къмъ тебе. Благослови ближния си, за да бждешъ и ти благословенъ. Не прострешъ ли ржката си къмъ ближния си, и Божията ржка нѣма да се простре къмъ тебе. Това е Божиятъ законъ, въ който нѣма никакво лицеприятие. Христосъ е изказалъ този законъ съ думитѣ: „Съ каквато мѣрка мѣришъ, съ такава ще ти се отмѣри“. Този законъ е еднакъвъ и за земята, и за небето. Искате ли да подобрите земния си животъ, приложете този законъ въ отношенията си къмъ хорага. Никой не може да бжде обичанъ, ако той не обича Бога. Ако подозирате хората, вие нѣмате отношения къмъ Бога. Ако хорага ви подозиратъ, тѣ нѣматъ отношения къмъ Бога. И въ единия, и въ другия случаи, човѣкъ трѣбва да възстанови от-

ношенията си къмъ Бога. Изправете отношенията си къмъ Първата Причина, за да видите красотата и величието на свѣта, да видите красотата и доброто, което е скрито въ вашия ближенъ.

Като говоря за правилни отношения къмъ Първата Причина, азъ имамъ желание да вървите напредъ, да не се колебаете и съмнявате. Всички хора се намиратъ на границата на единъ преходенъ свѣтъ. За да минатъ тази граница и да видятъ простряна Божията ржка върху себе си, тѣ трѣбва да оставатъ настрана раницитѣ си, пълни съ стари и криви разбирания за живота, за природата, за Бога, и да тръгнатъ напредъ, безъ товаръ, като малки, разумни деца. Ще кажете, че Богъ не гледа къмъ васъ благосклонно. Отъ васъ зависи да гледа благосклонно. Ако сте смѣли и решителни и прострете ржката си къмъ вашия ближенъ, и Богъ ще простре ржката си къмъ васъ. Ако оттеглите ржката си отъ вашия ближенъ, и Богъ ще оттегли ржката си отъ васъ. Ако умътъ, сърдцето и волята ви сж въ единство, и Божиятъ Духъ ще бжде въ единство съ васъ.

Азъ виждамъ желанието на всички хора да минатъ границата, но виждамъ и спънкитѣ, които ги спиратъ. Щомъ се намѣрятъ предъ нѣкаква спънка, тѣ спиратъ движението си и се готвятъ да се върнатъ назадъ. Не, никакво връщане назадъ. Бждете смѣли да вървите

напредъ. Ако сгрѣшите, ще се изправите и пакъ ще продължите напредъ. Ще грѣшите, ще се изправяте, докато дойдете до идеално разрешение на въпроситѣ. Така постѣпватъ и възвишенитѣ същества. Не се смущавайте, ако видите, че нѣкои нѣща не сѣ направени, както трѣбва. Единъ день тѣ ще се изправятъ, ще бждатъ приятни за гледане. Какво лошо има въ цѣлувката на нѣкой човѣкъ, който въ миналото ви е мушкалъ съ ножъ? За предпочитане е цѣлувката му, макаръ и да не е още чиста и безкористна, отколкото ножа му, съ който може да отнеме живота ви. Ще дойде день, когато цѣлувката му ще се превърне въ благородно и велико дѣло. Той ще дойде при васъ въ такъвъ моментъ, когато никой не може да ви помогне. Ако сте търговецъ, който се намира предъ фалиментъ, той ще извади отъ кесията си една голѣма сума и ще ви подкрепи. Тогава вие ще забравите и ножа, и цѣлувката му и ще благодарите, че е спасилъ честта и живота ви. Бубата не остава всѣкога буба. Отъ буба тя се превръща въ пашкулъ, отъ който следъ време изхвърква навънъ, като пеперудка, и каца отъ цвѣтъ на цвѣтъ, да събира сладкия нектаръ на цвѣтята.

Не губете вѣра въ новото, което е вече предъ нозетѣ ви. Приемете го съ отворени умове, сърдца и души, защото само то е въ състояние да ви повдигне, да минете свободно границата на преходния свѣтъ.

— Само проявената Божия Лю-
бовъ, само проявената Божия Мж-
дрость, само проявената Божия Исти-
на носятъ пълния животъ.

*

11. Лекция отъ Учителя, държана на
5. ноемврий, 1930 г. София.—Изгрѣвъ.

Правилно отношение къмъ числата

Размишление.

Чете се темата: „Специфичното въ добрия и въ лошия животъ“.

Тема за следния път: „Произходъ на злото“.

Има смисълъ да се говори за произходъ на злото, защото, само по себе си, злото е ограничено, има начало и край. Следователно, злото е произлѣзло отъ нѣщо. Като контрастъ на злото се явява доброто, което нѣма начало и край, т. е. не е ограничено. Ето защо, можемъ да говоримъ само за произходъ на злото, но не и на доброто. Такъвъ контрастъ съществува между обикновения човѣшки животъ, въ който и злото, и доброто се проявяватъ, и Божествения животъ, въ който само доброто се проявява.

Мнозина искатъ да бждатъ щастливи, силни, учени и, каквото кажатъ, да стане. Възможно ли е, сегашниятъ човѣкъ, съ своя организъмъ, съ сегашнитѣ си разбирания за живота и природата, да има такива качества? Може ли върбата да притежава здравината и издържливостта на джба? Въ какво седи си-

лата на човѣка? Ако разглеждаме човѣка като физическо сѣщество, силата му седи въ неговитѣ мускули. Ако разглеждаме човѣка въ умствено отношение, силата му седи въ неговия умъ. И най-после, ако го разглеждаме въ духовно отношение, силата му седи въ неговия духъ — най-възвишената проява на човѣка. Следователно, първо човѣкъ трѣбва да бжде силенъ по тѣло, после — по умъ и най-после — по духъ. Какво придобива човѣкъ, ако е силенъ? Който е силенъ по тѣло, по умъ и по духъ, той е богатъ човѣкъ. Богатиятъ тежи повече отъ бедния, понеже притежава повече ценности. Слабиятъ по тѣло, по умъ и по духъ е беденъ човѣкъ. Бедниятъ тежи малко. Той е лишенъ отъ ония ценности, които правятъ човѣка стабиленъ. Той нѣма основа, на която да се крепи.

Човѣкъ може да бжде силенъ, добъръ и уменъ и като богатъ, и като беденъ. Това показва, че тия качества сѣ вътрешни, а не външни. Вътрешното богатство и сиромашия правятъ човѣка богатъ или сиромашъ, а не външното. Силата, разумността и доброта на човѣка сѣ тѣсно свързани. Който не е добъръ, той не може да бжде разуменъ. Когато разумниятъ срещне препятствия въ живота си, съ ума си той преценява, колко сѣ голѣми, за да знае, какъ да ги премахне. Следъ това ще си послужи и съ физическата сила. Запримѣръ, болестъта е препятствие, съ което човѣкъ трѣбва правилно да се справи. Разум-

ниятъ ще намѣри начинъ лесно да се справи съ болестъта, а неразумниятъ ще каже, че Богъ е опредѣлилъ той да боледува. Отде знае това? Билъ ли е при Бога, да види, какъ Богъ нарежда нѣщата? Ще възразите, че никой не е присѣствувалъ при създаването на свѣта. Въпрѣки това хората четатъ, какво е писалъ Мойсей по този въпросъ и вѣрватъ на думитъ му. И Мойсей не е присѣствувалъ при създаването на свѣта, но той черпилъ сведения отъ египетскитъ библиотеки, ималъ известно откровение по този въпросъ и следъ това е писалъ.

Всѣки човѣкъ има нѣкакво откровение, малко или голѣмо, въ зависимостъ отъ голѣмината на прозореца, презъ който влиза свѣтлината. Презъ малкъ прозорецъ влиза малко свѣтлина. Следователно, и откровението е ограничено. Какво откровение е това, което влиза презъ прозорецъ, който има по 30 сантиметра широчина и височина? Другъ е въпросътъ, ако откровението, което човѣкъ получава, минава презъ прозорецъ, който има два метра широчина и височина.

Въ пѣтя на своето развитие, човѣкъ се издига все по-високо, вследствие на което виждаме различието между сегашния човѣкъ и онзи, който е живѣлъ въ времето на Христа. Ако отидемъ още по-далечъ, преди Христа, разликата е по-голѣма. Въ умствено и въ духовно отношение съвременниятъ човѣкъ се е издигналъ високо надъ своитъ предци, но и

той има още много да работи. Обаче, преди хиляди години е съществувала една човѣшка раса на земята, която по култура е надминавала всички досегашни култури. По това време земята е била рай. Като споменъ отъ тази култура имаме само високитѣ планински върхове, голѣмитѣ морета и океани. Нищо друго не е останало отъ това време. Хорага отъ миналитѣ култури сж били деца на ония отъ високата култура, но не могли да устоягъ на нейнитѣ изисквания, вследствие на което паднали. Едва сега тѣ започватъ отново да се повдигатъ. Тѣзи високо напреднали хора сж живѣли въ времето, когато свѣтътъ се е създавалъ и сж взели участие въ създаването му.

Коя е причината за падането на човѣчеството? Нѣкои казватъ, че злото е причина за падането на човѣчеството. Като дойдатъ до тази причина, тѣ казватъ, че злото трѣбва да се премахне, и започватъ да се борятъ съ него. Въ края на краищата тѣ излизатъ победени. Никой човѣкъ досега, никое възвишено същество не е победило въ борбата си съ злото. Като знаятъ това, възвишенитѣ същества, даже и боговетѣ, не правятъ опитъ да се борятъ съ злото. Тѣ знаятъ, че ако се борятъ съ злото, ще се натъкнатъ на Бога и ще счупятъ главитѣ си. Невъзможно е да се бори човѣкъ съ злото и да излѣзе отъ тази борба здравъ. Затова, именно, Христосъ е казалъ: „Не противи се на злото“. Натъкнешъ ли се на злото,

дай път на доброто въ себе си. Само силитъ на доброто сж въ състояние да се справятъ съ злото.

Следователно, не се борете съ злото, но изучавайте го, вижте, какъвъ е неговиятъ произходъ. Какъ ще си обясните, защо двама приятели се скарватъ? Ако единиятъ отъ тѣхъ каже една обидна дума на другия, последниятъ веднага се отдалечава отъ него. Преди да е чулъ тази дума, той е държалъ приятеля си въ ума, въ съзнанието си, постоянно е мислилъ за него. Щомъ чулъ тази дума, той го изхвърлилъ отъ съзнанието си и престаналъ да мисли за него. Между тия приятели е станало нѣкакво вътрешно стълкновение, вследствие на което и двамата почватъ да си противодействуватъ. Стълконовението, което създава противодействие въ тѣхъ, наричаме зло. Значи, злото се явява тамъ, дето се образува нѣкакво стълкновение.)

Като ученици, вие трѣбва да мислите правилно, да разсждавате, да не правите бързи заключения за нѣщата.

Това, което става между двама приятели, става между човѣка и Бога. Нѣкой човѣкъ вѣрва въ Бога, обича Го, но щомъ обърка работитѣ си, щомъ изгуби нѣщо ценно въ живота си, той се опълчва противъ Господа, държи Го отговоренъ за неуспѣха си. Нѣкой ученикъ пропадналъ на изпита си—държи Бога отговоренъ за неуспѣха си. Момата се оженила, недоволна е отъ живота си — търси ви-

ната въ Господа. Когато срещнете, всички роптаятъ противъ Господа, защо е допусналъ злото въ свѣта. Тѣ сж прави въ едно отношение, а именно: Богъ е допусналъ злото, като сила въ свѣта. Обаче, пита се: Защо е допуснато злото? Злото си върви по свой опредѣленъ пжтъ. Богъ е опредѣлилъ на човѣка да върви въ пжтя на доброто. Кой го тури въ пжтя на злото? Човѣкъ самъ се е отклонилъ отъ своя пжтъ и тръгналъ въ пжтя на злото. При най-малкото отклоняване Богъ предупреждава човѣка да бжде внимателенъ, да не се залавя за работи, които ще го отклонятъ, но той не слуша. Както въ далечного минало, така и днесъ, поради непослушанието си, човѣкъ се отклонява отъ пжтя на доброто и отива въ пжтя на злою. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не е предупреденъ за нещастieto, което ще му се случи. Всѣки човѣкъ е дошълъ на земята да изпълнява волята Божия и да се учи. Отклони ли се отъ своето предназначение и започне да служи на себе си, да изпълнява своята воля, той неизбежно ще се натъкне на злото.

Следователно, човѣкъ е изпратенъ на земята първо да върши волята Божия, а следъ това идатъ останалитѣ нѣща: да става търговецъ, да става богатъ, силенъ, ученъ, да се жени и т. н. Ще възразите: Не трѣбва ли човѣкъ да се жени? Ако на първо мѣсто има предъ видъ волята Божия, човѣкъ може всичко да върши. Той може да стане търговецъ, ученъ, музич-

кантъ, да се жени и т. н. Нѣма ли предъ видъ първо волята Божия, той ще претърпи крахъ въ всичкитѣ си предприятия. Какво щастие може да очаква болната мома отъ женитбата? Преди да се оженятъ, момата и момъкътъ трѣбва да сж готови да изпълнятъ волята Божия. Само здравиятъ човѣкъ има право да се жени. Подъ думата „здравъ човѣкъ“ ние разбираме онзи, който мисли, чувствува и постѣпва право. Какво става днесъ? Днесъ се женятъ повече болни хора и очакватъ да родятъ добри, здрави деца. Това е невъзможно. Момата иска да се ожени, да стане майка, да ражда деца. Момъкътъ иска сжщо да се ожени, да стане баща, да има деца. Огде е дошла тази идея въ човѣка? Преди всичко, раждането е качество на Бога. Само Богъ ражда. Сегашнитѣ хора страдатъ, понеже сж изопачили естествения редъ на нѣщата. Тѣ сж изопачили Божественото, вследствие на което страданията неизбѣжно ги следватъ.

Човѣкъ е дошълъ на земята да се учи, да живѣе правилно, а не да мисли за женене, за раждане на деца. Първата задача на човѣка е да уреди отношенията си съ Бога, а после да уреди и своитѣ работи. Като опредѣли отношенията си къмъ Първата Причина, човѣкъ знае вече, да се жени ли, и за коя мома или за кой момък да се ожени. Богъ има грижа за всички хора. Той знае, какъ да ги съчетае, кои хора си подхождатъ и т. н. Ако сегашнитѣ хора страдатъ въ женитбитѣ си, причината се

крие въ тѣхното непослушание. Тѣ се женятъ безъ съгласието на Бога. Ще кажете, че хората трѣбва да се обичатъ. Това е другъ въпросъ. Страшното е, че сегашнитѣ женитби не сж основани на любовта. Въ желанието си да се ожени, човѣкъ е вложилъ нѣкакви изопачени идеи. Въ сегашнитѣ женитби ще намѣрите всичко, но не и любовъ. Има женитби въ свѣта, които се крепятъ на любовта, но тѣ сж рѣдко. Нѣкои мислятъ, че, като се ожениятъ, ще иматъ условия да се развиватъ. Това е заблуждение. Тѣ забравятъ, че развитието на човѣка, напредването му е предвидено въ Божественния планъ. Тѣй щото, жененъ ли е човѣкъ, или не, условията за неговото развитие сж предвидени. Можете ли да наречете благоприятни условия за развитие тия, при които хората се намиратъ въ постоянни борби? Тъкмо това виждаме днесъ въ повечето семейства. Влѣзете ли въ нѣкое съвременно семейство, ще видите, че майката и бащата сж въ постоянна борба, а оттамъ и децата. Мжжътъ и жената не се разбиратъ, децата — сжщо. Другаде ще видите, че синътъ се е опълчилъ срещу баща си, дъщерята — срещу майка си. Казано е въ Писанието: „Всѣки домъ, раздѣленъ противъ себе си, не може да устои“. Такова е положението на съвременното семейство.

Евреитѣ запитаха Христа, трѣбва ли мжжътъ да даде разводно писмо на жена си, когато я хване въ прелюбодеяние? Христосъ имъ отговори: Мойсей нареди мжжътъ да дава

разводно писмо на жена си, но той направи това заради тѣхното жестокосърдечие. Обаче, отначало не бѣше така. Първоначално мъжътъ и жената трѣбвало да бждатъ свѣрзани въ единъ умъ, въ едно сърдце, въ една душа и въ единъ духъ. Това е било изказано въ стиха: „Човѣкъ ще напусне майка си и баща си, ще се прилепи къмъ жена си и ще образуватъ едно цѣло“. Не се ли спазва този законъ, отношенията между мъжа и жената всѣкога ще бждатъ дисхармонични. Тази дисхармония въ отношенията на всички хора показва тѣхното отклоняване отъ правия пътъ. Цѣлото човѣчество се е отклонило отъ правия пътъ на живота и търси изходъ отъ трудното положение, въ което се намира. Изходенъ пътъ отъ това положение намираме въ методитѣ на различнитѣ религии.

Отъ хиляди години насамъ хората се молятъ на Бога, плачатъ, борятъ се въ себе си, търсятъ начинъ да излѣзатъ отъ кашата на своя животъ, но и досега още не сж излѣзли. Мнозина казватъ, че човѣкъ не може да живѣе самъ, но трѣбва да си намѣри другаръ или другарка, съ които да се разбира. Кой човѣкъ е самъ въ живота? Още съ слизането си на земята, човѣкъ е дошълъ заедно съ много души, съ които е тѣсно свѣрзанъ. Макаръ и въ различни краища на земята, тия души си взаимно помагатъ. Освенъ това, всѣки човѣкъ се намира подъ специалнитѣ грижи на възвишенитѣ сѣщества, които не го оставятъ

самъ. Въ труднитѣ моменти на живота тѣ му се притичатъ на помощъ. Въпрѣки грижитѣ на разумния свѣтъ, хората страдатъ, мжчатъ се, защото забравиха Божиитѣ пѣтища. Тѣ пожелаха да бждатъ като Бога, да се ползувагъ съ абсолютна свобода. Богъ е абсолютно свободенъ, защото има знания, сила, богатства, каквито човѣкъ не притежава. Никой човѣкъ не може да направи това, което Богъ прави. Защо? Не му е позволено. Опиталъ ли се да направи това, което Богъ може да направи, той ще внесе злото въ своя животъ.

Момъкъ се оженва за една мома и веднага я ограничава. Защо? Защото била негова собственостъ. И момата започва да го ограничава, защото билъ нейнъ мжжъ. Тѣ си позволяватъ нѣща, на които нѣматъ право. Преди всичко мжжътъ и жената сж души, излѣзли отъ Бога. Тѣ принадлежатъ на Бога, и никой нѣма право да ги задържа за себе си. Мжжътъ забранява на жена си да гледа чужди мжже, да не се разговаря съ тѣхъ. И жената ограничава мжжа си по сщия начинъ. Ако това е право, тогава и жената, и мжжътъ трѣбваше да бждатъ слѣпи, глухи, нѣми. Така ли е въ сщностъ? Богъ е далъ възможностъ на човѣка да гледа красотата и величието на природата, да възприема нѣжнитѣ пѣсни на изворитѣ, на птицитѣ, сладкия говоръ на хората и т. н. Човѣкъ има очи, уши, носъ, уста, езикъ, за да влиза въ общение съ цѣлата природа. Човѣкъ трѣбва да бжде чистъ изворъ, който да раздава щедро

отъ своето благо. За това е създаденъ той. Кой е виновенъ, че, вмѣсто чистъ изворъ, той се е превърналъ въ каналъ, отъ който тече нечиста и мѣтна вода? Човѣкъ самъ е причина за своя нечистъ животъ. Съ отклоняването си отъ правия пѣтъ, той е изгубилъ своята първоначална чистота. Нечистата материя, която прониква тѣлата на хората, не е нищо друго, освенъ грѣхътъ. Казано е за Христа, че чрезъ кръвта си е измилъ човѣчеството отъ грѣха. И до днесъ още Христосъ продължава да го мие. Това показва, че въ цѣлото човѣчество е влѣзло нѣщо нечисто, отъ което трѣбва да се освободи и очисти.

Сега, като говоря за мъже и жени, азъ разглеждамъ тѣхнитѣ търговски отношения. Като се женятъ, тѣ правятъ една търговска сдѣлка помежду си: мъжътъ се нуждае отъ човѣкъ, който да му прислужва, да чисти кѣщата му, да готви, да отглежда деца. Жената приема тѣзи условия, но срещу това тя иска да бѣде осигурена. Наистина, ако се случи да замине по-рано отъ нея, мъжътъ я осигурява — приписва ѝ голѣма частъ отъ богатството си. Ако не изпълни обещанието си, приживе или следъ смъртта си, жената остава недоволна и започва да съжالياва, че се е продала евтино. Другъ е въпросътъ, ако отношенията на мъжа и на жената сж отношения между души.

И тѣй, искате ли да запазите чистотата на ума и на сърдцето, не допускайте въ себе си

лоши мисли нито за мъжа, нито за жената. Когато женага допуска лоши мисли за мъжа си, тя сама се понижавя. И когато мъжът допуска лоши мисли за жена си, и той се понижавя. За да не се понижават и да запазят достойнството си като души, мъжът и жената трѣбва да се държат на такава висота, каквато имъ е дадена отъ Бога. Щомъ не върватъ въ себе си, тѣ не върватъ и въ Бога. Слушате нѣкой да казва, че и Богъ не знае, защо го е създалъ. Мисли ли по този начинъ, човѣкъ хвърля петно върху истината. Щомъ не познава истината, той се е раздвоилъ въ себе си. Той не вижда единството въ живота, вследствие на което за него всичко се е обезсмилило. Знайте, че Богъ съзнателно е създалъ свѣта и съзнателно е вложилъ доброто въ човѣка. Нѣма сила въ свѣта, която може да отнеме доброто отъ човѣка.

Временно човѣкъ изгубва живота си, като благо, дадено отъ Бога, но пакъ го придобива. Щомъ изправи отношенията си къмъ Бога, животътъ му се дава отново, за да го реализира. Да реализира човѣкъ живота си, това значи, да прецени благата, които му сж дадени, и да ги използва. Не приписвайте своитѣ криви прояви и погрѣшки на Бога. Човѣкъ грѣши, защото дава път на желанието си да бжде господарь, да владѣе свѣта. Всѣки има желание да владѣе нѣщо. Мъжътъ иска да заповѣдва на жената; жената — на мъжа; учителътъ — на ученицитѣ си; господарьтъ — на

слугата си; свещеникътъ — на своитѣ пасоми; майката и бащата — на децата си и т. н. Желанието на човѣка да заповѣдва на нѣкого, показва, че въ него се крие нѣкакво користолюбие. Малцина признаватъ тази чѣрта въ себе си, и затова не могатъ да се освободятъ отъ нея.

Какво придобива човѣкъ, ако може да заповѣдва на хората? За предпочитане е да имате отношение съ хора, които сж разумни, досѣтливи, любещи, които сж готови на услуга преди да сте имъ заповѣдали, отколкото да срещнете такива, на които трѣбва да заповѣдвате на всѣка стѣпка. Само глупавиятъ човѣкъ работи по заповѣди. Разумниятъ избѣгва заповѣдитѣ. Той не обича нито на него да заповѣдватъ, нито той самъ да заповѣдва. Божественото въ човѣка нито заповѣдва, нито търпи заповѣди. Божественото отговаря само на Божественото. Сжщевременно то отговаря само по Божественъ начинъ. Запримѣръ, ако при васъ дойде нѣкой беденъ човѣкъ и пожелае, да му помогнете, както можете и колкото искате, той не постѣпва по Божественъ начинъ. Въ неговия умъ се крие нѣщо нечисто. Като казва, че иска да му дадете, колкото обичате, съ това той външно се представя за скроменъ, а вътре въ себе си очаква да получи повече. Това не е Божествена постѣпка. На този начинъ на искане Божественото въ човѣка отговаря по свой начинъ. И да може да даде повече, човѣкъ се въздържа, дава по-малко. Ако

този човѣкъ е твой приятелъ и се нуждае отъ десеть хиляди лева, гой трѣбва да каже: Имамъ нужда отъ десеть хиляди лева. Можешъ ли да ми послужишъ, да ми дадешъ тази сума? Каже ли така, ако имашъ въ себе си такава сума, веднага ще му послужишъ. Представи ли се скромень и те помоли да му дадешъ, колкото искашъ, ще му дадешъ само хиляда лева. Той ще си каже: Не разбра ли този човѣкъ, че азъ се нуждаю отъ десеть хиляди лева? Твоятъ приятелъ не е длъженъ да ти даде цѣлата сума, отъ която се нуждаешъ, още повече, когато му давашъ свобода, да ти помогне, съ колкото той намира за добре.

Казвамъ: Въ никой законъ на Свещени-тѣ книги не е писано, че трѣбва да имашъ много деца и за издрѣжката имъ да искашъ отъ чуждитѣ хора. Никжде не е писано, че ти трѣбва да станешъ министъръ или царъ и, за да постигнешъ своитѣ желанія, да изнудвашъ съвѣстѣта на близкитѣ ти, да ти помагатъ. Въ Божествения свѣтъ не сѣществуватъ отношения между царе и поданици, между министри и негови подведомствени, между сѣдии и обвиняеми и т. н. Въ Божествения свѣтъ сѣществуватъ само едни отношения — между братя и сестри. Тамъ всички сѣщества сѣ първо братя и сестри, а следъ това идатъ служебнитѣ имъ отношения.

Следователно, докато човѣкъ не разбере своитѣ първи отношения къмъ Бога, къмъ разумния свѣтъ, той никога нѣма да разбере от-

ношенията си към хората. Кой човѣкъ е разбралъ, какви трѣбва да бъдатъ отношенията му къмъ неговитѣ близни? Коя жена и кой мъжъ сж разбрали, какви трѣбва да бъдатъ отношенията имъ къмъ себе си и къмъ тѣхнитѣ близни? Жената казва: Азъ трѣбва да бъда майка. Въ какво седи майчинството? Да бждешъ майка, това още не значи, да раждашъ деца. Като родишъ, ти трѣбва да вложишъ такъвъ животъ въ детето си, който да събуди Божественото въ него. Само така роденото дете е въ състояние да се жертвува за майка си и за баща си. Дете, което не е родено по този начинъ, колкото повече расте, толкова повече се налага на родителитѣ си. Като дойде време за женене, оженва се, напуска родителитѣ си, безъ да мисли за тѣхъ. Ако имъ потрѣбватъ за нѣщо, тогава ще ги поканятъ у дома си. Обикновено дъщерята и синътъ викатъ майка си въ тѣхния домъ, да гледа внучето.

Това не е за упрекъ. Азъ не сждя вашия животъ, но разглеждамъ човѣшкия животъ, който е пѣленъ съ мъчнотии и противоречия. И вие трѣбва да се спрете върху тяя прояви на живота и да потърсите причината имъ. Коя е причината за недоразуменията въ семействата? Причината не е само въ мъжа или въ жената, но въ кривото и изопачено разбиране на хората за живота. На всички хора липсва нѣщо сжществено, благодарение на което тѣ не могатъ да изпълнятъ своето предназначение, какъ

то трѣбва. Момата се оженва, става майка, не защото има високо съзнание за майчинството, но тя крие друго нѣкакво желание въ себе си. И момъкътъ се оженва, става баща, безъ да съзнава отговорността, която поема. Друго нѣкакво желание го заставя да стане баща. Учениятъ е станалъ ученъ, не отъ високо съзнание да помага на човѣчеството, но отъ друго нѣкакво желание въ себе си. Колко астролози, хиромантици, френолози днесъ ставатъ такива, само за прехраната си! Колко хора се стремятъ къмъ науката, съ единствената целъ да се прославятъ!

Съвременнитѣ астролози и физиономисти, като видятъ нѣкой човѣкъ, започватъ да измѣрватъ носа, ушитѣ, лицето му и т. н. Като измѣрятъ нѣкой носъ, казватъ, че билъ дълъгъ петъ сантиметра. Обаче, какво е значението на числото петъ, отде е взето, тѣ нищо не казватъ. Всѣко число е взето отъ земния меридианъ, който е дълъгъ 40 милиона метра. Следователно, астрологътъ трѣбва да знае, какво е отношението между числото петъ и 40 милиона, какво е значението на петтѣ въ органическия свѣтъ. При това, трѣбва да се знае, защо дължината на носа на даденъ човѣкъ е петъ, а не шесть сантиметра. Числото 40 милиона е образувано отъ единицата, която е минала презъ различни фази. презъ голѣмо развитие. Истинскиятъ астрологъ познава тия фази. Той разглежда това число отъ единицата до последното ѣ развитие — 40 милиона. Така

гледа той и на петтѣ сантиметра на човѣшкия носъ. Той знае рода на това число, мъжко ли е или женско. Петтѣ е женско число, т. е. пасивно. Като женско число, то съдържа качествата на жената: мекота, отзивчивостъ, силно въображение. Сжщевременно жената е сжщество, което никога не може да се задоволи. Много естествено. Жената е родена отъ мъжа, който самъ по себе си е недоволенъ. Значи, недоволниятъ е родилъ недоволната.

И тъй, видите ли човѣкъ, на когото носътъ е дълъгъ петъ сантиметра, ще знаете, че той е повече жена, която играе на вжже. Ако е адвокатъ, който защитава вашето дѣло, вържете коня си здраво. Ако имате парични сдѣлки съ него, вземете всички мѣрки предъ видъ, да не ви излъже. Той нѣма желание съзнателно да лъже, но естеството му е подобно на водата. Щомъ вземете мѣрки, вие можете да прекарате водата си презъ тръби, да я впрегнете на работа. Оставете ли я свободна, тя ще почне да тече по низкитѣ мѣста и да се разлива. Значи, оставите ли човѣка самъ на себе си, въ неговото естествено положение, той започва да слиза надолу, по наклонъ. Защо? Това е най-лесниятъ пжтъ. По естество всѣки човѣкъ търси лесното въ живота. Че това не е въ неговъ личенъ интересъ, то е другъ въпросъ. Че този пжтъ ще го доведе до лоши послѣствия, не е важно. Низшето човѣшко съзнание търси лесенъ пжтъ — това е важно за него.

Като говоря за числото петъ, вие ще за-

почнете да мърите носа си и, ако излезе петъ сантиметра, ще се уплашите. Когато мърите носа си, човѣкъ трѣбва да знае, какъ да мѣри. Въ тѣзи числа играятъ голѣма роля и дробнитѣ части. Не е все едно, дали вашиятъ носъ е дълъгъ петъ сантиметра или петъ сангиметра и единъ, два, или повече милиметра. Природата работи съ цѣли и дробни числа. Цѣлитѣ числа сѣ разумни. Физическиятъ свѣтъ е съграденъ отъ разумни числа. Който не разбира смисъла на цѣлитѣ числа, той не може да работи съ тѣхъ. Дробнитѣ числа пъкъ водятъ човѣка къмъ по широкъ свѣтъ. Ако не разбирате дробитѣ, вие се натъквате на голѣми усложнения въ живота. Ако видите човѣкъ, на когото челото е шесть сантиметра, носътъ — петъ, а брадата — четири, този човѣкъ ще мисли много, но малко ще реализира. Защо? Защото шесть е число на илюзия. Той живѣе въ илюзоренъ свѣтъ. Понеже носътъ му е петъ сантиметра дълъгъ, той има женски умъ. Числото чегури пъкъ е мъжко число, но всѣкога е недоволено. Като събере $6 + 5 + 4$, ще получите 15 — число на катастрофи. Човѣкъ, на когото челото е шесть сантиметра, носътъ — петъ, а брадата — четири, въ края на живота си ще фалира. Ако е билъ богатъ, всичко ще изгуби, ще остане последенъ сиротахъ. Когато числото 15 играе роля въ живота на отдѣлния човѣкъ, или на цѣло общество, или народъ, то разклаща основитѣ на всичко криво и старо. То разклаща старитѣ и криви

разбирания, вѣрвания и убеждения на човѣка. То разклаща основитѣ на всички стари кжши и ги събаря. Кжшитѣ, разбиранията, вѣрванията се разклащатъ и падатъ, но земята и Божественото въ свѣта си оставатъ непоколебими. Човѣшкото се измѣня и колебае, но не и Божественото. Ако къмъ числата четири, петъ и шестъ има малъкъ придатъкъ, въ милиметри, сборътъ имъ не е 15, но 15 и нѣкакъвъ малъкъ придатъкъ, който измѣня вече значението на числото 15. Ето защо, когато гадае, човѣкъ трѣбва да си служи съ абсолютни мѣрки. Най-малката грѣшка въ числата води къмъ погрѣшни тълкувания.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате кабалата не само на теория, но и на практика — приложението ѝ въ живота. Всѣки човѣкъ е опредѣлено число. Не само това, но и мъжътъ, и жената представятъ строго опредѣлени, неизмѣнни числа. Истинската жена представи числото две. Намѣрите ли това число, ще знаете, че по-добра жена не можете да срещнете. Рѣдко се срѣща това число цѣло, все има нѣкакъвъ придатъкъ къмъ него, или нѣкакъвъ недоимтъкъ. Щомъ числото две не е цѣло, жената не е само жена, все има нѣкакви силно проявени мъжки чѣрти. Ако днесъ мъжътъ и жената не живѣятъ добре, причината на това се крие въ факта, че мъжътъ се жени за жена, която е повече мъжъ, отколкото жена; и жената се жени за мъжъ, който е повече жена, отколкото мъжъ. Това е

едно отъ голѣмитѣ нещастия на съвременното човѣчество.

Докато хората не разбиратъ числата и тѣхното значение, човѣчеството ще бѣде изложено на голѣми страдания. Ще дойде день, когато хората ще разбератъ, че цѣлиятъ свѣтъ е построенъ на числа, които не могатъ да се измѣнятъ. Като не разбиратъ това, тѣ мислятъ, че могатъ да измѣнятъ сегашния свѣтъ и да построятъ новъ, който да отговаря на тѣхнитѣ разбирания. Това е невъзможно. Тѣ не харесватъ свѣта, който Богъ е създалъ, че ще харесатъ своя. Единственото нѣщо, което е предоставено на хората, е да градятъ върху свѣта, създаденъ отъ Бога, но не и да го измѣнятъ. Като знаете това, изучавайте цѣлитѣ числа, като проява на мисли и на чувства. Всѣка мисль, всѣко чувство и всѣка постѣпка, които представятъ цѣли числа, внасятъ миръ и спокойствие въ човѣка. Щомъ мислитѣ, чувствата и постѣпките смущаватъ самия човѣкъ, въ тѣхъ непременно има нѣкакъвъ придатъкъ. Тѣ не сж цѣли числа. Цѣлитѣ числа внасятъ миръ въ човѣка.

Като е създавалъ свѣта, за всѣки день Богъ се е произнесълъ, че това, което е създалъ този день, е добро. Само за втория день не се е произнесълъ. Тѣй щото, и вие не трѣбва да се произнасяте за числото две. Единственото нѣщо, за което не трѣбва да давате мнението си, това е числото две. Искате ли да ви е мирна главата, не се произ-

насяйте за числото две. Понеже числото две представя жената, ще знаете, че нѣмате право да се произнасяте за характера на жената. Речете ли да се произнасяте за жената, непременно ще ви сполети нѣкакво нещастие. За да ви е мирна главата, каквото мнение да имате за жената, не се изказвайте. Подъ думата „жена“ ние не разбираме формата на жената, но разглеждаме жената като принципъ. Следователно, дойдете ли до числото две, поклонете се, погледнете къмъ Бога и кажете: Господи, само Ти знаешъ тази работа. Ако Ти не казвашъ мнението си, азъ още повече нѣмамъ право да се произнасямъ. Когато Богъ не казва мнението си за нѣщо, и ти не казвай своето. Кажешъ ли мнението си, непременно ще се натъкнешъ на нѣкакво противоречие.

Следъ всичко това хората се чудятъ, защо съществуватъ противоречията въ свѣта. Противоречията въ живота се дължатъ на факта, че всички хора бързатъ да кажатъ мнението си за числото две. Нѣкой пита: Защо съмъ нещастенъ? — Произнесълъ си се за числото две. — Защо работитѣ ми не се нареждатъ добре? — Произнесълъ си се за числото две. — Какво трѣбва да правя, за да се освободя отъ противоречията и нещастията въ живота? Щомъ искашъ да се освободишъ отъ противоречията въ живота, като се намѣришъ предъ числото две, не давай мнението си, но кажи: Божия работа е това.

Съвременнитѣ хора се заели съ реша-

ването на една задача, която и боговетъ не можаха да разрешатъ. Боговетъ не можаха да я решатъ, че хората ще я решатъ. Христосъ казва: „Любете враговетъ си“. Той не казва, колко да ги любите. Защо трѣбва да люби човѣкъ врага си? Ако не го възлюби, врагътъ ще му стане господарь. Този стихъ може да се изкаже и по другъ начинъ: Любете числото две и не се произнасяйте за него. За числото две не казвайте нито добро, нито лошо, както Богъ е премълчалъ. На това число даватъ различни имена, но нито едно отъ тѣхъ не е истинското име. Нѣкои го наричатъ зло, други — мая, трети — сждба. Каквото име да му дадатъ, все е неправилно. Важно е, че за него не трѣбва да се говори. Ако това число представя сждбата на човѣка, какво ще говори за нея? Ще кажете, че сте лошъ човѣкъ. Кажешъ ли, че си лошъ, ще те осждятъ. Дойдешъ ли до сждбата си, нищо нѣма да говоришъ—нито добро, нито зло. Ще повдигнешъ мисълта си нагоре и ще кажешъ: Господи, да бжде Твоята воля! За сждбата не се говори нито добро, нито зло. Произнесете ли се за нея, ще се намѣрите предъ нѣкакво противоречие, съ което не можете да се справите. Ако кажете за себе си, че не сте добъръ, другъ нѣкой пъкъ ще каже, че сте добъръ. Кое отъ дветъ положения е по-право? Човѣкъ не трѣбва да се осжда, но не трѣбва и да си приписва качества, каквито нѣма.

Когато бащата и майката казватъ, че тѣх-

ното дете е гениално, това показва, че тѣ виждатъ далечното бждеще на детето. Днесъ тѣхното дете е обикновено, никаква гениалностъ нѣма въ него, но въ това, което Богъ е опредѣлилъ за далечното бждеще, се крие нѣщо гениално. За да не изпадатъ въ заблуждения, хората трѣбва да виждатъ нѣщата такива, каквито сж днесъ. Ще каже нѣкой, че като неговитѣ мисли, чувства и желания нѣма други. Това е вѣрно, но не за днесъ. Въ далечното бждеще човѣкъ ще има такива мисли и желания, каквито днесъ малцина иматъ. Всѣки трѣбва да започне съ числото две, като творческо число, съ което и Богъ е започналъ създаването на свѣта. Въ това число се крие първичната душа, за която никой нѣма право да се произнася. Когато душата завърши своето развитие, вие имате право да се произнасяте.

Пазете следното правило: никога не се произнасяйте за незавършени работи. Никога не се произнасяйте за живота си. Не казвайте, че отъ васъ нищо нѣма да излѣзе. Дръжте въ ума си мисълта, че животътъ, самъ по себе си, е недѣлимъ; и доброто, което е вложено въ живота, никой не може да го отнеме. Следователно, животътъ на цѣлото човѣчество е вашъ животъ, и доброто на цѣлото човѣчество е ваше добро. Не мислите ли така, вие ще се натъкнете на голѣми страдания и ще кажете, че свѣтътъ не е добре създаденъ, че животътъ нѣма смисълъ и т. н. Това значи, да слѣзе човѣкъ въ ада. Който живѣе за

себе си, той е въ ада на живота; който живѣе за Бога, той е въ рая. Отъ човѣка зависи, да живѣе въ ада, или въ рая. Богъ е облѣкълъ човѣка въ плътъ, въ която е вложилъ умъ и сърдце, да мисли, да чувствува, да работи, а той е недоволенъ отъ положението си, иска нѣщо повече. Когато ангелитѣ гледатъ човѣка, тѣ пожелаватъ да дойдатъ на земята, да учатъ тия уроци, на които той е поставенъ. Ще страда, или ще се радва, ангелътъ ще бжде доволенъ, че има възможность да познае Бога. Сиромакъ ли ще бжде, или богатъ, той се радва, че може да изучава хората. Какво по-голѣмо благо искате отъ това, да бждете слуга на единъ богатъ човѣкъ? Вие ще научите, какво нѣщо е богатството, какъ действа то върху човѣка, за какво го използува и т. н. Привилегия е за човѣка да има богатство, съ което да помага на бедни и страдащи, да не го задържа за себе си.

Като ученици на Великата Школа на живота, вие ще бждете заставени да учите. За тази цель ще ви изпратятъ при нѣкой лошъ баща, при нѣкоя лоша майка или при лоши учители, да придобиете нѣкаква опитность. Не придобиете ли опитности, не научите ли нѣкакви уроци, земниятъ животъ е безпредметенъ. Богъ ще ви изпраща като слуги при лоши и добри господари, докато се научите да изпълнявате волята Божия. Щомъ изпълнявате волята Божия, и господарьтъ ви ще бжде доволенъ. Той ще ви осинови и ще ви направи

наследници на богатството си. Вие сами не можете да станете богати, но ще намѣрите нѣкой богатъ господарь, при когото да се условите като слуга. Ако господарьтъ ви бжде доволенъ отъ васъ, ще ви осинови и ще ви направи свой наследникъ. Следователно, ако богатиятъ господарь ви направи свой наследникъ, това показва, че вие сте изпълнили волята Божия. Благодарете на Бога, че сте могли да изпълните Неговата воля.

Задачата на човѣка е да изпълни волята Божия на земята, и Богъ да го признае за свой синъ.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мъдрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

12. Лекция отъ Учителя, държана на
12. ноемврий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Основа на живота

— Само проявената Божия Любовъ, само проявената Божия Мъдростъ, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

Чете се темата: „Какъ да се обичаме?“

Тема за следния пътъ: „Най-силното чувство на физическия животъ и най-силното чувство въ духовния животъ“.

Често хората казватъ, че човѣкъ трѣбва да бжде младъ, да не губи младостта си и да я оценява. Това е вѣрно само за човѣка, но не и за всички нѣща. Ако питате цигуларя, каква цигулка иска, той ще ви каже, че иска стара цигулка. Колкото по-стара е цигулката, толкова по-добра е тя. За човѣка е добре да бжде младъ, за цигулката е добре да бжде стара. За каква младостъ говори човѣкъ? Да бжде толкова младъ, че да лежи въ люлката си, да плаче и да заповѣдва съ своя плачъ на майка си? Въ това нѣма никакъвъ смисълъ. Да бжде човѣкъ младъ, както Христосъ разбира, има смисълъ. Христосъ казва: „Ако не станете като децата, нѣма да влѣзете въ Царството Божие“. И азъ казвамъ: Станете разумни деца, за да влѣзете въ Царството Божие.

Като говоримъ за младостта, ние имаме предъ видъ физическата младостъ, защото сжществува и духовна младостъ. Значи, човѣкъ трѣбва да бжде физически младъ и чистъ, като детето, а духовно — старъ, т. е. разуменъ. Да станешъ като дете, това не значи, да се вдетенишъ, но да запазишъ своята чистота и стремежъ къмъ придобиване на знания. Детето задава въпроси, интересува се отъ всичко, което го обикаля; и стариятъ задава въпроси, но въпроситѣ имъ се различаватъ. Детето задава въпроси, защото иска да придобива знания и опитности. Стариятъ, следъ като е живѣлъ и опиталъ нѣщата, задава въпроситѣ: Защо сжществуватъ злото и доброто? Защо сжществуватъ мъжнотиитѣ и страданията? Ако детето задава такива въпроси, тѣ сж на мѣсто. Стариятъ, обаче, не трѣбва да задава такива въпроси.

Първото нѣщо, което се изисква отъ човѣка, е да бжде господаръ на своитѣ мисли, чувства и постѣпки. Това значи, да бжде господаръ на своя умъ, на своето сърдце и на своята воля. Да бждешъ господаръ на себе си, това не значи, че трѣбва да си заповѣдвашъ, но да се самовѣзпитавашъ. Само онзи може да господарува, който има майчински и бащински отношения. Майката и бащата заповѣдватъ на детето, но съ това тѣ допринасятъ нѣщо ценно за самото дете. Следователно, ако искашъ да бждешъ господаръ на своитѣ мисли и чувства, ти трѣбва да имашъ къмъ

тѣхъ майчински отношения. Нѣмашъ ли такива отношения, ти ще осакатишъ ума и сърдцето си.

Като не могатъ да управляватъ мислитѣ и чувствата си, хората сами се осакатяватъ. Когато срещнете днесъ, непременно ще видите въ него поне една осакатена мисълъ, или едно осакатено чувство. Нѣма човѣкъ на земята, който да не се е осакатилъ въ известно направление. По осакатенитѣ мисли и чувства на човѣка се сѣди за неговата интелигентностъ и доброта. Ако човѣкъ е осакатилъ своитѣ мисли и чувства, които сѣ толкова близо до него, можете да си представите, какви ще бѣдатъ отношенията му къмъ другитѣ хора. Отношението на човѣка къмъ неговитѣ мисли и чувства опредѣля неговия моралъ. Какъ можете да наречете мораленъ човѣкъ онзи, който е осакатилъ мислитѣ и чувствата си? Човѣкъ се осакатява, когато има повече желанія, отколкото може да носи. Запримѣръ, какво ще стане съ стомаха на човѣка, ако въ продължение на два часа му даде два богати, пищни обѣда? Като се нахрани единъ пѣтъ, човѣкъ трѣбва да даде на стомаха си поне три - четири часа почивка и следъ това да пристѣпи къмъ второ ядене. Яде ли много и често, стомахътъ му ще се разстрои и ще се откаже да работи. Стомахътъ е слуга на човѣка, но той трѣбва да се отнася къмъ него майчински, съ любовъ. Не постѣпва ли така, стомахътъ престава да работи.

Значи, една отъ причинитѣ за осакатява-

нето на човѣка е пресищането. Този законъ е валиденъ не само за физическия, но и за умствения и сърдечния животъ на човѣка. Човѣшкиятъ мозъкъ е органъ за възприемане на мисълта. Щомъ е така, човѣкъ трѣбва да възприема само такива мисли, които хранятъ мозъка му. Само чиститѣ и свѣтли мисли хранятъ мозъка. Низшитѣ и отрицателни мисли тровятъ мозъка. Тѣй щото, когато нѣкой казва, че може да мисли, както иска, той се самоизлъгва. Човѣкъ не може да мисли, както иска. Той не трѣбва да храни мозъка си съ безразборни мисли, както не може да храни стомаха си съ несъответна за него храна. Давате ли на стомаха си несъответна храна, той ще я изхвърли навънъ. За да поддържа хармонията на своя организъмъ, човѣкъ трѣбва да храни мозъка си съ свѣтли мисли, сърдцето си — съ чисти чувства, дробоветѣ си — съ чистъ въздухъ и стомахътъ си — съ чиста, здравословна храна.

Съвременнитѣ хора искатъ да бждатъ щастливи, да иматъ успѣхъ въ живота си. За да постигнатъ това, тѣ трѣбва коренно да се преобразятъ. Не могатъ ли да измѣнятъ живота си, тѣ не могатъ да направятъ връзка съ Първата Причина, отъ която зависи тѣхниятъ успѣхъ и щастие. Да бжде човѣкъ добъръ, това зависи отъ него. Да има успѣхъ въ живота си, това зависи отъ Бога. Като не разбиратъ тѣзи отношения, хората се силиятъ да постигнатъ желанията си, като не знаятъ, че

успѣхътъ имъ зависи отъ Бога. Щомъ не успѣватъ въ своитѣ работи, тѣ се разочароватъ, обезсърдчаватъ и казватъ, че животътъ нѣма смисълъ. Запримѣрь, нѣкой иска да стане министъръ. Отъ него ли зависи това, или отъ хората? За да успѣе въ желанието си, човѣкъ трѣбва да бжде добъръ, уменъ, да има предъ видъ интереситѣ на своитѣ избиратели. Отговаря ли на тия условия, избирателитѣ ще го приематъ за министъръ. Ако не отговаря на тия условия, тѣ нѣма да го избератъ. Както виждате, успѣхътъ на човѣка въ известно направление не е въ негови рѣце. Обаче, да бжде човѣкъ добъръ, това зависи отъ него.

Хората сж размѣстили нѣщата въ живота си, вследствие на което и животътъ имъ е обърканъ. Тѣ очакватъ на Бога, Той да ги направи добри. Що се отнася до успѣха въ живота имъ, тѣ мислятъ, че това зависи отъ тѣхъ. Тъкмо обратното е вѣрно. Горко на онзи, който очаква добротата отъвнѣ. Добротата е въ самия човѣкъ. Отъ него се иска само да прояви своята доброта. Доброто е основа на живота. Безъ доброто човѣкъ не може да бжде интелигентъ, не може да бжде и мораленъ. Доброто е мѣрка на нѣщата. Доброто прави човѣка свободенъ въ отношенията си съ хората, а сжщевременно му дава разположение за работа. Да направишъ едно добро, това не значи, да притежавашъ доброто. Защо? Защото днесъ можешъ да направишъ добро, а на другия день — зло. Въ сжщностъ, доброто е нѣщо

неизмѣнно. Който е поставилъ доброто за основа на своя животъ, той не може да се мѣни: единъ день да прави добро, а на другия день — зло. Истинската ябълка не ражда едновременно и кисели, и сладки плодове. Тя ражда само сладки плодове. Ако ражда и кисели, и сладки едновременно, това показва, че нѣкаква външна сила е действувала върху нея и вложила въ проявитѣ ѝ нѣщо чуждо. Обаче, по естество ябълката си остава неизмѣнна.

Като не разбиратъ причината за сладкия и киселъ вкусъ на ябълката, хората дѣлятъ нѣщата на добри и лоши, вследствие на което сами попадатъ въ областъта на злото. Какво ще кажатъ житнитѣ зърна, които се намиратъ въ хамбара? Ако иматъ съзнание, тѣ ще започнатъ да се оплакватъ едни отъ други. Долнитѣ ще бждатъ недоволни отъ горнитѣ, че ги натискатъ. Горнитѣ ще бждатъ недоволни отъ студа и т. н. За да не прониква влагата между вътрешнитѣ зърна, господарътъ взима единъ прѣтъ и ги разбърква: долнитѣ зрънца ще заематъ мѣстата на горнитѣ, а горнитѣ — мѣстата на долнитѣ. Въ този случай горнитѣ ще бждатъ недоволни отъ долнитѣ и ще се оплакватъ, че имъ е тѣсно. Еднитѣ ще казватъ за другитѣ, че сж лоши. Въ сжщностъ, и еднитѣ сж толкова добри и лоши, колкото и другитѣ. Външнитѣ условия ги заставятъ да бждатъ добри или лоши. По естество, обаче, тѣ сж добри. Такова е отношението и на хората едни къмъ други. Като не разбиратъ законитѣ

на живота, тѣ поставятъ злото тамъ, дето не съществува, и сами се натъкватъ на противоречия.

Следователно, за да се справите съ злото, вие трѣбва да поставите доброто като основа на вашия животъ. Не е въпросъ да бъдете добри, но да проявите доброто, което е вложено въ васъ. По естество човѣкъ е добъръ. Не гледайте на доброто като на нѣщо механическо, но като на качество, вложено отъ самата природа. Запримѣръ, златото е благороденъ металъ. То се характеризира съ свойството, че не се окислява. Това свойство на златото е вложено отъ самата природа, и никаква сила не е въ състояние да го измѣни. Значи, и доброто въ човѣка не се измѣня. То е Божествено свойство, вложено отъ разумната природа. Съзнае ли това качество въ себе си, човѣкъ може да каже, че е произлѣзълъ отъ Бога. Каже ли за себе си, че е лошъ, а същевременно поддържа идеята, че е излѣзълъ отъ Бога, той не разсждава правилно. Невъзможно е човѣкъ да е лошъ и да произлиза отъ Бога. Добриятъ човѣкъ е здрава стомна, а лошиятъ — пукната. Добриятъ е доволенъ отъ живота си, радва се на здраве, защото стомната му е здрава. Каквото се налѣе въ стомната му, не изтича навънъ. Лошиятъ, обаче, боледува, обезсърдчава се, защото нищо не може да задържи въ стомната си. Слушайте този човѣкъ да се оплаква, че каквото хапне, нищо не задържа въ стомаха си. Защо? Пук-

ната е стомната му. Колко хлѣбъ е нужно на културния човѣкъ за единъ обѣдъ? Най-много четвъртъ килограмъ. Ако нѣкой изяде на едно ядене половинъ килограмъ, това показва, че двама души живѣятъ въ него; ако изяде три четвърти отъ килограма, трима души живѣятъ въ него; ако изяде цѣлъ килограмъ, четири души живѣятъ въ него. Тѣй щото, една отъ причинитѣ да не може човѣкъ да задържа въ себе си това, което природата влага въ него, е или пукнатата му стомна, или присѣствие-то на неканени гости въ него. Когато получава Божественитѣ блага, човѣкъ трѣбва да бжде самъ, а като ги възприеме и обработи въ себе си, той трѣбва да бжде готовъ да дава и на другитѣ, но доброволно.

И тѣй, помнете: Щомъ живѣе въ Бога, човѣкъ е добъръ. Щомъ е добъръ, той знае, че свѣтътъ, въ който е дошълъ да се учи, е разуменъ. Когато човѣкъ е добъръ и съзнава, че свѣтътъ е разуменъ, той се радва на успѣхи въ живота си. Когато човѣкъ проявява доброто, Богъ осигурява неговия успѣхъ; когато човѣкъ прави усилия да успѣва, тогава Богъ се занимава съ неговото добро. Човѣкъ трѣбва да прави голѣми усилия, за да успѣва въ работитѣ си, а за да бжде добъръ, не се изисква отъ него много енергия. И децата могатъ да бждатъ добри. Нѣма сѣщество на земята, което не може да бжде добро. Обаче, дойдете ли до успѣха, въпросътъ седи другояче. И боговетѣ, и възвишенитѣ сѣщества не могатъ лес-

но да осигурятъ своя успѣхъ. Мжчно нѣщо е човѣкъ да има успѣхъ въ живота си. И гениалнитѣ хора не могатъ да се похвалятъ съ успѣхъ въ работитѣ си. Защо? Защото успѣхътъ е въ ржцетѣ на Бога, а доброто — въ човѣшки ржце. Най-лесната работа е да бжде човѣкъ добъръ. Да станешъ милионеръ, това не значи, че си успѣлъ въ живота си. Защо? Защото днесъ си милионеръ, а утре изгубвашъ милионитѣ си.

Истинскиятъ успѣхъ подразбира такава придобивка, която никога да не се губи. Човѣкъ я занася съ себе си и на онзи свѣтъ. Сжщото се отнася и до доброто. Истинско добро е това, което никой не може да го отнеме. Изобщо, това, което Богъ е вложилъ въ човѣка, никой не може да го отнеме. Като знаете това, мислете добре за всички хора. Ако проповѣдвате на хората, не имъ казвайте, че трѣбва да бждатъ добри, но казвайте имъ, да проявятъ доброто, което е вложено въ тѣхъ. Въ нѣкои окултни школи се проповѣдва на ученика да усилва волята си. Тѣ мислятъ, че волята прави човѣка силенъ. Това е механическо разбиране на нѣщата. Силната воля не прави човѣка силенъ. Не е силенъ онзи, който разполага съ машини и съ различни инструменти. Сила, която иде отвънъ, не е трайна. Ако силата на човѣка не иде отвътре, отъ Божественото въ него, тя лесно се губи. Колкото и да е голѣма силата на човѣка, той трѣбва да знае, че тя е колективна, т. е. резултатъ на много сж-

щества. Доброто, интелигентността, силата на човѣка сж колективни. Хиляди и милиони сжщества сж работили преди него въ това направление. Дойде ли денѣтъ на разплата, тогава ще видите, каква частъ отъ силата, интелигентността, добротата сж ваши собствени. Всичко, което е чуждо, ще ви се вземе. За васъ ще остане само онази малка придобивка, която вие сами сте изработили.

Като знаете това, не се хвалете съ чуждѣ трудъ и съ чужди придобивки. Дали сте философъ, ученъ, музикантъ или художникъ, знайте, че голѣма частъ отъ вашия умственъ и духовенъ капиталъ, съ който днесъ работите, принадлежи на хиляди работници преди васъ. Ако вие държите въ съзнанието си тази мисль и работите съ смирение, тѣ нѣма да оттеглятъ капитала си отъ вашата банка. Нѣмате ли съзнание за тѣхната работа и се гордѣете съ това, което днесъ представяте, тѣ могатъ да оттеглятъ капитала си отъ васъ и ще ви оставятъ само съ вашето. Тогава ще разберете, какво представя човѣкъ, изоставенъ отъ всички свои близки и познати. Ето, човѣкъ има петъ прѣста на ржката си, но не е собственикъ на никой отъ тѣхъ. Запримѣрь, Юпитеръ е създалъ показалеца, Сатурнъ — сръдния прѣстъ, Слънцето — безименния, Меркурий — малкия. Палецъгъ пѣкъ е създаденъ отъ Юпитеръ и Венера. Създаването на прѣститѣ представя единъ митъ, задъ който се крие велика истина. Ще кажете, че между Юпитеръ

и Венера съществуватъ любовни отношения. За каква любовъ говорите вие, не зная; ако говорите за Божествената любовъ, въ нея нѣма нищо опасно. Обаче, човѣшката любовъ носи страдания и разочарования за човѣка.

Като ученици, стремете се къмъ Божествени нѣща, а не къмъ човѣшки. Божественитѣ нѣща не се развалятъ, а човѣшкитѣ се развалятъ. Въ човѣшкия животъ има влюбване и разлюбване, а въ Божествения има трайни, вѣчни отношения. Въ Божията Любовъ нѣма никаква промѣна. Следователно, ако нѣкой човѣкъ ви разлюби, радвайте се, че сте научили истината. Разлюбването показва, че той е вложилъ капитала си въ вашата банка. Щомъ забогатѣе, той изважда капитала си заедно съ лихвитѣ, които е придобилъ. Значи, въ неговата любовъ е имало нѣщо користоно. Той искалъ да спечели нѣщо. Който дава пари подъ лихва, иска да спечели нѣщо. Но и онзи, който взима паритѣ, също иска да печели. Нищо лошо нѣма въ желанието на човѣка да печели, но той трѣбва да знае това и да не се самоизлѣгва. Разумниятъ се ползува отъ своя капиталъ, както и отъ капитала на своя ближень. Неразумниятъ изяжда, освенъ своя капиталъ, още и капитала на своитѣ близки. Който влага капитала си въ банката на неразумния, всѣкога страда. Човѣкъ е банка, въ която близкитѣ му внасятъ своитѣ капитали, но и той внася своя капиталъ въ банкитѣ на своитѣ близки. Това е естествено отношение между

хората. Страшно е, обаче, когато човѣкъ дава ключоветѣ отъ своята банка на слугитѣ си, тѣ да разполагатъ, както разбиратъ. Какво става съ такава банка? Въ скоро време смѣткитѣ се объркватъ, и банката пропада.

Какво трѣбва да прави човѣкъ, за да не пропадне неговата банка? Всѣки день той трѣбва да преглежда състоянието на своя капиталъ, да знае, съ какво разполага. Всѣка нова мисль, всѣко ново чувство, които влизатъ въ ума и въ сърдцето на човѣка, представятъ капиталъ, на който той може да разчита. Всѣко добро чувство, всѣка свѣтла мисль носятъ радость и благословение за човѣка. Изгуби ли ги, човѣкъ започва да страда. Добриятъ приятель е благословение за човѣка. Изгуби ли приятеля си, той скърби за него. Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ такива мисли и чувства, които никой не може да му отнеме. Радость, която се явява и изчезва, не е истинска. Сжщото се отнася и до скръбта.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ положително знание, отъ положителна философия за живота, съ които могатъ да работятъ. Религиозниятъ ще каже, че Богъ е Любовь, и Той всѣкога ще му помага. Всѣки учитель и професоръ се интересува отъ ученика си логически, доколкото той е работливъ и способенъ. Учителътъ не може да работи за неспособния и мързеливъ ученикъ. За добрия и способенъ човѣкъ Богъ отваря вратата си, присма го при себе си и започва да му от-

крива всички тайни, които го интересуватъ. Богъ му предава уроцитъ на живота, за да бжде готовъ нѣкога и той да помага на помалкитъ си братя. Като помага на добритъ хора, Богъ ги прави работници и слуги на по-слабитъ отъ тѣхъ, но никога не имъ дава високи и завидни служби. Ако нѣкой желае да стане царъ, и това му се дава, но го оставятъ да носи последствията на своето царуване. Всички грѣшки, които направи презъ време на царуването си, ще се стоварятъ върху гърба му. Хиляди години трѣбва да изправя погрѣшкитъ си, докато се освободи отъ тѣхъ. Не е лесно да бжде човѣкъ царъ. Нѣкои мислятъ, че Богъ е силенъ, любещъ и ще изправи погрѣшкитъ имъ. Такъвъ законъ не съществува. Кой каквото е нарушилъ, самъ ще го изправи. Всѣки самъ ще изправи погрѣшкитъ си. Всѣки самъ ще оправи обърканитъ си смѣтки. Богъ е съвършенъ, никога не грѣши и не обърква работитъ. Понеже е казано въ Писанието, че човѣкъ трѣбва да бжде съвършенъ, като Отца си, следователно, той самъ трѣбва да изправи живота си, да придобие първоначалната си чистота. Ако искате да знаете, какво значи чистъ животъ, какво значи права мисль и какво — възвишено и благородно чувство, идете при Бога. Той ще ви научи на това. Той ще ви научи, какъ да творите и да съградате живота си.

Сегашнитъ хора не успѣватъ въ живота си, понеже мислятъ по новъ начинъ, а чувству-

ватъ и действуватъ по старъ начинъ. Или, чувствуватъ по новъ начинъ, а мислятъ и действуватъ по старъ начинъ. Значи, между ума, сърдцето и волята имъ нѣма хармония. Благодарение на разногласието въ тѣхния вътрешенъ животъ, тѣ се пресищатъ. / Страшно е, когато човѣкъ дойде до закона на пресищането. Колкото малко и да е пресищането, човѣкъ все ще се натъкне на нѣкакъвъ конфликтъ въ себе си. Пресищането внася осакатяване въ известни области на човѣшкия организъмъ. За да не попадне въ закона на пресищането, човѣкъ не трѣбва да желае повече нѣща отъ тѣзи, които има. Той трѣбва да бжде благодаренъ на това, което има, поне за даденъ моментъ. Ако го сповети нѣкакво зло, той трѣбва да благодари, че не е по-голѣмо. Сжщиятъ законъ важи и за доброто. Дойде ли ти нѣкакво добро, не пожелавай да бжде по-голѣмо. Бжди еднакво благодаренъ и на доброто, и на злото, които въ даденъ моментъ сж те посетили. Радвай се, че не сж по-голѣми, отколкото трѣбва. Човѣкъ еднакво може да носи и голѣмата скръбъ, и голѣмата радостъ. Когато слънцето изгрѣва, свѣтлината му постепенно се увеличава; когато ученикътъ започва да учи музика, той постепенно се развива и проявява.

Следователно, не пожелавайте изведнѣжъ да се проявите въ известна областъ; не желайте изведнѣжъ да станете музикантъ, ученъ, светия. Не желайте да придобиете доброто и радостта въ тѣхната пълнота. Започнете отъ

малкото и постоянно прибавяйте къмъ него нѣщо ново. За човѣка е важно да постоянноства, да расте безъ прекъсване, а кога ще стане великъ, това не е важно. Всѣки день, всѣки животъ прибавяйте по малко къмъ основния капиталъ на своята банка. Животътъ е вѣченъ и непреривенъ. Не пожелавайте да постигнете всичко изведнѣжъ, но желайте всѣко нѣщо да дойде на своето време. Ако за придобиване на известно благо сж нужни още хиляда години, радвайте се и на това. Кактъвъ смисълъ има въ това, да придобиете известно благо преждевременно? Всѣко благо, придобито преждевременно, носи повече страдания и нещастия, отколкото радости. Както сте го придобили, така ще го изгубите. Казвате: Какво да правимъ, докато дойде благото, къмъ което се стремимъ? Много просто. Ако сте въ болница и очаквате новъ животъ, пълненъ съ здраве и сили, вие трѣбва да се откажете отъ болничния си халатъ, отъ приборитѣ, съ които сте си служили, отъ прислугата, която е гледала на васъ, като на болни хора, и да излѣзете вънъ, на свобода, на чистъ въздухъ, на свѣтлина и просторъ. Не съжбялявайте за старитѣ дрехи, нито за болничнитѣ прибори. Турете всичко настрана, далечъ отъ себе си, и влѣзте въ новия животъ, при новитѣ условия, дето ви очакватъ нови блага и постижения.

Днесъ повечето хора сж болни, физически или морално. Дето погледнете, навсѣкжде виждате аномалии. Срещне ли ви нѣкой боленъ,

веднага ще ви запита, какъ да се лѣкува. Право е желанието на болния да се лѣкува. Какво трѣбва да прави здравиятъ? Здравиятъ трѣбва да работи. Той трѣбва да вземе мотиката си и да отиде на лозето, или на нивата, да работи. Още съ изгрѣването на слънцето той трѣбва да е готовъ за работа. На здравитѣ казвамъ: Работете и благодарете на Бога, че сте здрави. Ако здравиятъ не приеме новитѣ идеи и не ги приложи въ живота си, никакво благо не го очаква. Безъ новитѣ идеи човѣкъ не може да разбере Божествения животъ. Болниятъ пъкъ трѣбва да прави усилия да се освободи отъ болестта си и да посвети живота си въ служене на новото и на великото. И здравиятъ, и болниятъ могатъ да се освободятъ отъ противоречията си само чрезъ служене на Бога.

Религиознитѣ се хвалятъ съ вѣрата си, а свѣтскитѣ — съ знанието си. Каква вѣра и какво знание е това, при които човѣкъ живѣе въ недоволство, страхъ, въ съмнение и подозрение? Това не е никаква вѣра, никакво знание. Истинската вѣра и истинското знание изключватъ всичко отрицателно отъ човѣка. Срѣщате единъ вѣрващъ човѣкъ и го слушате да говори за нѣкого, че не го харесва. Какво не харесва на този човѣкъ? За да има право да не харесва нѣщо въ другитѣ хора, преди всичко човѣкъ трѣбва да се вгледа въ себе си, да види, добро ли е всичко въ него. Както ти не харесвашъ себе си и се търпишъ,

така трѣбва да търпишъ и другитѣ хора. Затова, още съ ставането си отъ сънъ, човѣкъ трѣбва да се запита: здравъ ли съмъ, или боленъ? Ако си здравъ, благодари на Бога за здравето и започни да работишъ. Ако си боленъ, потърси начинъ да си помогнешъ. Ако пъкъ си билъ боленъ и си оздравѣлъ, тури далечъ отъ себе си всички дрехи и сѣдове, съ които си услужвалъ, и вземи чисти и нови. Болестъта е старото въ живота, за което Христосъ е казалъ: „Не туряйте ново вино въ стари мѣхове“.

Основната мисълъ на тази лекция е доброто, като основа на живота. Доброто е вложено въ всѣки човѣкъ, но той трѣбва да го прояви. Дръжте въ ума си мисълта, че по естество човѣкъ е добъръ. Ако проявява лошото въ себе си, причината се крие или въ недоимъка, или въ изобилието. Изпадне ли въ едно отъ тия състояния, човѣкъ се натѣква на горчиви чувства въ себе си и става лошъ. Ако на една богата трапеза сж поканени десетъ души, тѣ трѣбва да бждатъ доволни отъ обѣда. Доволни ли сж въ сжщностъ? При голѣмото изобилие, въ което се намиратъ, тѣ пакъ оставатъ недоволни. Защо? Защото всѣки иска да бжде на първо мѣсто, най-близо до домакина. Щомъ не сж близо до домакина, тѣ се чувствуватъ огорчени. Тѣ считатъ, че домакинътъ не имъ е отдалъ нужното уважение. Ако поставите човѣка физически близо до васъ, това не значи, че го уважавате. Физи-

ческата близост не опредѣля 'достоинството на човѣка.

Сегашнитѣ хора страдатъ отъ неразбиране на нѣщата. Като сж изопачили мисълта си, тѣ сж вложили въ живота си такива разбирания, отъ които сами се спъватъ. Следъ като сж пренебрегнали доброто въ себе си, хората започнали да се стремятъ къмъ богатство, сила, знание, съ единствената целъ да спечелятъ уважението на окръжаващитѣ. Това е неразбиране на нѣщата. Външното богатство, сила и знание не могатъ да замѣстятъ доброто. Външнитѣ нѣща внасятъ натрупване въ човѣка, но всѣка материя, която се трупа върху човѣка, по-скоро е тежестъ, отколкото нѣкакво благо. Ако човѣкъ е само външно богатъ, а не и вътрешно, той не може да се нарече добъръ. Добротата подразбира вътрешно богатство. Добриятъ човѣкъ може да бжде богатъ, но богатиятъ не може всѣкога да бжде добъръ. Добриятъ човѣкъ има условия да бжде и ученъ, и силенъ, и богатъ, но богатиятъ не може да разчита на тия условия. Има случаи, когато богатиятъ, силниятъ, учениятъ човѣкъ може да бжде и добъръ, но това сж щастливи съвпадения. Обаче, добриятъ човѣкъ всѣкога има условия да придобие и богатство, и сила, и знание. Отъ него зависи да постигне всичко, което желае.

Следователно, доброто разрешава всички въпроси. Кога? Когато го поставите за основа на живота си. Противоречията въ живота

показватъ, че хората живѣятъ още съ своята крива философия. Щомъ измѣнятъ разбиранията си, и противоречията ще изчезнатъ. Слушайте нѣкой да казва, че като забогатѣе, тогава ще служи на Бога. Това е криво разбиране. Богъ не се нуждае отъ вашето богатство. Той самъ е богатъ, всичко въ свѣта е Негово. Той не се нуждае нито отъ силни, нито отъ учени хора, защото силата, знанието сж въ Него. Той се нуждае отъ добри хора. Кждето и да види доброто, Богъ го познава, понеже е Негово качество. Доброто е излѣзло отъ Бога. По доброто Богъ познава своитѣ чада. Той има довѣрие само на добритѣ хора. Щомъ съзнава своята доброта, човѣкъ дава пѣть на Бога въ себе си. Той знае, че Богъ живѣе въ него. Дето Богъ присѣтствува, тамъ е и знанието, и силата, и успѣхътъ. Като знаете това, проявете доброто въ себе си, за да влѣзе Богъ въ васъ. Дръжте тази мисль въ ума си и стремете се всѣкога да проявявате доброто, което е вложено въ васъ. Това не се постига изведнѣжъ, но постепенно. ¹ Даже и стомната не се пълни изведнѣжъ съ вода. Ако вземете малка стомна, съ вмѣстимостъ отъ три литри, и започнете да я пълните отъ нѣкое слабо изворче, ще ви отидатъ най-малко три минути. Три минути правятъ 180 секунди. Вие знаете, че въ една секунда свѣтлината изминава разстояние 300 хиляди километра. Какво разстояние ще измине свѣтлината за 180 секунди? Значи, докато напълните вашата малка стомна

съ вода, свѣтлината ще бжде на грамадно разстояние отъ васъ.

Стомната, въ която човѣкъ налива вода, трѣбва да бжде здрава, да издържа на външното налѣгане и на вътрешното напрежение. Стомната представя човѣшкия организъмъ, а водата — животътъ, който се втича въ човѣка. Налѣгането и напрежението представятъ външнитѣ и вътрешни страдания, презъ които човѣкъ неизбежно минава. Ако житното зърно иска да се прояви, да израсте и плодъ да даде, трѣбва да се посади на нивата, да мине презъ страдания. Ако не иска да мине презъ страдания, житното зърно ще остане на сухо, въ хамбара, но нѣма да израсте. Страданията сж необходими. Безъ страдания нѣма растене, нѣма развитие. Колкото по-голѣми сж страданията, толкова и растенето е по-голѣмо. Привилегия е за човѣка да страда. Само добриятъ човѣкъ страда, но не и лошиятъ. Лошиятъ човѣкъ се мжчи, но не страда. Страданието е нѣщо възвишено и благородно. Ако човѣкъ страда и се ожесточава, той не е разбралъ смисъла на страданието. Истинското страдание повдига и облагородява човѣка. Въ срѣдата на това страдание се крие доброто, като ядка, отъ която излиза дървото на новия животъ. Само истинскитѣ страдания иматъ смисълъ.

Като говоря за страданията, казвамъ: Горко на онзи, който не страда. Блаженъ е онзи, който страда. Отъ страданията, презъ които е миналъ човѣкъ, опредѣляме пжтя, по който е

вървѣлъ, и мѣстото, додето е стигналъ. Колкото повече човѣкъ издържа на страдания и колкото повече ги разбира, толкова по-високо се е издигналъ въ пѣтя си. Среещнете ли човѣкъ, който се оплаква отъ страданията, ще знаете, че той не е разбралъ смисъла и красотата имъ. Страданията правятъ човѣка добродетеленъ. Когато човѣкъ мине презъ най-големитѣ страдания, доброто ще го заведе при Бога. Той ще види засмѣното Божие лице и ще благодари за всичко, презъ което е миналъ. Само онзи може да види Божието лице, който е миналъ по пѣтя на страданията. И Христосъ не може да види Божието лице, докато не мина презъ най-големитѣ страдания. Следъ възкресението си, Христосъ се яви на ученицитѣ си и каза: „Не се приближавайте до мене, защото още не съмъ възлѣзълъ при Отца си“. Това показва, че Христосъ трѣбваше да мине презъ страданията на кръста, за да възлѣзе при Отца си. Значи, само онзи, който е страдалъ, може да отиде при Отца си. Привилегия е за човѣка да страда, за да види лицето на Бога. Ако не страда, вратата къмъ Царството Божие ще бѣде затворена за него. Започне ли човѣкъ да страда, ключътъ на вратата къмъ Царството Божие се завъртва и предъ него се открива широкъ, красивъ свѣтъ.

И тъй, страданието е мѣрка, по която се сѣди за степенъта на човѣшкото развитие. Това не значи, че човѣкъ трѣбва самъ да се на-

тъква на страдания. Това не значи още, че човѣкъ трѣбва съзнателно да се мъчи. Ние не говоримъ за ненужнитѣ страдания, но за ония, които разумниятъ свѣтъ изпраща на човѣка. Срещнете ли човѣкъ, който може да страда, подайте му ржката си. На този човѣкъ може всѣкога да се разчита. Свѣтътъ се нуждае отъ хора, които могатъ да страдатъ. Това сж новитѣ хора — хората на любовта. Свѣтътъ не се интересува отъ старитѣ хора, отъ стария Адамъ. Какъ е билъ създаденъ Адамъ преди осемъ хиляди години, това не е важно. За насъ е интересенъ новиятъ Адамъ, който ще бжде направенъ отъ по-фина и чиста материя, а не като тази, отъ която бѣше направенъ стариятъ Адамъ. Казано е въ Писанието: „Ако не се родите изново, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. Значи, ако не се родите като нови хора, нови типове, не можете да влѣзете въ Царството на Любовта. Ще кажете: Какви бѣхме едно време! Какви сте били? Като вашитѣ баби и прабаби, като вашитѣ дѣди и прадѣди. Ще се простите съ вашитѣ стари баби и дѣдовци и ще се стремите къмъ новия типъ — типа на Христа. Какъвто е Христосъ, такива трѣбва да бждете и вие.

Желая ви сега да проявите доброто, да отворите кесииѣ си, отъ които да започне златото да тече навънъ. Отъ хиляди години насамъ кесииѣ ви сж затворени. Време е вече да ги отворите, да пуснете капитала си въ обръщение. Отворете и крановѣтъ на вашитѣ

чешми да потече отъ тѣхъ водата, която отъ хиляди години е спрѣна. Кесията на човѣка представя неговото сърдце, а чешмата — неговиятъ умъ. Отворете сърдцата и умоветѣ си за новото, което иде отвънъ. Отворете сърдцата и умоветѣ си за Бога, Той да живѣе въ васъ. Вие ще проявите доброто си, за да дойде Богъ въ васъ. Чрезъ доброто вие ще създадете вашето бъдеще. Това значи, да подобри човѣкъ сѣдбата си. Това значи, да даде човѣкъ възможностъ на Бога да живѣе въ него.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мъдрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

13. Лекция отъ Учителя, държана на
19. ноемврий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Точка на равновесие

Размишление.

Чете се темата: „Най-силното чувство въ физическия и въ духовния животъ“.

Тема за следния път: „Най-високиятъ връхъ въ човѣшкия животъ“.

Съвременнитѣ хора говорятъ за страда-ния, за добри и лоши хора, за болни и здрави, безъ да си отговорятъ положително, защо стра-да човѣкъ, защо се проявява като добъръ и лошъ, защо бива ту здравъ, ту боленъ. Ако си отговорятъ на тия въпроси, то непременно по нѣкакъвъ механически начинъ. Кое е отли-чителното качество на здравия и на болния? Много отличителни качества можете да из-броите, но кое е сжщественото? Нѣкой казва, че здравиятъ е красивъ. Другъ казва, че здра-виятъ се храни добре. Трети казва, че здра-виятъ ходи. Това не сж качества само на здра-вия човѣкъ. Кое е отличителното качество на религиозния човѣкъ? Ще кажете, че религиоз-ниятъ се моли. Другъ нѣкой казва, че религи-озниятъ е любещъ човѣкъ. Много въпроси има, на които човѣкъ трѣбва да си даде от-говоръ. Ако си отговори положително, това показва, че той е живѣлъ съзнателно и ра-зумно. Като се вглежда въ живота и го из-

учава въ всички негови прояви, най-после човѣкъ дохожда до реалността на нѣщата. Така той може да си отговори на единъ отъ важнитѣ въпроси въ живота — за страданието и за радостта. Колкото по-сѣзнателно понася човѣкъ страданията, толкова по-лесно може да уравнилоси силитѣ на своя организъмъ.

Какво значи, да има човѣкъ равновесие? Ако при всички изпитания и противоречия въ живота си, човѣкъ не се усъмни и разколебае, не изгуби вѣрата и любовта си, ние казваме, че той има равновесие. Той е дошълъ до онази точка на равновесие, отъ която никоя сила въ свѣта не може да го измѣсти. Всѣка добродетель въ човѣка има своя точка на равновесие. Кжде е точката на равновесието на любовта? Кжде е точката на равновесието въ квадрата, запримѣръ? Какво представя квадратътъ? Всѣка страна на квадрата представя силова линия. Ако разглеждате квадрата като физическа форма, отношението между силовитѣ линии въ него е различно отъ отношението на силовитѣ линии въ квадрата, разгледанъ органически. Отъ геометрическа гледна точка квадратътъ представя празно пространство, заградено съ четири равни страни. Въ живота квадратътъ огражда нивитѣ и двороветѣ на хората, т. е. на тѣхната собственост. Кжде се намира центъра на собствеността на човѣшката глава? То е особено чувство, което у нѣкои хора е по-силно развито, а у други — по-слабо, споредъ стремежа на човѣка къмъ завладяване

на известни блага. Това чувство има мѣстото си и на лицето, и на главата. Ако нѣкой френологъ или физиономистъ погледне главата на човѣка, веднага ще познае, какви стремежи има той. По свиването и разпушането на мускулитѣ на лицето, около очитѣ и устата, може да се познае, какви чувства и мисли го вълнуватъ въ даденъ моментъ. По линиитѣ на човѣшкото лице можемъ да четемъ промѣнитѣ, които ставатъ въ неговия вътрешенъ животъ.

Ако махнемъ четиритѣ страни на квадрата, мѣстото остава разградено. Като погледнете къмъ това мѣсто, виждате, че сж останали само белези отъ оградата. Ако мине повече време, бележитѣ ще изчезнатъ съвсемъ. Коя е причината за премахване на оградата? Две причини могатъ да се допуснатъ: или мѣстото е напуснато и, кой какъ миналъ край него, взелъ дѣска, колче, или собственикътъ на мѣстото самъ е извадилъ оградата, съ намѣрение да разшири границитѣ си.

Следователно, линиитѣ на човѣшкото лице представятъ граници на известна собственостъ. Махнатъ ли се линиитѣ, изчезва и собствеността. Не е лошо да бжде човѣкъ собственикъ, но той не трѣбва да се спира върху собствеността, понеже тя не представя крайната целъ на човѣшкия животъ. Човѣкъ трѣбва да се издигне надъ идеята за частната собственостъ. Въ цѣлокупния животъ не сжествува никаква собственостъ. Въ частичния животъ, обаче, частна собстве-

ностъ сжществува. Тѣлото е първата частна собственостъ на всѣко живо сжщество, но силата на човѣка, както на всички сжщества, не седи въ тѣхната собственостъ. Дето има собственостъ, тамъ е изключено всѣкакво растене и развитие. Запримѣръ, ако човѣкъ се държи здраво за своята форма, като негова частна собственостъ, той никога не би могълъ да мине въ по-висока форма. Благодарение на вътрешния стремежъ на човѣка да расте и да се развива, той лесно може да се откаже отъ своята частна собственостъ и да се издигне едно стъпало по-високо.

Като примѣръ на частна собственостъ е представено желанието на Заведеевитѣ синове — ученици на Христа. Тѣ се почувствуваха достойни Негови ученици, затова изпратиха майка си при Христа да ги препоръча и да имъ издействува две важни мѣста. Като мислѣха, че Христосъ ще основе ново царство на земята, тѣ пожелаха да ги назначи първи министри въ Царството Си: единиятъ да бжде министъръ на външнитѣ работи, а другиятъ — на вътрешнитѣ. Това значи, единиятъ да седне отдѣсно на Христа, а другиятъ — отлѣво. Христосъ ги запита: Можете ли да пиете отъ чашата, отъ която азъ пия? — Това е лесна работа. Много пжти сме дигали чаши за наздравица. — Можете ли да приемете кръщението, което азъ приехъ? — И това е лесна работа. Колко пжти сме се кръщавали! Колко пжти сме се кжпали като деца въ рѣката! Тогава Христосъ

имъ отговори: „Чашата, която азъ пия, и вие можете да пиете. Кръщението, съ което съмъ се кръстилъ, и вие можете да се кръстите, но да седнете отлѣво или отдѣсно на Отца, това не можете. Само небето може да гласува за онѣзи, които могатъ да седнатъ отлѣво, или отдѣсно на Отца. Ако отъ небето не гласуватъ за васъ, никой не може да ви постави на мѣстата, които вие желаете“.

Успѣхътъ въ живота на човѣка се дължи на това, че други сж гласували за него. Дали ще стане богатъ, ученъ, силенъ, дали ще заеме добра служба, всичко това показва, че добри приятели сж гласували за него. Всѣко постижение на човѣка се дължи на гласуването на неговитѣ приятели. Ако никой не е гласувалъ за него, той нѣма да има никакви постижения. Нѣкой се оплаква, че се моли на Бога, но никакъвъ отговоръ не получава на молитвата си. Отде знае, че молитвата му не е приета? Молитвата му може да е приета, но чакатъ време за ново гласоподаване, за нови избори. Вие знаете, че въ съвременнитѣ държави правятъ избори презъ известенъ срокъ. Щомъ изтече срокътъ на едни депутати, правятъ избори за нови. Тѣй щото, когато дойде време за ново гласуване, вие ще получите благоприятенъ или неблагоприятенъ отговоръ на молитвата си. Отъ броя на гласоветѣ, дадени въ ваша полза, зависи благоприятниятъ отговоръ на молитвата ви.

Сега, да се върнемъ къмъ сжществения

въпросъ. Коя е точката, върху която човѣкъ трѣбва да постави своя животъ? Човѣкъ трѣбва да постави живота си върху точката на равновесието, т. е. върху правилнитѣ отношения между всички души. За да съществуватъ правилни отношения между душитѣ, трѣбва да се спазва закона на свободата. Всѣка душа иска да бѣде свободна. Следователно, правилнитѣ отношения подразбиратъ отношения на свобода. Представете си, че двама души искатъ да купятъ едно и сѣщо планинско мѣсто, да си построятъ вила. Кой отъ двамата ще успѣе? И двамата сж богати. За да не се яви споръ помежду имъ, и двамата трѣбва да бждатъ разумни. Правилно е по-умниятъ, по-добриятъ отъ тѣхъ да купи мѣстото, защото може по-добре да го използува. Между хората споровѣтъ се разрешаватъ чрезъ разумността, а между животнитѣ — чрезъ закона на силата. По-силното животно заема първо мѣсто, а по-слабото — последно.

Въ природата съществуватъ два главни закона: законъ на силния и законъ на слабия. Това сж двата полюса, между които животътъ се проявява. Споредъ тия закони, когато иска да постигне нѣщо, човѣкъ трѣбва да бѣде или силенъ, за да заеме първо мѣсто, или слабъ — да заеме последно мѣсто. Първото и последно мѣсто разрешаватъ въпроситѣ на живота. Тѣзи мѣста не създаватъ никакви противоречия. Който съзнателно и справедливо е заелъ първото или последно мѣсто, той пра-

вилно е разрешилъ противоречията на живота. Затова, именно, слушате нѣкой да казва: Азъ искамъ или светия да стана, или обикновенъ човѣкъ. Споредъ него светията заема първо мѣсто, а обикновениятъ човѣкъ — последно. Другъ нѣкой казва, че не иска да стане светия. Защо не иска да стане светия? Споредъ него светията е измжченъ човѣкъ, слабъ, жълтъ, съ хлътнали очи и постоянно гладенъ. Той мисли, че човѣкъ става светия чрезъ постъ и молитва, чрезъ голѣмъ аскетизъмъ. Това е мнението за светията на мнозина. Обаче, ако отидете въ нѣкоя църква, тамъ образътъ на светията не е такъвъ. На иконитѣ светиитѣ сж свѣтли образи, богато и разкошно облѣчени, потънали въ злато и сребро. Това е образъ на светия за богатитѣ хора. Обаче, нито първиятъ образъ на светията, нито вториятъ отговарятъ на реалността.

Какъвъ трѣбва да бжде истинскиятъ светия? Външно погледнато, светията има добре устроено тѣло: главата, рждетѣ, цѣлото му тѣло сж хармонични, правилно развити. Както да го разглеждате, той нѣма никакъвъ физически недостатъкъ. Съ каквито дрехи да е облѣченъ, прости или богати, красотата и съвършенството на тѣлото му веднага се забелязватъ. По характеръ той е смѣлъ, решителенъ, отъ нищо не се страхува. На смъртта той гледа съ спокойствие. Той не се страхува отъ природнитѣ стихии, отъ лошитѣ хора, отъ звѣрове. Той е господарь на условията. Външно е строгъ и взи-

скателенъ, вътрешно е мекъ. Като види нѣкак-ва неправда, той не отминава, докато не даде урокъ на онзи, който върши неправдата. Ако види, че нѣкой изнасилва нѣкого, той ще се спре, ще хване насилника съ здравата си и мощна ръка, ще го разтърси добре и ще му каже: Нѣмашъ право да изнасилвашъ брата си. Богъ е създалъ човѣка. Той има право да го сѣди и наказва. Ако се мѣсишъ въ Божиитѣ работи, азъ ще се намѣся въ твоитѣ. Следъ Господа ида азъ. Ако не слушашъ Господа, знай, че мене ще срещнешъ на пѣтя си.

Мнозина си представятъ светията кроткъ, нѣженъ, мълчаливъ, не смѣе да каже истината, да не огорчи нѣкого. Съ тази представа за светията тѣ искатъ да изразятъ неговата доброта. Доброто само по себе си е добро. То не се нуждае отъ външенъ изразъ. Силата на светията не седи въ външния изразъ. Външно може да не познавате светията, но той се познава отъ доброто, което проявява къмъ всички живи същества. Ако влѣзе въ двора ви, веднага ще се познае, че е миналъ нѣкой добъръ, светъ човѣкъ. Ако мине презъ двора на нѣкой сиромасъ, сиромасията ще излѣзе навѣнъ. Ако мине презъ двора на нѣкой боленъ, болестъта ще го напусне. Съ една дума, дето влѣзе светията, непременно ще внесе нѣкакво благословение. Подъ думата „дворъ“ разбирамъ частната собственостъ на човѣка. Дето мине, светията произвежда нѣкаква промѣна въ човѣка: въ

неговия организъмъ, въ неговитѣ мисли, чувства, разбирания, т. е. въ неговата частна собственостъ. Скжперникътъ ще каже: Отъ днесъ нататъкъ отварямъ касата си и я пушамъ да тече. Не искамъ вече да държа крановѣтъ на моята чешма затворени.

Какво представятъ затворениѣ и ржда-сали кранове въ живота? Тѣ не сж нищо друго, освенъ мжчнотиитѣ, отъ които всички се оплакватъ. Какво трѣбва да правите, за да се освободите отъ мжчнотиитѣ си? Вземете малко дървено или машинно масло, намажете ржда-салитѣ си кранове, и всичко ще тръгне добре. Малки препятствия и скърби можете да имате, но тѣ не сж отъ характеръ да ви спъватъ. Какви страдания може да има онзи, който люби безкористно и чисто? Какви страдания може да има онзи, който всѣка сутринъ отива на небето и се връща на земята да работи? Небето е свѣтътъ на истината и свѣтлината. Може ли да страда човѣкъ, който живѣе въ свѣтлина? Страда само онзи, който е въ затворъ и на тъмно. Такова е положението на всѣки човѣкъ на земята. Всѣки човѣкъ, който живѣе на земята, е затворникъ. Като стане сутринъ отъ сънъ, той иска да погледне нагоре, да види простора на небето, но главата му веднага се удря въ желѣза — затворникъ е. Цѣлъ день седи въ келията си, живъ човѣкъ не вижда. Само единъ пжтъ презъ денъ ще дойде надзирателтъ, ще му подхвърли нѣщо за ядене и ще си отиде. Не е

лесно да се справишъ съ условията на затвора.

Като ученици, вие не трѣбва да роптаете противъ условията, при които живѣте, но да разбирате Божиитѣ пѣтища. Защо и за какво страдате, не питайте, но изучавайте смисъла на страданията. Ако сте синъ на нѣкое семейство, не питайте, защо сж ви пратили тамъ, но подържайте красиви синовни отношения къмъ майка си и баща си; подържайте красиви отношения къмъ братята и сестритѣ си. Само така ще научите и разберете мисията си въ този домъ и ще я изпълните правилно. Отъ добритѣ отношения къмъ домашнитѣ си вие ще излѣзете навннъ, да развиете и проявите своитѣ чувства къмъ обществото, къмъ народа си и къмъ цѣлото човѣчество. Така ще намѣрите своя центъръ, своята точка на равновесие въ живота си. За да се домогнете то тази точка, преди всичко вие трѣбва да бждете здрави. Следователно, за да се учи добре, човѣкъ трѣбва да бжде здравъ, физически и психически, да нѣма никакво неразположение на духа. Най-малкото неразположение на ученика се явява като препятствие въ учението му. Затова се препоръчва на всѣки ученикъ, обикновенъ или окултенъ, да бжде здравъ.

Коя е причината за неразположението на човѣка? Неразположението зависи отъ характера на човѣка. Ако човѣкъ е песимистъ по характеръ, условията за неразположение сж повече. Изобщо, песимистътъ бива по-неразположенъ отъ оптимиста. Онзи, който има по-

силно въображение, има по-голъми радости, но и по-голъми страдания. Колкото по-слабо е въображението на човѣка, толкова по-малко страдания има, но и по-малко радости. Значи, радоститѣ и страданията на човѣка се компенсиратъ правилно, но не могатъ да се избѣгнатъ. Тѣ сж необходими условия въ развитието на човѣка. Понѣкога човѣкъ скърби и се радва за неизвестни нѣща. Макаръ и неизвестни за него, тѣ сж по-реални отъ ония, които сж известни. Затова казваме, че човѣкъ има реални и нереални радости и скърби. Каквито и да сж скърбитѣ и радоститѣ, важно е човѣкъ да се учи отъ тѣхъ, да преодолява, да калява волята си, да облагородява сърдцего си и да усилва своя умъ.

Като ученици, вие не трѣбва да се смущавате отъ промѣнитѣ, които ставатъ въ живота ви. Човѣкъ е пѣтникъ, дошълъ на земята да се учи, да придобива знания и опитности. Като пѣтува, той минява презъ различни мѣста, презъ долини и планини, вследствие на което и състоянията му се мѣнятъ. Единъ день е радостенъ, на другия день — скръбенъ; единъ день се надѣва, вѣрва въ постиженията си, на другия день се обезсърдчава. Той ту слиза, ту се качва, но трѣбва да върви напредъ. Истинскиятъ животъ се заключава между полюси. Който разбира живота, той не се смущава отъ промѣнитѣ. Въ промѣнитѣ човѣшката душа се обогатява. Безъ промѣни животътъ нѣма смисълъ. Еднообразниятъ животъ води къмъ отъп-

кания пжтъ. Чрезъ промѣнитѣ човѣкъ се изпитва и изгражда своя бждещъ животъ. Когато изпитва ученика си, учителятъ познава, какво е научилъ и докжде е достигналъ. Ако решава задачитѣ си добре, ученикътъ може да мине въ по-горенъ класъ, дето му се даватъ по-мжчни упражнения.

Какъвъ е смисълътъ на изпитанията? Чрезъ изпитанията човѣкъ познава себе си. Така се изпитватъ убежденията, вѣрата, любовта му. Запримѣръ, нѣкой минава за религиозенъ, но като срещне единъ безвѣрникъ, съ силно отрицателна мисль, той започва да се колебае. Безвѣрникътъ отрича съществуването на Бога, аргументира го съ различни доказателства, и религиозниятъ постепенно се разколебава въ вѣрата и убежденията си. Вѣра, която се разклаща отъ най-малкия вѣтрещъ, не е истинска. Любовь, която отстъпва при най-малкитѣ мжчнотии, не е истинска. Значи, изпитанията сж бури и вѣтрове, чрезъ които човѣкъ се изпитва. Ако не мине презъ изпитания, той не може да се познае.

Казано е: „Познай себе си“. Да познае човѣкъ себе си, това значи, да се освободи отъ всички заблуждения, отъ всички чужди елементи, вмъкнати въ неговия личенъ животъ. Докато не очисти съзнанието си отъ всички примѣси и заблуждения на миналото, човѣкъ не може да бжде щастливъ. Каквито усилия и да прави, той не може да измѣни живота. Водата тече и носи своитѣ утайки, но

човѣкъ трѣбва да се чисти отъ тѣхъ. Вѣтърътъ вѣе, люлъе и разклаща дърветата, но човѣкъ трѣбва да се ограда, да не се подава на влиянието му. Водата и въздухътъ едновременно причиняватъ пакости и добрини. Въ стомаха водата е на мѣстото си; влѣзе ли въ кривото гърло, тя може да задуши човѣка. Сжщото можемъ да кажемъ и за въздуха: ако влѣзе въ дробовѣтъ, той е на мѣстото си. Влѣзе ли въ стомаха, предизвиква разстройство. Следователно, всѣко нѣщо, което отива на мѣстотото си, причинява радостъ; не отива ли на мѣстото си, причинява скръбъ.

Всички трѣбва да работите върху себе си, да станете силни. Ако не можете изведнѣжъ да станете силни, бждете слаби, но и въ единия, и въ другия случай работете. Значи, човѣкъ трѣбва да бжде или най-силенъ, или най-слабъ. Ако е силенъ, той трѣбва да употреби силата си въ услуга на слабия; ако е слабъ, той трѣбва да работи, да стане силенъ. Представете си, че имате кжща, но въ двора си нѣмате вода. Какво трѣбва да направите? Близко до кжщата ви има езеро, отъ което можете да се ползвате. За тази целъ вие трѣбва да копаете, да прекарате канализация, за да се ползвате отъ водата на езерото. Силниятъ самъ може да прекара водата на езерото въ кжщата си; слабиятъ трѣбва да потърси помощта на силния, за което ще плаща. Следователно, силниятъ работи самъ и не плаща; слабиятъ се ползува отъ помощта

на силния, но плаща за услугитѣ му. Силниятъ е свободенъ, слабиятъ — ограниченъ.

Оттукъ правимъ следнитѣ изводи: всѣко вѣрую, което се ограничава отъ хората, не е истинско, не е ваше вѣрую; всѣко вѣрую, което не се ограничава отъ никого, е истинско. Всѣка истина, всѣка наука, която се нуждае отъ провѣрка и отъ доказателства, е чужда, придобита отвънъ; всѣка истина, всѣка наука, която не се нуждае отъ провѣрка, е ваша собствена, придобита по вътрешенъ пътъ. Истинско вѣрую, истинска наука сж ония, които при всички условия оставатъ едни и сжщи. При каквито условия и да се намира, човѣкъ се нуждае отъ тѣхъ. Тѣ сж подобни на хлѣбъ. И въ пустинята, и въ плодороднитѣ полета хлѣбътъ е необходимъ. Сжщото не можемъ да кажемъ за паритѣ. Въ пустинята паритѣ нищо не струватъ, но хлѣбътъ и водата сж отъ първа необходимостъ.

Задачата на човѣка е да се домогне до положителнитѣ нѣща въ живота. Кои нѣща сж положителни? Здравето, силата, вѣрата, любовта, знанието сж положителни нѣща, а болестта, безсилието, безвѣрието, умразата, невежеството — отрицателни. Кое живо сжщество не се стреми къмъ здраве? Кой човѣкъ не иска да бжде здравъ? Какво правите, когато се разболѣете? Нѣкои търсятъ лѣкари, а други сами се лѣкуватъ.

Първото условие за лѣкуване е вѣрата. Безъ вѣра човѣкъ мжно се лѣкува. Когато

заболѣете отъ нѣщо, запримѣръ, отъ главоболие, коремоболие, или ревматизмъ на крака, на ржката, приложете следния методъ: Поставете дланитѣ на рждетѣ си на болното мѣсто и кажете: Азъ живѣя въ Бога. Въ Бога не сжществуватъ никакви болести. Ако вѣрата ви въ Бога е силна, нѣма да се мине половинъ часъ, и болката ви ще изчезне. Колкото по-слаба е вѣрата ви, толкова по-мжчно ще се махне болката. Обаче, вие трѣбва да постоянствувате, докато окончателно оздравѣете. Ще знаете, че безъ вѣра нищо не се постига. Вѣра и постоянство въ работата сж две необходими условия за постижение и реализиране на вашитѣ желания. И светията, и обикновениятъ човѣкъ се нуждаятъ отъ вѣра и постоянство. За да се повдигнатъ на по-високо стжпало, и обикновениятъ човѣкъ, и светията трѣбва да работятъ. Понеже светията е дошълъ до известенъ резултатъ чрезъ съзнателна и упорита работа, той изисква сжщото отъ всѣки човѣкъ. Дето и да отиде човѣкъ, между свѣтски или религиозни хора, навсѣкжде му предстои работа. Той не трѣбва да мисли, че е царски или княжески синъ и да не работи. Царскитѣ друмища сж най-опасни. Презъ тѣхъ минаватъ много автомобили, файтони, трамваи, които могатъ да ви прегазятъ. Не стойте на пжтя имъ. Ще кажете, че кжщитѣ ви сж построени вече на царския пжтъ. Ако искате да не пострадате, махнете кжщитѣ си оттамъ и ги поставете на друго мѣсто. Свѣтътъ е хала,

която завлича всичко. Тази хала ще мине край кжшитѣ ви, ще ги отнесе и ще ви застави да работите.

Казано е въ Писанието, че не трѣбва да любите свѣта. Това значи: живѣйте въ свѣта, работете, но не се свързвайте съ него. Свържете ли се съ свѣта, вие се ограничавате. Свѣтътъ има свои интереси, които на всѣка цена иска да реализира. Колкото и да работите за свѣта, той никога нѣма да ви възнагради, както трѣбва, нито паметникъ ще ви направи. Тукъ-тамъ виждате паметници на заслужили хора, но тѣ сж само за залъгване. Заслужилитѣ хора сж много, а на единици отъ тѣхъ сж поставили паметници. Колко заслужили хора има въ свѣта, които минаватъ-заминаватъ незабелязани! Това е все едно, да си купите билетъ за лотария. Мнозина купуватъ лотарийни билети, но малцина печелятъ.

Едно се иска отъ човѣка — безкористие. Дето и да се намира — на земята, или на небето, човѣкъ трѣбва да работи безкористно и съ любовъ. Животътъ изисква работа, а не почивка. Ако искате да станете музикантъ, ще свирите най-малко по четири-петъ часа на день; ако сте пѣвецъ, ще пѣте по четири-петъ часа; ако сте проповѣдникъ, ще говорите на хората и ще ги поучавате. Ще работите въ всички направления, безъ да се отегчавате. Каквото правите, правете го съ съзнание. Човѣкъ трѣбва да има идея, която да му дава импулсъ за работа. Дето е любовта, тамъ има потикъ за

работа. Затова казваме, че нѣкои нѣща ставатъ съ любовъ, а нѣкои — безъ любовъ. Всѣка работа, извършена съ любовъ, е разумна. Дето има любовъ и разумностъ, тамъ Богъ присѣтствува. Дето любовта и разумността не присѣтствуватъ, тамъ Богъ отсѣтствува. Какво ще кажемъ за престѣпленията въ свѣта? Защо се вършатъ престѣпления? Защото Богъ отсѣтствува. Той никога не пита хората, защо вършатъ престѣпления. Това показва, че Богъ е богатъ и всѣкога може да изплати направенитѣ щети и загуби. Когато човѣкъ пита, защо е допуснато злото въ свѣта, това говори за неговата сиромашия. Като не може да изплати вредитѣ и загубитѣ отъ злото и престѣпленията, той пита, защо сѣ допуснати. Колкото и да е беденъ, човѣкъ трѣбва да знае, че нищо не се прощава. Щомъ прави дългове, той трѣбва да плаща. Щомъ се явява на изпитъ, той трѣбва да е училъ.

Съвременнитѣ хора се намиратъ въ края на една епоха и трѣбва да държатъ изпитъ за завършено образование. Днитѣ до този изпитъ сѣ изброени. Още малко време остава, докато дойде изпитната комисия. Едни ще държатъ изпитъ за прогимназия, други — за гимназия, трети — за университетъ. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не мине презъ ржцетѣ на изпитната комисия. Строга и крайно взискателна е тази комисия. Много ученици ще бждатъ скжсани на изпита си. Като се явите на изпита, вие трѣбва да имате вѣра въ

професоритѣ си. Тѣ нѣма да ви кжсатъ несправедливо. Тѣ сж добри, любещи и справедливи. Щомъ издържите изпита си, веднага ще ви дадатъ дипломъ. Всички знаете, какви дипломи се даватъ на земята, но какви дипломи се даватъ въ духовния свѣтъ, не знаете. Тамъ се дава ново тѣло на човѣка, изтъкано отъ фина, съвършена материя, съ добре развити органи и сѣтива. Какъвъ по-добъръ дипломъ можете да очаквате? Който не издържи изпита си, той не може да получи ново тѣло. Това значи: той не може да се радва на умъ и на сърдце съ нови разбирания, съ нови мисли и чувства.

И тѣй, не се страхувайте отъ изпита, който предстои да минете. Всѣки изпитъ крие нѣщо добро въ себе си. Жалая ви да се пригответе добре, да издържите изпита си съ успѣхъ. Щомъ издържите изпита си добре, вие ще се повдигнете на подобаваща висота въ Божествения свѣтъ. Не си правете илюзии, да мислите, че можете да минете, както и да е. Не, вие трѣбва да научите добре всичкия материалъ, отъ единия до другия край, да не остане единъ урокъ ненаученъ. Вие трѣбва да знаете всички уроци отлично. Който не е готовъ да държи матурата си, може да я отложи, но временно само. Обаче, кога и да е, той трѣбва да държи матура. Какъ познавате, кой човѣкъ е издържалъ изпита си? По начина на обличането, вие познавате, дали даденъ ученикъ е издържалъ изпита си. Ако нѣкой

човѣкъ е добре облѣченъ, външно и вътрешно, той е издържалъ изпита си добре. Ако не е облѣченъ въ нови дрехи, той не е издържалъ изпита си. И отъ това правило има изключения. За всѣки човѣкъ е важно да свърши изпита си благополучно. Да издържи изпита си благополучно и да се облѣче въ нови дрехи, въ това седи смисълътъ на човѣшкия животъ.

Обличането съ нови дрехи е вътрешенъ, а не външенъ процесъ. Лесно е външното обличане, но мжчно е вътрешно да се облѣче човѣкъ. Когато Адамъ и Ева сгрѣшиха, тѣ се почувствуваха вътрешно голи, а не външно. Защо сгрѣшиха Адамъ и Ева? Защото не учиха добре. Тѣ пропаднаха на матура. Тѣ се занимаваха съ работи, които не влизатъ въ изпита имъ, и не можаха да учатъ, както трѣбва. За да учи, човѣкъ трѣбва да поддържа свещения огънь въ себе си, да разбира хората и да имъ помага. Не е въпросъ да бждешъ нагорещено желѣзо, което лесно истива, но огънь, който вѣчно гори. Дето гори свещениятъ огънь, тамъ е и любовта. Който люби, той помага на близкитѣ си, влиза въ положението имъ и ги облекчава. Той живѣе едновременно на земята и на небето.

Какво представя небето? Хората иматъ особено понятие за небето. Най-красивото мѣсто въ свѣта е небето. Искате ли знание, сила, здраве, богатство, любовъ, ще ги намѣрите на небето. Мѣстото на небето е въ самия човѣкъ. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който поне за малко

време да не е билъ на небето. Когато люби, човѣкъ е на небето, между свѣтли и разумни същества. Изгуби ли любовта си, той слиза на земята, между обикновенитѣ хора. Ако живѣе дълго време на небето, човѣкъ става силенъ и може лесно да се справя съ голѣмитѣ мъжнотии и страдания.

Преди години, единъ отъ виднитѣ американски проповѣдници, Шлятъръ, билъ осъденъ да лежи известно време въ затворъ. Той не могълъ да излежи опредѣления срокъ. Защо? Защото въ продължение на нѣколко месеца само той обърналъ много отъ прислужниците и затворниците къмъ Бога. Като видѣлъ това, директорътъ на затвора заповѣдалъ да пуснатъ проповѣдника на свобода. Той казалъ: Мѣстото на този човѣкъ не е тукъ.

Казвамъ: Човѣкъ, който живѣе, или е живѣлъ на небето, има велика, мощна душа. И при най-голѣмитѣ страдания той е тихъ и спокоенъ. Той отправя мисълта си къмъ Бога и благодари за всичко, което му е дадено. Той познава Бога и не се съмнява въ Него. Докато Иовъ роптаеше противъ Бога и се запитваше, защо му идатъ страданията, кжде е сгрѣшилъ, страданията непрестанно се сипѣха върху него. Когато съзнанието му се пробуди, той каза: Господи, познахъ Те. Разбрахъ, че всичко, което си опредѣлилъ да стане, е добро. Отсега нататкъ ще живѣя, както искашъ, ще изпълня волята Ти. Отъ този моментъ страданията го

напуснаха, и той отново придоби всичко, което бѣше изгубилъ.

Следователно, човѣкъ не може да разбере живота, докато се страхува отъ страдания, отъ сиромашия, отъ невежество, отъ злото въ свѣта. Изчезне ли страхътъ отъ него, той разбира вече живота. Казано е въ Писанието: „Страхливиятъ нѣма да наследи Царството Божие“. Който е позналъ Бога, той живѣе безъ страхъ и понася страданията леко. Ако изгуби нѣкого отъ своитѣ близки, той казва: Господъ далъ, Господъ взелъ. Ако изгуби силата, богатството, знанието си, той пакъ казва: Господъ далъ, Господъ взелъ. Той се разговаря съ страданието като съ приятель: разхожда се съ него, гощава го. Щомъ доброволно задоволи изискванията на страданието, то само ще ви напусне. Страданията не сж механически сили, но съзнателни, разумни същества, които сж изостанали въ развитието си. Тѣ влизатъ въ човѣка и черпятъ сила отъ него. Колкото по-несъзнателно се отнася човѣкъ съмъ страданията, толкова повече тѣ го измжчватъ, докато съвършено го изчерпятъ. Като изгуби и последнитѣ си сили, човѣкъ заминава за онзи свѣтъ, да си приготви условия за новъ животъ, за ново тѣло. Като не разбиратъ този законъ, хората питатъ, защо е допуснато злото и страданието въ свѣта. Много естествено. Човѣкъ трѣбва да разбере смисъла на страданието и съзнателно да се справи съ него. Не може ли да го разбере, то всѣкога

ще го мжчи. Защо сжществуватъ комаритѣ? И комарѣтъ има нѣкакво предназначение.

Като ученици, вие трѣбва да се справите съ страданието, да не мърморите, но да се разговаряте разумно съ него. Всѣко роптание, всѣко недоволство опетнява човѣшката душа. Казвате: Защо трѣбва да страдамъ? — Все трѣбва нѣкой да страда. Кой отъ васъ ще страда, не е важно. Днесъ страда единъ, утре — другъ. Страданието посещава всички живи сжщества. И волѣтъ, който оре на нивата, страда; кокошката, която колите, сжщо страда. Ще кажете, че сте вегетарииа ци и не колите животни. Наистина, вегетарианцитѣ не колятъ животни, но ядатъ зеленчуци, плодове, жито. При сегашнитѣ условия на живота, нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не е причинилъ, или да не причинява на нѣкого страдания. Това е много естествено. Ядешъ плодъ, ще го разкжсашъ съ зжбитѣ си. Важно е, обаче, да не унищожишъ живота му. Животѣтъ на плода е въ семката. Изяжъ плода, благодари му, че си се нахранилъ съ него, и посади семката му въ земята. Външната форма на плода представя дреха, въ която е облѣчена една велика идея. Изяжъ плода, приеми идеята, която той крие въ себе си, и благодари, че си ималъ възможность да се насладишъ. Както идеитѣ се обличатъ въ красиви премѣни, така и човѣшката душа е облѣчена въ свѣтла, красива дреха. Колкото по-праведенъ и добъръ е човѣкъ, толкова по-красива е дрехата на неговата душа.

Срещнете ли човѣкъ, на когото дрехата на душата е скжсана, парцалива. ще знаете, че той самъ е опетнилъ живота си. Самъ той е внесълъ грѣха въ своята душа. Ако нѣкой се осмѣли да отиде на небето съ своята скжсана дреха, веднага го изпращатъ на земята.

Следователно, да бждешъ добре облѣченъ, това значи, да си добродетеленъ човѣкъ. Красива е дрехата на добродетелния, но всѣки не може да я види. Тази дреха е скрита вътре въ човѣка. Тя е дреха на душата. Често хората се обличатъ съ нови и красиви дрехи, съ което искатъ да се представятъ за добродетелни. Ако външно сж добре облѣчени, а вътрешно не сж, тѣ внасятъ лъжата въ своя животъ; ако вътрешно сж добре облѣчени, а външно не сж, безъ да искатъ, тѣ пакъ внасятъ лъжата въ свѣта. Добродетелниятъ човѣкъ трѣбва да бжде добре облѣченъ и външно, и вътрешно. Красотата на облѣклото не седи въ модата, но въ чистотата. Човѣкъ трѣбва да бжде чистъ външно и вътрешно. Той трѣбва да се вслушва въ гласа на душата си, т. е. на Божественото въ себе си и никога да не се колебае. Бждете вѣрни на Божественото начало въ себе си. Каквото ви казва то, всичко изпълнявайте. Въ това седи изпълнението на волята Божия. Този процесъ е непреривенъ, както животътъ тече непреривно.

Човѣкъ трѣбва да изпълнява волята Божия всѣки моментъ. Каквато добра мисль ви дойде въ ума, изпълнете я. Човѣкъ не

може да се оплаче, че нѣма условия за изпълнение на волята Божия. Колко вдовици, сирачета, бедни ученици, се нуждаятъ отъ нашата помощ! Колко животни очакватъ на помощта ни! Всѣки има въ дома си поне една котка и едно куче, които очакватъ на него. Дойде ли котката при васъ, каквато работа и да имате, напуснете работата. дайте ѝ парченце хлѣбъ. После можете да я изпждите навънъ, да продължите спокойно работата си. Котката не се сърди, когато я пждите вънъ. На другия день, като види, че вратата на стаята ви е отворена, тя пакъ ще влѣзе. Правете сжщото и вие.

Стремете се къмъ Царството Божие. Десетъ пѣти да ви изпждятъ навънъ, не се обиждайте. Постоянствувайте въ стремежа на душата си. Щомъ видиге, че вратата на Царството Божие е отворена, влѣзте вжтре. Това значи: работете съзнателно и съ любовь, за да влѣзете като граждани въ Царството Божие. Признаятъ ли ви веднѣжъ за граждани, вие ще останете завинаги тамъ.

Желая ви да станете граждани на Царството Божие.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мждрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

14. Лекция отъ Учителя, държана на
26. ноемврий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Съдържание

	стр.
1. Божиятъ гласъ	3
2. Две категории хора	34
3. Отличителна чърта	60
4. Общи и специфични идеи	90
5. Съзнание, точка и права линия .	105
6. Права мисълъ	124
7. Вътрешни прояви	146
8. Опредѣлено време и мѣсто . .	169
9. Единъ и сжщъ	190
10. Правилно разрешаване	210
11. Четиритѣ полета	234
12. Правилно отношение къмъ числата	253
13. Основа на живота	278
14. Точка на равновесие	301